

Rekabetçi İşletmeler - Yatırım Ortamı - İnsana Yatırım - Gelişmişlik Farkları
Yeşil Büyüme - Mekansal Örgütlenme - Lojistik Altyapısı

"Ulusal Kalkınmanın Yerel Öncüsü"

“Ulusal Kalkınmanın Yerel Öncüsü”

HAZIRLAYANLAR

Ahmet AKMAN	Genel Sekreter
Nurten Elvan KÖKSOY	Araştırma, Etüt ve Planlama Birimi Başkanı
FUAT KARAGÜNEY	Uzman
İsmail ARAS	Uzman
M. Buğra AHLATCI	Uzman
M. Emin YİĞİTBAŞI	Uzman

KATKI SAĞLAYANLAR

İsmail ÜNVER	Konya Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü
Ali Kerem FİDAN	Uzman
Arif KÖSEOĞLU	Uzman
Erdem KOÇOĞLU	Uzman

© 2014, MEVKA Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kullanılmadan önce hak sahibinden 52. Maddeye uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekilde ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralananmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.

Hazırlanmış olan çalışmanın tüm hakları Mevlana Kalkınma Ajansı'na aittir. Çalışmadan kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

ARALIK, 2014

VİZYON

“YÜKSEK VE DENGELİ REFAH SEVİYESİNE ERİŞMİŞ, ULUSLAR ARASI EKONOMİLERLE BÜTÜNLEŞMİŞ, SEVGİ VE HOŞGÖRÜ TEMELİNDE İNSANLARIN ÇALIŞMAK, ÜRETMEK VE YAŞAMAK İÇİN TERCİH ETTİKLERİ BİR BÖLGE OLMAK”

YATAY AMAÇLAR

TEMEL AMAÇ 1

ULUSAL VE KÜRESEL DÜZEYDE DAHA REKABETÇİ İŞLETMELER

TEMEL AMAÇ 2

YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ

TEMEL AMAÇ 3

İNSANA YATIRIM: BİLGİ VE BECERİLERİNİ SÜREKLİ YENİLEYEN, BİRLİKTE HAREKET EDEBİLEN, SAĞLIKLI BİREYLER

TEMEL AMAÇ 4

BÖLGE İÇİ GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASI VE BÖLGE KIRSALINDA YAŞAMIN CANLANDIRILMASI

TEMEL AMAÇ 5

KORUMA KULLANMA DENGESİ İÇİNDE YEŞİL BÜYÜMENİN SAĞLANMASI

MEKANSAL AMAÇLAR

TEMEL AMAÇ 6

BÖLGE İÇİNDEKİ YERLEŞİM YERLERİNE FARKLI MÜDAHALE BİÇİMLERİNİ İÇEREN ÇOK MERKEZLİ VE DENGELİ BİR MEKÂNSAL ÖRGÜTLENME OLUŞTURMAK

TEMEL AMAÇ 7

BÖLGENİN LOJİSTİK ALT YAPISINI GÜÇLENDİREREK ULUSAL VE KÜRESEL DÜZEYDE ERİŞİLEBİLİĞİNİ ARTIRMAK

ÖNCELİKLER

DIŞ TİCARET ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ

AR-GE KAPASİTESİNİN VE İNSAN KAYNAĞININ GÜÇLENDİRİLMESİ

İŞLETMELERDE KURUMSALLAŞMANIN TEŞVİK EDİLMESİ

İŞLETMELERDE FİNANSMAN KAYNAKLARINA ERİŞİM İMKÂNLARININ ARTIRILMASI

İŞBİRLİĞİNE DAYALI KÜMELENME GİRİŞİMLERİNİN TEŞVİK EDİLMESİ

İŞLETMELERİN BİLGİ VE TEKNOLOJİYE ERİŞİM İMKANLARININ KUVVETLENDİRİLMESİ

YATIRIM ALANLARININ ANALİZİ VE İYİLEŞTİRİLMESİ

YATIRIM ORTAMI TANITIM FAALİYETLERİNDE ETKİNLİĞİN ARTIRILMASI

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLARIN ARTIRILMASI VE BÖLGEYE YATIRIM ÇEKİLMESİ

İŞGÜCÜNÜN SAHİP OLDUĞU BECERİLERİN ÖZEL SEKTÖRÜN İHTİYACINA KARŞILAYACAK SEVİYEYE YÜKSELTİLMESİ

GİRİŞİMCİLİĞİN TEŞVİK EDİLMESİ

SOSYAL SERMEYE YAPISININ GÜÇLENDİRİLMESİ

KADININ EKONOMİK VE SOSYAL HAYATTA Kİ KONUMUNUN GÜÇLENDİRİLMESİ

TEMEL KAMU HİZMETLERİNDE ETKİNLİĞİ ARTIRILMASI

SOSYAL RİSK YÖNETİMİNİN OLUŞTURULMASI

TARIM, GIDA VE HAYVANCILIK FAALİYETLERİNDE İYİLEŞTİRME, GELİŞTİRME VE DÖNÜŞÜMÜN SAĞLANMASI

TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ VE BÖLGE KIRSALINDA ALTERNATİF GELİR KAYNAKLARI OLUŞTURMAK AMACIYLA TURİZM POTANSİYELLERİN KULLANILMASI

BÖLGE KIRSALINDA ALTERNATİF GELİR KAYNAKLARI OLUŞTURMAK AMACIYLA TARIMSAL FAALİYETLERİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ

TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİN SAĞLANMASI

İMALAT SANAYİ BAŞTA OLMAK ÜZERE TÜM SEKTÖRLERDE ÇEVRE DOSTU TEMİZ ÜRETİM SÜREÇLERİNİ GELİŞTİRİLMESİ, ÇEVREYE DUYARLI TEKNOLOJİLERİN KULLANIMI

ÇEVRESEL ALTYAPININ İYİLEŞTİRİLMESİ

ÇEVRE BİLİNCİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI

BÖLGENİN ENERJİ ÜRETİMİ VE KULLANIMINDA YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ PAYININ ARTIRILMASI

İMALAT SANAYİ İŞLETMELERİ BAŞTA OLMAK ÜZERE TÜM KURUM VE KURULUŞLARDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ UYGULAMALARININ YAYGINLAŞTIRILMASI

BÖLGESEL GELİŞMENİN TEMEL DİNAMOSU OLAN ANA GELİŞME ODAKLARININ KÜRESEL REKABET GÜCÜNÜ ARTIRILMASI

BÖLGESEL GELİŞME ANA ODAKLARININ HİNTERLANDINDA KALAN İLÇELERİN GELİŞTİRİLMESİ

ÇOK MERKEZLİ DENGELİ GELİŞİM: ALT BÖLGELER OLUŞTURULARAK FARKLI MÜDAHALE KARARLARI İLE GELİŞİMİN SAĞLANMASI

ULAŞTIRMA VE LOJİSTİK ALANINDA KURUMSAL YAPI VE YÖNETİMİN GELİŞTİRİLMESİ

ULAŞTIRMA VE LOJİSTİK ALANINDA EĞİTİM VE ARAŞTIRMA FAALİYETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

ÖNSÖZ

Günümüzde gelişmişlik kavramı tek boyutlu olmayıp ekonomik, sosyal, kültürel, çevresel unsurları da bünyesinde barındırmaktadır. Dünyada gelişmişlik kavramının dönüşümü incelendiği zaman; önceleri sadece ekonomi boyutu algılanmış ve salt kişi başına düşen gelire endekslenmiştir. Ancak 1980'lerden itibaren bu anlayış değişmiş ve toplumsal gelişmenin salt ekonomik alana indirgenemeyeceği, aynı zamanda sosyal, kültürel, çevresel ve mekansal boyutları da ihtiva etmesi gerektiği görüşü yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu kapsamda "sürdürülebilir gelişme" kavramı ön plana çıkmıştır.

Bu kapsamda bölgemizin her yönden dengeli bir gelişme kaydedebilmesi ve gelişmeyi tüm yönleriyle içselleştirilebilmesi açısından kendine özgü bir strateji dokümanının önemi büyüktür. Bölgenin geleceğini şekillendirecek bir strateji dokümanı

- Bölge paydaşlarının ortak aklının bir ürünü olması dolayısıyla katılımcı bir süreç neticesinde ortaya çıkarılması,
- Bölgenin tüm kaynaklarının ortak bir hedefe yönlendirilmesi,
- Kaynakların etkili ve etkin kullanılması, en yüksek katma değer yaratacak alanlara sevk edilmesi,
- Stratejik bir yaklaşımla hazırlanması, gelecekte ortaya çıkabilecek yeni şartlara uyum sağlayabilmesi,
- Mekansal yönelimlerinin olması, bölge içi gelişmişlik farklarını en aza indirme hedefine odaklanması gibi özellikleri barındırması gerekir.

Öte yandan ülkemizin odaklanacağı dönüşüm alanlarını, hedef ve stratejilerini ortaya koyacak temel politika dokümanı olacak Onuncu Kalkınma Planı (OKP) ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) çalışmaları Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda yürütülmektedir. Küresel ölçekte yeni üretim ve tüketim bölgelerinin oluştuğu bir süreçte, Onuncu Kalkınma Planı ve BGUS'un hazırlık çalışmaları, ülkemizin bu süreçten kazançlı çıkması için gerekli strateji ve politikaların tespit edilmesi açısından önemli bir fırsattır. Bu kapsamda, ülkenin geleceğine dair amaç ve fikir birliğine ulaşılabilmesi ve bu suretle planın hayata geçirilebilmesi için toplumun tüm kesimlerince bu çalışmalara geniş bir katılım sağlanması büyük önem taşımaktadır.

Bu noktada, Konya ve Karaman Bölgesinde hizmet veren ajansımız da, OKP ve BGUS hazırlık çalışmalarının güçlü ve yaygın bir toplumsal tabana oturtulması ve bölgesel dinamiklerin harekete geçirilmesi konusunda Bölge Planı sürecinde yürüttüğü çalışmalarla önemli katkılar sağlamıştır.

Konya Karaman Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı yaklaşık bir buçuk yıllık bir çalışma dönemi içerisinde ortaya çıkarılmış bir strateji dokümanıdır ve yukarıda sayılan özelliklerin azami derecede içselleştirilmesi amacıyla Yönetim Kurulu olarak yakından takip ettiğimiz Bölge paydaşlarının katılımıyla düzenlenen çok sayıda etkinlik sonucunda ortaya çıkarılmıştır. Bu kapsamda Bölgeye yüksek katkı sağlayacaktır.

Çalışmada emeği geçen ve katkı sağlayan başta Kalkınma Kurulu üyelerimiz olmak üzere bölge içi ve dışındaki tüm paydaşlara ve özverili çalışmalarından dolayı Ajansımız Genel Sekreteri'ne ve bölge planı çalışmasını başarılı bir şekilde tamamlayan Araştırma, Etüt ve Planlama Birimi uzmanlarına teşekkürlerimizi sunar, Bölge Planı'nın Konya Karaman Bölgesi ve ülkemiz için hayırlara vesile olmasını temenni ederiz.

SUNUŞ

Tüm dünyada yerel ve bölgesel ekonomiler ülkelerin bir bütün olarak kalkınmasında gitgide daha fazla önem kazanıyor. Diğer bir deyişle artık bölgesel ekonomiler ulusal ekonomilerin birer yapı taşı konumunda.

Diyebiliriz ki; kalkınmanın içsel dinamiklere dayalı olması, beraberinde bölgelere özgü ihtiyaçlara cevap verebilecek politika geliştirme çabalarını da gerektiriyor. Merkezden hiyerarşik ilişkiler temelinde üretilen politikalar, merkezin kaynaklarının azalmasına paralel olarak, artık bölgelere özgü ihtiyaçları karşılamakta yetersiz kalıyor. Bölgelerin kendine özgü dinamikleri, kalkınma açısından o bölgeye farklılaştırılmış politikalar uygulamayı gerekli kılıyor. Bu nedenle her bölgeye uygulanabilecek standart bir kalkınma reçetesi artık yok.

Ulusal ölçekte bütüncül bir kalkınma planlaması yerine bölgesel rekabet yaklaşımı ile desteklenen içsel büyüme modelinin öneminin artması ile birlikte 90'lerden itibaren dünyada kalkınma ajansları yaygınlaşmaya başladı. Ülkemizde pilot uygulamaları 2006 yılında başlatılan Kalkınma Ajansları'nın, 5449 sayılı Kanuna göre görevleri "kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgelerarası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak" olarak tanımlanıyor.

Öte yandan tam tersine küresel ölçekte yaşanan yapısal değişimler, yeni üretim ve tüketim süreçleri, çevresel sorunlar, bilginin artmasına rağmen bilinmeyen de artması, teknolojik ilerleme ya da serbest ticaret ilişkileri herhangi bir mekân ayrımı gözetmeksizin tüm coğrafyaları doğrudan etkileyebilmekte. Ulusal ya da bölgesel düzeyde bu yeni dinamiklere adapte olamayan ekonomilerin gerilediğini görüyoruz.

2014-2023 Bölge Planı, bir yandan Konya Karaman Bölgesi'nin ulusal ve küreselde rekabet edebilirliğini artırmak için gerekli politikaları ortaya koyarken, diğer yandan ülkemizin 2023 vadeli ulusal kalkınma hedeflerine ulaşabilmesinde en fazla katkıyı sağlamayı kendisine amaç edinmiştir.

Plan sürecinin ilk aşaması olan ve plan kararlarına esas teşkil etmesi amacıyla hazırlanan mevcut durum analizi çalışmaları kapsamında bölgedeki sosyo-ekonomik ve mekânsal eğilimler ortaya kondu. Bu süre zarfında yapılan çalıştaylar, odak grup görüşmeleri ve toplantılarda bölgede yaşayan yaklaşık 2000 paydaşa doğrudan ulaşıldı. Konuyla ilgili bölgenin ve ülkemizin önde gelen kurum ve kuruluşlarıyla doğrudan temasa geçildi. Mevcut durum analizi kısmında, bölgeye ait tüm bilgileri içeren, salt ansiklopedik bir bilgi kaynağı olmaktan ziyade, bölgenin geleceğine yönelik ortaya konacak olan stratejik kararlara gerekçe teşkil edecek ve sınırlı kaynakları göz önünde bulunduracak şekilde bölge açısından kritik öneme sahip konulara odaklanma sağlandı.

Konya Karaman 2014- 2023 Bölge Planı Mevlana Kalkınma Ajansı'nın planı değil, tüm bölgenin planı olacaktır. Bu nedenle alınan kararların hayata geçirilmesi noktasında tüm bölge paydaşlarının rol alması büyük önem taşımaktadır.

Konya Karaman Bölgesi'ni geleceğe hazırlayan 2014-2023 Bölge Planı kamu kesiminden özel sektör temsilcilerine, sivil toplum örgütlerinden akademisyenlere kadar uzanan geniş bir paydaş kitlesinin özverili bir şekilde sağladıkları katkılarla hazırlandı. Planın sahiplenilmesi, benimsenmesi ve plan kapsamında alınan kararların daha geniş toplumsal tabana yayılabilmesi için gerek bölge içinden gerekse bölge dışından bölgesel gelişme konusunda deneyimli kurum ve kuruluşlarla temasa geçildi.

Konya Karaman 2014- 2023 Bölge Planı'nın hazırlanması sürecinin Genel Sekreterliğimizce yürütülen her aşamasına katkı sağlayan;

- Süreç boyunca desteklerini esirgemeyen *"Yönetim Kurulu Üyelerine"*,
- Değerli görüşleri ve yaptıkları çalışmalarla katkı sağlayan *"Kalkınma Kurulu Başkanı ve Üyelerine"*,
- Plan kararlarının oluşturulmasında etkin rol alan *"Teknik Komite Üyelerine"*,
- İlçe stratejik gelişme raporlarının hazırlanması sürecinde özveriyle çalışan *"Kaymakamlara, Kaymakamlık Çalışanlarına ve İlçe Stratejik Gelişme Komisyonu üyelerine"*,
- Düzenlenen organizasyonlara katılan, görüş bildiren, anket ve mülakat uygulamalarına katılan, *"Kamu Kurum ve Kuruluşlarına, Belediyelere, Sivil Toplum Kuruluşlarına, Özel Sektör Temsilcilerine, Akademisyenlere"* ve *"Bölgedeki Tüm Paydaşlara"*,
- Kalkınma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın **Ahmet YAMAN**'a, Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürü Sayın **Nahit BİNGÖL**'e, Strateji ve Politika Geliştirme Dairesi Başkanı Sayın **Murat KARA**'ya, değerli Planlama Uzmanları **Mesut AKBAŞ** ve **Leyla Bilen KAZANCIK** ile Planlama Uzman Yardımcısı **Tuğba DENİZ**'e, teşekkür ederiz.

Dr. Ahmet AKMAN
MEVLANA KALKINMA AJANSI
GENEL SEKRETERİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	6
SUNUŞ	7
YÖNETİCİ ÖZETİ	15
PLANLAMA YAKLAŞIMI	18
KISALTMALAR	24
TANIM VE KAVRAMLAR	26
BÖLGEYE GENEL BAKIŞ	33
1. TÜRKİYE'DE YARATILAN KATMA DEĞERİN NE KADARI BÖLGEMİZDEN SAĞLANIYOR ?	34
2. BÖLGEDEKİ ANA SEKTÖRLER BÖLGE EKONOMOSİNE NE KADAR KATMA DEĞER SAĞLIYOR ?	35
BÖLGEYİ YÖNLENDİRMEK	38
3. 2014 - 2023 BÖLGE PLANI VİZYONU	39
4. KONYA KARAMAN BÖLGESİ ARZU ETTİĞİ 2023 VİZYONUNA NASIL ULAŞACAK?	39
AMAÇ 1 : ULUSAL VE KÜRESEL DÜZEYDE DAHA REKABETÇİ İŞLETMELER	47
5. EĞİLİMLER	51
5.1 BÖLGENİN İHRACAT YAPTIĞI SEKTÖRLER ÇEŞİTLİLİK GÖSTERİYOR MU?	51
5.2 BÖLGE OLARAK İHRACAT YAPTIĞIMIZ ÜLKE SAYISINI ÇEŞİTLENDİREBİLİYOR MUYUZ?	52
5.3 ÖNEMLİ BİR SORUN: ARA MAL İTHALATI	53
5.4 KONYA KARAMAN BÖLGESİNİN İTHALATININ TEKNOLOJİ DÜZEYİ	53
5.5 BÖLGEDE İMALAT SANAYİ İSTİHDAMI HANGİ ALT SEKTÖRLERDE YOĞUNLAŞIYOR? YOĞUNLAŞMA ANALİZİ	54
5.6 TEKNOLOJİ DÜZEYİ: BÖLGEDEKİ İMALAT SANAYİNİN TEKNOLOJİ DÜZEYİ	55
5.7 KÜMELENME: İMALAT SANAYİDE HANGİ SEKTÖRLER KÜMELENME POTANSİYELİ TAŞIYOR: 3 YILDIZ ANALİZİ	56
5.8 ÇOK FAKTÖRLÜ DEĞERLENDİRME: BÖLGENİN STRATEJİK SEKTÖRLERİ	56
5.9 AR-GE - YENİLİK	58
5.10 BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİ NE KADAR ETKİN KULLANIYORUZ?	59
6. ÖNCELİK VE TEDBİRLER	61
AMAÇ 2 : YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ	75
7. EĞİLİMLER	79
7.1 BÖLGEYE YÖNELİK KAMU YATIRIMLARI HANGİ SEKTÖRLERDE YOĞUNLAŞIYOR?	79
7.2 DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	82
8. ÖNCELİK VE TEDBİRLER	82

AMAÇ 3 : İNSANA YATIRIM: BİLGİ VE BECERİLERİNİ SÜREKLİ YENİLEYEN, BİRLİKTE HAREKET EDEBİLEN, SAĞLIKLI BİREYLER.....	87
9. EĞİLİMLER	91
9.1 BÖLGENİN NÜFUSU HANGİ YÖNDE DEĞİŞİYOR?.....	91
9.2 BÖLGEDE GENÇ NÜFUS NEDEN AZALIYOR?	91
9.3 BÖLGE İNSANI NEREYE GÖÇ EDİYOR, BÖLGE NEREDEN GÖÇ ALIYOR?	92
9.4 2023 YILINDA BÖLGE NÜFUSU NASIL OLACAK?	92
9.5 BEŞERİ SERMAYE -İŞGÜCÜ- İSTİHDAM.....	93
9.6 KONYA KARAMAN BÖLGESİ İŞGÜCÜNÜN BİLGİ VE BECERİ DÜZEYLERİNİ ARTIRMASI GEREKİYOR.....	94
9.7 ÇALIŞMA HAYATINDA KADIN.....	95
9.8 BÖLGENİN BİRLİKTE HAREKET EDEBİLME KAPASİTESİ: SOSYAL SERMAYE.....	96
9.9 BÖLGENİN GİRİŞİMCİLİK PERFORMANSI	98
9.10 SOSYAL POLİTİKA.....	99
9.10.1 EĞİTİM.....	99
9.10.2 SAĞLIK	101
9.10.3 SOSYAL DOKU.....	103
10. ÖNCELİK VE TEDBİRLER.....	106
AMAÇ 4 : BÖLGE İÇİ GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTIKMASI, KIRSALDA YAŞAMIN CANLANDIRILMASI.....	121
11. EĞİLİMLER	125
11.1 BÖLGE İÇİ GELİŞMİŞLİK FARKLARI	125
11.2 BÖLGE İÇİ GELİŞMİŞLİK FARKLARININ YAŞANMASINDA VE BÖLGENİN KÜRESEL REKABET EDEBİLİRLİĞİ ÜZERİNDE TARIMIN ROLÜ NEDİR?	126
11.3 KURAKLIK VE SU SORUNU BÖLGEYİ TEHDİT EDİYOR	127
11.4 BÖLGE TOPRAKLARIMIZ NİTELİK AÇISINDAN YETERLİ DÜZEYDE Mİ?.....	128
11.5 TARIMSAL ÜRETİM AÇISINDAN ÖNEMLİ BİR SORUN: ARAZİ PARÇALANMASI	129
11.6 KATMA DEĞER VE TARIMSAL ÜRETİM DEĞERİ	129
11.7 BİTKİSEL ÜRETİM POTANSİYELİMİZ NEDİR?	131
11.8 ORGANİK TARIM UYGULAMALARINDA MEKANSAL BİR POLİTİKAYA İHTİYAÇ VAR MI?	137
11.9 TARIMSAL ÖRGÜTLENME.....	138
11.10 NETÜR ALTERNATİF TURİZM FIRSATLARINA SAHİBİZ?	138
12. ÖNCELİK VE TEDBİRLER.....	144
AMAÇ 5 : KORUMA KULLANMA DENGESİ İÇİNDE YEŞİL BÜYÜMENİN SAĞLANMASI	161
13. EĞİLİMLER	165

13.1	ENERJİ SEKTÖRÜ	165
13.2	DAHA YAŞANABİLİR BİR ÇEVRE İÇİN HAVA KALİTESİ.....	165
13.3	SU KİRLİLİĞİ BÖLGEYİ TEHDİT EDİYOR	167
13.4	TOPRAK YÖNETİMİ	168
14.	ÖNCELİK VE TEDBİRLER	170
	AMAÇ 6 : BÖLGE İÇİNDEKİ YERLEŞİM YERLERİNE FARKLI MÜDAHALE BİÇİMLERİNİ İÇEREN ÇOK MERKEZLİ VE DENGELİ BİR MEKÂNSAL ÖRGÜTLENME OLUŞTURMAK.....	183
15.	EĞİLİMLER	187
15.1	BÖLGEDEKİ HANGİ İLÇELER ALT BÖLGE OLMA POTANSİYELİNİ TAŞIYOR?.....	187
15.2	İLÇE DÜZEYİNDE MEKÂNSAL TİPOLOJİLER	190
15.2.1	BÖLGESEL GELİŞME ANA ODAKLARI.....	191
15.2.2	ALT BÖLGE MERKEZİ OLMA POTANSİYELİNİ TAŞIYAN İLÇELER.....	191
15.2.3	ORTALAMANIN ÜSTÜNDE GELİŞME PERFORMANSI GÖSTEREN ANCAK ALT MERKEZ OLMA NİTELİĞİ TAŞIMAYAN İLÇELER.....	192
15.2.4	DÜŞÜK GELİŞME DÜZEYİNE SAHİP İLÇELER.....	193
15.3.	BÖLGEDEKİ İLÇELER YAKIN ÇEVRESİNDEKİ DİĞER BÖLGE İLÇELERİ İLE NE TÜR FONKSİYONEL İLİŞKİLER KURUYOR?	193
15.4	MEKANDA İMALAT SANAYİNİN DAĞILIMI	196
16.	ÖNCELİK VE TEDBİRLER	201
	AMAÇ 7 : BÖLGENİN LOJİSTİK ALT YAPISINI GÜÇLENDİREREK ULUSAL VE KÜRESEL DÜZEYDE ERİŞİLEBİLİRLİĞİNİ ARTIRMAK	217
17.	EĞİLİMLER	221
17.1	BÖLGEDEKİ İLÇELER BİRBİRLERİ İLE NE TÜR LOJİSTİK İLİŞKİLER KURUYOR?	221
17.2	KONYA KARAMAN BÖLGESİ DİĞER İL VE BÖLGELER İLE NE TÜR LOJİSTİK BAĞLANTILAR KURUYOR?.....	222
17.3	BÖLGEDE HANGİ İLÇELER, HANGİ ULAŞIM MODU AÇISINDAN YÜKSEK ERİŞİLEBİLİRLİK DÜZEYİNE SAHİP?.....	224
18.	ÖNCELİK VE TEDBİRLER	229
	İZLEME DEĞERLENDİRME VE KOORDİNASYON	233
	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	235
	FİNANSMAN.....	237
	ÖNCELİKLER VE FİNANSAL KAYNAKLAR	240
	KAYNAKÇA.....	242
	EKLER	246

TABLO DİZİNİ

Tablo 1 Katılımcılık Düzeylerine Göre Faaliyet Takvimi.....	20
Tablo 2 Bölgenin İhracatında Eşdeğer Katkıya Sahip İlk 7 Sektör.....	52
Tablo 3 Konya Karaman bölgesi imalat sanayi ithalatının teknoloji düzeyi.....	54
Tablo 4 Konya Karaman Bölgesi İmalat Sanayi İstihdamının Teknoloji Düzeyi.....	55
Tablo 5 Konya Karaman Bölgesindeki Tohum Üretimi.....	134
Tablo 6 Türlerine Göre Bölgedeki Turizm İşletme Sayıları.....	141
Tablo 7 Konya ve Karaman'da Yıllara Göre Pm10 Ortalamaları.....	166
Tablo 8 Türkiye, Bölge ve İl Bazında Kanalizasyon ve Atık Su Hizmetleri.....	167
Tablo 9 Finansman Özet Tablosu.....	239

ŞEKİL DİZİNİ

Şekil 1 Süreç Planı.....	19
Şekil 2 İlçe Stratejik Gelişme Raporları Süreç Planı.....	21
Şekil 3 Bölgede Kişi Başı GSKD İn Ülke Ortalaması İle Kıyaslaması, 2011.....	34
Şekil 4 Konya - Karaman'da Sektörlerin Bölgesel GSKD İçerisindeki Payları [%].....	35
Şekil 5 Yıllar İtibariyle Konya Karaman Bölgesi ve Ülkede Tarımsal GSKD Payları [%].....	36
Şekil 6 Yıllar İtibariyle Konya Karaman Bölgesi ve Ülkede Sanayi GSKD Payları [%].....	36
Şekil 7 Yıllar İtibariyle Konya Karaman Bölgesi ve Ülkede Hizmet Sektörü GSKD Payları [%].....	37
Şekil 8 Bölgemizin ve Ülkemizin İhracat Üzerinde Eşdeğer Katkıya Sahip Ana Sektör Sayısı.....	51
Şekil 9 Bölgenin İhracat Üzerinde Eşdeğer Öneme Sahip Ülke Sayısı.....	52
Şekil 10 2009 -2012 Yılları Bölgedeki İmalat Sanayi Sektörleri İstihdam Payları [%].....	54
Şekil 11 Yıllar İtibariyle Ülke ve Bölgede Tarım Sektörü Kamu Yatırımlarının Toplam Kamu Yatırımları İçerisindeki Payı [%].....	79
Şekil 12 Yıllar İtibariyle Ülke ve Bölgede İmalat Sanayi Sektörü Kamu Yatırımlarının Toplam Kamu Yatırımları İçerisindeki Payı [%].....	79
Şekil 13 Yıllar İtibariyle Ülke ve Bölgede Enerji Sektörü Kamu Yatırımlarının Toplam Kamu Yatırımlar İçerisindeki Payı [%].....	80
Şekil 14 Yıllar İtibariyle Ülke ve Bölgede Ulaştırma-Haberleşme Sektörü Yatırımlarının Toplam Kamu Yatırımları İçerisindeki Payı [%].....	80
Şekil 15 Yıllar İtibariyle Ülke ve Bölgede Eğitim Sektörü Kamu Yatırımlarının Toplam Kamu Yatırımları İçerisindeki Payı [%].....	81
Şekil 16 Yıllar İtibariyle Ülke ve Bölgede Sağlık Sektörü Kamu Yatırımlarının Toplam Kamu Yatırımları İçerisindeki Payı [%].....	81
Şekil 17 Bölgedeki Göçlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı [2011-2012].....	91
Şekil 18 Konya Karaman Bölgesi ve Türkiye Yaş Piramidi [2013].....	92
Şekil 19 Konya Karaman Bölgesinde İstihdam Edilenlerin Yıllara Göre İşteki Durumu [%].....	93

Şekil 20 Yıllar İtibariyle Bölgede Ve Ülkede İşgücüne Katılma Oranı [%]	93
Şekil 21 15 Yaşındaki Öğrencilerin PISA 2009 Sınav Sonuçlarına Göre Dağılımı, Türkiye, AB ve OECD Ülkeleri	95
Şekil 22 Yıllar İtibariyle Bölgede Ve Ülkede Kadının İşgücüne Katılma Oranı [%]	95
Şekil 23 Yıllar İtibariyle Bölgede ve Ülkede Kadın İşsizlik Oranı [%]	96
Şekil 24 Bölgede Firma Giriş ve Çıkış Oranları [%], [2012]	98
Şekil 25 2009-2011 Yıllar Arasında Ortaöğretimde Kız Çocuklarının Okullaşma Oranlarındaki Değişim [%]	100
Şekil 26 Konya Karaman Bölgesinde Yıllara İtibariyle Bebek ve Anne Ölüm Oranları	102
Şekil 27 Konya Karaman Bölgesinde Yıllara göre boşanma sayıları ve oranı	104
Şekil 28 2003- 2011 Yılları Arasında Bölgede Yaşayanların Tüketim Harcamalarındaki Değişim [%]	106
Şekil 29 Bölge Tarımının Rekabet Gücünü Etkileyen Temel Unsurları	126
Şekil 30 Bölgenin Mevcut Su Kaynakları Potansiyeli [milyon m ³]	127
Şekil 31 Toplam Tarımsal Üretim Değeri [%]	129
Şekil 32 Bölgelerin Bitkisel Üretim Değerlerinin Karşılaştırması	130
Şekil 33 Konya Karaman Bölgesi'nde Büyükbaş Hayvan Et Üretimi [ton]	135
Şekil 34 Bal Üretiminin Ulusal ve Küresel Ölçekteki Üretim Payları	137
Şekil 35 Bölgede Organik Üretim Alanlarının Değişimi [ha]	138
Şekil 36 2011 Yılında En Çok Ziyaret Edilen 10 Müze	139
Şekil 37 Gelen Yerli ve Yabancı Turistlerin Ortalama Geceleme Süreleri	140
Şekil 38 Tesislerde Konaklayan Turist Sayıları	140
Şekil 39 Konya Karaman Bölgesi İlçelerinde SEGE ve Kademelenme İlişkisi	188
Şekil 40 Bölgede İmalat Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılımı [%], 2012	198
Şekil 41 Bölgede Toplam İmalat Sanayi İstihdamının %96'sını Oluşturan 10 İlçenin Sanayi Teknoloji Düzeyleri, 2012	199
Şekil 42 Konya Karaman Bölgesi ve Çevresi Tüm Ürünler Yük Hareketi	224

HARİTA DİZİNİ

Harita 1 Bölgenin Arazi Yapısı	43
Harita 2 Bölgenin Stratejik Sektörleri Ve Ulusal Dış Ticaret Açığına En Fazla Neden Olan Sektörler Karşılaştırması	57
Harita 3 Bölgelerin Sosyal Sermaye Seviyelerine Göre Gruplandırılması	97
Harita 4 50 Yaş Üstü Okuma Yazma Bilmeyenlerin İlçenin Toplam Nüfusuna Oranı, 2011	101
Harita 5 İlçelerin Sosyo Gelişmişlik Endeksi, 2012	125
Harita 6 Konya Karaman İlçelerinde En Çok Üretimi Yapılan İlk 3 Tarla Bitkisinin İlçeler Bazında Dağılımı, 2012	131
Harita 7 Bölgede En Çok Üretimi Yapılan Meyvelerin İlçeler Bazında Mekansal Dağılımı, 2012	133

Harita 8 Bölge İçi Alternatif Turizm Fırsatları	142
Harita 9 İlçe Düzeyinde Mekânsal Tipolojiler	190
Harita 10 İlçeler Bazında İmalat Sanayi İstihdamı [%], 2012.....	198
Harita 11 Bölgenin Stratejik Sektörlerinde Yaratılan İstihdamın İlçeler Bazında Mekansal Dağılımı	197
Harita 12 İlçeler Bazında İmalat Sanayi İşletme sayısı [%],2012.....	198
Harita 13 İl Merkezleri Dışında Düşük Teknolojili Sektörlerdeki İmalat Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılımı, 2012.....	199
Harita 14 İl Merkezleri Dışında Orta Düşük Teknolojili Sektörlerdeki İmalat Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılımı, 2012.....	200
Harita 15 Bölgesel Gelişme Ana Odaklarının Hinterlandında Kalan İlçeler.....	204
Harita 16 Ereğli Alt Bölgesi	207
Harita 17 Beyşehir-Seydişehir Alt Bölgesi.....	209
Harita 18 Ermenek Alt Bölgesi	210
Harita 19 Akşehir Alt Bölgesi.....	211
Harita 20 Farklı Ulaşım Modlarına Göre İlçelerin Erişilebilirlik Düzeyleri.....	227

YÖNETİCİ ÖZETİ

Ulusal ölçekte bütüncül bir kalkınma planlaması yerine bölgesel rekabet yaklaşımı ile desteklenen içsel büyüme modelinin öneminin artması ile birlikte 90’lardan itibaren dünyada kalkınma ajansları yaygınlaşmıştır. Birçok ülkede farklı modellerle kurulsa da kalkınma ajanslarının temel faaliyet alanları bölgesel rekabet edebilirliği arttırmak adına bölgeye yatırım çekme, tanıtım faaliyetleri, bölgede işbirliği ve iletişimi geliştirme, eşgüdümü sağlama, KOBİ’lere yatırım danışmanlığı ve finansal destek, yeni yatırım alanlarının belirlenmesi ve bölgenin kalkınma stratejilerinin oluşturulması üzerine tasarlanmıştır. Genel işlevleri bu şekilde özetlenebilecek kalkınma ajanslarının kamu ile ilişkileri ülkelerin kendine özgü koşullarına göre şekillenmektedir.

Türkiye’de yer alan 26 düzey 2 bölgesinden biri olan TR 52 Düzey 2 Bölgesi; Konya ve Karaman illerini kapsamaktadır. Konya Karaman Bölgesinde faaliyet gösteren Mevlana Kalkınma Ajansı, 5449 sayılı kanunda belirtildiği üzere; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak ve sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Bölge planlarına neden ihtiyaç duyuluyor?

İçsel büyüme teorisiyle birlikte günümüzde rekabetçi bölgeler ulusal rekabet gücünün şekillenmesinde dinamo görevi görmekte ve bu sayede ulusal ekonomilerin yapı taşlarını oluşturmaktadır. Kalkınmanın içsel dinamiklere dayalı olması beraberinde bölgelere özgü ihtiyaçlara cevap verebilecek politika geliştirme çabalarını da gerekli kılmıştır. Bahsedilen değişim ile birlikte merkezden hiyerarşik ilişkiler temelinde üretilen politikaların, merkezin kaynaklarının azalmasına paralel olarak, artık bölgelere özgü ihtiyaçları karşılayamadığı ortadadır. Bölgelerin kendine özgü koşulları, kalkınmanın o bölge için ne anlama geldiğini ve dolayısıyla ne tür politikalar tasarlanması gerektiğini belirlemektedir. Dolayısıyla her bölgeye uygulanabilecek kalkınma reçetesi bulunmamaktadır. Yine aynı nedenle bölgelerin tarihsel gelişim süreçleri gelecekle ilgili gelişme çözümlerini de belirlemektedir. [path dependency]

Bir yandan Konya Karaman Bölgesi’nde bölgesel gelişmenin hızlandırılması, yerel potansiyellerin harekete geçirilmesi ve bölgeler arası /bölge içi gelişmişlik farklarını azaltılması amacıyla hazırlanan 2014-2023 Bölge Planı diğer yandan ülkemizin 2023 vadeli ulusal kalkınma hedeflerine bölgemizden azami katkı sağlamayı kendisine amaç edinmiştir. Bölgedeki farklı kurum ve kuruluşlardan paydaşlarla yapılan çalıştay, toplantı ve görüşmeler neticesinde Konya Karaman Bölgesi 2023 yılında;

“YÜKSEK VE DENGELİ REFAH SEVİYESİNE ERİŞMİŞ, ULUSLARARASI EKONOMİLERLE BÜTÜNLEŞMİŞ, SEVGİ VE HOŞGÖRÜ TEMELİNDE İNSANLARIN ÇALIŞMAK, ÜRETMEK VE YAŞAMAK İÇİN TERCİH ETTİKLERİ BİR BÖLGE OLMAK” yolunda bir vizyon belirlemiştir. Konya Karaman Bölgesi arzuladığı bu gelecek tasavvuruna erişebilmek adına;

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi’ndeki “Büyüme Odaklarının Uluslararası Rekabet Gücünün Artırılması” ve “Yapısal Dönüşüm İllerinde Ekonomik Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi ve Ekonominin Canlandırılması” temel amaçlarına hizmet edecek şekilde; “Bölgenin İç Dinamiklerini Hayata Geçirerek, Konya Karaman Bölgesini Ekonomik Gelişme Koridoru Haline Getirmek” bölge planının ana senaryosunu oluşturacaktır. Bölgenin ana senaryosunu hayata geçirmek için ulaşım ve lojistik gibi bir takım altyapı eksikliklerinin giderilmesi,

insan kaynaklarına gerekli yatırımların yapılması gibi tedbirlerin alınması ve iç dinamiklerin harekete geçirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte yatırım ortamının tespitine, iyileştirilmesine ve tanıtımına yönelik faaliyetlerle bölgeye yatırım çekilmesi planlanmakta olup bu süreçte İstanbul'un desantralize olma isteği de bir avantaj olarak değerlendirilebilir. Böylece mevcut içsel potansiyellerden daha iyi yararlanan, yatırım ve nitelikli işgücünü kendine çeken rekabetçi bir bölge oluşturulacaktır.

Bölgeyi bir ekonomik gelişme koridoru haline getirmek için ne tür adımlar atmalıyız?

2023 yılına geldiğimizde bu hedefi gerçekleştirmek, tarımdan sanayiye; turizmden sosyal kalkınmaya ve daha birçok farklı alanda birbiri ile çalışmayan entegre kararlarının alınmasını gerekli kılmaktadır.

Konya Karaman Bölgesi son yıllarda kendi yerel dinamikleri ve KOBİ temelli esnek üretim yapısıyla imalat sanayinde küresel piyasalara entegre olmaya başlayan bir endüstriyel büyüme odağı olmaya doğru ilerlemektedir. Bölgeden yapılan ihracatın neredeyse tamamına yakınının imalat sanayiden kaynaklı olması bu duruma en çarpıcı örnektir. Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisinde tanımlanan "Büyüme Odakları ve Yapısal Dönüşüm İlleri" özelliklerini taşıyan Konya Karaman bölgesinin bu politikalar kapsamında değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu nedenle bir ekonomik gelişme koridoru olmak için bölge planı güçlü ulaşım ağlarıyla hızlı bir şekilde limanlara inerek küresel ekonomilere entegre ve üretken bir imalat sanayi altyapısı oluşturmanın, yüksek katma değerli sanayi yatırımlarını ve nitelikli işgücünü bölgeye çekerek orta ve ileri teknoloji gerektiren imalat sanayi kollarında uzmanlaşmanın üzerinde hassasiyetle durmaktadır.

Diğer yandan 37 ilçeyi bünyesinde barındıran Konya Karaman Bölgesi bölge içi gelişmişlik farklarının yoğun olarak yaşandığı bir bölgedir. Yaklaşık 50.000 km²'lik yüzölçümüyle birçok Avrupa ülkesinden büyük alana yayılan bölgenin önemli bir kısmını kırsal alanlar oluşturmakta ve bölge nüfusunun %25'i bu kırsal alanlarda yaşamaktadır. Bu kırsal alanlar bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması açısından yerel kalkınma dinamikleri bünyesinde barındırsa da bu fırsatlar değerlendirilememektedir. Aksine bölgenin kırsalı özellikle ücretsiz aile emeğine dayanan, ciddi oranlarda gizli işsiz barındıran ve etkisini giderek hissettiren kuraklık tehdidinde bağlı olarak önemli ölçüde verim sorunlarının yaşandığı bir tarımsal yapı sergilemektedir. Sulama konusunda her ne kadar büyük bütçelere dayalı kamusal yatırımlar yapılsa da bu harcamaların su sorununa kökten bir çözüm getirmesi muhtemel değildir. Kuraklık tehdidi hızla artacak ve özellikle kırsalda ekonomik faaliyetler çeşitlendirilemediği takdirde sorun çok ciddi boyutlara ulaşacaktır. Bu gerçekleri dikkate alan bölge planı bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması amacıyla eğitim/sağlık gibi temel kamu hizmetlerinde etkinliği artırmaya, tarımda yaşanması kaçınılmaz istihdam kayıplarını en aza indirmeye ve gelir elde etmek için kırsalda ekonomik faaliyetleri çeşitlendirmeye, geleceğini tarımda aramayan nüfusu tarım dışı iş kollarında istihdam etmeye, tarıma devam edecek nüfus için ise suyu en tasarruflu kullanan üretim teknikleri ile katma değeri en yüksek ürünlere yöneltmeye öncelik verecektir.

Böylece bu iki politika sayesinde Konya Karaman 2014-2023 Bölge Planı tarıma alternatif olarak çeşitlenen ekonomik faaliyetler ile birlikte kırsaldaki potansiyeli harekete geçirerek bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkı sağlayacaktır. Bu da hem artan gelirle birlikte kırsalda yaşayan kesimin yaşam kalitesini iyileştirecek ve kentlere olan göç taleplerini azaltacak hem de tarımın sınırlı doğal kaynaklar üzerindeki baskısını azaltarak çevresel sürdürülebilirliği artıracaktır. Bölgenin küresel rekabete odaklanan imalat sanayi politikası sayesinde ise bölgenin ulusal ve

uluslararası rekabet edebilirliği yükselerek BGUS'ta belirlenen **“Büyüme Odakları Politikası ve Dönüşüm İlleri Politikası”** doğrudan yerelden uygulamaya geçmiş olacaktır.

Nihai olarak ise planın bu iki temel politikası **“Sosyo-Ekonomik Olarak Bütünleşmiş Rekabet Gücü ve Refah Düzeyi Yüksek Bölgelerden Oluşan Topyekûn Kalkınmış Bir Türkiye”** şeklinde belirlenen Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi vizyonuna bölgemizden azami katkı sağlanmış olacaktır.

2023 hedeflerini hayata geçirebilmek adına bölgenin mevcut mekânsal gelişme eğilimlerine alternatif olarak kurgulanan ve bölge içindeki yerleşim yerlerine farklı müdahale biçimlerini içeren çok merkezli ve dengeli bir mekânsal örgütlenme politikasını da içerecektir. Bu mekânsal politika gerek bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması politikası gerekse küresel rekabet politikasının mekândaki yansımaları olacaktır.

Sonuç olarak; **“YÜKSEK VE DENGELİ REFAH SEVİYESİNE ERİŞMİŞ, ULUSLARARASI EKONOMİLERLE BÜTÜNLEŞMİŞ, SEVGİ VE HOŞGÖRÜ TEMELİNDE İNSANLARIN ÇALIŞMAK, ÜRETMEK VE YAŞAMAK İÇİN TERCİH ETTİKLERİ BİR BÖLGE OLMAK”** vizyonunu hayata geçirilebilmek için 7 temel amaç belirlenmiştir.

- **ULUSAL VE KÜRESEL DÜZEYDE DAHA REKABETÇİ İŞLETMELER**
- **YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ**
- **İNSANA YATIRIM: BİLGİ VE BECERİLERİNİ SÜREKLİ YENİLEYEN, BİRLİKTE HAREKET EDEBİLEN, SAĞLIKLI BİREYLER**
- **BÖLGE İÇİ GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASI VE BÖLGE KIRSALINDA YAŞAMIN CANLANDIRILMASI**
- **KORUMA KULLANMA DENGESİ İÇİNDE YEŞİL BÜYÜMENİN SAĞLANMASI**
- **BÖLGE İÇİNDEKİ YERLEŞİM YERLERİNE FARKLI MÜDAHALE BİÇİMLERİNİ İÇEREN ÇOK MERKEZLİ VE DENGELİ BİR MEKÂNSAL ÖRGÜTLENME OLUŞTURMAK**
- **BÖLGENİN LOJİSTİK ALT YAPISINI GÜÇLENDİREREK ULUSAL VE KÜRESEL DÜZEYDE ERİŞİLEBİLİRLİĞİNİ ARTIRMAK**

Temel amaçlar Bölge Planının vizyonunu hayata geçirebilmek için gerekli ve sektörel ayırım gözetmeksizin tüm sektörleri yatayda kesen müdahale alanların aynı zamanda Bölge Planında amaçların ve doğrudan mekânı ilgilendiren kararlarının mekânla olan ilişkisini içermektedir. Bu kapsamda teknik komite çalışmaları, ilçe saha araştırmaları ve diğer katılımcı toplantılar esas alınmıştır. Konya Karaman Bölge Planı her bir amacın altında o amacı hayata geçirmeye yönelik öncelikli müdahale alanlarını ortaya koymuştur. Önceliklerin ne şekilde uygulamaya geçirileceği ise her bir önceliğin altındaki alınan tedbirler ile açıklanmıştır.

Plan hazırlık sürecinde nasıl bir yöntem izlendi?

Planın hazırlık çalışmaları 2012 yılının Ocak ayı itibarıyla başlamıştır. Bir yandan mevcut durumun tespiti adına masa başı çalışmalar yürütülürken diğer yandan bölgedeki paydaşlarda bölgesel gelişme açısından önem arz eden farklı konu başlıklarında bir araya gelinmiştir. Bölge Planının hayata geçirilmesinde en kritik konulardan bir tanesi plan kararları üzerinde bölgedeki paydaşların bir uzlaşma sağlanması ve planın sahiplenilmesidir. Planda alınan tüm

kararlar planlama sürecinde il, ilçe ve bölge düzeyinde yapılan çalıştay, ortak akıl toplantıları ve bilgilendirme toplantılarında bölge paydaşlarınca ortaya konan görüş ve öneriler dikkate alınarak oluşturulmuştur. Plan hazırlık sürecinde yürütülen çalışmalar taslak halinde kamuoyu ile paylaşılmış görüş ve öneriler doğrultusunda tekrar revize edilmiştir. Ayrıca Bölge Planı Ajansın Yönetim Kurulunda iki defa ve Kalkınma Kurulunda bir defa görüşülerek nihai halini almıştır. Planlama sürecinde izlenen yöntem planın “Planlama Yaklaşımı” başlığı altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

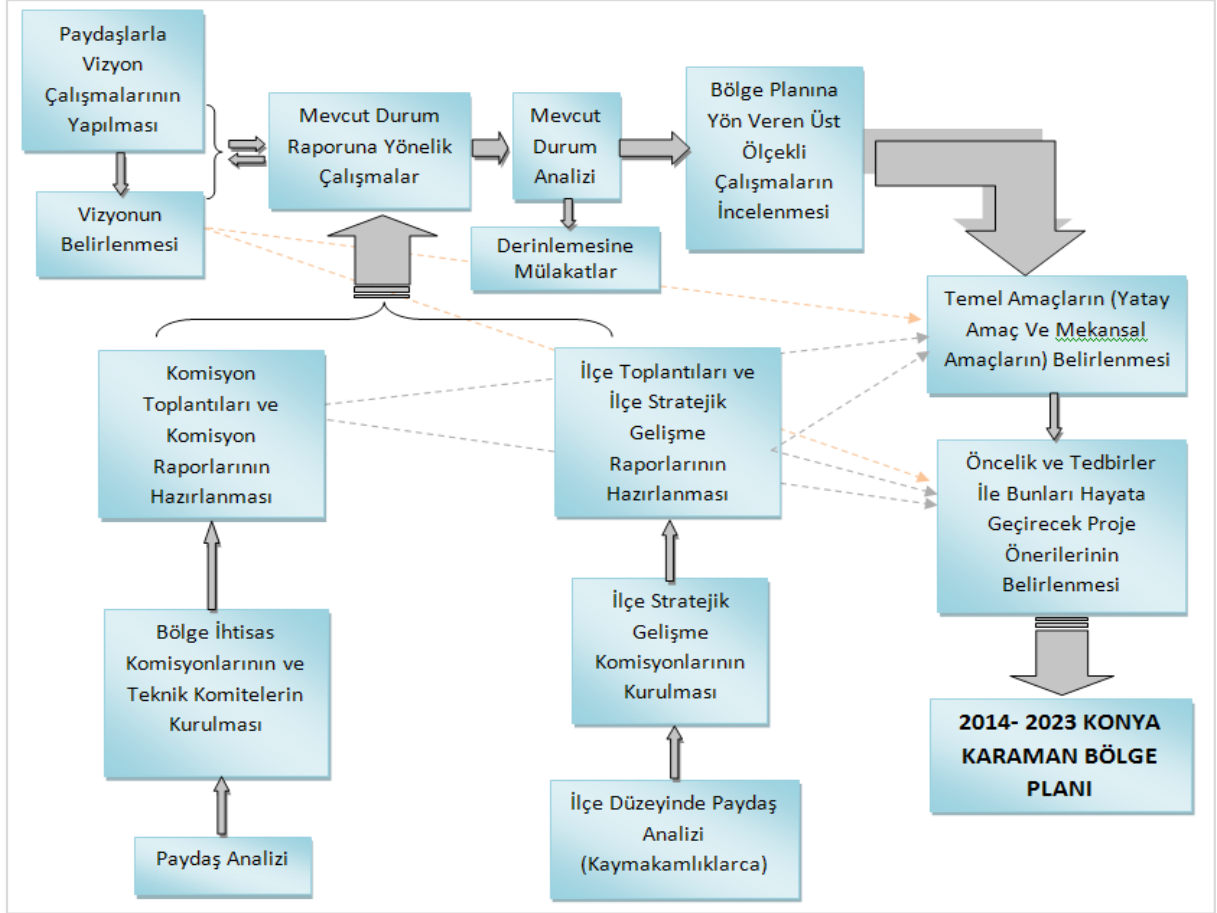
Planın uygulama, izleme ve koordinasyonu nasıl sağlanacak?

Planlama sürecinin en önemli birleşenlerinden bir tanesi de izleme ve değerlendirme boyutudur. Alınan stratejik kararların nasıl ve ne şekilde hayata geçirileceğine ilişkin faaliyetler ve diğer aktivelerin düzenli aralıklarla izlenmesi ve değerlendirilmesi, stratejilerin gerçekleşme düzeyini göstermesi ve dolayısıyla planın ne düzeyde başarılı olduğunu ölçme bakımından kritik bir süreçtir. Konya Karaman 2014-2023 Bölge Planı bölgedeki tüm paydaşlarla katılımçılık ilkeleri doğrultusunda Mevlana Kalkınma Ajansı koordinatörlüğünde hazırlanmış olup bölgede yaşayan, çalışan, üreten insanları ve bölgede faaliyet gösteren tüm kurum ve kuruluşları ortak bir gelecek tasavvuru etrafında buluşturan bir plan olacaktır. Bu nedenle; Bölge Planı Kalkınma Ajansı'nın planı değil, tüm bölgenin planıdır. Dolayısıyla planda ortaya konan tüm amaç, öncelik ve tedbirlerin hayata geçirilmesinde bölgedeki bütün paydaşlar rol alacaktır. Bölgede faaliyet gösteren tüm kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idareler başta olmak üzere tüm aktörlerin bölgesel gelişmeyi ilgilendiren faaliyetlerinde Konya Karaman 2014 -2023 Bölge Planı'nın temel alınması esas olmalıdır.

PLANLAMA YAKLAŞIMI

Kalkınma ajanslarının temel işlevlerinden biri olan yerel aktörler arasındaki işbirliğini ve koordinasyonu sağlamak, bölge planı sürecinde nitelikli katılımı etkin kılmanın temel aracı olacaktır. Bölge planında özellikle odaklanmalar sağlanmaya çalışılmış, mekânsal analizlere yeterince ağırlık verilmiş ve bölgeye özgü bir plan hazırlanmıştır. Çalışmalara öncelikle planlama sürecinin hangi aşamalarda gerçekleşeceğine ilişkin süreç planlaması ile başlanmıştır.

Şekil 1 Süreç Planı

KATILIMCILIK

Süreç planına ilişkin takvim planlaması yapılırken; mevcut durumun tespiti, vizyon belirleme ve öncelik ve tedbirlerin belirlenme süreçleri birbirine paralel ve sürekli geri beslemelerle birbirini tamamlayan aşamalar şeklinde kurgulanmıştır.

Konya-Karaman Bölge Planının yerel aktörlerce sahiplenilmesi ve böylece uygulanabilirliğinin artırılması adına katılımçılık plan hazırlık sürecinin temel ilkesi olarak belirlenmiştir. Daha etkili bir katılımçılık için; bölge planının farklı aşamalarına göre farklı katılımçılık düzeyleri belirlenmiş, katılımçılık tamamen gönüllülük esasıyla gerçekleştirilmiş, katılımçıların yeterli ve doğru şekilde bilgilendirilmeleri yapılmış, paydaşlara fikirlerini rahatlıkla belirtebilecekleri ortamlar sağlanmış ve çalışmalar sonucunda ortaya koydukları fikirleri daha geniş kitlelerle paylaşma fırsatları sunularak karar alma süreçlerine gerçekten dahil olduklarının güvencesi verilmiştir.

Süreç planında da görüldüğü gibi; öncelikle, katılımçılık yönetiminin doğru ve planlı yapılabilmesi için temel araç olan paydaş analizi yapılmıştır. Paydaş analizi yapılırken; paydaşlar, kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör, sivil toplum kuruluşları[odalar, dernekler, vakıflar, birlikler, kooperatifler], üniversiteler ve teknik uzmanlar şeklinde sınıflandırılmıştır.

Bu sınıflandırmaya göre; daha önceki plan döneminde yapılan çalışmalara katılanlar da göz önünde bulundurularak, paydaşların bölge planı üzerine etkileri ve bölge planı için taşıdıkları önemlerine, kapasitelerine ve birikimlerine göre, analiz edilerek sürecin ilgili aşamalarına dahil edilmeleri sağlanmıştır. Paydaşlara ilişkin bu tespitlerin ardından, bölge planının hazırlanma sürecinin aşamalarına göre, paydaşların katılımçılık düzeyleri belirlenmiş ve paydaş katılımçılık planı oluşturulmuştur. Farklı katılımçılık düzeylerinin belirlenmesi, katılımçılık faaliyetlerinin daha etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamıştır.

Konya Karaman Bölge Planı hazırlık sürecinde paydaşların ilgi ve önem durumuna göre üç temel düzeyde katılımçılık sağlanmıştır: Danışma, dahil olma ve işbirliği.

Danışma: Yapılan çalışmalar hakkında görüş ve önerileri alınacak paydaşlardır. Bu düzeydeki paydaşlarla, e-posta, resmi yazı, anket, yüz yüze görüşme ve internet sitesi aracılığı ile irtibata geçilmiştir.

Dahil olma: Kararların alınma sürecine dahil olan paydaşlardır. Bu düzeydeki paydaşlarla çalıştaylar kapsamında bir günlük faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

İşbirliği: Kararların alınmasında birlikte çalışılan paydaşlardır. Bu düzeydeki paydaşlarla komisyonlar kurulmuştur. Daha uzun bir sürece yayılan ve toplantılar dizisi şeklinde devam eden ve sonucunda dokümanlar ortaya koyan çalışmalar yapılmıştır.

Tablo 1 Katılımçılık Düzeylerine Göre Faaliyet Takvimi

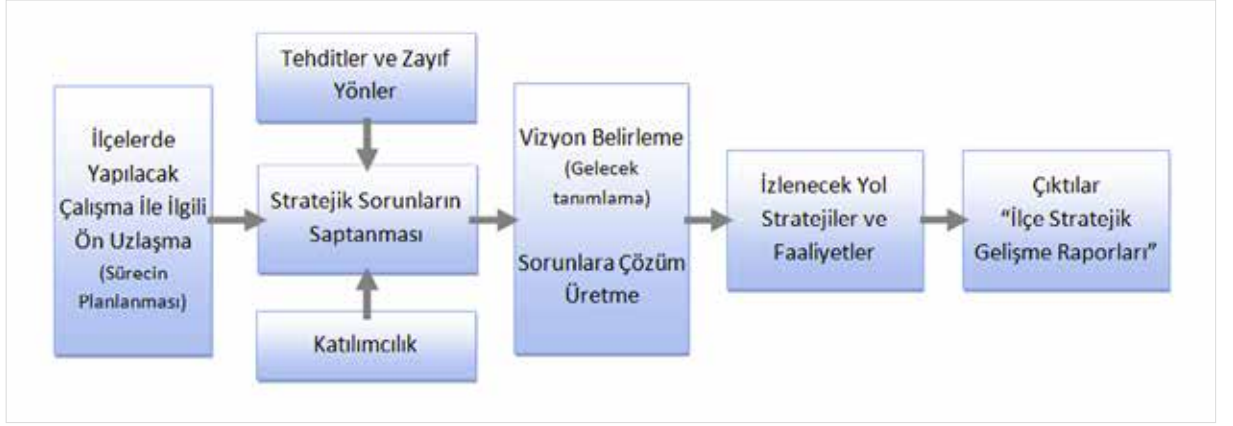
KATILIMCILIK DÜZEYİ	GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYET	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
İşbirliği	İlçe Stratejik Gelişme Komisyonları [2012]												
	Teknik Komiteler[2013]												
Dâhil olma	Vizyon Çalıştayı [2012]												
	Karaman Çalıştayı [2013]												
	Su Kullanıcı Örgütleri Çalıştayı [2013]												
Danışma	Vizyon Anketi [2013]												
	Mevcut Durum İle İlgili Görüşlerin alınması[2013]												
	İlçeler Arası Fonksiyonel İlişkiler Anketi [2012]												

İLÇE STRATEJİK GELİŞME RAPORLARI

Bölge planı hazırlık sürecinde, katılımcılık ilçe düzeyine kadar indirgenebilmiş ve bölge planında ilçeler düzeyinde alınacak olan kararlar, o ilçeyi tanıyan insanlar tarafından alınmış ve yaşadıkları yerin geleceğini kendileri belirlemişlerdir. Böylece bölge planının başarısı ve uygulanabilirliği artacağı gibi bölge içi dengesizliklerin azaltılmasına da katkı sağlanacaktır.

İlçelerde yapılacak olan çalışmalara, öncelikle sürecin hangi aşamalarda gerçekleşeceğine ilişkin süreç planlaması ile başlanmıştır. Süreç planına uygun olarak çalışma/toplantı yöntem ve takvimi belirlenmiştir.

Şekil 2 İlçe Stratejik Gelişme Raporları Süreç Planı

Süreç planında da görüldüğü gibi; ilçelerde yapılacak olan çalışmaların yönetiminin doğru ve planlı yapılabilmesi için bu çalışma sürecini yönetecek olan İlçe Kaymakamları ile toplantı yapılarak yönetime ilişkin uzlaşma sağlanmıştır.

Söz konusu raporları hazırlamak üzere her bir ilçede İlçe Stratejik Gelişme Komisyonu kurulmuştur. Bu komisyonlar 1 tanesi geniş katılımı [halk katılımı] olmak üzere toplam 6 toplantı yapmışlardır. Ajans tüm aşamalarda komisyonlara çalışmalarını nasıl yapacakları konusunda bilgilendirme yapmıştır. Böylece tüm ilçelerde raporların standart bir formatta olması ve toplantıların eş zamanlı yürütülmesi sağlanmıştır.

Süreç planında da görüldüğü gibi; komisyonlar öncelikle ilçenin stratejik sorunlarını katılımcı bir yaklaşımla belirlemişlerdir. Daha sonra ilçenin 2023 yılında nerede olacağını tanımlayarak sorunlara çözüm üretmişler ve sonrasında ise; bu süreçteki strateji ve faaliyetlerini belirlemişlerdir. Bu raporların uygulama boyutunun da olabilmesi için faaliyetleri eyleme dönüştürecek detaylara yer verilmiştir.

Çalışmanın sadece komisyonla sınırlı kalmaması adına yapılan toplantılardan birinin geniş katılımı olması istenmiş ve rapor taslak halini aldıktan sonra halk katılımı toplantıda halkın hazırlanan raporla ilgili görüşleri alınmıştır. Bu görüşler çerçevesinde İlçe Stratejik Gelişme Raporları nihai

halini almıştır. İlçe stratejik komisyonları toplantıları Şubat-Kasım 2012 tarihleri arasında yapılmıştır. Bu kapsamda, toplam 208 toplantı yapılmıştır. İlçelerde yapılan çalışmalar sadece komisyon raporlarıyla sınırlı kalmamıştır. Komisyon tarafından yapılan halk katılımlı toplantılarda; 33 ilçede (merkez ilçeler dışında kalan) toplam 842 kişiye ajans tarafından anket uygulaması yapılarak; ayrı ayrı ilçelerde yapılan bu çalışmalara bütüncül bir yaklaşım kazandırılmıştır. Bu kapsamında,

Konya Karaman bölgesinde yer alan ilçeler arası insan hareketliliğini niceliksel olarak izleyerek, ilçelerin, Konya-Karaman kent merkezleri ve diğer ilçelerle olan ilişkileri ortaya çıkarılmıştır. Böylece yerleşimlerin kademelenme yapısı ortaya çıkarılarak alt bölgeleme yapılmış ve alt bölge merkezleri belirlenmiştir.

KONYA KARAMAN BÖLGESİNDEKİ İLÇELER ARASI FONKSİYONEL İLİŞKİLERİN TESPİTİ

İlçelerde yapılan çalışmalar sadece komisyon raporlarıyla sınırlı kalmamıştır. Komisyon tarafından yapılan halk katılımlı toplantılarda; 33 ilçede (merkez ilçeler dışında kalan) toplam 842 kişiye ajans tarafından anket uygulaması yapılarak; ayrı ayrı ilçelerde yapılan bu çalışmalara bütüncül bir yaklaşım kazandırılmıştır. Bu kapsamında, Konya Karaman bölgesinde yer alan ilçeler arası insan hareketliliğini niceliksel olarak izleyerek, ilçelerin, Konya-Karaman kent merkezleri ve diğer ilçelerle olan ilişkileri ortaya çıkarılmıştır. Böylece yerleşimlerin kademelenme yapısı ortaya çıkarılarak alt bölgeleme yapılmış ve alt bölge merkezleri belirlenmiştir.

VİZYON BELİRLEME

Planlama sürecinin önemli bir ayağını oluşturan ve dünyada ortaya çıkan küresel ve yerel eğilimleri de dikkate alarak bir anlamda bölgenin geleceğine yön verme çabası olan vizyon belirleme sürecinin bölgede yaşayan tüm paydaşlarca sahiplenilmesi ve benimsenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu sebeple katılımcı bir yaklaşımla belirlenen vizyonun, bölgede yer alan tüm aktörleri ile üzerinde uzlaşmış ortak bir gelecek için bir araya getirmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda düzenlenen 186 katılımcının yer aldığı vizyon çalıştayında bölge için vizyon alternatifleri belirlenmiştir. Belirlenen alternatiflerle ilgili anket çalışması web sitemiz aracılığı ile yapılmış ve 211 kişi katılmıştır. Ancak vizyon cümlesine nihai hali Ajans tarafından verilmiştir.

TEKNİK KOMİTE VE ÇALIŞMA GRUBU TOPLANTILARI

Hazırlanacak bölge planının bölge aktörleri tarafından benimsenmesi için 21.12.2011 tarihinde yapılan 7. Kalkınma Kurulu toplantısında "Sanayi, Tarım ve Gıda, Hizmetler, Turizm ve Sosyal Kalkınma İhtisas Komisyonları" kurulmuş ve bu komisyonların altında çalışması gereken "Teknik Komiteler" oluşturulmuştur. Komisyon ve komite üyelerinin belirlenme çalışmalarına sonraki süreçte de devam edilmiş olup, Çevre ve Şehircilik teknik komitesi oluşturulmuştur. Bu komiteler altında ise, 12 tane çalışma grubu belirlenmiştir. Bunlar; Arge-Yenilikçilik-İnovasyon, Dış ticaret-Lojistik, Enerji, İşgücü-İstihdam, Toprak ve Su, Bitkisel Üretim, Hayvansal Üretim, Gıda, Hizmetler, Sosyal Kalkınma, Turizm, Çevre ve Şehircilik çalışma gruplarıdır.

Bu çalışma sonucunda oluşturulacak raporların bölge planına girdi sağlayabilecek nitelikte olması için gönüllü katılım temel ilke olarak benimsenmiştir. Öncelikle çalışma grubu üyelerinin belirlenmesi için paydaş analizi yapılmıştır. Paydaş analizinden sonra tüm paydaşlarla irtibata geçilerek çalışma hakkında bilgi verilmiş ve katılmak isteyip istemedikleri sorulmuştur. Böylece çalışmanın gönüllülük esasına dayanması sağlanmıştır.

Bu aşamada yapılan toplantılar ile tarımdan sanayiye, turizmden sosyal politikalara kadar oldukça geniş bir yelpazede Konya - Karaman olarak gerçekleştirilmek istenilen kalkınma hedeflerine ulaşabilmek için gerekli olan öncelik ve tedbirler alanında uzman paydaşlar ile belirlenmeye çalışılmıştır. 12 gruptan oluşan teknik komiteler ajans uzmanları koordinasyonunda çalışmalarını yürütmüşlerdir. Bu toplantılar sonucunda her grupta özel ihtisas raporları oluşturularak öncelik ve tedbirler belirlenmiştir. Teknik komite çalışmalarında toplamda 49 toplantı gerçekleştirilmiştir.

KARAMAN ÇALIŞTAYI

Teknik komite çalışmalarına, Konya ağırlıklı bir katılım olmasından dolayı, Karaman'da bir çalıştay düzenlenmiştir. Karaman ağırlıklı bir katılım sağlanmış, Konya'dan ise sadece teknik komitelerin ve çalışma gruplarının başkanları, başkan yardımcıları ve raportörleri katılmışlardır. 6 grupta 118 katılımcı ile grup çalışmaları yapılmıştır. Grup çalışmalarında bölgesel ihtisas raporları incelenmiş ve Karaman ile ilgili ilave edilmesi gereken hususlar belirlenmiştir. Grup çalışmalarından sonra panel oturumuna geçilerek, sunumlar yapılmış ve diğer grupların da raporlar konusunda görüşleri alınmıştır.

DERİNLEMESİNE MÜLAKAT

Konya-Karaman Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı kapsamında çeşitli paydaşlarla derinlemesine mülakat yöntemi ile görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerle paydaşların Bölge Planı Mevcut Durum Analizi hakkındaki görüşleri ve kurumların ilgili oldukları alanlarda bölgede yapılması gerekenler konusunda görüş, fikir ve önerileri yöneltilen sorularla alınmıştır. Yapılması gerekenler konusundaki fikir ve önerilerinin hayata geçirilmesi için kendi kurumlarının yapmayı düşündüğü faaliyet ya da projeler olup olmadığı hakkında bilgiler alınmıştır. Bölge Planına son hali verilmeden önce yapılan mülakatlarla elde edilen görüş ve öneriler Bölge Planına yansıtılmıştır.

SU KULLANICI ÖRGÜTLERİ ÇALIŞTAYI

Bölgemizde tarımsal üretimde verimliliğin artırılması ve gıda arz güvenliğinin sağlanması hususunda su kaynaklarımızın etkin kullanılması büyük önem arz etmektedir. Sulu tarım alanlarının önemli bir bölümünde faaliyet gösteren su kullanıcı örgütleri ve ilgili tüm paydaşların su kullanımına ilişkin verimliliğinin artırılması toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında önemli katkılar sağlayacaktır. Bu gerçekten hareketle "Su Kullanıcı Örgütleri Çalıştayı" düzenlenmiştir. Yapılan çalıştaya, Konya Karaman bölgesinde faaliyet gösteren sulama kooperatif ve birlikleri, ilgili kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler katılım sağlamıştır. Çalışmada bölgemiz su kaynaklarının en önemli kullanıcısı konumunda olan sulama kooperatif ve birliklerinin; iklim değişikliği etkileri, sulama altyapısı, enerji ve sulama maliyetlerine ilişkin sorunlar tartışılmış ve çözüm önerileri belirlenmiştir.

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
Ar-Ge	Araştırma Geliştirme
AT	Arazi Toplulaştırma
BGUS	Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi
BMKB	Bölgesel Menkul Kıymetler Borsası
BSTB	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
BTK	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
ÇŞB	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
ÇŞM	Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü
DSİ	Devlet Su İşleri
DSYB	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği
SEGE	Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
ES	Endüstriyel Simbiyoz
ESDP	Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası
ESS	Eşdeğer Sektör Sayısı
ETKB	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
EÜS	Eşdeğer Ülke Sayısı
GİTES	Girdi Tedarik Stratejisi
GSKD	Gayri Safi Katma Değer
GSMH	Gayrisafi Milli Hasıla
GTHM	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
GWh	Gigawatt saat
GZFT	Güçlü-Zayıf-Fırsat-Tehditler
HES	Hidroelektrik Santrali
IATA	Uluslar arası Hava Taşıma Birliği
ICCA	Uluslar arası Kongreler Ve Sözleşmeler Merkezi
İÖİ	İl Özel İdaresi
KBB	Konya Büyükşehir Belediyesi
KENTGES	Kentsel Gelişme Stratejisi
KHGM	Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme
KONİLİS	Konya İl İstatistik Sistemi
KOP	Konya Ovası Projesi

BKİ	Bölge Kalkınma İdaresi
KOS	Konya Organize Sanayi
KSO	Konya Sanayi Odası
KSS	Küçük Sanayi Sitesi
KTB	Konya Ticaret Borsası
KTO	Konya Ticaret Odası
KVS	Kısa Vadeli Sınır
MTA	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
Mwh	Megawatt saat
NACERev	Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması
OECD	Organization For Economic Cooperation And Development / İktisadi Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
OSİB	Orman ve Su İşleri Bakanlığı
PISA	Uluslar arası Öğrenci Değerlendirme Programı
RCA	Rekabet Gücü
RMA	Görelî İthalat Üstünlüğü
RXA	Görelî İhracat Üstünlüğü
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TEP	Ton Eşdeğer Petrol
TEPAV	Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı
TEYDEB	TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı
THÜDM	Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli
TİGH	Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri
TMO	Toprak Mahsullüleri Ofisi
TOBB	Türkiye Odalar Borsalar Birliği
TOKİ	Toplu Konut İdaresi
TR52	Konya-Karaman illerinden oluşan Bölge
TÜ	Temiz Üretim
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
URAK	Uluslararası Rekabet Araştırmaları Kurumu
YÖK	Yüksek Öğretim Kurumu
ZMO	Ziraat Mühendisleri Odası

TANIM VE KAVRAMLAR

ALT BÖLGE: İşsizliğin yoğun olduğu, göç veren ilçelere coğrafi olarak daha yakın, bunlara hizmet verme potansiyeli görece daha yüksek ve yakın çevresiyle sıkı fonksiyonel ilişkiler kuran ilçe merkezleri ile kendisinin etkisi altında kalan diğer ilçe merkezlerini kapsamaktadır. Alt bölgeler mal, hizmet, ev ile iş arasındaki yolculuk hareketleri bakımından birbirleri ile daha yoğun ilişki kuran ilçeleri kapsamaktadır. Alt bölgeler yönetsel sınırları, idari sınırlarla çakışmayan, yani fonksiyonel ilişkiler açısından o sınırları aşabilen mekânsal oluşumlardır.

ARAZİ TOPLULAŞTIRMA: Arazilerin doğal ve yapay etkilerle bozulmasını ve parçalanmasını önlemek, parçalanmış arazilerde ise; doğal özellikleri, kullanım bütünlüğü ve mülkiyet hakları gözetilerek birden fazla arazi parçasının birleştirilip ekonomik, ekolojik ve toplumsal yönden daha işlevsel yeni parsellerin oluşturulması ve bu parsellerin arazi özellikleri ve alanı değerlendirilerek kullanım şekillerinin belirlenmesi, köy ve arazi gelişim hizmetlerinin sağlanmasıdır.

BEŞERİ SERMAYE: Bireylerin bilgi, yetenek ve tecrübelerinin bileşiminden oluşan ve ekonomik değer yaratmak için kullanılacak stok değerdir.

DESTİNASYON: Varış noktasıdır. Turist toplumunun yerel toplum içinde bulunduğu coğrafi bir yer ya da bölgedir. Girdilerin ve çıktılarının, toplumun, hizmetlerin ve iş alanlarının yer aldığı bir sistemdir. Bir destinasyon turizm çekicilikleri, turizm işletmeleri, yerel halk ve yerel yönetimin bütününden oluşan karmaşık bir yapıya sahiptir.¹

ENDÜSTRİYEL SİMBİYOZ: Endüstri ile doğal yaşam ve ekolojik sistemler arasındaki analojiye dayanan ve işletmelerin birbirleri ile hem ekonomik açıdan hem de birbirlerinin ürün ve atıklarını [madde ve enerji] kullanmaları açısından ilişki içinde olan tüm endüstriyel prosesler ağını simgelemektedir.

ENGELLİ: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşsal veya sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişidir.

ENVERZİYON: Sıcaklık, normal atmosfer koşulları içerisinde yerden itibaren yükseldikçe her 100 m’de 0.5 ile 1.0 °C arasında azalma eğilimi göstermektedir. Sıcaklığın yükseklikle azalacağı yerde artış göstermesi durumuna sıcaklık terselmesi [temperature of inversion] ya da sıcaklık enverziyonu denilmektedir. Sıcaklık terselmesi yer seviyesinden itibaren meydana geliyorsa, bu duruma yer seviyesi enverziyonu, yerden daha yukarı seviyelerde meydana gelmesi durumuna ise yüksek seviye enverziyonu adı verilmektedir.

EŞDEĞER SEKTÖR SAYISI: Bu yöntemle ihracat üzerinde küçük etkisi olan sektörler dışarıda tutularak toplam ihracat üzerinde eşdeğer katkıya sahip ana sektörlerin sayısı hesaplanmaktadır.

1 - Gökçe Özdemir, “Destinasyon Yönetimi ve Pazarlama Temelleri İzmir İçin Bir Destinasyon Model Önerisi”, 2007, s.19

SOSYAL İÇERME: Bireylerin, ekonomik, sosyal ve kültürel hayata ve kamu hizmetlerine eşit düzeyde erişimlerinin ve hayatlarını etkileyen karar verme süreçlerine katılımlarının sağlanarak, hayata başlama noktalarından bağımsız olarak potansiyellerini tam olarak hayata geçirebilmelerini sağlamak amacıyla geliştirilen politikaların ve faaliyetlerin yer aldığı süreçtir.

SOSYAL KALKINMA: Kalkınmanın; farklı toplum kesimleri için eşit ve içerici olması, yoksul ve kırılgan grupları kalkınma sürecine katılımları için güçlendirici olması ve sürdürülebilir olmasıdır.

SOSYAL POLİTİKA: Bir ülkede yaşayan tüm bireyler için, özellikle de ayrıca bakıma ve korunmaya gereksinimi olanlar için geliştirilen, koruyucu, güçlendirici, sosyal adalet ve eşitliği sağlayıcı hizmetler bütünüdür.

SOSYAL SERMAYE: Bir grubun üyeleri tarafından benimsenen, grubun ortak amaçları için çalışabilme yeteneğini belirleyen, resmi olmayan ağ, norm ve değerlerdir. Sosyal sermaye bireylerin ve grupların ortak amaçlar doğrultusunda hareket etmelerini kolaylaştıran karşılıklı güvene dayanan bağlar olarak da tanımlanır.

TARLA İÇİ GELİŞTİRME HİZMETLERİ (TİGH): Uygulama alanı ilan edilmiş alanlarda çiftçi ailelerinin gelir seviyelerinin ve refah düzeylerinin yükseltilmesi için, arazi toplulaştırma işlemlerinin yol, sulama kanalı, tasfiye, teraslama vb. işlemlerle birlikte yapılmasıdır.

TEMİZ ÜRETİM: Hammadde ve enerjiyi daha az kullanmayı, yeniden kullanım ve geri dönüşümü artırmayı, daha az atık oluşturmayı ve tehlikeli atık miktarını azaltmayı amaçlayan çevreye duyarlı bir atık yönetim yaklaşımıdır.

UZAKTAN ALGILAMA SİSTEMLERİ: Gerçek bir fiziksel temasta bulunmadan dünya yüzeyi hakkında bilgi toplama teknolojisine verilen addır.

VERİMLİLİK: Üretim sürecine sokulan çeşitli faktörlerle [girdiler] bu sürecin sonunda elde edilen ürünler [çıktılar] arasındaki ilişkiyi ifade eder.

VOLLRATH ANALİZİ: $B < 1$, gözlemlenen dış ticaret yapısına dayanmakta olup, ihracat performansını dikkate alarak, bir bölgedeki bir malın/sektörün ihracatının bölgenin toplam ihracatı içindeki görece payının ülkede o malın/sektörün ihracat açısından görece payına oranını göstermektedir. $B > 1$ ise, o mal/sektör için bir karşılaştırmalı üstünlük mevcut demektir. Balassa'nın RCA teorisini ortaya atmasından sonra, Vollrath [1991], RCA için ithalatı da dikkate alan bir başka alternatif yöntem geliştirmiştir. Bu yöntemde; RCA, Görece İhracat Üstünlüğü [Relative Export Advantage- RXA] [Balassa indeksine eşittir] ile Görece İthalat Üstünlüğü [Relative Import Advantage-RMA] arasındaki fark şeklinde hesaplanmaktadır.

Vollrath RCA = RXA - RMA

Dolayısıyla,

Vollrath RCA = $(X_{ij} / X_{it}) / (X_{nj} / X_{nt}) - (M_{ij} / M_{it}) / (M_{nj} / M_{nt})$ olmaktadır.

Vollrath, RCA değerinin sıfırdan büyük/[küçük] olması durumunda rekabet gücü olduğunu/[olmadığını] ifade etmektedir.

YOKSULLUK: Gıda, temiz içme suyu, barınma, sağlık ve eğitim gibi temel insan ihtiyaçlarının dahi karşılanamamasının karakterize ettiği durumdur.

VİZYON

YÜKSEK VE DENGELİ REFAH SEVİYESİNE ERİŞMİŞ, ULUSLAR ARASI EKONOMİLERLE BÜTÜNLEŞMİŞ, SEVGİ VE HOŞGÖRÜ TEMELİNDE İNSANLARIN ÇALIŞMAK, ÜRETMEK VE YAŞAMAK İÇİN TERCİH ETTİKLERİ BİR BÖLGE OLMAK

KONYA KARAMAN BÖLGESİ ARZU ETTİĞİ 2023 VİZYONUNA NASIL ULAŞACAK?

Konya Karaman Bölgesi Türkiye'deki tarımsal faaliyetlerin en yoğun olarak yapıldığı (Türkiye'nin tahıl ambarı) buna karşın Küresel iklim değişikliğine bağlı olarak kuraklık ve su tehdidinin ciddi olarak etkisi altında kalmaktadır. Yaklaşık 40.000 km ik yüz ölçümüyle bir çok Avrupa ülkesinden büyük alana yayılan bölgenin önemli bir kısmını kırsal alanlar oluşturmaktadır ve bölge nüfusunun %25 i bu kırsal alanlarda yaşamaktadır. Bu kırsal alanlar bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması açısından yerel kalkınma dinamikleri bünyesinde barındırır da bu fırsatlar değerlendirilememektedir. Aksine bölgenin kırsal özelliklere ücretsiz aile emeğine dayanan, ciddi oranlarda gizli işsiz barındıran ve etkisini giderek hissettiren kuraklık tehdidine bağlı olarak önemli ölçüde verim sorunlarının yaşandığı bir tarımsal yapı sergilemektedir. Sulama konusunda her ne kadar büyük bütçelere dayalı kamusal yatırımlar yapılsa da bu harcamalar su sorununa kökten bir çözüm getirmesi muhtemel değildir. Kuraklık tehdidi hızla artmaktadır ve özellikle kırsalda ekonomik faaliyetler çeşitlendirilmediği takdirde sorun çok ciddi boyutlara ulaşacaktır. Ulusal düzeydeki tarım desteklerinin de daha çok kısa erimli olması ve bölgenin ihtiyaçlara karşılayacak farklılaşmaya sağlayamaması bölgedeki tarımı daha da enleştirmektedir.

Öte yandan Konya Karaman Bölgesi son yıllarda kendi yerel dinamikleri ve KOBİ temelli esnek üretim yapısıyla imalat sanayinde küresel piyasalara entegre olmaya başlayan bir endüstriyel büyüme odağı olmaya doğru ilerlemektedir. Bölgeden yapılan ihracatın neredeyse tamamına yakınının imalat sanayiden kaynaklı olması bu durumu en çarpıcı örnekler. Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisinde tanımlanan "Büyüme Odakları ve Yapısal Dönüşüm İleri" özelliklerini taşıyan Konya Karaman bölgesin bu politikalar kapsamında değerlendirilecektir.

Öncelikle Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması amacıyla tarımda yaşanması kaçınılmaz istihdam kayıplarını en aza indirmek ve gelir elde etmek için kırsalda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirmek, geleceğini tarımda aramayan nüfusu tarım dışı iş kollarında istihdamını sağlamak, tarıma devam edecek nüfus için ise suyu en tasarruflu kullanan üretim teknikleri ile katma değeri en yüksek ürünlere yönelik diğer yandan, hızlı bir şekilde limanlara inerek küresel ekonomilere entegre ve üretken bir imalat sanayi altyapısı oluşturmak, yüksek katma değeri sanayi yatırımlarını ve nitelikli işgücünü bölgeye çekerek orta ve ileri gerektiren imalat sanayi kollarında uzmanlaşmak bölge Planının Ana Senaryosu'nu oluşturacaktır.

BÖLGESEL GELİŞME ULUSAL STRATEJİSİNDEKİ "ÜLKE GENELİNDE DAHA DENGELİ BİR MEKANSAL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI" TEMEL AMACINA HİZMET EDECEK ŞEKİLDE KONYA KARAMAN BÖLGESİNİ BÖLGENİN İÇ DİNAMİKLERİNİ HAYATA GEÇİREK BİR EKONOMİK GELİŞME KORIDORU HALİNE GETİRMEK BÖLGE PLANININ ANA SENARYOSU'NU OLUŞTURACAKTIR

BUNU ANA SENARYOYU HAYATA GEÇİREBİLMEK İÇİN İSE 3 POLİTİKA ALANI BELİRLENMİŞTİR:

P1: Ulusal Küresel Rekabet Politikası: Öncelikle güçlü ulaşım ağlarıyla hızlı bir şekilde limanlara inerek küresel ekonomilere entegre ve üretken bir imalat sanayi ve hizmet altyapısı oluşturmak, yüksek katma değerli yatırımları ve nitelikli işgücünü bölgeye çekerek orta ve ileri gerektiren imalat sanayi kollarında uzmanlaşmak.

P2: Yakınsama Politikası: Diğer yandan Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması amacıyla tarımda yaşanması kaçınılmaz istihdam kayıplarını en aza indirmek ve gelir elde etmek için kırsalda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirmek, geleceğini tarımda aramayan nüfusu tarım dışı iş kollarında istihdamını sağlamak, tarıma devam edecek nüfus için ise suyu en tasarruflu kullanan üretim teknikleri ile katma değeri en yüksek ürünlere yönelik diğer yandan, hızlı bir şekilde limanlara inerek küresel ekonomilere entegre ve üretken bir imalat sanayi altyapısı oluşturmak, yüksek katma değeri sanayi yatırımlarını ve nitelikli işgücünü bölgeye çekerek orta ve ileri gerektiren imalat sanayi kollarında uzmanlaşmak bölge Planının Ana Senaryosu'nu oluşturacaktır.

Böylece bu iki politika sayesinde Konya Karaman 2014 -2023 bölge planı tarıma alternatif olarak çeşitlenen ekonomik faaliyetler ile birlikte kırsaldaki potansiyel harekete geçerek bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkı sağlayacaktır. Bu da hem artan gelirle birlikte kırsalda yaşayan kesimini yaşam kalitesi iyileştirecek ve kentlere olan göç taleplerini azaltacak hem de tarımın sınırlı doğal kaynaklar üzerindeki baskını azaltarak çevresel sürdürülebilirliği artıracaktır. Bölgenin küresel rekabete odaklanan İmalat sanayi politikası sayesinde ise bölgenin ulusal ve uluslararası rekabet edebilirliği yükselerek BGUS'ta belirlenen "Büyüme Odaklarını Politikası ve Dönüşüm İleri Politikası" doğrudan yerelden uygulamaya geçmiş olacaktır. Nihai olarak ise planın bu iki temel politikası "Sosyo- Ekonomik Olarak Bütünleşmiş Rekabet Gücü ve Refah Düzeyi Yüksek Bölgelerden Oluşan Topyekûn Kalkınmış Bir Türkiye" şeklinde belirlenen Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi vizyonuna bölgemizden azami katkı sağlamış olacaktır.

P3: Mekânsal Politika: Bölge Planının ana senaryosunu hayata geçirebilmek adına bölgenin mevcut mekânsal gelişme eğilimlerine alternatif olarak kurgulanan ve bölge içindeki yerleşim yerlerine farklı müdahale biçimlerini içeren çok merkezli ve dengeli bir mekânsal örgütlenme politikasını da içerecektir. Bu mekânsal politika gerek bölge içi gelişmişlik farkları azaltılması politikası gerekse Küresel Rekabet politikasının mekânsal yansımaları olacaktır. Bu kapsamda bölgedeki ilçeler kendi yerel dinamikleri, ihtiyaç ve önceliklere göre 3 farklı gruba ayrılmış ve farklı müdahale biçimleri oluşturulmuştur. Bunlar; bölgesel gelişme ana odakları, alt bölgeler, il merkezlerini etkisi altından kalan ilçe yerleşimlerine yönelik önceliklerden oluşmaktadır.

Bölgesel Gelişme Ana Odakları olarak belirlenen Konya Metropolis alanı ve Karaman il merkezi ile birlikte alt merkez olarak belirlenen Seydişehir, Bozşehir, Ermenek, Akşehir ve Ereğli ilçeleri planda Küresel Rekabet Politikasının merkezinde yer alan büyümenin itici gücü olacak yerleşim yerleri olacaktır. Bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltması ana politikanın odağında ise Düşük Gelişme Düzeyine Sahip İlçeler ve yine alt merkezler yer alacaktır.

Mekânsal Politikanın diğer bir ayağı ise bölgenin ulusal ve küresel düzeyde erişilebilirlik düzeyini artırmak olacaktır. Bu politika aynı zamanda Konya- Karaman Ekonomik Cazibe Koridorunun oluşturulması şeklinde belirlenen Planın Ana Senaryosuna doğrudan hizmet edecektir.

YATAY AMAÇLAR

A1 ULUSAL VE KÜRESEL DÜZEYDE DAHA REKABETÇİ İŞLETMELER

DIŞ TİCARETİN ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ

İŞLETMELERDE YENİLİKÇİ İŞ ÇÖZÜMLERİNİN VE ARGE BİLİNCİNİN GELİŞTİRİLMESİ

İŞLETMELERDE KURUMSALLAŞMANIN TEŞVİK EDİLMESİ

İŞLETMELERDE FİNANSMAN KAYNAKLARINA ERİŞİM İMKANLARININ ARTIRILMASI

İŞBİRLİĞİNE DAYALI KÜMELENME GİRİŞİMLERİNİN TEŞVİK EDİLMESİ

İŞLETMELERİN BİLGİ VE TEKNOLOJİYE ERİŞİM İMKANLARININ KUVVETLENDİRİLMESİ

A2 YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ

YATIRIM ORTAMININ ANALİZİ VE İYİLEŞTİRİLMESİ

YATIRIM ORTAMI TANITIM FAALİYETLERİNDE ETKİNLİĞİN ARTIRILMASI

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLARIN ARTIRILMASI VE BÖLGEYE YATIRIM ÇEKİLMESİ

A3 İNSANA YATIRIM: BİLGİ VE BECERİLERİNİ SÜREKLİ YENİLEYEN, BİRLİKTE HAREKET EDEBİLEN, SAĞLIKLI BİREYLER

BÖLGENİN SAHİP OLDUĞU BECERİLERİN ÖZEL SEKTÖRÜN İHTİYAÇINI KARŞILAYACAK SEVİYEYE YÜKSELTİLMESİ

GİRİŞİMCİLİĞİN TEŞVİK EDİLMESİ

SOSYAL SERMAYE YAPISININ GÜÇLENDİRİLMESİ

KADININ EKONOMİK VE SOSYAL HAYATTAKİ KONUMUNUN GÜÇLENDİRİLMESİ

TEMEL KAMU HİZMETLERİNDE ETKİNLİĞİN

SOSYAL RİSK YÖNETİMİNİN OLUŞTURULMASI

A4 BÖLGE İÇİ GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASI, KIRSALDA YAŞAMIN ÇANLANDIRILMASI VE TARIMDA YAPISAL DÖNÜŞÜMÜN SAĞLANMASI

TARIM, GIDA VE HAYVANCILIK FAALİYETLERİNDE İYİLEŞTİRME, GELİŞTİRME VE DÖNÜŞÜMLERİN SAĞLANMASI

TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ VE BÖLGE KIRSALINDA ALTERNATİF GELİR KAYNAKLARI OLUŞTURMAK AMACIYLA TURİZM POTANSİYELERİNİN KULLANILMASI

TARIMIN GELİŞTİRİLMESİ VE BÖLGE KIRSALINDA ALTERNATİF GELİR KAYNAKLARI OLUŞTURMAK AMACIYLA TARIMSAL FAALİYETLERİN ÇEŞITLENİLMESİ

A5 KORUMA KULLANMA DENGESİ İÇİNDE YEŞİL BÜYÜMEYİ SAĞLAMAK

TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİN SAĞLANMASI

İKLİM SAĞLIĞI BASTA OLARAK ÜZERE TÜM SEKTÖRLERDE ÇEVRE DOSTU TEMEL ÜRÜNLERİN GELİŞTİRİLMESİ, ÇEVREYE DOSTU TEKNOLOJİLERİN KULLANIMI

ÇEVRESEL ALTYAPININ İYİLEŞTİRİLMESİ

ÇEVRE BİLİNCİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI

BÖLGENİN ENERJİ ÜRETİMİ VE KULLANIMINDA YENİ ENERJİ KAYNAKLARININ PAYININ ARTIRILMASI

İMALAT SANAYİ İŞLETMELERİ BASTA OLARAK ÜZERE TÜM KURUM VE KURULUŞLARDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ UYGULAMALARININ YAYGINLAŞTIRILMASI

MEKANSAL AMAÇLAR

A6 BÖLGE İÇİNDEKİ YERLEŞİM YERLERİNE FARKLI MÜDAHALE BİÇİMLERİNİ İÇEREN ÇOK MERKEZLİ VE DENGELİ BİR MEKANSAL ÖRGÜTLENME OLUŞTURMAK

BÖLGESEL GELİŞMENİN TEMEL DİNAMOSU OLAN ANA GELİŞME ODAKLARININ KÜRESEL REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI

BÖLGESEL GELİŞME ANA ODAKLARININ HİNTERLANDINDA KALAN İLÇELERİN GELİŞTİRİLMESİ

ÇOK MERKEZLİ DENGELİ GELİŞİM: ALT BÖLGELER OLUŞTURULARAK FARKLI MÜDAHALE KARARLARI İLE GELİŞİMİN SAĞLANMASI

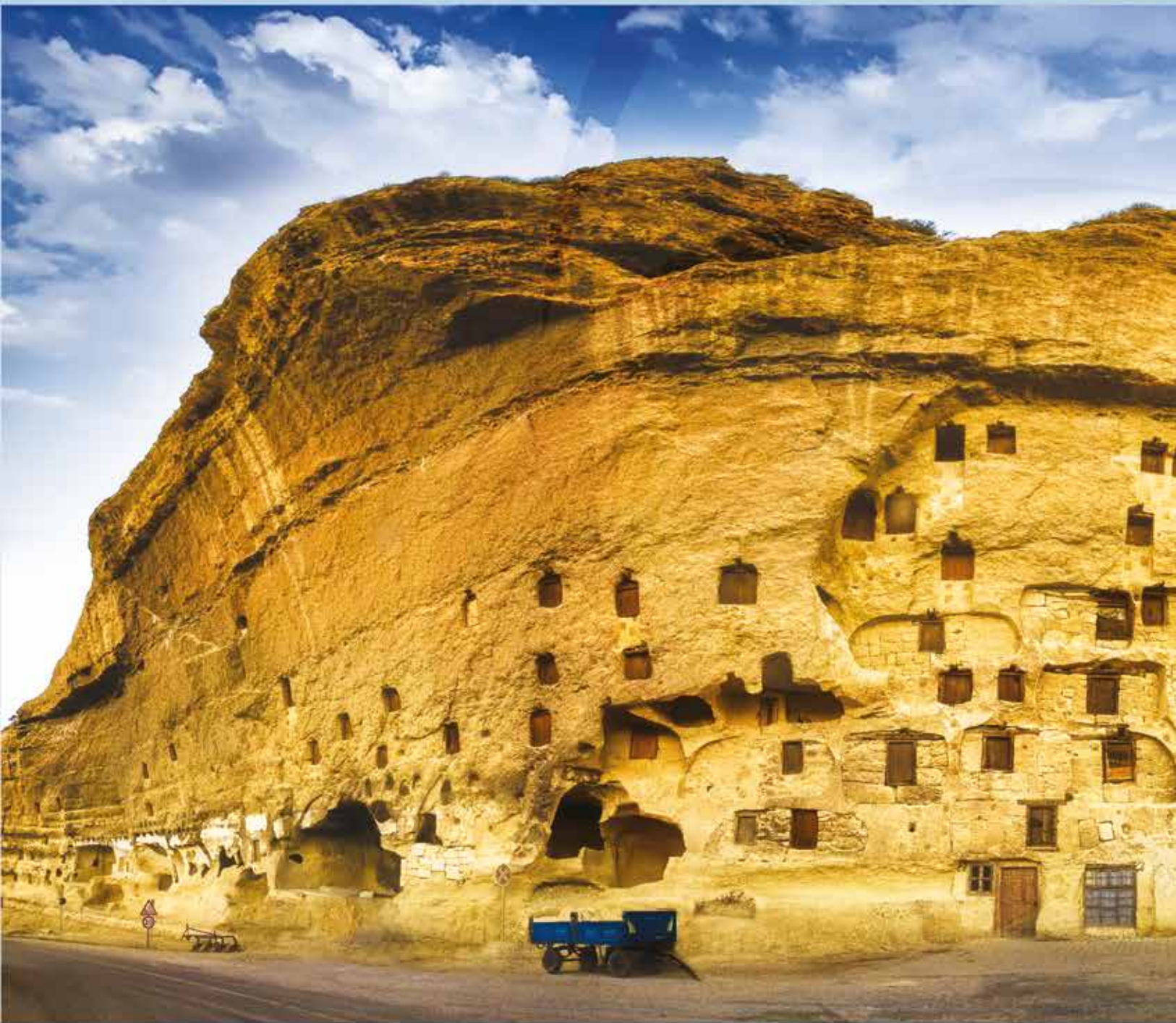
A7 BÖLGENİN LOJİSTİK ALT YAPISINI GÜÇLENDİREREK ULUSAL VE KÜRESEL DÜZEYDE ERIŞİLEBİLİRLİK DÜZEYİNİ ARTIRMAK

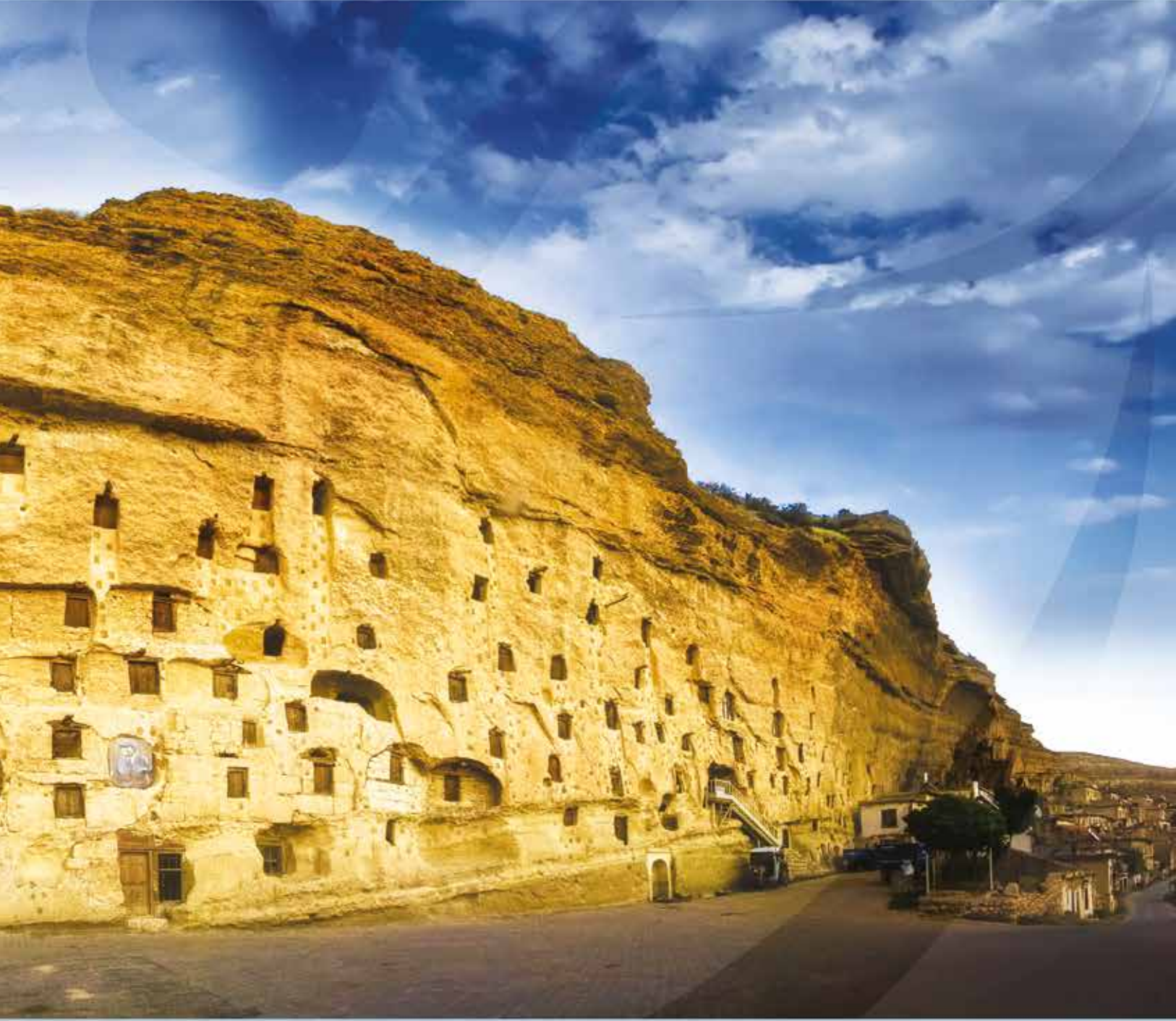
ULAŞTIRMA VE LOJİSTİK ALANINDA KURUMSAL YAPI VE YÖNETİŞİMİN GELİŞTİRİLMESİ

ULAŞTIRMA VE LOJİSTİK ALANINDA EĞİTİM VE ARAŞTIRMA FAALİYETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

UYGULAMA İZLEME DEĞERLENDİRME

FİNANSMAN

"Ulusal Kalkınmanın Yerel Öncüsü"

$$ESS_k = \frac{1}{\sum_{k=1}^n \frac{X_{k,t}}{X_{toplam,t}}} ; X_{k,t} = k \text{ sektörünün } t \text{ yılındaki ihracatı, } X_{toplam,t} = t \text{ yılındaki toplam ihracat}$$

EŞDEĞER ÜLKE SAYISI: Bir ülkenin veya bir bölgenin ihracat yaptığı ülke sayısında önemli artışlar yaşanabilir. Ancak yeni eklenen pazarlara yapılan ihracat miktarı kritik bir öneme sahip olmayabilir. Bu nedenle bölgenin ihracat üzerinde temel öneme sahip ülkeler özellikle incelenmelidir. Bunu tespit edebilmek için ise toplam ihracatımız içinde büyük öneme sahip ülke sayısını gösteren eşdeğer ülke sayısına bakılmalıdır.

$$EÜS_j = \frac{1}{\sum_{j=1}^n \frac{X_{j,t}}{X_{toplam,t}}} ; X_{j,t} = j \text{ ülkesine } t \text{ yılında yapılan ihracat, } X_{toplam,t} = t \text{ yılındaki toplam ihracat}$$

ETKİNLİK: Bir işletmenin, bir kurumun belli bir alandaki eylemidir.

ETKİLİLİK: Gerçekleştirilen faaliyetlerin sonucunda amaçlara ulaşma derecesini belirleyen bir performans boyutudur.

FONKSİYONEL BÖLGE: Fonksiyonel bölge, coğrafi mekânın sosyal ve ekonomik ilişkiler temelinde tanımlanmasıdır. Bu kapsamda, bir fonksiyonel bölgede yer alan mekânsal birimler bölge dışındaki birimlere göre birbirleri ile daha çok ilişkilidir.

GİNİ HİRSCHMAN ENDEKSİ: Gini Hirschman değerlerindeki artışlar ürün yoğunlaşmasını, azalışlar ise ürün çeşitlenmesini göstermektedir. Gini Hirschman endeksinin alabileceği maksimum değer 100'dür ve bu değer 100 çıkması o ekonominin sadece tek bir sektöre veya ürüne bağımlı olduğunu göstermektedir.

HASSAS TARIM: Kaynakların ve dışarıdan uygulanan girdilerin kullanımını araziye özgü olarak en küçük homojen bölgeler halinde işletilmesi, girdilerin buna göre optimize edilerek işletilmesine hassas tarım denilmektedir.²

KIRSAL ALAN: Konya Karaman Bölge Planı "kırsal alanı"; ilçe merkezi statüsünden küçük tüm yerleşim yerleri ile planın mekânsal tipoloji sınıflamasında 4. grupta kalan ilçe merkezleri olarak tanımlanmıştır.

KNOW-HOW: Kelime anlamıyla bir şeyi yapabilme bilgisi olarak ifade edilebilir. Bir işletmenin üretim yöntemlerinin ya da teknolojisinin, aynı dalda çalışan veya aynı işi yapmaya hazırlanan bir başka firmaya satılması ya da kiralanmasıdır. Know-how ülke içindeki firmalar arasında olabileceği gibi, farklı ülkelerdeki firmalar arasında da gerçekleşebilir.

KOBİ (KÜÇÜK VE ORTA BÜYÜKLÜKTE İŞLETME): İki yüz elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri kırk milyon Türk Lirasını aşmayan ve "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte" ifade edilen mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ekonomik birimler veya girişimlerdir.

METROPOLİTEN ALAN: Karaman il merkezinin mülki idare sınırı ile Konya merkez ilçelerinin mülki idare sınırı olarak kabul edilmiştir.

2 - www.tgae.gov.tr, Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü web sitesi, Erişim tarihi: 22.04.2013

BÖLGEYE GENEL BAKIŞ

Konya Karaman Bölgesi'nin ulusal ve küresel düzeyde bölgesel rekabet edebilirliğinin artırılması öncelikle mevcutta bölgesel gelişmişlik açısından bu bölgenin ulusal ve uluslararası ekonomilerdeki yerinin belirlenmesi ve bölgenin karşılaştırmalı rekabet avantajının en iyi şekilde harekete geçirilmesi diğer düzey bölgelerine göre ayırt edici belirgin özelliklerini doğru anlayabilmekten geçmektedir.

Yaklaşık 50.000 km²'lik yüzölçümü ile Lüksemburg, İsviçre, Belçika ve Hollanda gibi Avrupa'daki birçok "ülke" yüzölçümünden büyük veya eşdeğer bir yüzölçümüne sahip olan Konya Karaman Bölgesi, 2012 yılı itibariyle bölgede yaşayan 2,28 milyon insan ile birlikte Türkiye nüfusunun yaklaşık %3'ünü oluşturmaktadır.

Konya Karaman'ın göç hareketleri en çok Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyük metropollerle ve komşu düzey 2 bölgeleriyle yaşanmaktadır.

Her geçen gün daha fazla insan kentlerde yaşamayı tercih etmektedir. Bölge Türkiye ortalamasına göre daha hızlı bir kentleşme süreci yaşamaktadır. Bölgedeki %75'lik kentleşme oranı ülke ortalamasının altında kalmakla birlikte gerek il bazında gerekse bölge olarak kentleşme hızı ülke ortalamasına göre daha yüksektir.

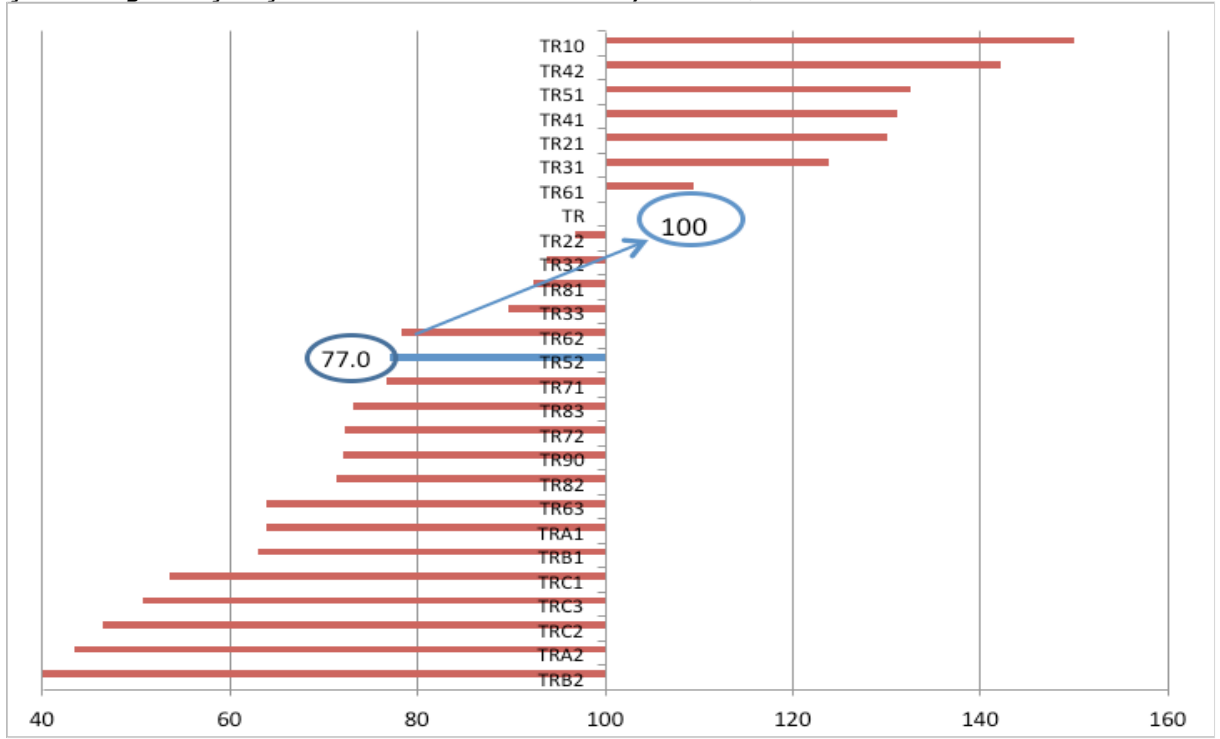
Türkiye'deki yaşlı nüfus [65 yaş ve üzeri] toplam nüfusun %7,5'ine karşılık gelirken Konya Karaman Bölgesinde nüfusun %8 ini 65 yaş ve üzeri nüfus oluşturmaktadır. Gerek Türkiye'de gerekse bölgede yaşlı bağımlılık oranları artmaktadır. Bölgedeki yaşlı bağımlılık oranı ülke ortalamasının üzerinde seyretmektedir.

Yüzölçümünün önemli bir kısmı kırsal alanlardan oluşan ve bu kırsal alanlarda bölge nüfusunun yaklaşık %25'inin yaşadığı Konya Karaman Bölgesi ülkemizdeki tarımsal faaliyetlerin en yoğun olarak yapıldığı [Türkiye'nin tahıl ambarı] bölgelerden biri olmasına karşın kuraklık ve su tehdidinin ciddi olarak etkisi altında kalmaktadır. Bu kırsal alanlar, bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması açısından yerel kalkınma dinamiklerini bünyesinde barındırsa da bu fırsatlar değerlendirilememektedir. Ulusal düzeydeki tarım desteklerinin de kısa erimli olması ve bölgelerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde farklılaşmayı sağlayamaması bölge tarımını olumsuz yönde etkilemektedir. Kişi başına düşen gelir ve refahın artabilmesi ekonominin daha çok sanayi, teknoloji ve bilgiye dayalı olması şeklinde bir genel kabul olsa da özellikle bölgenin kırsalında tarım her zaman önemini korumaktadır. Çünkü tarımsal ürünler zorunlu tüketim malları olduğundan bunlara olan talep hem kırsal alanda hem de kentsel alanda hiçbir zaman bitmeyecek, tam aksine nüfus artış hızına paralel olarak artacaktır. Bu gerçeği dikkate alan Konya Karaman Bölge Planı tarım sektörünü ulusal ve bölgesel gıda arz güvenliği açısından diğer tüm sektörlerden bağımsız stratejik bir sektör olarak ele alacaktır.

Diğer yandan, Konya Karaman Bölgesi son yıllarda kendi yerel dinamikleri ve KOBİ temelli esnek üretim yapısıyla imalat sanayinde küresel piyasalara entegre olmaya başlayan bir endüstriyel büyüme odağı olmaya doğru ilerlemektedir. Bölgeden yapılan ihracatın neredeyse tamamına yakınının imalat sanayiden kaynaklı olması bu duruma en çarpıcı örnektir. Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisinde tanımlanan "Büyüme Odakları ve Yapısal Dönüşüm İlleri" özelliklerini taşıyan Konya Karaman bölgesin bu politikalar kapsamında değerlendirilecektir.

Mevcutta bölgenin rekabetçi olduğu gıda-tarım, ana metal(döküm) otomotiv yan sanayi, makine imalat, fabrikasyon metal ürünleri, plastik-kauçuk sektörleri ile potansiyel olarak görülen enerji ve kimya sektörleri ülke genelinde yüksek dış ticaret açığı vermesi nedeniyle cari açığa en fazla neden olan sektörlerdir. Bu nedenle Konya Karaman Bölge Planında bu 8 sektör bölgenin stratejik sektörleri arasında ele alınmıştır.

Şekil 3 Bölgede Kişi Başı GSKD İn Ülke Ortalaması İle Kıyaslaması, 2011

Kaynak : TÜİK, Ulusal Hesaplamalar esas alınarak hazırlanmıştır.

1. TÜRKİYE'DE YARATILAN KATMA DEĞERİN NE KADAR İBÖLGEMİZDEN SAĞLANIYOR?

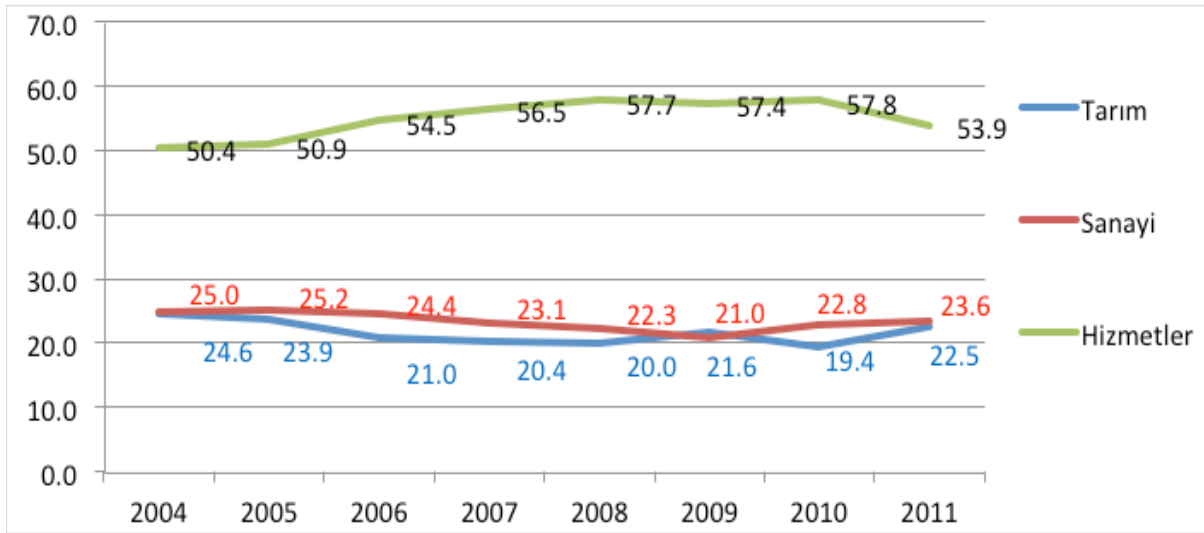
Bölgesel Gayrisafi Milli Hasıla [GSMH] ve Gayrisafi Katma Değer [GSKD] ulusal referansla bölgesel gelişmişlik düzeylerinin ortaya konmasında temel göstergelerden bir tanesidir. Bölgenin ülke ekonomisindeki yerini görebilmek için 2004-2011 yılları arasındaki GSKD oranlarına bakıldığında ve ülke genelinde yaratılan toplam GSKD'nin 100 olarak kabul edildiği varsayımı altında, 2008 itibarıyla 77 olan değeri 2010 yılı itibarı ile 75,9'luk bir performans sergileyerek ülke ortalamasının daha da altına düşüren Konya Karaman Bölgesinin kişi başına GSKD performansını 2011 yılı itibarı ile yükselttiği ve tekrar 77 seviyesine çıkarttığı gözlemlenmiştir. Bu tabloya göre **2008, 2010 VE 2011 yılları itibarıyla sırasıyla ülkede yaratılan GSKD'in %2,4'ünü %2,3 ve %2,34'ünü** oluşturan Konya Karaman Bölgesi Türkiye'de yaratılan **kişi başına GSKD 100** olarak sabitlendiğinde, **26 Düzey 2 Bölgesi arasında 2011 yılı itibarı ile 13.sıradaki yerini korumuştur.**

Yeni dönem bölge planının temel amaçlarından bir tanesi ulusal ortalamasının altında kalan kişi başı GSKD'ini 2023 yılına kadar ulusal ortalamaya yakınsamak olmalıdır.

2. BÖLGEDEKİ ANA SEKTÖRLER BÖLGE EKONOMOSİNE NE KADAR KATMA DEĞER SAĞLIYOR?

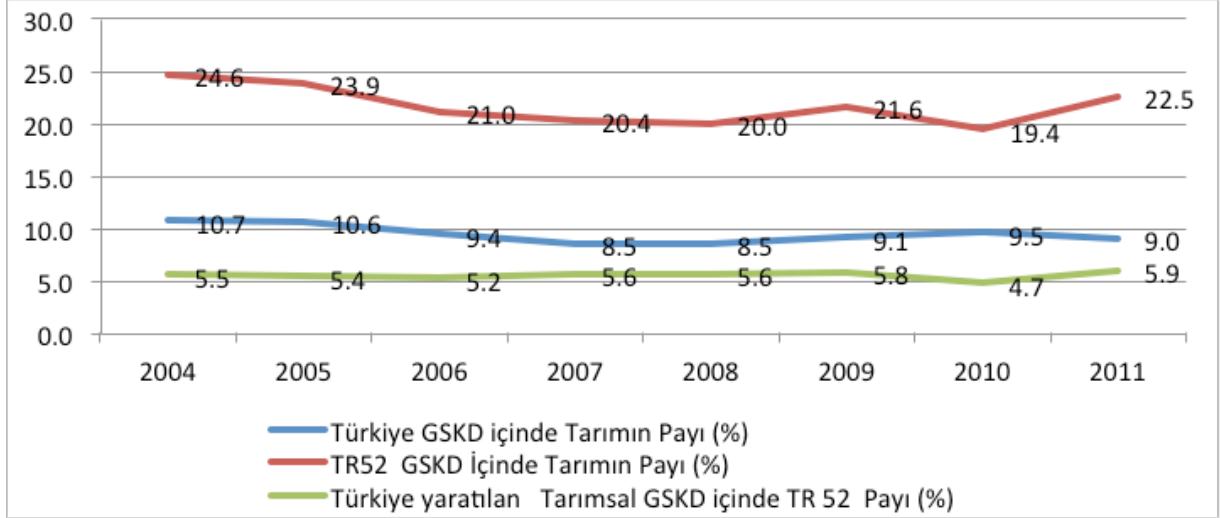
Bölgemizde 2004-2008 yılları arasında sanayi ve tarım sektöründe sağlanan katma değer azalırken 2008'e kıyasla 2010 yılı itibarı ile sanayinin payının artış sergilediği fakat tarımda düşüşün olduğu ve hizmetler sektöründe de bir artışın yaşandığı görülmektedir. Fakat 2011 yılında sanayideki artışa tarımdaki artışın da eşlik ettiği ve GSKD'de hizmetler sektöründe ülke genelinde yaşanan düşüşten daha fazla oranda bir düşüşün bölge için geçerli olduğu tespit edilmiştir. Ülkemizde GSYH iller bazında en son 2001 yılı için yayınlanmış olduğu için imalat sanayi katma değerinin milli hasıla içerisindeki payı hesaplanamamaktadır. Öte yandan NUTS 2 düzeyinde 2004-2011 arasında GSKD oranları sektörler (tarım, sanayi, hizmetler) itibarıyla yayınlanmıştır. Bu veri sayesinde gayrisafi bölgesel hasıla oranı bilinmese de gayrisafi bölgesel katma değer bilinmektedir. Buna göre sanayi sektörünün bölgesel GSKD içerisindeki payı Konya Karaman Bölgesindeki endüstriyel yoğunlaşma hakkında bir fikir vermektedir.

Şekil 4 Konya - Karaman'da Sektörlerin Bölgesel GSKD İçerisindeki Payları [%]

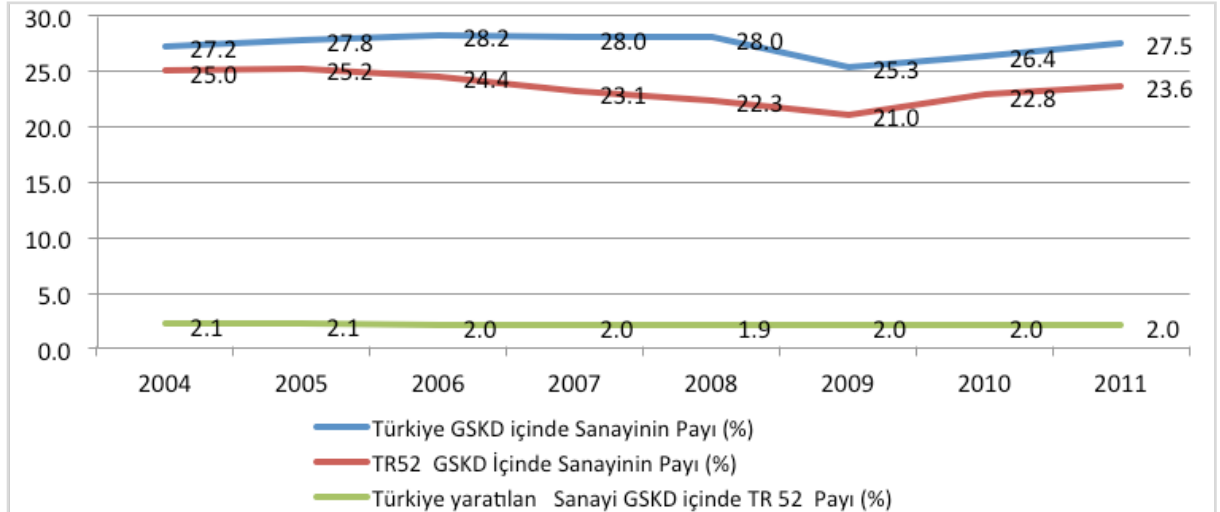
Kaynak: TÜİK, Ulusal Hesaplar, Bölgesel Katma Değer

Ülkede tarım sektörünün sağladığı katma değer %9,0 düzeyindeyken bu oran bölgemizde %22,5'ler düzeyindedir. Bölgede yaratılan tarımsal katma değer in ülke ortalamasının üzerinde olması, bölge ekonomisinde tarım sektörünün halen önemini koruduğunu ve önceki yıllara nazaran önemini arttırdığını göstermektedir.

Şekil 5 Yıllar İtibariyle Konya Karaman Bölgesi ve Ülkede Tarımsal GSKD Payları [%]

Kaynak: TÜİK, Ulusal Hesaplar, Bölgesel Katma Değer

Sanayi sektörü ele alındığında Konya-Karaman bölgesi ülke sanayisinde yaratılan katma değer in sadece %2'sini oluşturmaktadır. Sıralama bakımından ise bölgemiz 15. sıradadır. Bölge 2008 yılına kıyasla sıralamadaki yerini bir basamak daha iyileştirse de bu tablo, bölgenin sanayi sektöründe 26 bölge arasında yeterli düzeyde rekabetçi olmadığı sonucunu ortaya koymaktadır.

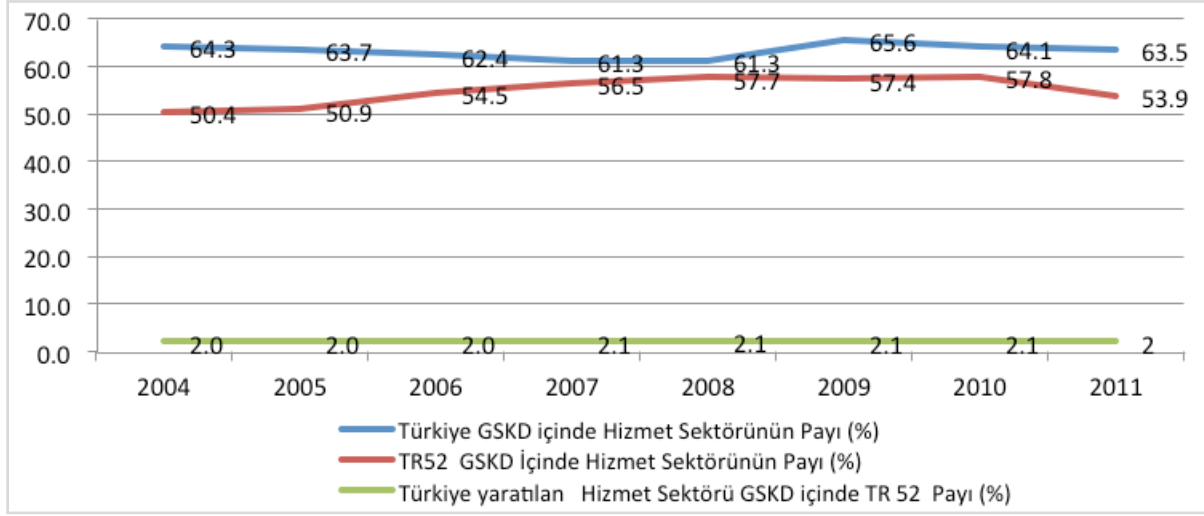
Şekil 6 Yıllar İtibariyle Konya Karaman Bölgesi ve Ülkede Sanayi GSKD Payları [%]

Kaynak: TÜİK, Ulusal Hesaplar, Bölgesel Katma Değer

Konya Karaman bölgesinde hizmet sektöründen sağlanan katma değer in payının son 2011 yılı haricinde artış gösterdiği görülmektedir. Dünyanın gelişmiş bölgelerinde imalat sanayinin gelişimi ile ortaya çıkan refah artışı ve yüksek gelir düzeyi hizmet sektörünün önemini artırmaktadır. 2011 yılındaki düşüşün önüne geçmek, gelişmiş ülke ve bölgelerin sektörlerinin GSKD içindeki dağılımını yakalamak için özellikle dünya genelinde hizmet

sektöründeki artan doğrudan yabancı yatırımların bölgemize çekilmesi teknoloji, yönetim, firmaların yeniden yapılandırılması gibi konularda temel eksikliklerin giderilmesini şart koşmaktadır.

Şekil 7 Yıllar İtibariyle Konya Karaman Bölgesi ve Ülkede Hizmet Sektörü GSKD Payları [%]

Kaynak: TÜİK, Ulusal Hesaplar, Bölgesel Katma Değer

Konya Karaman Bölgesi 2012 yılı itibariyle Türkiye'deki imalat sanayi istihdamının %2,5'ini, işletme sayısının ise %2,76'sını oluşturmaktadır. İmalat sanayi alt sektörleri incelendiğinde bölgede en fazla istihdam yaratan sektörler sırasıyla gıda ürünlerinin imalatı (%26,5), fabrikasyon metal ürünleri imalatı (%23,5) ve makine imalatı(%11) olarak öne çıkmaktadır. Bu üç sektörde yaratılan istihdam bölgede imalat sanayinde yaratılan toplam istihdamın %61'ini oluşturmaktadır.

Bölgenin orta ve ileri teknoloji imalat sanayi sektörlerindeki istihdam payı ülke ortalamasının üzerinde seyretmektedir. Bölgede toplam imalat sanayi istihdamının % 82,5'i orta düşük ve düşük teknoloji sektörlerde istihdam edilmektedir. Buna karşın düşük teknoloji sektörlerde istihdam payı azalma eğilimindeyken, orta ve ileri teknoloji sektörlerde imalat sanayi istihdam payı artma eğilimindedir. Son 5 yılda Konya Karaman Bölgesi bu teknoloji sınıfındaki istihdam payını %15'ten %17,3'e yükseltirken, ülkede bu oran %13,4'den %14'ler seviyesine yükselmiştir.

Konya Karaman Bölgesi'nin ülkemizdeki diğer düzey 2 bölgeleri ile farklı bileşenler açısından karşılatırmalı gelişmişlik düzeyini ortaya koyan çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında 8 alt kategoride 61 değişken kullanılarak hazırlanan "İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması'na (SEGE) göre Konya ili 81 il arasında 20. sırada yer alırken, Karaman 32. sırada yer almaktadır. İl düzeyinde rekabetçilik araştırmalarında ülke genelinde kabul gören çalışmalarından bir diğeri ise Uluslararası Rekabet Araştırmaları Kurumu (URAK) tarafından her yıl yayınlanan **İllerarası Rekabetçilik Endeksi**'dir. 2009-2010 yılları arasındaki sıralamada Konya 81 il arasında 17. sırada yer alırken, Karaman 52.sırada yer almaktadır.

BÖLGEYİ YÖNLENDİRMEK

Bölgenin Uluslararası Gelişme Ve Eğilimler, Fırsatlar Ve Tehditler Çerçevesinde Konum ve Rolü

Uluslararası ölçekte yaşanan yapısal değişimler, yeni üretim ve tüketim süreçleri, çevresel sorunlar, bilginin artmasına rağmen bilinmeyen de artması, teknolojik ilerleme ya da serbest ticaret ilişkileri herhangi bir mekân ayrımı gözetmeksizin tüm coğrafyaları doğrudan etkileyebilmektedir. Ulusal ya da bölgesel düzeyde bu yeni dinamiklere adapte olamayan ekonomiler ise geriye gidiş sergilemektedirler. Konya Karaman Bölge planı uluslararası ölçekte yaşanan bu değişimlerin muhtemel etkilerini göz önünde bulundurarak gerekli tedbirleri plan kararları ile almıştır. Örneğin; üretimdeki teknolojik gelişimleri takip eden ve rekabetin gerisinde kalmamayı hedefleyen bununla birlikte Ar-Ge ve yenilikçi yaklaşımları benimseyen; çevresel sorunlar noktasında, imalat sanayi başta olmak üzere tüm sektörlerde çevre dostu temiz üretim süreçlerinin geliştirilmesi, çevreye duyarlı teknolojilerin kullanımı, sürdürülebilir atık yönetim sistemlerinin kurulması ve yaygınlaştırılması için ES uygulamalarının bir araç olarak kullanılması gibi tedbirlerle çevreye duyarlı bir bakış açısı sergileyen, Bilgi teknolojilerinde dünyada yaşanan değişimleri takip eden bunlarla birlikte insan kaynağına yatırımı esas alan bir yaklaşım sergilenmiştir. Tüm bunlar, uluslararası gelişmelerin bölgeye muhtemel etkilerini bir fırsata dönüştürme çabasıdır.

AB'ye Katılım Sürecinin Bölgeye Muhtemel Etkileri Ne Olacak?

Küresel eğilimlerin yanı sıra AB'ye uyum sürecinde de bölgesel gelişmeyi yakinen ilgilendiren önemli gelişmeler yaşıyoruz. "Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu" faslına da müzakerelere açılması bölgemizi olumlu etkileyecek bu önemli gelişmelerin başında yer almaktadır. Uyum süreci kapsamında bölgesel rekabet edebilirliğin artırılması, yönetim mekanizmalarının geliştirilmesi, bunların yanında bölgesel eşitsizlikleri giderici yakınsama araçlarının geliştirilmesi gibi hedefler ülkemizin gündemine girmiştir.

Ayrıca katılım öncesi mali yardım aracı (IPA) bileşenleri arasında yer alan "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Programı" kapsamında program otoritesi olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 21 Ocak 2013 tarihinde Operasyon Teklif Çağrısı ilan edilmiştir. Çağrının 1. Önceliği olan "İstihdam" önceliği altında yer alan "Gençlerin İstihdamının Artırılması" tedbiri kapsamında ajansımızın yapmış olduğu ön başvuru kabul edilmiş olup akreditasyon çalışmalarının tamamlanmasını takiben 24 ay içerisinde bölgemizde 4.600.000 avro'luk bir kaynak kullanılacaktır. Bu gelişmenin; 2014-2023 Konya Karaman bölge planının temel amaçlarının hayata geçirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3. 2014 - 2023 BÖLGE PLANI VİZYONU

YÜKSEK VE DENGELİ REFAH SEVİYESİNE ERİŞMİŞ, ULUSLARARASI EKONOMİLERLE BÜTÜNLEŞMİŞ, SEVGİ VE HOŞGÖRÜ TEMELİNDE İNSANLARIN ÇALIŞMAK, ÜRETMEK VE YAŞAMAK İÇİN TERCİH ETTİKLERİ BİR BÖLGE OLMAK

4. KONYA KARAMAN BÖLGESİ ARZU ETTİĞİ 2023 VİZYONUNA NASIL ULAŞACAK?

Konya Karaman Bölgesi Türkiye'deki tarımsal faaliyetlerin yoğun olarak yapıldığı (Türkiye'nin tahıl ambarı) bir yer olmasına karşın küresel iklim değişikliğine bağlı olarak kuraklık ve su tehdidinin ciddi olarak etkisi altında kalmaktadır. Yaklaşık 50.000 km²'lik yüz ölçümüyle birçok Avrupa ülkesinden büyük alana yayılan bölgenin önemli bir kısmını kırsal alanlar oluşturmakta ve bölge nüfusunun %25'i bu kırsal alanlarda yaşamaktadır. Bu kırsal alanlar bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması açısından yerel kalkınma dinamiklerini bünyesinde barındırır da bu fırsatlar değerlendirilememektedir. Aksine bölgenin kırsalı özellikle ücretsiz aile emeğine dayanan, ciddi oranlarda gizli işsiz barındıran ve etkisini giderek hissettiren kuraklık tehdidinde bağlı olarak önemli ölçüde verim sorunlarının yaşandığı bir tarımsal yapı sergilemektedir. Sulama konusunda her ne kadar büyük bütçelere dayalı kamusal yatırımlar yapılsa da bu harcamaların su sorununa kökten bir çözüm getirmesi muhtemel değildir. Kuraklık tehdidi hızla artacak ve özellikle kırsalda ekonomik faaliyetler çeşitlendirilemediği takdirde sorun çok ciddi boyutlara ulaşacaktır. Ulusal düzeydeki tarım desteklerinin de daha çok kısa erimli olması ve bölgenin ihtiyaçlarını karşılayacak farklılaşmayı sağlayamaması bölge tarımını olumsuz yönde etkilemektedir.

Öte yandan, Konya Karaman Bölgesi son yıllarda kendi yerel dinamikleri ve KOBİ temelli esnek üretim yapısıyla imalat sanayinde küresel piyasalara entegre olmaya başlayan bir endüstriyel büyüme odağı olmaya doğru ilerlemektedir. Bölgeden yapılan ihracatın neredeyse tamamına yakınının imalat sanayi kaynaklı olması bu duruma en çarpıcı örnektir. Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisinde tanımlanan "Büyüme Odakları ve Yapısal Dönüşüm İlleri" özelliklerini taşıyan Konya Karaman bölgesin bu politikalar kapsamında değerlendirilecektir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'ndeki "Büyüme Odaklarının Uluslararası Rekabet Gücünün Artırılması" ve "Yapısal Dönüşüm İllerinde Ekonomik Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi ve Ekonominin Canlandırılması" temel amaçlarına hizmet edecek şekilde;

BÖLGENİN İÇ DİNAMİKLERİNİ HAYATA GEÇİREREK, KONYA KARAMAN BÖLGESİNİ EKONOMİK GELİŞME KORİDÖRÜ HALİNE GETİRMEK

BÖLGE PLANININ ANA SENARYOSU'NU OLUŞTURACAKTIR.

Bölgenin ana senaryosunu hayata geçirmek için ulaşım ve lojistik gibi bir takım altyapı eksikliklerinin giderilmesi, insan kaynaklarına gerekli yatırımların yapılması gibi tedbirlerin alınması ve iç dinamiklerin harekete geçirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte yatırım ortamının tespitine, iyileştirilmesine ve tanıtımına yönelik faaliyetlerle bölgeye yatırım çekilmesi planlanmakta olup bu süreçte İstanbul'un desantralize olma isteği de bir avantaj olarak değerlendirilebilir. Böylece mevcut içsel potansiyellerden daha iyi yararlanan, yatırım ve nitelikli işgücünü kendine çeken rekabetçi bir bölge oluşturulacaktır.

Bölgeyi vizyonuna ulaştıracak olan bu ana senaryoyu hayata geçirebilmek için 3 politika alanı belirlenmiştir.

1 Yakınsama Politikası: Öncelikle bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması amacıyla başta kırsal alanlar³ olmak üzere eğitim/sağlık gibi temel kamu hizmetlerinde etkinliği artırmak, tarımda yaşanması kaçınılmaz istihdam kayıplarını en aza indirmek ve gelir elde etmek için kırsalda ekonomik faaliyetleri çeşitlendirmek, geleceğini tarımda aramayan nüfusu tarım dışı iş kollarında istihdam etmek, tarıma devam edecek nüfus için ise suyu en tasarruflu kullanan üretim teknikleri ile katma değeri en yüksek ürünlere yönlendirmek,

2 Ulusal Küresel Rekabet Politikası: Diğer yandan güçlü ulaşım ağlarıyla hızlı bir şekilde limanlara inerek küresel ekonomilere entegre ve üretken bir imalat sanayi altyapısı oluşturmak, yüksek katma değerli sanayi yatırımlarını ve nitelikli işgücünü bölgeye çekerek orta ve ileri teknoloji gerektiren imalat sanayi kollarında uzmanlaşmak;

Böylece bu iki politika sayesinde Konya Karaman 2014-2023 Bölge Planı tarıma alternatif olarak çeşitlenen ekonomik faaliyetler ile birlikte kırsaldaki potansiyeli harekete geçirerek bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkı sağlayacaktır. Bu da hem artan gelirle birlikte kırsalda yaşayan kesimin yaşam kalitesini iyileştirecek ve kentlere olan göç taleplerini azaltacak hem de tarımın sınırlı doğal kaynaklar üzerindeki baskısını azaltarak çevresel sürdürülebilirliği artıracaktır. Bölgenin küresel rekabete odaklanan imalat sanayi politikası sayesinde ise bölgenin ulusal ve uluslararası rekabet edebilirliğini yükselterek BGUS'ta belirlenen “**Büyüme Odakları Politikası ve Dönüşüm İleri Politikası**” doğrudan yerelden uygulamaya geçmiş olacaktır.

Nihai olarak ise planın bu iki temel politikası “**Sosyo-Ekonomik Olarak Bütünleşmiş Rekabet Gücü ve Refah Düzeyi Yüksek Bölgelerden Oluşan Topyekûn Kalkınmış Bir Türkiye**” şeklinde belirlenen Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi vizyonuna bölgemizden azami katkı sağlanmış olacaktır.

3 Mekânsal Politika: Bölge planının ana senaryosunu hayata geçirebilmek adına bölgenin mevcut mekânsal gelişme eğilimlerine alternatif olarak kurgulanan ve bölge içindeki yerleşim yerlerine farklı müdahale biçimlerini içeren çok merkezli ve dengeli bir mekânsal örgütlenme politikasını da içerecektir. Bu mekânsal politika gerek bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması politikası gerekse de küresel rekabet politikasının mekândaki yansıması olacaktır. Bu kapsamda bölgedeki ilçeler kendi yerel dinamiklerine, ihtiyaçlarına ve önceliklere göre farklı gruba ayrılmış ve farklı müdahale biçimleri oluşturulmuştur. Bu gruplar; ilçelerin SEGE sıralaması ve İlçelerde yapılan kademelenme anket sonuçlarının çaprazlanması ve analiz edilmesi ile oluşturulmuş buna ilaveten İlçe stratejik gelişme komisyonu raporlarında tespit edilen sonuçlar da esas alınmıştır. Bölge planı; mekansal tedbirleri uygulanmada bu grupları esas alarak farklı müdahale biçimleri belirlemiştir.

3 - Konya Karaman Bölge Planı; “kırsal alanı”, ilçe merkezi statüsünden küçük tüm yerleşim yerleri ile planın mekânsal tipoloji sınıflamasında 4. grupta kalan ilçe merkezleri olarak tanımlanmıştır.

1.Tipoloji: "Bölgesel gelişme ana odakları": Karaman Kent Merkezi ile Konya Metropoliten Alanı [Karatay, Meram, Selçuklu] bu kapsamda değerlendirilen yerleşimlerdir. Sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından en yüksek performansı göstermekle birlikte bölgede yeniliğin, nitelikli işgücünün ve diğer tüm fırsatları ile en yaratıcı ekonomik faaliyetlerin cereyan ettiği yerleşimlerdir.

2.Tipoloji: "Alt bölge merkezi olma potansiyelini taşıyan ilçeler": Konya Karaman Bölgesini mekânsal olarak diğer Düzey 2 Bölgelerinden ayıran en belirgin ve en temel kısıt sahip olduğu geniş yüzölçümü nedeniyle kırsal ve kentsel alanlar arasındaki fiziki erişim imkânlarının sınırlı kalmasıdır ve bölgenin özellikle Konya Metropoliten alanı etrafındaki tek merkezli büyüme eğilimi, beşeri ve ekonomik sermayenin merkezde yoğunlaşmasına neden olmakta bunun sonucunda da bölge içi gelişmişlik farkları daha da derinleşmektedir. Bu sebeple, daha dengeli ve çok merkezli bir mekânsal gelişme perspektifinin sağlanması gerek kırsalda tarıma alternatif gelir kaynakları yaratılarak bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasında gerekse küresel rekabet politikası açısından önemlidir. **İl merkezi dışındaki diğer ilçelere göre istihdam imkânlarının görece daha yoğun olduğu, sağlık eğitim ve sosyal hizmetlerinin görece daha yeterli olduğu ve ilçelerde yapılan kademelenme analizi anket sonuçlarına göre; çevresindeki yerleşimlere hizmet sunma potansiyeli yüksek olan ilçeler bu grupta yer almaktadır.** Alt merkez potansiyeli taşıyan bu ilçelerin il merkezlerine ulaşım süreleri ortalama bir saatin üzerindedir. Bu grupta yer alan ilçeler ise Akşehir, Beyşehir-Seydişehir, Ereğli, Ermenek ilçeleridir.

Kademelenme analizi ve SEGE analizi sonucunda yapılan çaprazlama ile ortaya çıkarılan bu alt merkezlerin hizmet ettiği ilçeleri de kapsayan alan alt bölge olarak tanımlanmıştır.

Bu alt bölgelemede yer almayan diğer ilçeler ise Konya ya da Karaman il merkezlerinden etkilenen ilçelerdir. Konya Karaman bölge planı bu ilçeleri bölgesel gelişme ana odakları hinterlandında kalan ilçeler olarak tanımlamaktadır.

3.Tipoloji: "Ortalamanın üstünde gelişme performansı gösteren ancak alt merkez olma niteliği taşımayan ilçeler": Kulu, Ilgın, Çumra, Karapınar, Cihanbeyli ilçeleri bu kapsamda yer alan ilçelerdir. Bu grup içerisinde kalan ilçeler, SEGE endeks değeri açısından bölge ortalamasının üzerinde bir gelişmişlik düzeyine sahip olmakla birlikte kendisinden daha gelişmiş bir merkeze yakın yerleşmeleri ve bu merkezin etkisi altında kaldıklarından bir alt bölge merkezi olma eğilimi göstermemektedirler.

4.Tipoloji: "Düşük gelişme düzeyine sahip ilçeler": Hadim, Yunak, Güneysınır, Çeltik, Kadınhanı, Akören, Emirgazi, Altınekin, Sarıveliler, Derbent, Sarayönü, Başyayla, Taşkent, Halkapınar, Doğanhisar, Ahırılı, Hüyük, Tuzlukçu, Kâzımkarabekir, Ayrancı, Derebucak bu kapsamda değerlendirilen ilçelerdir. Bu ilçelerin ortak özellikleri gerek sosyo ekonomik gelişmişlik endeksi gerekse kademelenme analizindeki anket sonuçlarına göre diğer ilçelerde bulunmayan mal ve hizmetleri sağlama potansiyeli bakımından ortalamanın altında kalan ilçeleridir.

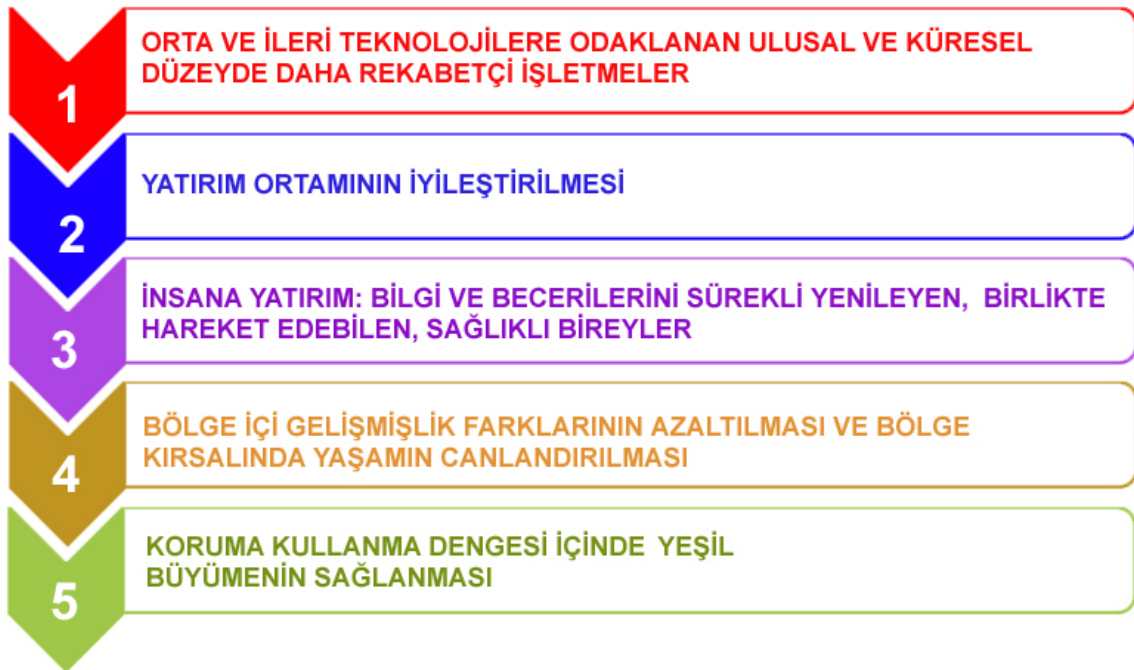
Bölgesel Gelişme Ana Odakları olarak belirlenen Konya Metropoliten alanı ve Karaman il merkezi ile birlikte alt merkez olarak belirlenen Seydişehir, Beyşehir, Ermenek, Akşehir ve Ereğli ilçeleri planda Ulusal Küresel Rekabet Politikasının merkezinde yer alan büyümenin itici gücü

olan yerleşim yerleri olacaktır. Bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltması ana politikasının odağında ise Düşük Gelişme Düzeyine Sahip İlçeler ve yine Alt Merkezler yer alacaktır.

Mekânsal Politikanın diğer bir ayağı ise bölgenin ulusal ve küresel düzeyde erişilebilirlik düzeyini artırmak olacaktır. Bu politika aynı zamanda Konya-Karaman Ekonomik Gelişme Koridorunun oluşturulması şeklinde belirlenen planın ana senaryosuna doğrudan hizmet edecektir.

YATAY AMAÇLAR

Yatay Amaçlar Bölge Planının vizyonunu hayata geçirebilmek için gerekli ve sektörel ayırım gözetmeksizin tüm sektörleri yatayda kesen müdahale alanlarını içermektedir. Bu kapsamda teknik komite çalışmaları, ilçe saha araştırmaları ve diğer katılımcı toplantılar esas alınarak Konya Karaman Bölgesi rekabet edebilirliği açısından kritik önem arz eden 5 alan yatay amaç olarak belirlenmiştir. Konya Karaman Bölge Planı her bir amacın altında o amacı hayata geçirmeye yönelik öncelikli müdahale alanlarını ortaya koymuştur. Önceliklerin ne şekilde hayata geçirileceği ise, her bir önceliğin altında yer alan tedbirler ile açıklanmıştır.

MEKÂNSAL AMAÇLAR

Yaklaşık 50.000 km²'lik yüzölçümü ile Lüksemburg, İsviçre, Belçika ve Hollanda gibi Avrupa'daki birçok "ülke" yüzölçümünden büyük veya eşdeğer bir yüzölçümüne sahip olan Konya Karaman Bölgesi, 2012 yılı itibariyle bölgede yaşanan 2,28 milyon insan ile birlikte Türkiye nüfusunun yaklaşık %3'ünü oluşturmaktadır. Böylesine geniş bir yüzölçümüne sahip olan bölgenin güneydoğu ucundan kuzeybatı ucuna yolculuk ortalama 4 saati

bulabilmektedir. Bu nedenle de bölge kendi içerisinde oldukça farklı mekânsal ilişkileri bünyesinde barındırmaktadır.

Bölge Planı mekânsal müdahalelerde daha etkin bir yapı oluşturabilmek adına plan kapsamında kent ve kır ayırımına gitmiştir. Buna göre Mevcut Durum Analizi kısmında açıklanan ilçe tipolojilerinde 4. gruptaki ilçelerin tamamı ile 1. 2. ve 3. grupta kalan ilçelerin belde ve köy nüfusları bölgenin kırsal alanlarını oluşturmaktadır. Yüzölçümünün önemli bir kısmını oluşturan bu kırsal alanlarda bölge nüfusunun yaklaşık %25'i yaşamaktadır.

Bu gerçeği dikkate alan 2014-2023 Konya

Karaman Bölge Planı bölge coğrafyasını kavramsal olarak

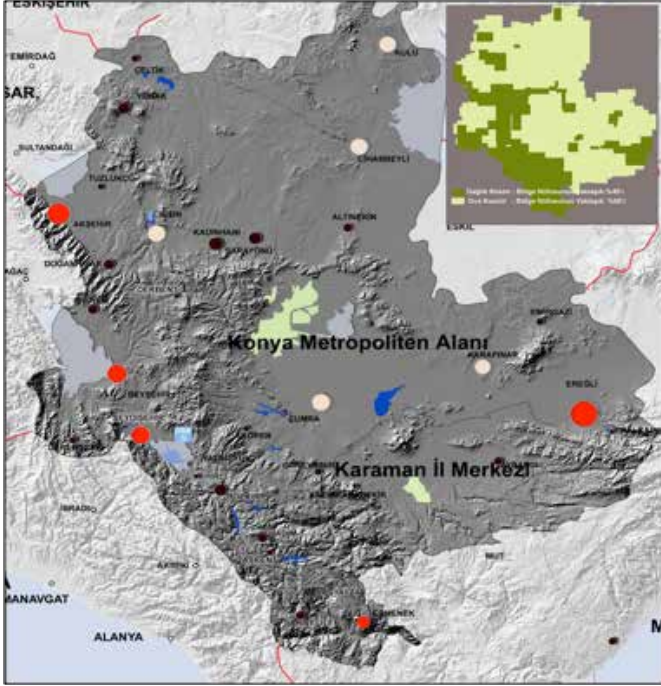
1: Dağlık Kesim [Bölge Nüfusunun yaklaşık %40'ı]

2: Ova Kesimi [Bölge Nüfusunun yaklaşık %60'ı]

olarak iki şekilde ele alacaktır.

Mekânsal Amaçlar Bölge Planında ortaya konan yatay amaçların ve doğrudan mekânı ilgilendiren kararlarının mekânla olan ilişkisini kurabilmek adına belirlenmiştir. Bölge planı özellikle kır-kent ayırımına önem vermekte, ova ve dağlık kesimdeki yerleşim yerlerine farklı müdahale biçimleri getirmektedir.

Harita 1 Bölgenin Arazi Yapısı

6

BÖLGE İÇİNDEKİ YERLEŞİM YERLERİNE FARKLI MÜDAHALE BİÇİMLERİNİ İÇEREN ÇOK MERKEZLİ VE DENGELİ BİR MEKÂNSAL ÖRGÜTLENME OLUŞTURMAK

7

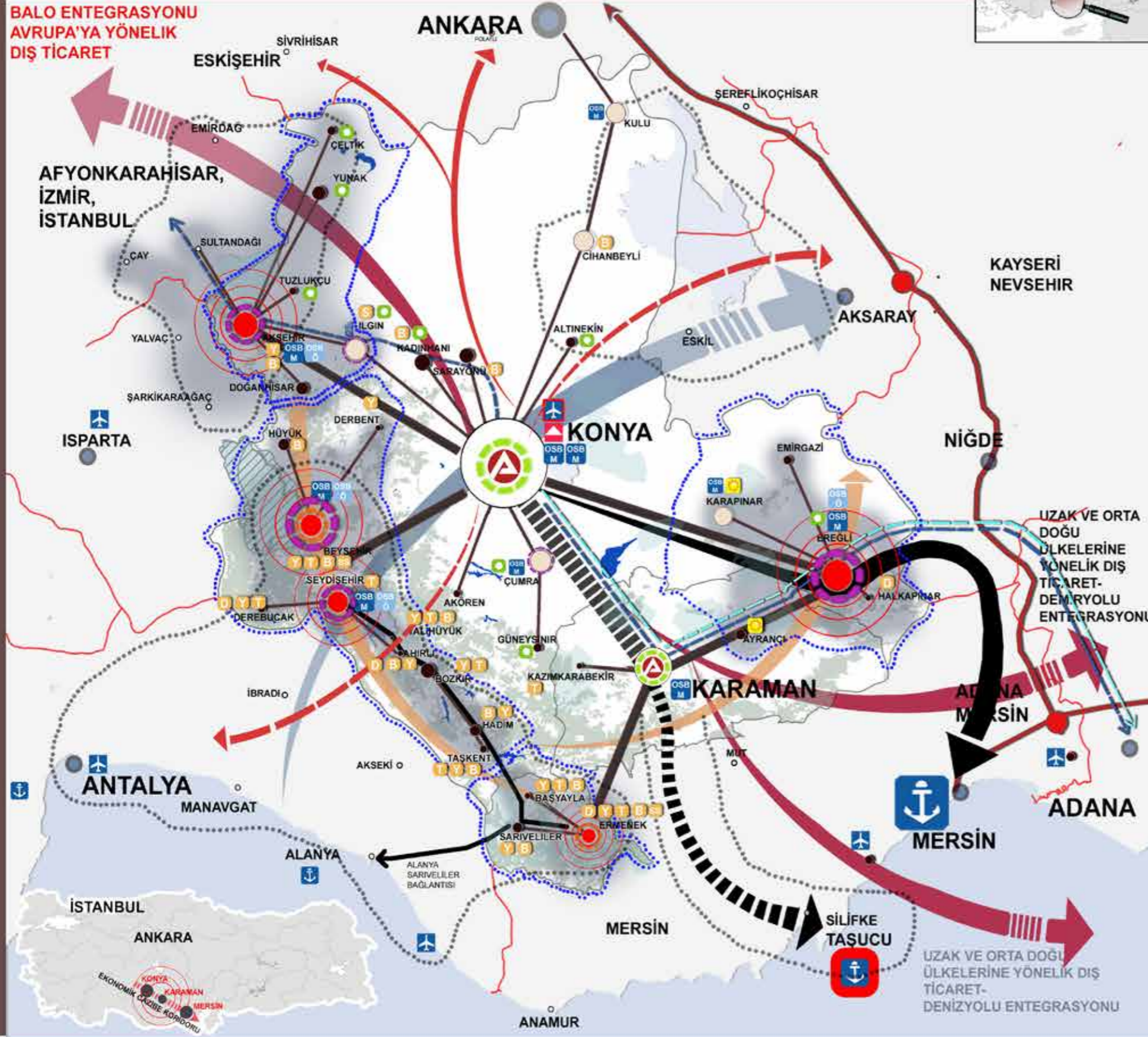
BÖLGENİN LOJİSTİK ALT YAPISINI GÜÇLENDİREREK ULUSAL VE KÜRESEL DÜZEYDE ERİŞEBİLİĞİNİ ARTIRMAK

2014 - 2023 BÖLGE PLANI

MEKÂNSAL GELİŞME SENARYOSU - SENTEZ

BALO ENTEGRASYONU
AVRUPA'YA YÖNELİK
DIŞ TİCARET

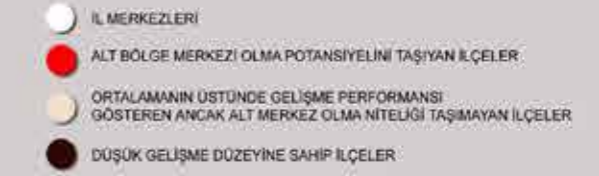

GÖSTERİM

NÜFUS BÜYÜKLÜKLERİ

İLÇE DÜZEYİNDE MEKÂNSAL TİPOLOJİLER

BÖLGENİN LOJİSTİK ALT YAPISINI GÜÇLENDİREREK ULUSAL VE KÜRESEL DÜZEYDE ERİŞİLEBİLİĞİNİ ARTIRMAK : AMAÇ 7

BÖLGE İÇİNDEKİ YERLEŞİM YERLERİNE FARKLI MÜDAHALE BİÇİMLERİNİ İÇEREN ÇOK MERKEZLİ VE DENGELİ BİR MEKÂNSAL ÖRGÜTLENME OLUSTURMAK : AMAÇ 6

İLÇE DÜZEYİNDE MÜDAHALE BİÇİMLERİ - UZMANLAŞMA - İŞ BÖLÜMÜ

KORUMA KULLANMA DENGESİ İÇİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR YEŞİL BÜYÜMENİN SAĞLANMASI : AMAÇ 5

KOMŞU BÖLGELERLE YAPILMASI ÖNERİLEN İŞBİRLİKLERİ

- Konya Karaman Bölgesinin çok geniş bir coğrafyaya yayılması nedeniyle il merkezlerine göre daha uzak olan ilçeler talep edilen mal ve hizmetler bölge dışındaki ilçelerden dışarıya götürülür. Bu yaygınlaştırmaya katkı sağlamak için Konya Karaman Bölgesi ile il bölgesi dışındaki ilçelerle işbirliği yapılmalıdır. Bu nedenle Konya Düzey 2 Bölgesi ile il dışındaki ilçelerle işbirliği yapılmalıdır.
- Bölgenin kuzeybatısında kalan Alanya, Yunak ve Çeltik ilçelerinin bölge ve köyleri TR13 Düzey 2 Bölgesinin sınırlı bölge, köy ve diğer ilçe merkezleri ile güçlü bir ekonomik ilişki kurulmalıdır. Bu yaygınlaştırmaya katkı sağlamak için Konya Karaman Bölgesi ile il bölgesi dışındaki ilçelerle işbirliği yapılmalıdır. Bu nedenle Konya Düzey 2 Bölgesi ile il dışındaki ilçelerle işbirliği yapılmalıdır.
- Ülkemizin güney sahillerine yönelik turizm, Antalya ve çevresindeki Konya Karaman Bölgesinde ısrarla ön plana çıkarılmaktadır. Bölgenin bu alanlarında YHT bağlantısının TR52 ve TR61 Düzey 2 Bölgesi için ortak bir inşaat olması nedeniyle işbirliği geliştirilmesi gerekmektedir. Alternatif turizm fırsatlarının yaratılması adına TR51, TR71 ve TR72 Düzey 2 Bölgesi ile Konya Karaman Bölgesi arasında ortak bir inşaat alanına yönelik alternatif turizm geliştirme çalışmaları yapılmalıdır.
- Tuz Gölünün çevreli paylaşımları sebebiyle, Tuz gölünün potansiyelini kullanılması ve gölün korunması yönünde, Ankara ve Antalya Bölgesi ile ortak çalışmalar, ortak projelerin geliştirilmesi sağlanacaktır.
- Konya ve Ankara (iki başkent) arasında daha yüksek kültürel ve bilimsel alanların inşaatını artırılması ve sanayi alanlarının buraya odaklanarak bir perspektif yeni bir vizyonla bağlantısı ve bu perspektifte sanayiye yeni işbirliği alanlarının zemin hazırlanması adına TR 51 (Ankara) Düzey 2 Bölgesi ile işbirliği geliştirilmelidir.
- Beyşehir gölünün sınırlı paylaşımları, ayrıca çevre düzeni planında paylaşımları ile Konya'nın bir bölge olarak ele alınması sebebiyle göle ilişkin planlama çalışmalarının yapılması, gölün turizm kazandırılması ve korunması yönünde yeni TR61 Bölgesi ile ortak projelerin geliştirilmesi sağlanacaktır.
- Bunların yanı sıra, Konya Karaman Bölgesi'nin yapıları hacetleri önemli bir koruma Mersin Limanı'ndan yapıldığı göz önüne alındığında, bölgenin bu limana olan mevcut ulaşım bağlantılarının kuvvetlendirilerek Mersin ile olan Lojistik ilişkilerinin kuvvetlendirilmesi adına TR 62 Düzey 2 Bölgesi ile ortaklıklar geliştirilmelidir.

AMAÇ

1

ULUSAL VE
KÜRESEL
DÜZEYDE DAHA
REKABETÇİ
İŞLETMELER

KONYA-KARAMAN
BÖLGE PLANI

İçsel büyüme teorisiyle birlikte günümüzde rekabetçi bölgeler ulusal rekabet gücünün şekillenmesinde dinamo görevi görmekte ve bu sayede ulusal ekonomilerin yapı taşlarını oluşturmaktadır. Bölgelerin başarılarının arkasında yatan asıl faktör; nitelikli insan sermayesi ile birlikte temel olarak o bölgedeki güçlü, dinamik kurumsal yapılanmalar, arge ve inovasyona odaklanan, serbest piyasa koşullarında teknolojik gelişmeleri dikkate alan, yenilik yapan, uygun fiyat ve kalitede mal ve hizmet üreten sürekli bir karlılık içinde faaliyet gösteren işletmelerin varlığıdır. Bu noktada devlet müdahalesinin etkisi sınırlı kalmaktadır. Diğer bir deyişle, bölgelerin başarısı mikro düzeydeki işletmelerin başarıları ile doğru orantılıdır. Bu nedenle, Konya Karaman Bölge Planı bölgesel gelişme açısından karşılaştırmalı rekabet avantajı yüksek sektörlerle odaklanma sağlayacaktır.

Bölgesel gelişme açısından küresel düzeyde yaşanan yukarıdaki paradigma değişimini esas alan Konya Karaman Bölge Planı, bu temel amaç sayesinde özel sektör işletmeleri başta olmak üzere bölgedeki kamu, üniversite ve sivil toplum örgütü şeklindeki tüm işletme, kurum, kuruluş ve diğer kurumsal yapılanmaların ulusal ve küresel düzeyde daha rekabetçi bir yapıya kavuşabilmeleri için öncelikli müdahale alanlarını tanımlayarak bu öncelikleri hayata geçirecek tedbirleri ortaya koymuştur.

Bu kapsamda Konya Karaman Bölge Planı bu temel amacı hayata geçirmek amacıyla 6 farklı öncelik alanı belirlemiştir. Bunlar; dış ticaret ortamının iyileştirilmesi, Bölgedeki tüm kurum ve kuruluşlarda yenilikçi iş çözümleri ve arge faaliyetlerinin desteklenmesi, bilgi ve teknolojiye erişim, işletmelerde finansman kaynaklarına erişim imkânlarının artırılması, işletmelerde kurumsallaşmanın teşvik edilmesi ve işbirliğine dayalı kümelenme girişimlerinin teşvik edilmesidir.

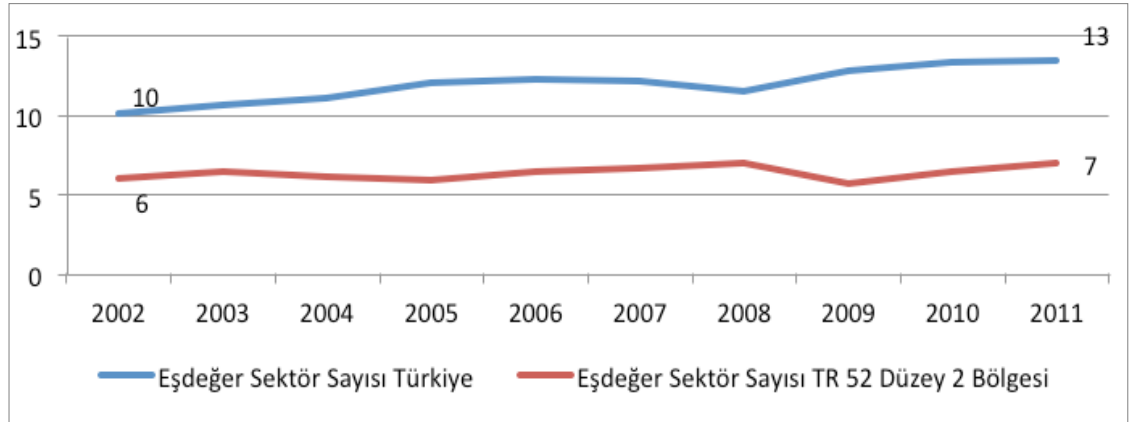

5. EĞİMLER

5.1 BÖLGENİN İHRACAT YAPTIĞI SEKTÖRLER ÇEŞİTLİLİK GÖSTERİYOR MU?

1. **Bölgemizin dış ticaretindeki kırılın yapının azaltılması için sektörel çeşitlenmeye gidilmesi büyük önem arz etmektedir.**Bölgemizin 2002 -2011 yılları arasında ihracat yapısındaki sektörel çeşitlenme, piyasa yoğunlaşmasını ölçen Herfindahl-Hirschman endeksi ile hesaplanan eşdeğer sektör sayısı ile bulunabilmektedir. Bu yöntemle ihracat üzerinde küçük etkisi olan sektörler dışarıda tutularak toplam ihracat üzerinde eşdeğer katkıya sahip ana sektörlerin sayısı hesaplanmaktadır. Konya Karaman Bölgesi ihracatta sektör çeşitlenmesi bakımından ulusal ortalamasının altında kalmaktadır.

Şekil 8 Bölgemizin ve Ülkemizin İhracat Üzerinde Eşdeğer Katkıya Sahip Ana Sektör Sayısı

2. Bu durum bölgenin ihracatında belirli lokomotif sektörlerde yığılma olduğuna ve sektörel çeşitlenmenin yeterince sağlanamadığına işaret etmektedir. Bu sektörlerde yaşanacak herhangi bir darboğazın bölgenin ekonomik performansı açısından ciddi problem oluşturacağı söylenebilir.
3. Eşdeğer sektör sayısı yöntemine göre 2011 yılında ihracat miktarı bakımından en yüksek ihracat performansı gösteren ilk 7 sektör aşağıdaki tabloda verilmiştir. 2011 yılında bölgenin sadece bu 7 sektörde yaptığı ihracat, toplam ihracatın % 87,1 'ine karşılık gelmektedir. Bu 7 sektörde yapılan toplam ihracat daha önceki yıllarda dahi hiçbir zaman %77 düzeyinin altına inmemiştir.¹

1 - Bahsedilen 7 sektör EK-1 Kapsamlı Mevcut Durum Analizinde detaylı olarak incelenmiştir.

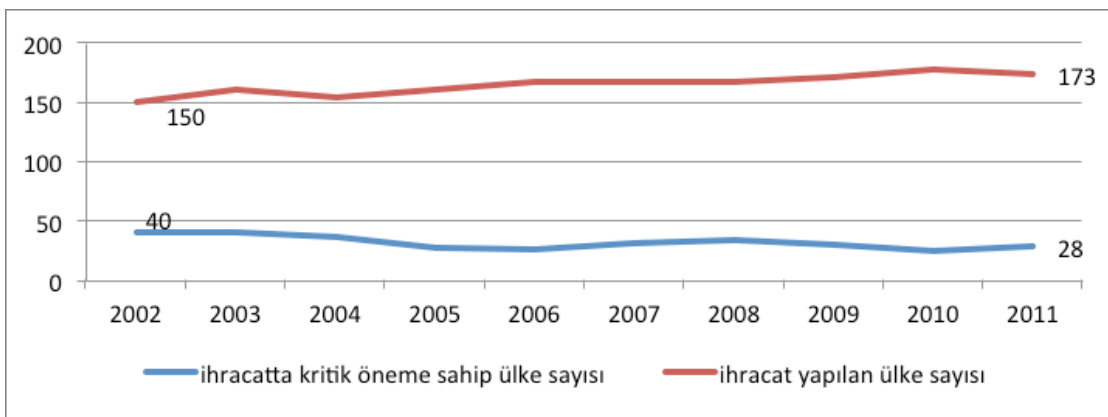
Tablo 2 Bölgenin İhracatında Eşdeğer Katkıya Sahip İlk 7 Sektör

SIRA	SEKTÖR	2011 İHRACATI(\$)	2011 PAYI(%)
1	Gıda ürünlerinin imalatı	437.464.898	31,26
2	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	255.957.570	18,29
3	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	198.411.095	14,18
4	Ana metal sanayi	121.009.443	8,65
5	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (Makine ve teçhizat hariç)	77.074.259	5,51
6	Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	75.785.832	5,42
7	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	53.754.274	3,84

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri

5.2 BÖLGE OLARAK İHRACAT YAPTIĞIMIZ ÜLKE SAYISINI ÇEŞİTLENDİREBİLİYOR MUYUZ?

4. Bir ülkenin veya bir bölgenin ihracat yaptığı ülke sayısında önemli artış yaşanabilir. Ancak yeni eklenen pazarlara yapılan ihracat miktarı kritik bir öneme sahip olmayabilir. Bu nedenle bölgenin ihracatı üzerinde temel öneme sahip ülkeler özellikle incelenmelidir. Bunu tespit edebilmek için ise toplam ihracatımız içinde büyük öneme sahip ülke sayısını gösteren eşdeğer ülke sayısına bakılmalıdır.²
5. İhracat yaptığımız ülke sayısı artmasına rağmen toplam ihracatımız içinde büyük öneme sahip ülke sayısı yıllar itibarıyla azalmaktadır. Dolayısıyla hâlihazırda yoğun ihracat yaptığımız ülkelerin ithalat taleplerindeki olası daralmaları göz önüne alarak ihracat yapılacak ülke sayısını artırırken yeni girdiğimiz pazarlardaki ihracat miktarı da artırılmalı ve bunun için gerekli sektörel önlemler alınmalıdır.

Şekil 9 Bölgenin İhracat Üzerinde Eşdeğer Öneme Sahip Ülke Sayısı

2 - Türkiye'nin İhracat Performansı 2: Sektörel Bazda Çeşitlilik, Rekabetçilik ve Adaptasyon, TEPAV, 2011

6. **Bölge olarak ihracatımızın önemli bir kısmını Yakın ve Orta Doğu Asya ülkelerine ve AB üyesi ülkelere yapmaktayız.** İhracat yaptığımız ülkeler incelendiğinde 2011 yılında bölgeden 173 ülkeye ihracat yapılmıştır ancak dikkat edilmesi gereken nokta şudur: İlk 28 ülkeye (bölgenin ihracatında kritik öneme sahip ülke sayısı) yapılan ihracatın toplam ihracattaki payı % 73'dür. Geri kalan %27'lik pay 145 ülkeye ve oldukça küçük miktarlarda yapılmaktadır.
7. **2011 yılında sadece Irak'a yapılan ihracat toplam ihracatın tek başına %12,6'sını oluşturmaktadır.** Bölgemizin ihracatının yaklaşık %73 ünü oluşturan ilk 28 ülke, ülke grupları3 bazında incelendiğinde ihracatımızın büyük bir kısmının Yakın ve Orta Doğu Asya ülkelerine (%29,1) yapıldığı görülmektedir. Bunu sırasıyla AB üyesi ülkeler (%25,1) ve Kuzey Afrika ülkeleri (%9,6) izlemektedir. Öte yandan Latin Amerika, Avustralya, Yeni Zelanda gibi uzak mesafelerdeki ülke gruplarına ise oldukça düşük miktarlarda ihracat yapılmaktadır.

5.3 ÖNEMLİ BİR SORUN: ARA MAL İTHALATI

8. Bölgenin dış ticaret performansını olumsuz yönde etkileyen temel unsurlardan birisi hammadde ve girdi süreçlerinde yapılan ara mal ithalatıdır. Gerek Konya Karaman Bölgesinde gerekse ülkede ithalatımızın çok önemli bir bölümünü ara malları oluşturmaktadır. Üretim artışına paralel olarak ara malı ithalatı da artmaktadır. Bu durum ise ülkenin cari işlemler açığını yükselterek sürdürülebilir büyüme için bir risk oluşturmaktadır.
9. Toplam ithalat içerisinde ara mal ithalatının Türkiye genelinde olduğu gibi bölgemizde de oldukça yüksek olduğu tahmin edilmektedir. Bu oranın yüksek olmasının sebepleri arasında yatırımlarda ve ihracattaki artışın yanı sıra uluslararası piyasalarda emtia fiyatlarının yüksekliği de önemli yer tutmaktadır.

5.4 KONYA KARAMAN BÖLGESİNİN İTHALATININ TEKNOLOJİ DÜZEYİ

10. **Konya Karaman Bölgesi en fazla orta ileri teknoloji sektörlerde ithalat yapmaktadır.** Bölgenin 2011 yılında yaptığı ithalatın teknoloji düzeyine bakıldığında; ilk sırada %52,7 ile orta ileri teknoloji sektörler gelmektedir. Bunu sırasıyla %24,8 ile orta düşük teknoloji sektörler, %21,4 ile düşük teknoloji sektörler takip etmektedir. Bölgenin orta düşük ve düşük teknoloji sektörlerdeki yaptığı ithalatın toplam ithalat içerisindeki payı artarken, ileri ve orta ileri teknoloji sektörlerin payının azalması bölgenin dış ticaret performansı açısından olumlu bir gelişmedir.

Tablo 3 Konya Karaman Bölgesi İmalat Sanayi İthalatının Teknoloji Düzeyi

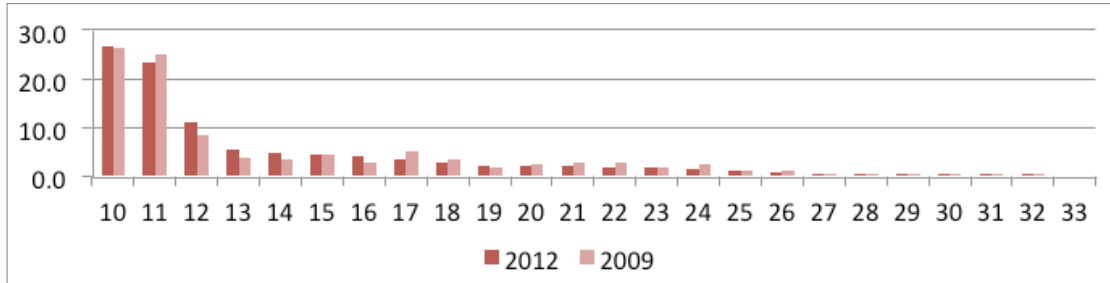
İMALAT SANAYİ TEKNOLOJİ SINIFI	İTHALAT TR52 (%)		İTHALAT TR (%)	
	2009	2011	2009	2011
İleri teknoloji	1,8	1,1	12,1	12,0
Orta İleri Teknoloji	54,6	52,7	45,1	45,2
Orta Düşük Teknoloji	22,8	24,8	27,6	27,5
Düşük Teknoloji	20,8	21,4	15,2	15,3

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri kullanılarak oluşturulmuştur

11. Konya Karaman bölgesinin düşük teknoloji ve orta ileri teknoloji sektörlerdeki yaptığı ithalatın toplam ithalat içerisindeki payı ülke ortalamasının üzerinde iken ileri teknoloji ve orta düşük teknoloji sektörlerdeki ithalatın payı ülke ortalamasının altında kalmaktadır.

5.5 BÖLGEDE İMALAT SANAYİ İSTİHDAMI HANGİ ALT SEKTÖRLERDE YOĞUNLAŞIYOR? YOĞUNLAŞMA ANALİZİ⁴

Konya Karaman Bölgesi 2012 yılı itibarıyla Türkiye'deki imalat sanayi istihdamının %2,5'ini, işletme sayısının ise %2,76'sını oluşturmaktadır. İmalat sanayi alt sektörleri incelendiğinde bölgede en fazla istihdam yaratan sektörler sırasıyla; gıda ürünlerinin imalatı [%26,5], fabrikasyon metal ürünleri imalatı [%23,5] ve makine takım imalatı [%11] olarak öne çıkmaktadır. Bu üç sektörde yaratılan istihdam bölgede imalat sanayinde yaratılan toplam istihdamın %61'ini oluşturmaktadır.

Şekil 10 2009 -2012 Yılları Bölgedeki İmalat Sanayi Sektörleri İstihdam Payları (%)

Kaynak: SGK Verileri Kullanılarak Oluşturulmuştur.

*X eksenindeki rakamlar Nace Rev.2 faaliyet sınıflamasındaki ikili düzeyde imalat sanayi kollarını temsil etmektedir.

4 - Bölgenin imalat sanayi yapısına yönelik analiz çalışmaları TÜİK tarafından yayınlanan "Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri" esas alınarak yapılmıştır. Bu istatistik kapsamında bölgelerin 2003-2008 dönemine ait imalat sanayi istatistikleri NACE Rev.1 sınıflamasına göre, 2009 yılında ise NACE Rev.2 sınıflamasına göre yapıldığı için imalat sanayi alt sektörleri bazında 2003-2009 yıllarını kapsayacak şekilde geriye dönük analizler yapılamamaktadır. Yine de 2009 yılına ait veriler analiz edildiğinde sektörlerin istihdamı, işyeri sayısı, teknoloji düzeyi, küme- lenme potansiyelleri, dış ticaret performansları ve yatırımlar gibi değişkenler analiz edilerek bölgenin imalat sanayi durumu ortaya konabilmektedir.

12. Yoğunlaşma analizi sonuçlarına göre; gıda ürünlerinin imalatı, deri ve ilgili ürünlerin imalatı, ağaç ve ağaç ürünleri imalatı, kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı, ana metal sanayi, fabrikasyon metal ürünleri imalatı, makine ve ekipman imalatı ve otomotiv yan sanayi sektörlerinin ulusal ölçekte bölgede yoğunlaştığı görülmektedir.⁵

5.6 TEKNOLOJİ DÜZEYİ: BÖLGEDEKİ İMALAT SANAYİNİN TEKNOLOJİ DÜZEYİ

13. Bölgede toplam imalat sanayi istihdamının %82,5'i orta düşük ve düşük teknoloji sektörlerde istihdam edilmektedir. Buna karşın düşük teknoloji sektörlerde istihdam payı azalma eğilimindeyken, orta ve ileri teknoloji sektörlerde imalat sanayi istihdam payı artma eğilimindedir.
14. **Bölgenin orta ileri ve ileri teknoloji imalat sanayi sektörlerindeki istihdam payı ülke ortalamasının üzerinde seyretmektedir.** Nitekim son 5 yılda Konya Karaman Bölgesi bu teknoloji sınıfındaki istihdam payını %15'ten %17,3'e yükseltirken, ülkede bu oran %13,4'den %14,2'ler seviyesine yükselmiştir.

Tablo 4 Konya Karaman Bölgesi İmalat Sanayi İstihdamının Teknoloji Düzeyi

İMALAT SANAYİ TEKNOLOJİ SINIFI	İSTİHDAM TR52 (%)		İSTİHDAM TR (%)	
	2009	2012	2009	2012
Düşük Teknoloji	42,6	40,9	49	50
Orta Düşük Teknoloji	42	41,6	35,7	34,3
Orta İleri Teknoloji	15	17,3	13,4	14,2
İleri teknoloji	0,4	0,2	1,9	1,5

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri Kullanılarak Oluşturulmuştur

15. İhracat açısından incelendiğinde bölgenin küresel ekonomiyle bağı kuran lokomotif sektörün imalat sanayi olduğu görülmektedir. Nitekim bölgeden yapılan ihracat ana sektörler bazında incelendiğinde ihracatın %95'inin imalat sanayi sektöründen sağlandığı görülmektedir. Bu durum bölgedeki dış ticaret ilişkilerinin ağırlıklı olarak sanayi sektörüne dayandığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bölgenin ihracata yönelik performansını büyük oranda imalat sanayi sektörü belirlemektedir.
16. **Bölge, en fazla ihracatını orta ve ileri teknoloji sektörlerde yapmaktadır.** 2011 yılında yapılan toplam ihracatın %37,6'sı orta ileri teknoloji sektörlerde yaratılmıştır. Bunu %34,9 ile düşük teknoloji sektörler takip etmektedir. Düşük teknoloji sektörler içerisinde ise gıda sektöründe yapılan ihracat %31,3 ile ilk sırada gelmektedir.

5 - Analizle ilgili detaylı açıklama EK -1 Kapsamlı Mevcut Durum Analizinde verilmiştir.

5.7 KÜMELENME: İMALAT SANAYİDE HANGİ SEKTÖRLER KÜMELENME POTANSİYELİ TAŞIYOR: 3 YILDIZ ANALİZİ

17. Kümeleme analizi sonuçları bakımından Konya Karaman Bölgesinde istihdam kriterine göre; gıda, makine ekipman, fabrikasyon metal ürünleri imalatı sektörlerinin üç yıldız olarak olgun küme özelliğini üç yıllık eğilime bakıldığında koruduğu görülmektedir.
18. Ayrıca 2009'da potansiyel küme özelliği gösterirken, 2012 yılında bölgede ilgili sektördeki istihdamının Türkiye'deki aynı sektörün toplam istihdamına oranını yükselterek, olgun küme özelliğine yükselen iki sektör daha ortaya çıkmıştır. Bunlar fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç) ve başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatıdır.⁶

5.8 ÇOK FAKTÖRLÜ DEĞERLENDİRME: BÖLGENİN STRATEJİK SEKTÖRLERİ

19. Türkiye'de yıllar itibariyle yapılan ithalatın büyük bir kısmı imalat sanayinden kaynaklanmaktadır. Bunun nedeni imalat sanayi sektörlerinin rekabet güçlerini koruyabilmek için ucuz veya uygun ithal girdilere (ara mallar ve ham madde) yönelmeleri olarak gösterilebilir ki bu durum tüm ekonomiyi etkileyen bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır. İmalat sanayinde de cari açık artışında en büyük etkiye sahip sektörler gıda, makine ve ekipman imalatı, otomotiv yan sanayi, ana metal, fabrikasyon metal ürünleri imalatı, kauçuk plastik ile potansiyel olarak görülen kimya ve enerji olarak ortaya çıkmaktadır. Yüksek dış ticaret açığı vermesi nedeniyle ulusal düzeyde cari işlemler açığının oluşmasının en büyük nedeni olan bu sektörler aynı zamanda Konya Karaman Bölgesi için yapılan kümeleme eğilimi, coğrafi yoğunlaşması, dış ticaret performansları ve yatırımlar bakımından yapılan analiz sonucunda da bölgede öne çıkan sektörlerdir. Dolayısıyla Konya Karaman Bölgesinin stratejik sektörlerinin belirlenmesi temel olarak 2 perspektifle ele alınmıştır. Bunlar:

SEKTÖRÜN BÖLGEDEKİ DURUMU

Konya Karaman Bölgesinde ulusal ve küresel rekabet edebilirliği açısından hâlihazırda güçlü sektörler Bölge olarak mevcutta güçlü olmadığımız ancak fırsat sektörler

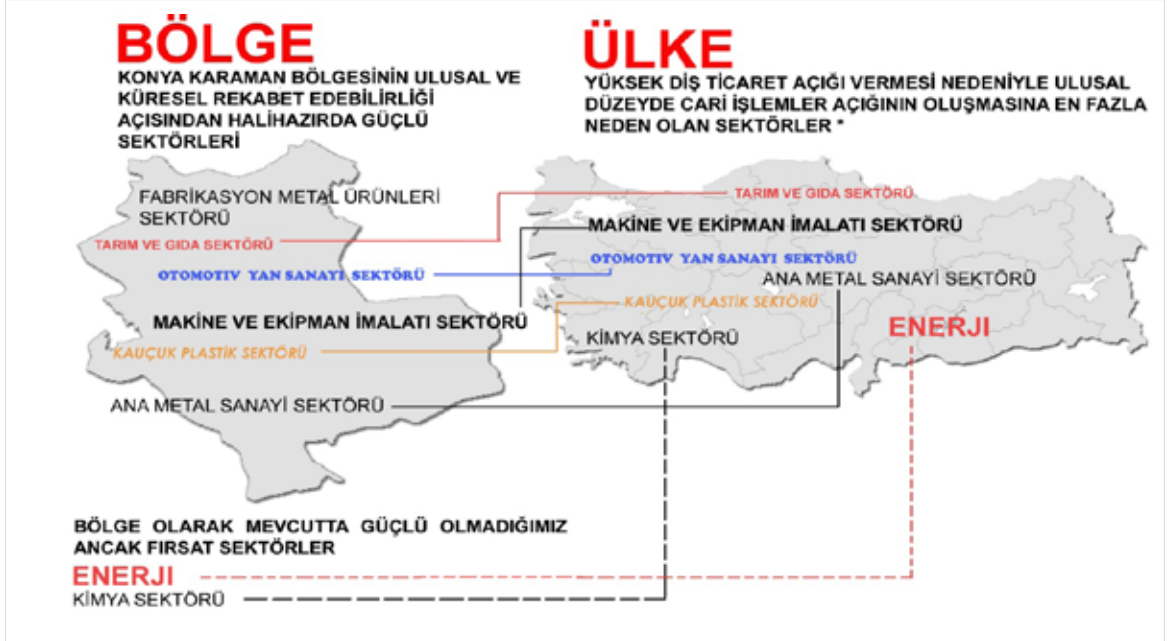
SEKTÖRÜN ÜLKE AÇISINDAN ÖNEMİ

Ulusal Sanayi Strateji Belgesinde ortaya konan sektörler
Yüksek dış ticaret açığı vermesi nedeniyle ulusal düzeyde cari işlemler açığının oluşmasına en fazla neden olan sektörler

6 - Analizle ilgili detaylı açıklama EK -1 Kapsamlı Mevcut Durum Analizinde verilmiştir.

Harita 2 Bölgenin Stratejik Sektörleri Ve Ulusal Dış Ticaret Açığına En Fazla Neden Olan Sektörler Karşılaştırması⁷

20. Gıda, Makine ve Ekipman İmalatı, Otomotiv Yan Sanayi, Ana Metal, Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı, Kauçuk Plastik sektörleri bölgenin stratejik öneme sahip sektörleri olup Kimya, Enerji sektörleri ise fırsat sektörlerdir.
21. Bu sektörlerdeki gelişim sayesinde gelecekte ülkenin cari açığının azalması yönünde değişimler yaşanacağı öngörülmektedir.
22. Ayrıca bu stratejik sektörlerden Gıda, Makine ve Ekipman İmalatı, Otomotiv Yan Sanayi, Ana Metal sektörleri plan kararlarının hayata geçirilmesine müteakip gelecekte bölgede en fazla istihdamın yaratılacağı sektörler olacağı düşünülmektedir.
23. Ayrıca bölgenin potansiyel sektörlerinden olan Güneş enerjisi konusunda plan kararları ve hedefleri doğrultusunda orta ve uzun vadede bölgeye yapılacak yatırımlar sayesinde Konya Karaman bölgesinin ülkenin enerjide dışa bağımlılığının azaltılması noktasında kilit bir rol üstleneceği öngörülmektedir.
24. Diğer yandan gelecekte ülkemiz açısından daha da önem kazanacak olan gıda güvenliği gibi konular dikkate alındığında bu sektörde Türkiye'nin öncü bölgelerinden birisi olan Konya Karaman Bölgesini daha da stratejik bir konuma getirmesi muhtemeldir.

7 - Bölgenin Stratejik sektörleri ile ilgili detaylı analiz EK -1 "Kapsamlı Mevcut Durum Analizi" kısmında verilmiştir.

5.9 AR-GE - YENİLİK

25. Ar-Ge ve yenilikçilik konusunda bölgedeki paydaşların yürüttüğü çalışmalarda kurumlar arası koordinasyon eksikliği, bölgedeki Ar-Ge yenilikçilik faaliyetleri konusunda bölgesel envanter eksikliği, bölgedeki işletmelerin profesyonel iş yapma kültüründeki eksiklikler, Ar-Ge faaliyetlerine olan kısıtlı bakış açısı, bölgede yer alan üniversitelerdeki öğretim elemanlarının sanayi ile işbirliği konusunda farkındalık düzeylerinin yetersiz olması, mevcut YÖK mevzuatının öğretim elemanları sanayi işbirliğine vermiş olduğu teşviklerin yetersiz oluşu sonucunda bölgenin rekabet edebilirlik düzeyinin istenilen seviyede olmadığı görülmektedir.⁸
26. Her iki ilde de Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini daha çok büyük ölçekli işletmelerin gerçekleştirdiği göz önüne alınırsa bu faaliyetlerin büyük bir kısmının Konya ve Karaman il merkezlerinde yoğunlaştığı söylenebilir.
27. Konya Karaman Bölgesi'nde ulusal ve uluslararası bazda üretilen bilgilerin öğrenilmesi ve yerele özel bilgilerin üretilmesi suretiyle bilginin içe ve dışa doğru yayılımının sağlanması gerekmektedir.
28. Yenilikçiliğin artırılmasının en önemli kaynağı bilgidir. Bölgede yenilikçilik alanında faaliyet göstermek isteyen kişi ve kuruluşlar için birçok bilgi düzenlenmiş olup, genel bilgi kaynakları doğrudan etkileşim olmaksızın erişilebilir ve kullanılabilir durumdadır. Ancak sektörlere ve alt sektörlere ait detay bilgilerin üretilmesinde ve yayılmasında bir sorun bulunmaktadır.
29. Düzenlenmiş bilgi aktarımı teknoloji yayılmasının büyük bir kısmını oluşturmakta olup, bilginin düzenlenmesinin teşvik edilmesine yönelik çabalar, üretkenlik, büyüme ve yenilik üzerinde önemli etkilere sahip olabilir.
30. Bölgede yeni kurulanlar ile beraber 5 adet üniversite faaliyetine devam etmektedir. Bu kurumların bilgiyi üretme ve yaygınlaştırma konusunda yerel faaliyetlerine olan ihtiyaç her geçen gün daha da artmaktadır. Özellikle Selçuk Üniversitesi bu konuda en önemli aktör konumundadır. Zira imalat sanayi başta olmak üzere tüm sektörlerde gelişmeler ve rekabet ortamları yeni bilgilere olan ihtiyacı artırmaktadır.
31. İşletmelerde, Ar-Ge ve yenilikçilik konusunda çalışacak nitelikli eleman istihdamının, danışmanlık alımlarının ve Ar-Ge birimlerinin kurulmasının teşvik edilmesi sağlanmalıdır. Bölgede yenilikçilik kültürünün gelişimi yeni nesil gençlerin bilgiyi öğrenim şekline başlayarak geliştirilmelidir. Mevcut nitelikli çalışanlar ve yöneticiler için ise detaylı araştırma yapılarak konuya ilişkin düşünceleri ve eğilimleri saptanmalı ve akabinde yerel politikalar geliştirilmelidir.
32. Bilim Merkezi'nin tamamlanması, bölgede teknoloji transfer aktarım merkezi, ivme merkezi ve girişimcilik merkezi gibi yapıların bir an önce oluşturulması gerekmektedir.

8 - Arge- Yenilik- Inovasyon Teknik Komitesi Raporu, 2013

33. Mevcut sanayide yenilikçilik kültürünün geliştirilmesinde en büyük etken sanayinin rekabet edebilirlik için sürekli yenilik yapma zorunda kalışı ve Ar-Ge harcamalarına verilen destekler olmuştur. Bölgede yer alan kişi, kurum ve kuruluşların yenilikçilik ve Ar-Ge'nin önemi konusunda bilinçlenmesi sağlanmalıdır.
34. İşletmelerin yenilikçilik ve Ar-Ge konusunda ihtiyaç duydukları makine-ekipman ve laboratuvar altyapı harcamalarının desteklenmesi gerekmektedir.
35. **Diğer bir husus ise, sektörlere ilişkin öğrenilen bilgilerin ticarileştirilmesinin sağlanmasıdır.** İşletmelerin sektörlerindeki gelişmeleri izlemeleri, Ar-Ge merkezlerinin faaliyetlerini takip etmeleri ve bu konudaki ulusal ve uluslararası işbirliklerini geliştirmelerinin ve bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımlarının desteklenmesi zaruri bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

5.10 BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİ NE KADAR ETKİN KULLANIYORUZ?

36. İnternet, her geçen gün kullanımı artan bir küresel fenomen olarak bir çok sektör ve alanda olumlu etkilerini göstermektedir. İnternet kullanımı ile bireylerin bilgiye ve çeşitli metaya ulaşım yolları çeşitlenmiş ve gelişmiştir. Özel sektör bu kullanımın artmasıyla daha fazla pazarlama olanağına kavuşmuş, kamu sektörü ise, birey seviyesinde internet kullanımının artmasıyla vatandaşlar, özel sektör ve diğer kurum ve kuruluşlar ile iletişimini geliştirmiştir. Ayrıca internet kullanımı devletlere, sundukları hizmetlerin otomasyona bağlanabilmesi ile bilgi paylaşımının ve şeffaflığın artması ile daha etkin işleme olanağı yaratmıştır. Keza iktisadi büyüme ile internet kullanımı arasında olumlu bir ilişki bulunduğu saptanmıştır.⁹
37. **Bölgenin internet penetrasyon seviyesi Türkiye'nin altındadır.** 2008 yılında 6 milyon genişbant internet abonesi bulunmaktayken dört yılda üç kattan fazla artışla 2012 yılı dördüncü çeyrek sonu itibarıyla 20 milyonu geçmiştir.¹⁰ Penetrasyon seviyeleri bazında ise Konya'nın 2010 yılında 18,7, Karaman'ın ise 16,6 olan seviyeleri, 2011 yılında sırasıyla 23,2 ve 23'e ¹¹ çıkmış olmasına rağmen hala Türkiye kullanımının altındadır.
38. Konya'da yaşayan vatandaşların internete bağlanma amaçlarının başında bilgi edinme ve gazete okuma geldiği görülmektedir.¹² Üniversite öğrencileri arasında ise en önde gelen amaç sosyal paylaşım siteleri ile bilgi haber siteleridir. Kamu hizmetlerinden yararlanma, üniversite öğrencileri arasında öncelik olarak 12, sıklık olarak 9. sıradadır.¹³
39. **Kamu hizmetleri internet** üzerinde yeterince kullanılmamaktadır. Kamu hizmetlerine ulaşım noktasında Konya merkezinde yaşayan vatandaşların %59,2'sinin tüm işlemlerini kurumlara bizzat giderek halletmeye çalıştıkları

9 - OECD, The Impact of Internet in OECD Countries, 2012, s.4

10 - BTK, Türkiye Elektronik Haberleşme Sektörü Üç Aylık Pazar Verileri Raporu 2012 yılı 4. Çeyrek, s.26

11 - Ipsos KMG, "PC ve İnternet Penetrasyon Araştırma Verileri", 2010, 2011.

12 - Tarhan, Ahmet, Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler ve E-Devlet, Palet Yayınları, 2011, s. 264-265

13 - Balcı, Ş., Gölcü A.A., Öcalan, M.E., Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Kullanım Örüntüleri, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, Ocak 2013, Cilt 7 Sayı 4, s. 15-16

görülmektedir.¹⁴ Kullanıcıların kamu ile ilgili internet kullanımında en fazla aradıkları bilginin kamu kurumlarının adres ve telefon bilgileri olması bu durumu desteklemektedir.¹⁵

40. İnternet kullanımının artmasının bir başka olumlu etkisi de istihdamı artırmasıdır. İş süreçlerinin otomasyona bağlanması sonucu istihdamın azalabileceği düşünülse de gelişmekte olan ülkelerde internet ekonomisi, kaybettiği her iş için ortalama 3,2 yeni iş yaratmaktadır.¹⁶ Ayrıca KOBİ'lerde internet ve bilişim teknolojisi kullanımı ile iş yeri gelirleri arasında pozitif korelasyon bulunmakta ve bilişim teknolojilerinden yararlanan şirketlerde verimlilik ortalama %6,9 artmaktadır.¹⁷ Bu durum bölgenin stratejik sektörleri başta olmak üzere bu alanda nitelikli işgücünün ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.
41. Pazarlama alanında ise internet KOBİ'lerin küresel anlamda mal ve hizmetlerini pazarlamalarının en düşük maliyetli şekli olarak düşünülmektedir. İnternet ulaştığı insan sayısı ile ilişkilendirildiğinde, belki de en ucuz reklam şekli olduğundan, KOBİ'ler büyük işletmeler gibi, milyonlarca insana ulaşmada aynı potansiyele sahiptirler.¹⁸ Bu nedenle Konya Karaman Bölgesinde KOBİ'lerin bilgi iletişim teknolojilerini etkin ve etkili kullanmasına yönelik tedbirler alınması gerekmektedir.
42. Konya Karaman Bölgesinde işletmeler bilişim teknolojilerini kullanıyor olmalarına rağmen interneti yeterince kullanamamaktadır. İnternet kullanımı, %2,7'lik oranıyla Konya'da işletmelerin satış artırma çabalarında en küçük payı almaktadır.¹⁹
43. Bölgede bilişim sektörü daha çok Konya'da teknokent bünyesinde toplanmıştır.²⁰ Teknokent bünyesinde bilişim sektöründe faaliyet gösteren 41 firma bulunmakta olup bölge genelinde firmalar çok az istisna ile küçük yazılım ofisleri şeklinde hizmet vermektedir. Kırsalda bilgi iletişim teknolojileri yeterli düzeyde kullanılamamaktadır.²¹

14 - Tarhan, Ahmet, Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler ve E-Devlet, Palet Yayınları, 2011, s.267

15 - A.g.e, s. 281-282

16 - McKinsey&Company, Online and Upcoming: The Internet's Impact On Aspiring Countries, 2012, s.17

17 - A.g.e., s.165

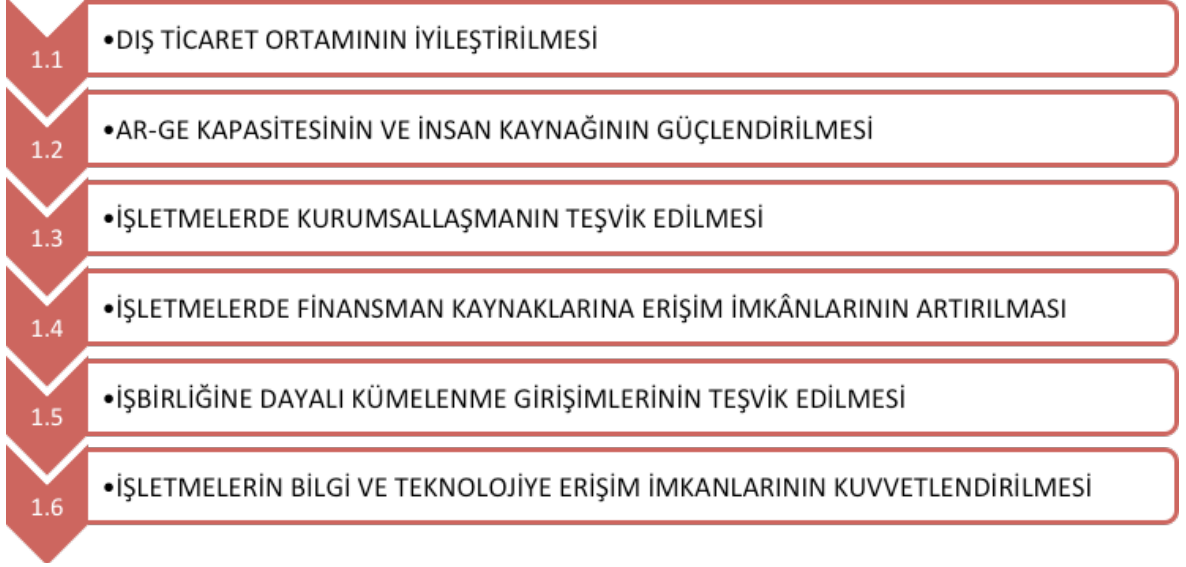
18 - Uslu, Ş., Uygun, M., Yeni Rekabet Koşullarında Kobi'lerin Değişen Pazarlama Stratejileri ve Pazarlama Sorunları: Konya Örneği, Muhasebe ve Finans Dergisi, Sayı 15, 2002, s. 81

19 - A.g.e., s. 78

20 - Konya Teknokent İnternet Sitesi, www.konyateknokent.com.tr, Karaman Ticaret ve Sanayi Odası İnternet Sitesi, www.ktso.org.tr, Konya Ticaret Odası İnternet Sitesi, www.kto.org.tr

21 - İlçe Stratejik Gelişme Raporları, 2012

6. ÖNCELİK VE TEDBİRLER

ÖNCELİK 1.1: DIŞ TİCARET ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ

Ulusal ve küresel ölçekte bölgelerin rekabetçilik göstergelerinden bir tanesi de bölgelerin dış ticaret performanslarıdır. Ayrıca, 2023 Türkiye İhracat Strateji Belgesinde hedeflenen toplam 500 milyar dolarlık ihracat hedefine ulaşmak için ise bölgesel ve yerel düzeyde alınacak dış ticaret tedbirleri büyük önem taşımaktadır. Keza ulusal hedefin başarıya ulaşması aynı zamanda Konya Karaman Bölgesi için alınacak bölgesel ve yerel dış ticaret tedbirlerinin performansına ve bu tedbirlerin ulusal ihracat stratejisiyle uyumuna bağlıdır.

TEDBİR 1.1.1: Bölgenin Ara Malı Üretiminde Yerli Katkı Oranının Yükseltilmesi Desteklenecektir

44. Bir yandan ulusal düzeyde cari işlemler açığını azaltmak diğer yandan da Konya Karaman Bölgesi olarak ihtiyaç duyduğumuz yüksek büyüme oranlarını yakalamak için özellikle ara malı üretiminde yerli katkı oranının yükseltilmesi desteklenecektir.
45. Bu kapsamda öncelikle Konya Karaman Bölgesi'nde ithalatı yoğun olarak yapılan ara malların ülke içinde hangi bölgelerde üretildiğine yönelik saha analizleri yapılacak ve yapan kuruluşlar desteklenecektir.
46. Konya Karaman Bölgesindeki işletmelerin ülkedeki diğer endüstri bölgeleri ile yapılan ara mal ticaretini artıracak destek mekanizmaları geliştirilecektir.

47. Dışa bağımlılığın yüksek olduğu savunma, sağlık ve enerji gibi sektörlerden sorumlu Konya Karaman Bölgesindeki kamu kuruluşlarının Ar-Ge destek programlarından ve TÜBİTAK tarafından yürütülen programlardan daha etkili ve verimli şekilde yararlanmaları için kurumların kendi bünyelerinde bu alanda personel istihdam etmeleri, teşvik programlarından haberdar olmaları sağlanarak teşvik edilecektir.
48. Bölgedeki özel sektörün girdi satın alım planlamasını destekleyecek mekanizmaların geliştirilmesi konusunda eğitimler desteklenecektir.
49. Bölgedeki işletmelerin kaliteli yerli ara malı üretiminin bölge ekonomisi ve işletmenin kendi rekabeti açısından uzun vadede yaratacağı katma değer konusunda farkındalık yaratılması sağlanacak; üretimin yüksek katma değer yaratan aşamaları konusunda yeterli bilgiye ve uzmanlığa sahip olmaları amacıyla eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri yürütülecektir.

TEDBİR 1.1.2: Bölge İhracatında Ürün Ve Sektör Çeşitlenmesi Teşvik Edilecek, Mevcutta Güçlü Olduğumuz İhracat Pazarlarına Ek Olarak Yeni Pazarlar Tespit Edilerek İhracatta Pazar Çeşitlenmesi Sağlanacaktır.

50. İhracatın bir bütün olarak bölgesel ekonomik büyüme üzerindeki etkisinin yanında ihracata konu olan ürünlerin kompozisyonu, niteliği ve çeşitliliği de son yıllarda oldukça ciddi önem kazanmaktadır. Mevcut durum analizi kısmında Konya Karaman Bölgesinin son yıllarda yükselen dış ticaret performansının, olumlu bir gelişme olmasına karşın, ihracattaki sektörel çeşitlenme bakımından ulusal ortalamanın altında kaldığı ortaya konmuştur. Konya Karaman Bölgesinin ihracatının yalnızca belirli sektörler ve ürün gruplarına yoğunlaşmasının önüne geçilmesi ve dolayısıyla küresel ekonomilerde yaşanması muhtemel ekonomik darboğaz dönemlerinde kırılgan yapının azaltılması için ürün çeşitlenmesine gidilmesi bölgenin dış ticaretteki rekabet avantajı açısından desteklenecektir. Ürün ve sektör çeşitlenmesine ilaveten ülke gruplarının çeşitlendirilmesi, küresel görünümde bağımsız olarak beklenmedik dışsal şoklara karşı Konya Karaman ekonomisi üzerindeki kırılganlığı azaltıcı bir rol oynayacaktır. Dış pazarlarda faaliyet gösteren bölge işletmelerinin rekabet ve yüksek maliyetlerin getirdiği koşullar karşısında yeni dış pazarlara açılma ve bu pazarlara giriş stratejileri konusundaki bilgi ve deneyimlerinin artırılması gerekmektedir.
51. Bölgede ihracat performansı veya potansiyeli yüksek sektörlerdeki işletmelerin küresel pazarlara entegrasyonunu kuvvetlendirecek yenilikçi iş çözümleri geliştirilecektir. Bu kapsamda yeni pazarlara giriş stratejileri konularında eğitimler düzenlenecektir.
52. Bölgede ihracat performansı yükselme eğiliminde olan başta orta ve ileri teknoloji sektörler olmak üzere ihraç edilen mal ve hizmetlerin çeşitlendirilmesi, ihraç mallarına yeni pazarlar kazandırılması amacıyla yeni pazar araştırmaları, yurtdışı reklam, markalaşma ve tanıtım gibi teknik destek mekanizmaları geliştirilecek; benzer çalışmalarını yürüten kurum ve kuruluşlar desteklenecektir.

53. Yurt dışı pazarlama ve tanıtım faaliyetleri üst düzey organizasyon becerisi, network bilgisi ve finansman gücü gerektirdiğinden büyük çaplı tanıtım faaliyetlerinin ihracatçılar tarafından bireysel olarak yapılması yerine ortaklık ve işbirliği girişimleri ile yapılması desteklenecektir.
54. Bölgenin başta orta ve ileri teknoloji sektörleri olmak üzere ihracat açısından önem taşıyan sektörlerine dönük potansiyel pazarlar tespit edilerek bölgedeki işletmelerin bu pazarlara yönelmesini sağlayacak örgütlenmeler oluşturulacak, benzer girişimlerde bulunan kurum ve kuruluşlar desteklenecektir.
55. Yeni pazarların tüketim alışkanlıkları, demografik yapıları, ürünü satın alan kişi ve kuruluşlarla ilgili bilgiler ile tüketicinin gereksinimleri ve davranış biçimleri detaylı analiz edilecektir.

TEDBİR 1.1.3: Başta Stratejik Sektörlerdeki Ürünler Olmak Üzere İhracatta Ürün-Hedef Pazar Eşleştirmeleri Yapılacaktır

56. Büyük pazarlarda başarılı olmak ve uluslararası pazarlara açılmak için güçlü rakiplerin çok olduğu pazarlarda müşteri bulmak ve başarılı olmak yerine daha az rakibin bulunduğu ülkelerdeki müşterilerin istek ve ihtiyaçlarının neler olduğu detaylı olarak tanımlanacaktır.
57. Bununla birlikte bölgedeki ihracat potansiyeli yüksek bir ürünün hangi ülkelere satılabileceğine dair pazar araştırmaları yapılarak ürün ve ülke eşleştirmeleri oluşturulacaktır.

TEDBİR 1.1.4: Bölgenin Orta Ve İleri Teknoloji Sektörlerinde İhracat Payı Artırılacaktır

58. Bölge ihracatında orta ve ileri teknoloji sektörlerinin payının artırılması bölgesel rekabet açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle Konya Karaman Bölgesi'nin orta ileri teknoloji sektörlerinde katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi ve ihracatı teşvik edilecektir.
59. Başta makine imalatı, otomotiv yan sanayi sektörleri olmak üzere bölgenin orta ileri teknoloji düzeyine sahip stratejik sektörlerinde uluslararası standartları yakalamış katma değeri yüksek ürünlerin üretimi teşvik edilecektir.
60. Dünya çapındaki şirketler için Konya Karaman Bölgesindeki özellikle orta ve ileri teknoloji orijinal ekipman üreticisi işletmelerin ihracat, Ar-Ge ve patent çalışmaları desteklenecektir.

ÖNCELİK 1.2: AR-GE KAPASİTESİNİN VE İNSAN KAYNAĞININ GÜÇLENDİRİLMESİ

Konya Karaman Bölgesindeki işletmelerin Ar-Ge tanımı konusunda bilinç eksiklikleri yaşamaları, Ar-Ge ve yeniliğin yalnızca yeni bir ürünün "icadı" şeklinde bir algıya sahip olmaları, Ar-Ge ve yeniliğin katma değer açısından kendilerine uzun vadede sağlayacağı geri dönüşün yeterince farkında olmamaları ve bölgede Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin daha çok sınırlı sayıdaki büyük işletmelerde gerçekleşiyor olması, işbirliğinin yetersiz olması gibi sorunlar bölgenin iktisadi anlamda ulusal ve küresel rekabet edebilirliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

TEDBİR 1.2.1: Bölgedeki Tüm Kurum Ve Kuruluşlarda Yenilikçi İş Çözümleri Ve Ar-Ge Faaliyetleri Desteklenecektir.

61. Zorlu rekabet şartlarında küresel talep kusursuza en yakın ürün ve hizmete yöneldiğinden dünya standartlarında, katma değeri yüksek ürünlerin işletmeler tarafından sunulabilmesinin ve markalaşmaya gidilebilmesinin Ar-Ge ve yenilikçilik yapmalarından geçtiği bilinci, ilgili kurum ve kuruluşlar aracılığıyla çeşitli organizasyonlarla işletmelere verilecektir.
62. Diğer yandan günümüzde yeniliğin yalnızca Ar-Ge faaliyetleri sonucunda ortaya çıkmadığı konusunda işletmelerde bilinç yaratılması ve bu sayede yeniliğin teşvik edilmesi sağlanacaktır.
63. Ürün geliştirme projeleri, özellikle yeni bir ürün üretilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi ile maliyet düşürücü ve standart yükseltici mahiyette yeni tekniklerin uygulanması konusunda yapılacak Ar-Ge çalışmalarını destekleyecektir.
64. Bölgenin stratejik sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerde Ar-Ge ve yenilikçilik faaliyetlerinin özendirilmesi adına destek programları uygulanacak; yenilikçilik ve Ar-Ge konusunda özellikle yurt dışı işbirliklerine dayalı katılımlar teşvik edilecektir.
65. Bölgenin geleneksel emek yoğun sektörlerinde işgücünün tasarım ve yaratıcılık kapasitesini artırmaya yönelik girişimler desteklenecek; bu sektörlerde yüksek katma değerli ve yenilikçi üretim faaliyetleri teşvik edilecektir.
66. İşletmelerde, Ar-Ge ve yenilikçilik konusunda çalışacak nitelikli eleman istihdamının, danışmanlık alımlarının ve Ar-Ge birimlerinin kurulmasının teşvik edilmesi sağlanacaktır.
67. Ayrıca özel sektörün Ar-Ge birimlerinde çalışmak isteyen potansiyel işgücünün istihdam edilmeleri sağlanacaktır. Buna paralel olarak, araştırmacıların istihdam edileceği üniversiteler, özel sektör, kamu kurum ve kuruluşlarının da kapasitelerinin geliştirilmesine odaklanılması gerekecektir.

TEDBİR 1.2.2: Özellikle Destekleyici Kuruluşlar Aracılığı İle Ar-Ge Yenilik Konusunda İşbirliği Mekanizmaları Geliştirilecek, İşletmelerde Ar-Ge ve Yenilik Faaliyetlerinin Ticarileştirilmesine Yönelik Destek Mekanizmaları Geliştirilecektir.

68. Ar-Ge ve yenilik açısından 2023 yılı perspektifini içeren kapsamlı bir yol haritasının belirlenmesi Konya Karaman Bölgesinin temel önceliklerinden bir tanesidir.
69. Bu kapsamda Mevlana Kalkınma Ajansı'nın koordinasyonunda bölge planı ve ilerleyen dönemlerde tasarlanacak tematik programlarla uyumlu bir şekilde Ar-Ge ve yenilik alanında bölgede faaliyet gösteren tüm paydaşlarla işbirliği halinde "Bölgesel Yenilik Stratejisi" hazırlanacaktır.
70. İşletmelerin kendi içlerinde ve kamu, STK ve üniversite ile ilişkilerinin geliştirilmesi, ortak proje geliştirme ve işbirliği konusunda bilinç düzeylerinin artırılması sağlanacaktır. Yenilikçilik ve Ar-Ge faaliyetleri konusunda bölgedeki destekleyici kuruluşların etkinliğinin arttırılması ve altyapılarının iyileştirilmesi desteklenecektir.
71. Bilgi ve beceri düzeyi ile finansman imkânları ve yetkinlikleri açısından görece daha yetersiz olan küçük işletmeler bölgede Ar-Ge ve yenilik deneyimi olan büyük işletmelerle bir araya getirilip tecrübe paylaşımları sağlanacaktır.
72. Bölgedeki işletmelerin Ar-Ge faaliyetleri sonuçlarının ürün veya hizmete dönüştürülmesi süreçlerine yönelik mali ve teknik desteklerin verilmesi sağlanacak, destek sağlayan kurum ve kuruluşlar teşvik edilecektir.
73. Bilimsel ve teknolojik gelişmelere dayalı yenilikçi ürün ve süreç fikirlerinin geliştirilmesi ve ticarileştirilmesi amacıyla; endüstriyel tasarım, üretime hazırlık, üretim süreci doğrulaması, saha testleri, belgelendirme çalışmaları, pazara sunum ve satış sonrası hizmetlere yönelik işletmelerin birlikte hazırlayacakları projelere ve çalışmalara destek verilecektir.

TEDBİR 1.2.3: Ar-Ge Yenilik Konusunda Teknik Alt Yapı Kuvvetlendirilecek, İvme Merkezinin [Acceleration Center] Kurulması Yönündeki Faaliyetler Desteklenecektir.

74. İşletmelerin yenilikçilik ve Ar-Ge konusunda ihtiyaç duydukları makine-donanım ve laboratuvar altyapı harcamalarını minimize edici ortak laboratuvar kurma girişimleri desteklenecektir.
75. Bölgedeki özellikle imalat sanayinin ulusal ve uluslararası proje deneyiminin arttırılmasında, üniversitelerin aktif rol alması özendirilecek; üniversite-sanayi işbirliğini geliştirmeye yönelik girişimcilik merkezi, teknoloji transfer merkezi, Ar-Ge merkezi ve inovasyon merkezi gibi ortaklık ve işbirliği temelli yapılanmaların oluşumu desteklenecektir.
76. Organize sanayi bölgelerinin ortak hizmetinde olan ve sektörel bazda araştırma yapan Ar-Ge danışmanlık merkezlerinin kurulması, KOBİ'lerin Ar-Ge'ye yönelmelerini

sağlayacak ve Ar-Ge çalışmaları yapmalarını kolaylaştıracaktır ki bu da işletmelerin küresel rekabet edebilmesi ve dünya ile entegrasyon kabiliyetlerini arttırması açısından büyük önem arz etmektedir.

77. İvme Merkezleri [Acceleration Center] sürdürülebilir yeni teknoloji şirketlerinin oluşturulması, büyümesi ve olgunlaşmasını hızlandırmak, yükselen teknoloji ve araştırmaların akademik kurumların dışında ticarileştirilmesini teşvik etmek, ekonomik fayda elde etmek ve bölgelerin stratejik önemini arttırmak için kurulurlar.
78. İvme Merkezleri yerel topluluklar ve bölgelere ilaveten işgücünün yenilikçiliğini ve bilgi tabanını en üst düzeye çıkartmak için tasarlanmış stratejik girişimlerdir.
79. İvme Merkezinin temel işlevleri; girişimciler ve başlangıç şirketlerinin [start-up] girişimcilik, teknik uzmanlık gibi konulara erişimlerini ve teknolojilerin ticarileştirilmesi için fırsatların bu girişimciler ve şirketler tarafından keşfedilmesini sağlamaktır.
80. Bu amaçla, Konya Karaman Bölgesinde gelişmekte olan teknolojileri daha da geliştirmek için; girişimciler, risk sermayedarları ve başlangıç [start-up] şirketleri ile işbirliği içinde yönetilecek bir İvme Merkezi'nin kurulmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.

TEDBİR 1.2.4: Üretim Süreçlerinde Ar-Ge, İnovasyon ve Modernizasyon Faaliyetleri İle Tarımsal Verimlilik Artırılacaktır.

81. Bölgede üretim süreçlerinden kaynaklanan verim ve kalite kayıplarını azaltıcı Ar-Ge çalışmaları desteklenecektir. Ar-Ge çalışmalarında üniversite, araştırma enstitüleri ve tarımsal örgütler arası işbirlikleri artırılacak, müşteri odaklı Ar-Ge projeleri ile bilimsel bilgi ihtiyacı karşılanacaktır.
82. Tarımsal faaliyetlerin planlanabilmesi için yıl boyu bölgedeki yağış, nem, sıcaklık değerleri takip edilerek, bitkisel üretimde verim ve kalitenin düşmesine neden olan hastalık ve zararlıların takibi, gübre ve ilaç uygulamaları, sulama zaman ve miktarlarının ile ekim dikim zamanlarının belirlenmesi gibi kaynakların etkin kullanımına katkı sağlayan hassas tarım uygulamaları ile uzaktan algılama sistemleri desteklenecektir.
83. Bölgemizde bitkisel ve hayvansal üretim yapan tarımsal işletmelere yönelik yenilikçi projeler ve modernizasyon yatırımları kırsalda gelirlerin artmasını sağlarken, sektörde AB standartlarında üretim yapan işletmelerin sayısının artmasını sağlayacaktır. Tarımsal işletmelerde verim ve kaliteyi artıran, hijyen koşullarını iyileştiren, hayvan refahını gözeten ve çevreye duyarlı modernizasyon çalışmaları ve yenilikçi çözümler desteklenecektir.

TEDBİR 1.2.5: Fikri ve Sınaî Mülkiyet Haklarını Koruma Amaçlı Tedbirler Alınacaktır.

84. Ulusal Fikri ve Sınaî Mülkiyet Hakları Strateji Belgesi'nin hazırlanması ve verimlilik politika ve stratejisinin oluşturulması gibi ulusal projelere katkı sağlanacaktır.

85. Bölgedeki kurum ve kuruluşlar ile KOBİ'lerin fikri ve sınaî mülkiyet hakları konusunda bilinçlenmesine yönelik farkındalık yaratılacaktır.
86. Bölgemizde coğrafi işaret korumasına konu olabilecek gerek ulusal gerekse uluslar arası düzeyde ürünlerin tespitinin yapılması, tescil ve korunmasının sağlanması için bölgenin yöresel ürün haritasının çıkartılmasına yönelik destekler verilecektir.

ÖNCELİK 1.3: İŞLETMELERDE KURUMSALLAŞMANIN TEŞVİK EDİLMESİ

Gerek Bölge Planı hazırlık sürecindeki sektörel çalıştaylarda gerekse sektör temsilcileri ve meslek odaları ile yapılan birebir görüşmelerde işletmelerdeki kurumsallaşma sorunu Konya Karaman Bölgesi'nin ekonomik anlamda rekabet edebilirliği açısından oldukça önemli bir problem olarak ortaya çıkmaktadır. Bölgede kurumsallaşma ile ilgili sorunlar sadece aile işletmelerinde olmamakta, tek patronlu ya da çok ortaklı işletmeler arasında da görülmektedir. Belirli bir ölçeğe ulaşan ve kurumsallaşamayan işletmeler daha sonraki aşamalarda ciddi yönetim problemleri ile karşı karşıya kalmaktadır. Bölgede kurumsallaşma şirketin yönetsel ve sonraki kuşaklarının bir sorunu olmaktan çıkıp, markalaşmadan üretim kalitesine, Ar-Ge faaliyetlerinden yeni yatırım kararlarına kadar birçok konuyu etkilemekte ve belli başlı olarak kabul edilen birçok sorunun da temelini teşkil etmektedir.

TEDBİR 1.3.1: İşletmelerin Devamlılığının Sağlanması ve Kurumsallaşma konusunda farkındalık yaratılacaktır.

87. İşletmelerin yönetim, pazarlama, kalite ve standardizasyon konusunda becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin geliştirilmesini sağlamak amacıyla teknik destek programları geliştirilecek; konuyla ilgili faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar desteklenecektir.
88. Bölgedeki işletmelerin iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması yoluyla güçlendirilmesi ve istihdam sonrası olası riskleri en aza indirmeleri hususunda bilinçlenmeleri için eğitimler, konferanslar verilecek ve bu eğitim ve konferanslar yoluyla mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmelerinin önemi anlatılacaktır.
89. Ayrıca performans değerlendirmeleri yapmalarının işletmelerin sürekliliği için zorunlu bir durum olduğunun bilincine varmaları sağlanacaktır.
90. İşletmelerde kurumsallaşmanın ve sürekliliğin sağlanabilmesi adına çalışanların "görev tanımlarının" yapılması önem arz etmektedir. Bu nedenle bölgedeki işletmelerin bu konuda bilinçlenmesine yönelik farkındalık yaratılacaktır.
91. Bununla birlikte dış ticaretle uğraşan işletmeler için ihracat, ithalat, gümrükleme ve sigorta gibi alanlarda yeterli, belgeli ve yabancı dil bilen nitelikli işgücü istihdamının önemi seminerler ve konferanslar yoluyla anlatılacaktır. Bu tür nitelikli personelin yetiştirilmesi ve istihdamı için destek programları aracılığıyla teşvikler yapılacaktır.

TEDBİR 1.3.2: İşletmelerde Aile Anayasası Oluşturulması Teşvik Edilecektir.

92. Aile işletmeleri, bölge ekonomisinin çok önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Yeni ürün ve iş modelleri geliştirmede karşılaşılan; sermaye yetersizliği, kurumsallaşamama, maliyetleri kontrol edememe, işletme içi raporlamada düzensizlikler, yönetsel sorunlar, bir sonraki kuşağa devir planlamasının yapılmaması, rekabet, çekişme ve farklılıklar gibi ailelere özgü sorunlar mikro açıdan işletmelerin, makro açıdan ise bölgenin ve dolayısı ile ülke ekonomisinin sorunları haline gelmektedir.
93. Bu kapsamda işletmeler, kendi anayasa ve konseyini, kendi kültürüne göre oluşturmalıdır. Buna ilişkin özendirici ve bilinçlendirici çalışmalar ile aile anayasasının önemine ilişkin bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir. Büyük ölçekli ve aile anayasasını oluşturmuş işletme sahipleri ile bir araya gelinerek tecrübe paylaşımları yapılacaktır.

TEDBİR 1.3.3: Tarımsal Üretici ve Sulama Örgütlerinin Kurumsal Kapasitesi Artırılacaktır.

94. Tarımsal örgütlerin etkililiğinin ve devamlılığının sağlanabilmesi için konu uzmanı personellerin istihdam edilmesi sağlanacaktır. Tarımsal örgütlerin hizmet verdiği alanlarda mevcut üyelerin ve genç çiftçi adaylarının bilinçlendirilmesi için sürekli eğitim faaliyetleri düzenlenecektir. Yeni dönem yöneticilerin eğitim çalışmaları tamamlandıktan sonra yönetimi devralmaları sağlanacaktır.
95. Bölgede hizmet veren tüm birlik ve kooperatiflerin kurumsal kapasitelerini artıracak ve pazarlama altyapılarını geliştirecek eğitim, yayım, yapısal değişim, dönüşüm ve modernizasyon faaliyetleri desteklenerek rekabet edebilirlikleri sağlanacaktır.

ÖNCELİK 1.4: İŞLETMELERDE FİNANSMAN KAYNAKLARINA ERİŞİM İMKÂNLARININ ARTIRILMASI

Ülke ve bölge olarak hem iç hem de dış ticaretimizde var olan sorunlardan biri de, kısa veya uzun vadeli finansman yetersizliğidir. Bu nedenle işletmelerde öz kaynaklara dayalı finansman dışında alternatif finansman imkânları geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda başta "Girişim Sermayesi" olmak üzere "Kredi Garanti Sistemi", "Bireysel Katılım Sermayesi" ve diğer alternatif finansman imkânları geliştirilecektir. Alternatif finans araçlarına erişim açısından işletmeleri yeni girişimcilerle buluşturma noktasında Mevlana Kalkınma Ajansı ve diğer ilgili aktörler tarafından girişimlerde bulunulacaktır.

TEDBİR 1.4.1: "Bölgesel Girişim Sermayesi" Uygulamaları Geliştirilecek ve Bireysel Katılım Yatırımcısı Uygulamaları Yaygınlaştırılacaktır.

96. Bir finansman aracı olarak büyüme potansiyeli olan veya kapasitesinin altında performans gösteren işletmelere ortak olup değerini artırdıktan ve yatırım dönemi

sonunda ortaklıktan ayrılmayı amaçlayan girişim sermayesi şirketlerinin bölgede kurulması teşvik edilecektir.

97. Konya Karaman Bölgesinin rekabet edebilirliği açısından stratejik öneme sahip sektörler başta olmak üzere yüksek katma değer üreten sektörlerde faaliyet gösteren işletmelerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması adına "Bölgesel Girişim Sermayesi" uygulamaları geliştirilecektir.
98. Girişim sermayesi yatırımları aynı zamanda bölgede özel sektörün Ar-Ge ve yenilik harcamaları açısından alternatif bir kaynak oluşturacaktır.
99. Özellikle özel sektörün Ar-Ge harcamalarının finansmanı konusunda işletmelerin banka desteklerinden daha fazla yararlanabilmeleri adına "Kredi Garanti Sistemi'nin" yaygınlaştırılması noktasında bölgedeki bankalarla işbirliğine gidilecektir.
100. Kurumsal girişim sermayesi şirketlerine göre daha küçük ölçekli olan bireysel katılım yatırımları ülkemizde yeni gelişen finansman araçlarından bir tanesidir. Bu kapsamda özellikle deneyimli iş adamlarının yatırımları olarak ele alınan bireysel katılım yatırımcısı uygulamaları ya da diğer adıyla bireysel katılım sermayesi uygulamaları bölgede yaygınlaştırılacaktır.

TEDBİR 1.4.2: İşletmelerin Özellikle İhracat Yapanların Finansal Kaynaklara Erişiminin Arttırılması Yönündeki Faaliyetler Desteklenecektir.

101. İşletmelerin özellikle ihracat yapanların finansal kaynaklara erişiminde bankaların ve finans kuruluşlarının bu işletmelere karşı güven eksikliği nedeniyle kredi ve fon kullandırma konusundaki isteksizliğinin aşılabilmesi için öncelikle firmalarda kurumsallaşma yani iyi yönetim ve şeffaflık ilkelerinin teşvik edilmesi, denetim firmalarının etkinliğinin artırılması, iyi ve güvenilir bir muhasebe sisteminin oluşturulması ve söz konusu bilgilerin kamuoyuyla paylaşımının sağlanması yönünde teşvikler verilecek ve bu konudaki faaliyetler desteklenecek ve böylelikle KOBİ'lerin uygun koşullarla çeşitlendirilmiş finansman imkanlarına erişimi kolaylaştırılacaktır.
102. Bölgede finansman kaynaklarının genişletilmesi ve araçlarının çeşitlendirilmesi, ulusal ve uluslararası pazara erişimin kolaylaştırılması amacıyla stratejik sektörler liderliğinde, güçlendirilmiş sosyal ve ekonomik ağ yapısına sahip bir şekilde kümelenmelerinin desteklenmesi ve teşvik edilmesi sağlanacaktır.
103. Bu amaçla, finansal kuruluşlar ve bankalar açısından yatırım yapmanın kârlı olmadığı bölge içi yerlerde erişimin artırılması için dünya uygulamaları arasından teknolojik erişimin artırılması, mikro finansman kuruluşları, tasarruf bankacılığı, mobil şube, olağandışı hizmet noktaları, tasarrufu özendirme programları, kamu tarafından erişim maliyetini düşürücü tekniklerden bölge için uygun olabileceklerin gündeme alınması yönünde teşvikler verilecektir.
104. İşletmelere pazarlama ve ihracat kapasitelerini artırmaya yönelik destekler verilecek ve ilgili kurum ve kuruluşların bu yöndeki teşvikleri desteklenecektir.

105. Firmaların özellikle ihracat yapanların dış pazarlara açılabilmesi ve uluslararası pazarlarda ürünlerini görücüye çıkartıp satabilmeleri, finansal kaynaklar sağlamalarının yanında ortaklıklar kurup küresel pazarlara entegrasyonları ile de mümkün olmaktadır. Bu da direkt yatırım, stratejik ortaklıklar, lisans verme gibi farklı yollar ve yöntemler sayesinde sağlanabilmektedir. İşletmelerin yeni teknolojileri tanınmaları, ek finans kaynakları ve sermayeleri bünyelerine katmaları, rekabetçilik güçlerini arttırıp dayanışma ve ortaklık ilişkisi içinde bir sinerji oluşturmaları, riski dağıtmaları, maliyetleri aşağıya çekebilmeleri yani ölçek ekonomilerini yakalamaları, ürün ve hizmet kalitesinde iyileştirme yapabilmeleri ve belki de en önemlisi güvenin sağlanması gibi birçok faydalarının anlatıldığı faaliyetler desteklenecektir.
106. Ayrıca, bölgedeki işletmelerin işbirliği ve ortaklık kültürünün finansmana erişim hususunda önemini kavraması, bilgi seviyelerini arttırmaları ve konusunda deneyimli bölgesel, ulusal, uluslararası kurumlar ve firmalar ile işbirliği içinde olmaları teşvik edilecektir. Özel sektörü, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteleri ve bankacılık alanında faaliyet gösteren kuruluşları buluşturan ortak platformlar oluşturularak; ilgili kurumlar arasında işbirliği ağları kurulması yönündeki faaliyetler de desteklenecektir.

ÖNCELİK 1.5: İŞBİRLİĞİNE DAYALI KÜMELENME GİRİŞİMLERİNİN TEŞVİK EDİLMESİ

Bu öncelik Konya Karaman Bölgesinde uygulanacak kümelenme programları ile mevcut veya potansiyel küme uygulamalarında paydaşların birlikte hareket etmelerini sağlamayı, kümelerin Ar-Ge ve yenilik kapasiteleri geliştirmeyi, bölgedeki stratejik sektörler öncülüğünde bilgi temelli yüksek katma değer yaratan üretim yapısına geçmeyi hedeflemektedir.

TEDBİR 1.5.1: Uygulamaya Geçmiş Kümelenme Projelerinin Devamlılığını, Rekabet Düzeylerinin Artmasını Sağlamak Amacıyla Tamamlayıcı Nitelikte Teknik Destek Programları Geliştirilecek ve Küme Yönetişim Modeli Oluşturulacaktır.

107. Özellikle üretim maliyetleri baskısı nedeniyle yurt içi hammadde ve ara mamul üreticilerinin kümelenme metodolojisi ile ihtisas sanayi bölgelerinde toplulaştırılması ve daha uygun üretim maliyeti koşulları oluşturulması için kurum ve kuruluşların spesifik teknik destek programlarına yönelmeleri sağlanacaktır.
108. Kümelenme anlayışı çerçevesinde bölgedeki işletmelerin proje bazlı eğitim ve/veya danışmanlık, istihdam, yurt dışı pazarlama veya alım heyeti ve bireysel danışmanlık programlarının birbirine bağlı şekilde uygulanabileceği bütünleşik bir destek mekanizmasından faydalanmaları sağlanacaktır.
109. Bölgedeki kümelerin ulusal ve uluslararası projelere yapacakları başvurularda teknik ve mali açıdan desteklenmeleri için mekanizmalar geliştirilerek kümelenmeye yönelik devlet destekleri ve hibe programlarının ilgili firma ve kurumlara tanıtılacaktır.
110. Mevcut durum analizinde ortaya konan olgun veya potansiyel kümelerin değer zincirinde eksik olan yatırım alanlarının belirlenmesi ve yatırımcıların yönlendirilmesi teşvik edilecektir.

111. Yürütülen mevcut kümelenme faaliyetleri kapsamında derinlemesine saha analizleri ve istatistikî analizler yapılacaktır.
112. Bölgedeki uygulamaya geçmiş kümelenme projelerinin etkinliğini izleyebilmek amacıyla performans ölçümüne yönelik araçlar geliştirilecektir.
113. Küme destekleri kapsamında sağlanan kamu kaynaklarının etkinlik ve verimlilik düzeylerini ölçebilmek ve ulusal diğer kümelerle karşılaştırma yapabilmek için izleme değerlendirme ve raporlama sistemi geliştirilecektir.

TEDBİR 1.5.2: Kümelenme Konusunda Farkındalık Yaratılarak İlgili Paydaşların Kümelenme Yaklaşımını Benimsemesi Teşvik Edilecektir.

114. Bölgedeki başta stratejik sektörlerdeki işletmeler olmak üzere tüm kurum ve kuruluşların plan ve çalışma programlarında veya faaliyetlerinde kümelenme yaklaşımının dâhil edilmesi teşvik edilecektir. Kümelenme konusunda bölgenin önde gelen karar vericilerine yönelik tanıtım çalışmaları yürütülecektir.
115. Benzer şekilde geniş katımlı ve özel sektördeki ara düzey yöneticileri ve karar vericilerini de içine alacak şekilde geniş katımlı bilgilendirme ve farkındalık toplantıları gerçekleştirilecektir. Bölgedeki tüm kümelenme faaliyetlerini kapsayacak şekilde ortak kümelenme portalı oluşturulacak ve yürütülen faaliyetlerinin tanıtımı yapılacaktır.

TEDBİR 1.5.3: Küme Oluşumlarının Kendi İçinde Ve Dış Dünya İle Olan İlişki Ağları Genişletilecektir.

116. Küme içinde küme paydaşlarının birbirleri ile olan iletişimini kolaylaştıracak bir bilgi iletişim altyapısının kurulması teşvik edilecektir. Küme yöneticileri ve temsilcilerinin katılımıyla kümelenme komitesi çalışmalarının etkinleştirilmesi sağlanacaktır.
117. Ulusal ve uluslar arası düzeyde başarı kazanmış küme girişimleri ile işbirliği ağlarının kurulması ve kümelere deneyim paylaşımlarının yapılması teşvik edilecektir.

TEDBİR 1.5.3: Üniversite ve Araştırma Kurumlarının Kümelenme Faaliyetlerine Olan Katkısı Artırılacaktır.

118. Bu kapsamda bölgedeki üniversitelerde kümelenme temelli staj programlarının ve mesleki gelişim programlarının yaygınlaştırılması, yüksek lisans ve doktora tez konularının küme aktörlerinin ihtiyaç duydukları alanlarda gerçekleştirilmesi teşvik edilecektir.

ÖNCELİK 1.6: İŞLETMELERİN BİLGİ VE TEKNOLOJİYE ERİŞİM İMKANLARININ KUVVETLENDİRİLMESİ

İnternet kullanımı ile bireylerin bilgiye ve çeşitli metaya ulaşım yolları çeşitlenmiş ve gelişmiştir. Özel sektör bu kullanımın artmasıyla daha fazla pazarlama olanağına kavuşmuş, kamu sektörü ise, birey seviyesinde internet kullanımının artmasıyla vatandaşlar, özel sektör ve diğer kurum ve kuruluşlar ile iletişimini geliştirmiştir. Dünya genelinde yaşanan bu gelişmeleri dikkate alan Konya Karaman Bölge Planı bölgenin ulusal ve küresel rekabet edebilirliğini iyileştirebilmek adına bilgi iletişim teknolojilerinden daha fazla ve etkin kullanım için tedbirler almıştır.

TEDBİR 1.6.1: İşletmelerin Bilgi ve Teknolojiye Erişim İmkânlarını Kuvvetlendirecek ve Yaygınlaştıracak Destek Mekanizmaları Geliştirilecektir.

119. Bu kapsamda inovasyonu ve bilgi temelli ekonomiyi teşvik etmek adına üniversiteler, araştırma merkezleri ve işletmeler arasında ağların kurulması için destek verilecektir.
120. Konya Karaman bölgesinin ihracatındaki stratejik sektörler başta olmak üzere tüm sektörlerdeki işletmelerin ürünlerinin ve perakende zincirlerinin, yabancı alıcılar ile kiralamacı-geliştirici-işletmelere tanıtımı amaçlı e-ticaret girişimleri teşvik edilecektir.
121. İşletmelerin mevcut ve hedef pazarlara yönelik stratejik faaliyetlerine ilişkin kararlarını doğru vermelerini sağlayacak online sistemlerden haberdar olmaları ve bunlardan faydalanmaları sağlanacaktır.
122. İhracatçılarımızın, farklı coğrafyalara yayılma ve yeni pazarlara giriş politikaları kapsamında ilgili ülkelerdeki ithalatçılar ile ihracatçılarımız arasında bir köprü konumunda olan temsilciliklerimizden bilgi ve teknolojiye erişim konusunda daha da fazla yararlanmaları teşvik edilecektir.
123. İşletmelerin ihtiyaç duyduğu sağlıklı bilgiye daha hızlı ulaşabilmeleri için Kalkınma Ajansı bünyesinde bulunan yatırım destek ofislerinin ve bölgedeki benzeri kurumların daha aktif hale gelmeleri sağlanacaktır.

TEDBİR 1.6.2: Bilgi Ve Teknoloji Odaklı Üretim Mekanizmaların Teşvik Edilecektir.

124. Bölge genelindeki işletmelerin bilgi ve teknoloji odaklı üretim yapmalarını sağlayacak, üretilen bilginin ve teknolojinin ekonomik bir değere dönüşümünü sağlayacak çalışmalar desteklenecektir.
125. Üretim süreçlerindeki verim ve kalitenin artırılmasına yönelik çalışmalar ve bilinçlendirme faaliyetleri desteklenecektir.

126. Üretim ve hizmet kalite standardizasyonunu artırmak amacıyla; kaliteli ürün ve hizmet üretilmesi yönünde çalışmalar ve uluslararası standartlarda kaliteli ürün ve hizmet verme konusundaki faaliyetler desteklenecektir.

TEDBİR 1.6.3: Stratejik Sektörlerin İhtiyaç Duyduğu Alanlarda Bilgi Teknolojilerinde Nitelikli Personel İstihdamı Desteklenecek ve Mevcut Personelin Beceri Düzeylerinin Artırılması Sağlanacaktır.

127. Bilgi teknolojilerinden nitelikli personel istihdamına yönelik olarak işletmelerin bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.
128. Bilgi iletişim alanında beceri seviyesinin yükseltilmesinde genel ve mesleki eğitim yoluyla nitelikli teknisyen ve dengi personel yetiştirilmesi oldukça önem arz etmektedir. Bu nedenle Konya Karaman Bölge Planında belirtilen bölgenin stratejik öneme sahip sektörleri öncelikli olmak üzere işgücünün bilgi iletişim teknolojilerini kullanma yönünde bilgi ve beceri düzeylerini artıracak bölgesel program ve proje girişimleri desteklenecektir.

2

AMAÇ

YATIRIM
ORTAMININ
İYİLEŞTİRİLMESİ

KONYA-KARAMAN
BÖLGE PLANI

Küreselleşen dünya ile birlikte; küreselleşmeye ayak uydurmaya başlayan işletmeler sadece ürettikleri ürünleri satarken değil; ürünlerini üretirken de ülke sınırları dışına yayılmaya başlamıştır. Bunun sonucunda da doğrudan yatırımlarda bir artış görülmektedir. Günümüzde gerek doğrudan yabancı yatırımlar gerekse büyük sermayeli ulusal yatırımlar büyük ve çok uluslu işletmeler tarafından yapılmaktadır. Bu işletmelerin yaptıkları yatırımlarla gittikleri yerel ve bölgesel ekonomilere know-how, teknoloji, işletme sermayesi ve yönetim becerisi gibi aktarımlarının yanı sıra bu bölgelerin pazarlama, ihracat olanaklarını ve istihdamını artırdığı düşünüldüğünde, bu tür yatırımların ulusal düzeyde yarattığı katma değere ek olarak bölgesel rekabet edebilirlik açısından da oldukça önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

İşletmelerin bir bölgeye yatırımı tercih etme nedenlerinden en belirgin olanları arasında hammadde kaynakları, işletme unvanının korunması isteği, uzun vadeli düşünme, işletme sınırlarını koruma, ürün yaşam eğrisinde son aşamaya ulaşılması, yeni ekonomi endüstrilerinin varlığı, ithalatçı ülkelerin tarife ve kotalardan kaçınması, ulusal piyasadaki yasal düzenlemeler ve kısıtlamalardan kurtulma arzusu, müşterilerini yakından izleme isteği, ucuz üretim faktörü kullanma isteği ve yatırımların çeşitlendirilmesi vardır.

Dolayısıyla bir bölgeye yatırım yapacak işletme açısından da o bölgeyi diğer bölgelere göre daha cazip kılabilecek koşullar, o bölgedeki iş yapmanın kolaylığı ve karlılığı, nitelikli işgücünün varlığı gibi konular önem kazanmaktadır.

Bu nedenle, Konya Karaman Bölgesi 2014–2023 Bölge Planında yer alan “Yatırım Ortamının İyileştirilmesi” temel amacı; bölgeye yönelik yatırımlar açısından işletme dönemi de dâhil olmak üzere yatırımın her safhasında, ulusal ve uluslararası yatırımcıların karşılaştığı idari engellere çözüm üretmek ve bölgeye yatırımları çekilebilmek hedefini içermektedir.

Bu temel amaç aynı zamanda Konya Karaman Bölgesinin ulusal ve uluslararası alanda yatırım yeri olarak imajının güçlendirilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesi, bölgenin bir bütün olarak rekabet edebilirliğinin artırılması açısından da oldukça önemlidir.

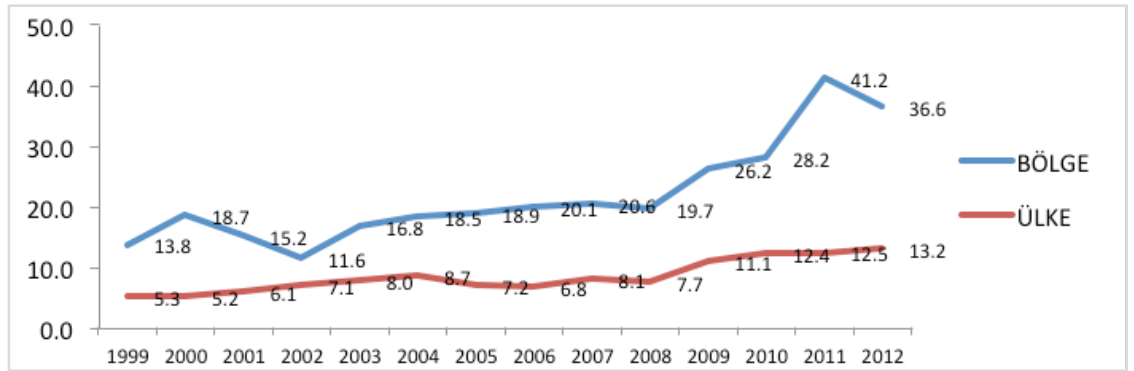

7. EĞİMLER

7.1 BÖLGEYE YÖNELİK KAMU YATIRIMLARI HANGİ SEKTÖRLERDE YOĞUNLAŞIYOR?

129. "2012 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar" incelendiğinde, bölgenin payı Konya 490.647.000 TL, Karaman 130.059.000 TL olmak üzere Türkiye toplamının yaklaşık %1,4'ünü oluşturmaktadır.
130. Bölge için kamu yatırımlarında dikkati çeken husus Türkiye toplamında 294.439.000 TL kaynak ayrılan turizm sektörüne bölge için kaynak ayrılmamasıdır.

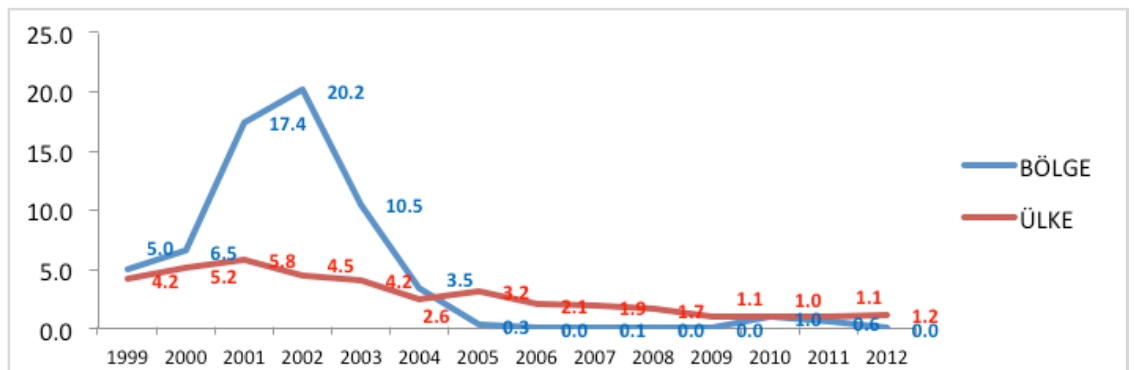
Şekil 11 Yıllar İtibariyle Ülke ve Bölgede Tarım Sektörü Kamu Yatırımlarının Toplam Kamu Yatırımları İçerisindeki Payı [%]

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı Kamu Yatırımları

131. Bölgede tarım sektörüne yönelik kamu yatırımları toplam kamu yatırımları içerisindeki payı artma eğilimindedir. Tarım sektöründe bölgedeki kamu yatırımlarının ülkedeki artış veya azalışlarla paralel bir görünüm arz ettiği ve bölgede tarımın önemini koruması nedeniyle ülke ortalamasının hep üzerinde kamu yatırımı çektiği görülmektedir.

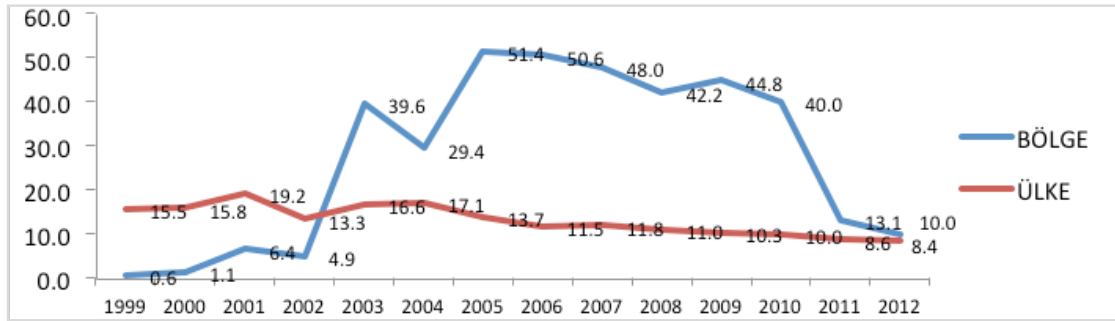
Şekil 12 Yıllar İtibariyle Ülke ve Bölgede İmalat Sanayi Sektörü Kamu Yatırımlarının Toplam Kamu Yatırımları İçerisindeki Payı [%]

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı Kamu Yatırımları

132. Konya Karaman bölgesinde imalat sanayindeki kamu yatırımlarını toplam kamu yatırımları içerisindeki payı hızla azalmaktadır. 2004 yılına kadar ülke ortalamasının hep üzerinde seyreden imalat sanayi sektörü kamu yatırımının sonraki yıllarda ortalamasının altında kaldığı fakat ülke ortalaması ile genel itibarı ile paralellik arz ettiği görülmektedir.

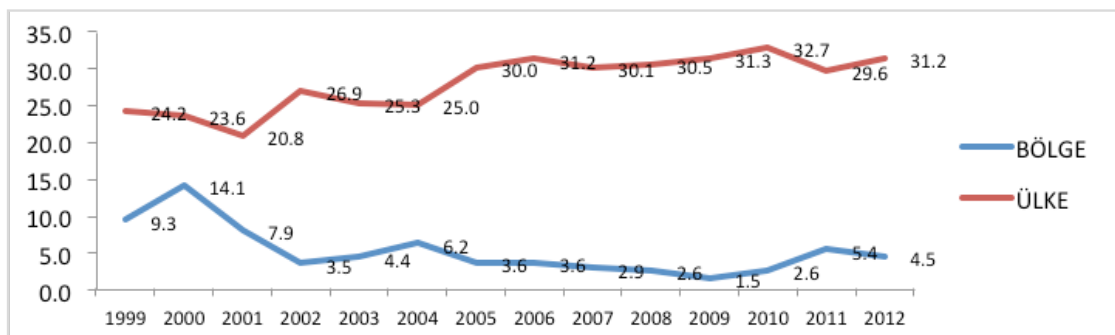
Şekil 13 Yıllar İtibariyle Ülke ve Bölgede Enerji Sektörü Kamu Yatırımlarının Toplam Kamu Yatırımlar İçerisindeki Payı [%]

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı Kamu Yatırımları

133. 2002-2010 yılları arasında dalgalanmalar gösterse de bölgede enerji sektörünün çektiği kamu yatırımının, bölgeye çekilen toplam kamu yatırımlarının %40'ı gibi yüksek bir oranda seyretmesine rağmen son yıllar itibarı ile düşmesi ve ülke ortalamasına oldukça yaklaşması dikkat çekmektedir.

Şekil 14 Yıllar İtibariyle Ülke ve Bölgede Ulaştırma-Haberleşme Sektörü Yatırımlarının Toplam Kamu Yatırımları İçerisindeki Payı [%]

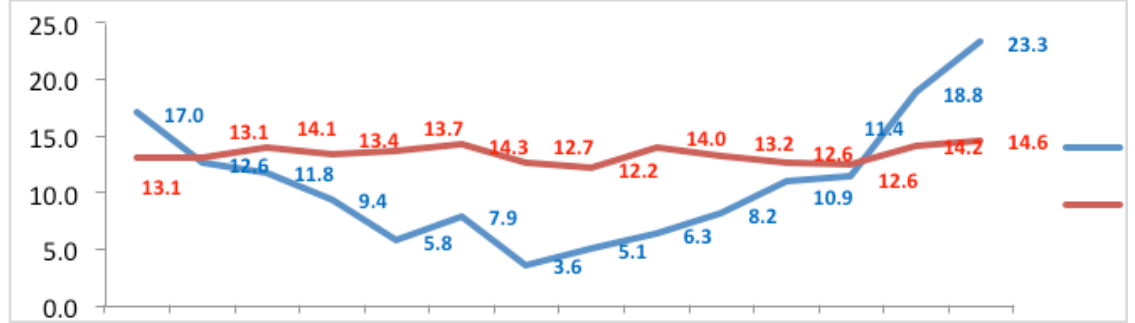

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı Kamu Yatırımları

134. Ulaştırma ve haberleşme araçlarına yönelik kamu yatırımları bölgede 2000'li yıllarla birlikte azalmakta ve durağan bir yapı sergilemektedir. Ülkede ulaştırma ve haberleşme araçlarına özel sektör ve kamunun yatırımlarının arttığı 2000'li yıllar itibarı ile bölgenin sektörde çektiği kamu yatırımlarının oranının aynı dönem itibarı ile düşmesi lojistik merkezi olma potansiyeli bulunan bölge açısından olumsuz bir görünüm arz etmektedir. 2009 yılı itibarı ile orandaki artış ise yüksek hızlı tren hattının yapılması ile sağlanmış geçici bir durum olarak değerlendirilebilir.

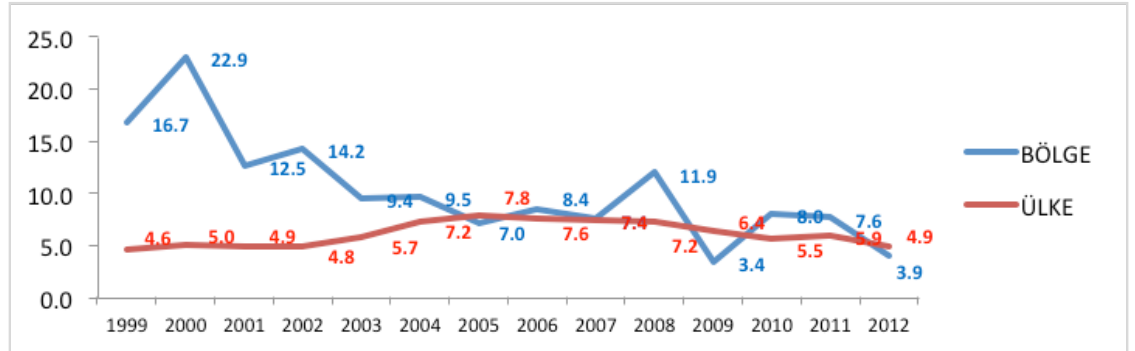
Şekil 15 Yıllar İtibariyle Ülke ve Bölgede Eğitim Sektörü Kamu Yatırımlarının Toplam Kamu Yatırımları İçerisindeki Payı [%]

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı Kamu Yatırımları

135. Konya Karaman bölgesindeki eğitime yönelik kamu yatırımların payı özellikle 2005 yılından itibaren hızla artmaktadır. Eğitim sektöründeki çekilen kamu yatırımları genel itibarı ile ülke ortalamasının altında kalmış fakat son yıllarda yeni üniversitelerin kurulması ile oran ülke ortalamasının üzerine çıkmıştır. Bu da bölgede ileride oluşturulacak ve sanayiye Ar-Ge çalışmaları ile entegre edilebilecek bilimsel bilginin artışı için olumlu bir adım olarak değerlendirilebilir.

Şekil 16 Yıllar İtibariyle Ülke ve Bölgede Sağlık Sektörü Kamu Yatırımlarının Toplam Kamu Yatırımları İçerisindeki Payı [%]

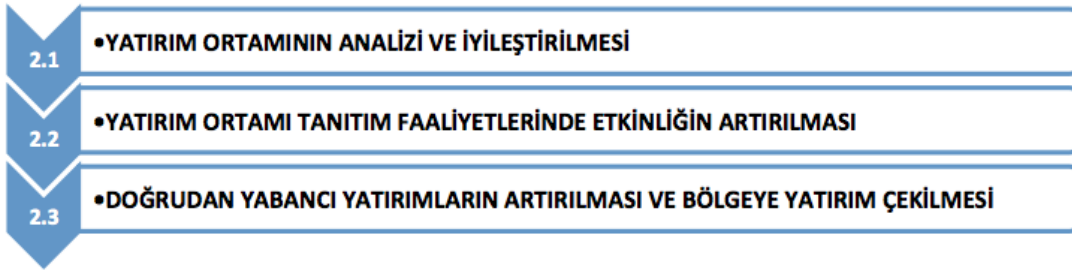
Kaynak: Kalkınma Bakanlığı Kamu Yatırımları

136. Bölgede son yıllarda sağlık sektöründe kamunun payının azaltılarak özel sektörün ağırlığının artırılması ile kamu yatırımının payı düşüş eğilimine geçmiştir. Bölge için 2000'li yıllar itibarı ile kamunun sektördeki yatırım oranı dalgalanmalar gösterse de ülke ortalamasının üzerinde seyrettiği fakat son yıllarda bölgeye çekilen özel sektör yatırımları sonrası ortalamanın altına düştüğü gözlemlenmiştir.
137. 2012 yılı itibarı ile Konya Karaman Bölgesine gelen kamu yatırımlarına bakıldığında genel olarak yapılan yatırımların Konya Ovası Sulama Projesi'nin kapsamında olan büyük teknik ve alt yapı projelerinden oluştuğu görülmektedir.

7.2 DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

138. Konya Karaman Bölgesinin, yabancı sermayeli firma sayısı açısından ülke genelinin %1'inden daha düşük bir orana sahip olması bölgede yabancı yatırımların istenilen düzeyde olmadığını göstermektedir. Bunun aşılabilmesi ve yabancı yatırımların bölgeye çekilebilmesi için bölgede yatırım teşvik yöntemleri ivedilikle uygulanmalı, serbest bölgeler kurulmalı, ucuz arazi temini ve işçiden alınan vergiler ve kurumlar vergisi aşağıya çekilmeli, doğrudan yabancı yatırım olanakları artırılmalı, bölgenin bir cazibe merkezi haline gelmesi için çalışmalar yapılmalı, uluslararası işbirlikleri geliştirilmelidir. Sermayenin ürkek bir yapısının olması nedeniyle istikrar için döviz kuru politikaları, yasal düzenlemeler, vergi politikaları, siyasi konjonktürün sık sık değişmeyeceği ülke geneli ekonomik ve siyasi istikrarın da göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

8. ÖNCELİK VE TEDBİRLER

ÖNCELİK 2.1: YATIRIM ORTAMININ ANALİZİ VE İYİLEŞTİRİLMESİ

Yatırım ortamının yatırımcı tarafından bilinirliği ve tercih edilirliliğinin artırılması ile birlikte mevcut ortamın da analiz edilerek iyileştirilmesi yönünde faaliyetler gerçekleştirilmelidir. Özellikle bölgedeki yatırımcıların temel ihtiyaçlarını ve isteklerini yerine getirmek üzere iyileştirici faaliyetler yürütülmelidir.

TEDBİR 2.1.1: Bölgede Yeni İş Kurma Süreçleri Hızlandırılacaktır

139. Yatırım mevzuatının uygulanması aşamasında politika yapıcı merkezdeki kurumlar haricinde, bu kurumlarla doğrudan ya da dolaylı olarak bağlantılı yerel ayaklarındaki uygulamalarda farklılıklar olabilmektedir. Bu farklı uygulamalardan dolayı yatırımcılar olumsuzluklarla karşılaşmakta iş kurma süreci hız kazanmamaktadır.
140. Yatırımla ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri ile uygulama sürecinde ortaya çıkan farklılıkların ortadan kaldırılması ve uygulamaların hızlandırılmasına yönelik iyileştirici çalışmalar teşvik edilecektir.

TEDBİR 2.1.2: Yatırım Alanlarına İlişkin Çalışmalar Artırılacaktır

141. Yatırım alanları olarak bölgemizde mevcut olan organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, endüstri bölgesi ve teknopark ön plana çıkmaktadır. Bu bölgeler oluşturulurken mevzuatta belirlenen bazı avantajlı yönleri ile yatırımcının tercih sebebi olmaktadır.
142. Bu alanların mevcut altyapılarının iyileştirilmesi ile ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yapılacak faaliyetler desteklenecektir. Bu alanların fizibilite, proje, altyapı hizmetleri çeşitli teşvik mekanizmaları ile iyileştirilecektir.
143. Teknolojinin ve ekonominin getirdiği yeni ihtiyaçlara yönelik gerekli düzenlemeler ve geliştirmeler teşvik edilecektir.
144. Bölgede artan ihtiyaçlara ve düşünülen potansiyel sektörlerle yönelik ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yapılacak yeni organize sanayi bölgesi, ihtisas organize sanayi bölgesi, teknopark, küçük sanayi sitesi, endüstri bölgesi gibi yatırım alanlarının üretilmesi faaliyetleri teşvik edilecektir.
145. Bu konular ile ilgili kurumların koordinasyon içerisinde gerekli hazırlıkları yaparak ilgili düzenlemeleri yerine getirmeleri sağlanacaktır.
146. İl merkezlerindeki OSB'lerin doluluk oranlarına ulaşması durumunda yeni OSB yatırımlarında alt bölge merkezleri öncelikli olarak desteklenecektir.
147. Bölgemizde mevcut olmayan ve özellikle yabancı yatırımlar açısından başlıca tercih yerleri olan serbest bölgelerden bir yenisinin de Konya Karaman Bölgesi için oluşturulmasına yönelik çalışmalar desteklenecektir.

ÖNCELİK 2.2: YATIRIM ORTAMI TANITIM FAALİYETLERİNDE ETKİNLİĞİN ARTIRILMASI

Yatırım ortamı genel itibarıyla düşündüğümüzde, bir yatırımcının kararını alırken değerlendirmeye aldığı tüm faktörler olarak düşünülebilir. Bu şekli ile yatırım ortamının; yatırım yerinden coğrafi konuma, pazara yakınlıktan işgücü durumuna, sanayi altyapısından teşvik ve desteklere kadar birçok alt başlıktan oluşabileceğini dikkate almak gerekir.

TEDBİR 2.2.1: Bölgesel Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi Oluşturulacaktır

148. Bölgeyle ilgili yatırım ortamı tanıtım faaliyetlerinin, kurumların ortak amaçlara yönelik olarak destekleyecek şekilde düzenlenmesi hedefi ile "Bölgesel Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi" oluşturulacaktır.
149. Bölgesel Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi Mevlana Kalkınma Ajansı koordinasyonunda Konya Karaman Bölgesinde yatırım tanıtımı konusunda faaliyet gösteren ilgili kurum, kuruluşlar ve Başbakanlık Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım

Ajansı ile işbirliği halinde belirlenecektir. Belirlenen strateji Ulusal Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisine de hizmet edecek ve diğer politika ve uygulamalarla uyum sağlayacaktır. Ulusal düzeyde elde edilen tecrübelerden yararlanılarak hazırlanacaktır.

TEDBİR 2.2.2: Ulusal ve Uluslararası Alanda Bölgenin Yatırım Ortamı Etkin Bir Şekilde Tanıtılacaktır

150. Bölgede yatırım süreçlerinin herhangi birinde görev alan veya karar vermesinde etkili olacak kurum ve kuruluşların ortak bir bakış açısı ve tek ses olarak bilgi verebilmesi için bu kurum ve kuruluşları üst düzeyde ve teknik eleman düzeyinde bir araya getirecek faaliyetler yapılacaktır.
151. Yatırım ortamı ile ilgili tanıtım yapan kurum ve kuruluşların faaliyetlerinde, içerik, araç ve zamanlama olarak uyum sağlanması için işbirliği ve koordinasyon sağlanacaktır.
152. Bu tedbir kapsamında bölgenin tanıtılabileceği fuar, kongre, konferans, sempozyum gibi önemli etkinliklerin yanı sıra, kurumlarımızın işbirliği içerisinde gerçekleştireceği alım heyeti programları, ikili iş görüşmeleri programları ile Konya-Karaman Bölgesi tanıtılacaktır.
153. Firmaların ve kuruluşların kendi tanıtımlarının yanı sıra bölgeyi tanıtmaya yönelik katılacağı fuarlara yönelik destekler sağlanacaktır.

ÖNCELİK 2.3: DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLARIN ARTIRILMASI VE BÖLGEYE YATIRIM ÇEKİLMESİ

Dünya üzerinde yıllar içerisinde doğrudan yatırımların yapıldığı ülkelere bakıldığında; resim, net bir şekilde ekonomik düzeyi oldukça üst seviyede olan ülkeleri işaret etmektedir.

Yatırımla birlikte yeni teknolojiyi de beraberinde getiren, tedarikçisi olan yan sanayi kuruluşlarının bu tür teknolojilere uyum göstermesini ve uygulamasını sağlayan, istihdam ettiği işgücünü daha nitelikli hale getirmek için çalışan ve bölgede iyi yönde tetikleme etkisi gösterecek yabancı sermaye yatırımlarını özendirmek bölgemizin doğrudan yabancı yatırımlar açısından temel bakış açısıdır.

TEDBİR 2.3.1: Uluslararası Doğrudan Yatırımların Artırılmasına Yönelik Faaliyetler Desteklenecektir

154. Uluslararası doğrudan yatırım konusunda küresel ölçekte etkili olan uluslararası alanda faaliyet gösteren hukuk ve danışmanlık firmaları ile finansman kuruluşlarıyla [özel girişim sermayeleri, devlet fonları, yatırım bankaları, bireysel katılım yatırımcısı, risk sermayesi şirketleri vb.] iş birliği ve koordinasyon artırılabilecektir.

155. Bölgedeki mevcut uluslararası doğrudan yatırımlar analiz edilerek ulusal stratejileri de destekleyecek bölgesel yatırım stratejisi belirlenecek ve potansiyel yatırımcılarla ilişkilerin geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.
156. Bölgedeki firmaların dış ticaretteki ortaklarından bölgemize ilgi duyabilecek yatırımcılara yönelik çalışmalar başlatılacaktır.
157. Uluslararası Doğrudan Yatırım yapma potansiyeline sahip öncelikli ülkelerin belirlenmesi, bu ülkelerin yatırım yapma potansiyelinin yüksek olduğu sektörler göre tanıtım içeriği ve araçlarının belirlenmesi yatırım ortamı tanıtımına daha stratejik ve etkin bir yaklaşım katacaktır.
158. Uluslararası doğrudan yatırım alabileceği belirlenen ülke ve sektörler yönelik tanıtım içeriği oluşturulacaktır. Uluslararası doğrudan yatırım alabileceği belirlenen ülke ve sektörler yönelik hedef kitle ve içeriğe uygun olarak kullanılacak tanıtım araçları ve mecraları belirlenecektir.
159. Bölgenin yatırım çekmek istediği öncelikli sektörler ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile Türkiye'nin önemli yayımlanmış strateji belgeleri [Kalkınma Planı, Orta Vadeli Plan, 2023 İhracat Stratejisi, GİTES, Sanayi Stratejisi vb.] dikkate alınarak hedef ülkeler ve sektörler belirlenecek ve tanıtım içeriği oluşturulacaktır.
160. Belirlenen her bir hedef ülke, sektör, içerik ve araçlar çerçevesinde ilgili ülkelere yönelik stratejiler hazırlanacak ve uygulanacaktır. Ayrıca doğrudan yatırım çekilecek projelerin yer aldığı bir proje havuzu oluşturulacaktır.

TEDBİR 2.3.2: Yerel İşbirlikleri Sağlanarak Koordinasyon Artırılacaktır

161. Ulusal ve uluslararası yatırımcıların bürokratik, hukuki ve yatırımla ilgili diğer ihtiyaçlarının giderilmesi noktasında bölgedeki kamu kurumları ve özel sektörün aralarında işbirliğini ve koordinasyonu geliştirici projeler hayata geçirilecektir.
162. Bölgeye yabancı yatırımcıyı çekebilmek adına birçok kurumun karar alma ve uygulamada ortak hareket edebilme kabiliyetini ve tek sesliliği sağlayabilecek platformlar ve işbirlikleri geliştirilecektir.
163. Bölgesel kalkınma politikaların belirlenmesi aşamasında ortak fikir ve çözümün üretilmesini, görev ve sorumlulukların belirlenmesini ve sonrasında da bu politikaların koordinasyon içinde uygulanmasını sağlayacak kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının yönetim mekanizmaları harekete geçirilecektir.

3

AMAÇ

İNSANA YATIRIM:
BİLGİ VE
BECERİLERİNİ
SÜREKLİ
YENİLEYEN, BİRLİKTE
HAREKET EDEBİLEN,
SAĞLIKLI BİREYLER

Bireysel bilgi, beceri ve yetenekler diğer faktörlere göre son yıllarda gelişen ve büyüyen bölgesel ekonomilerin asıl itici gücü olmaya başlamakta ve dünyada işletmelerin üretimlerini gerçekleştirmek için ihtiyaç duydukları faktörler arasında, daha çok öne çıkmaktadır. Nitekim sahip oldukları bilgi birikiminin çok daha yüksek olması sayesinde bu bölgesel ekonomiler hem daha çok buluş ve yenilik yapabilmekte hem de bu tür ekonomilerin işgücü verimliliği daha yüksek düzeylerde gerçekleşmektedir. Bu durumun doğal bir sonucu olarak gelişmiş bölgeler küresel iş bölümünde daha çok katma değeri yüksek sektörlerde; bilgi birikimi düşük olan az gelişmiş bölgeler ise daha çok katma değeri düşük sektörlerde karşılaştırmalı rekabet avantajı elde edebilmektedirler. Bu gerçeği dikkate alan Konya Karaman 2014-2023 Bölge Planı beşeri sermaye kavramını yani kişilerin tecrübeleriyle, eğitim ve yetenekleriyle kazandıkları bilgi, deneyim ve becerilerini bölgenin uzun vadeli rekabet edebilirliğinin sağlanabilmesi için kilit bir unsur olarak kabul etmektedir. Bu nedenle Bölge Planı eğitim sağlayıcılar ile sanayi arasında daha güçlü bağlar kurarak bugün ve gelecekte, öğretilen becerilerin sanayinin ihtiyaçlarını karşılamasını, yüksek öğrenimi ve mesleki eğitimi geliştirmeyi hedeflemektedir.

Diğer yandan özellikle bölge kırsalı başta olmak üzere bireyler, eğitim ve sağlık gibi temel kamu hizmetlerine yeteri düzeyde erişememe, fiziksel engel, vasıfsızlık, ulaşım sorunları ya da yaşlanma gibi nedenlerle sosyal olarak dışlanma riski altındadır. Bu durum özellikle istihdama erişim noktasında bireylerin iş bulmalarını zorlaştırmakta ve ekonomik dışlanma risklerini de tetiklemektedir.

İstihdamın ekonomik ve sosyal içermeyi geliştirmenin ana unsurlarından biri olduğu gerçeğinden hareketle Konya Karaman Bölge Planı, ayırım gözetmeksizin tüm sosyal grupların istihdama erişimini artırarak ekonomik ve sosyal içermeyi hızlandırmayı hedeflemektedir. Bu temel amaç ile eğitim ve kursların gelişen teknoloji ve ihtiyaçlara göre modernize edilmesine, özellikle gençlerin ve kadınların iş hayatına girmesini kolaylaştırarak işgücü piyasasındaki etkinliğinin artırılmasına, girişimciliğin teşvik edilmesine, okuldan erken ayrılmanın azaltılmasına, bölgede yaşayan tüm bireyler için kaliteli eğitime ulaşımın geliştirilmesine ve ayrıca sosyal ve sağlık altyapısı gibi konulara odaklanılacaktır.

Bu kapsamda Konya Karaman Bölge Planı birinci temel amaç ile doğrudan ilişkili olan bu temel amacı hayata geçirmek amacıyla farklı öncelik alanları belirlemiştir.

9. EĞİLİMLER

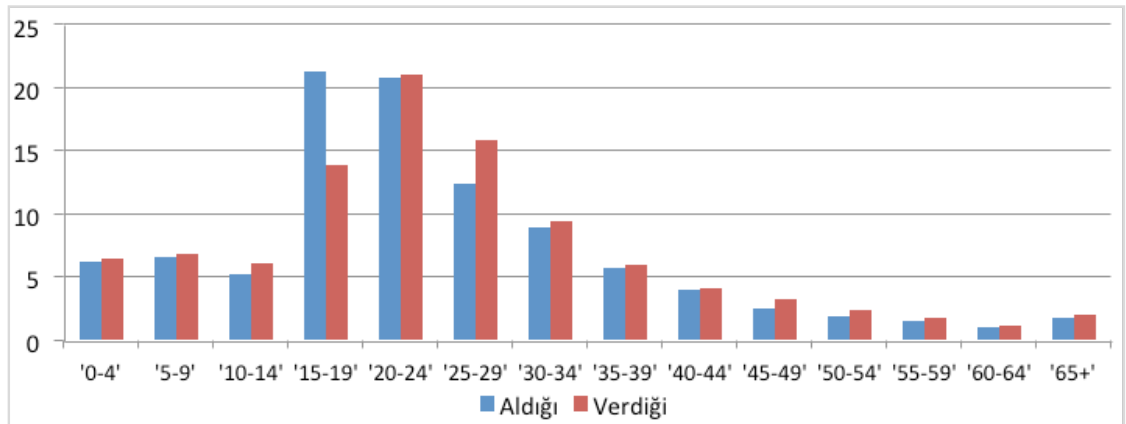
9.1 BÖLGENİN NÜFUSU HANGİ YÖNDE DEĞİŞİYOR?

164. **Bölgenin net göç hızı azalma eğilimindedir.** Son 5 yılda bölgenin net göç hızı sifıra yaklaşmaktadır. Konya ve Karaman arasındaki fark dikkat çekicidir. 5 yıl öncesine kadar %3,3 göç hızı ile dışarıdan göç alan bir il konumunda olan Karaman geçen 5 yılda -%7,5 ile dışarıya göç veren bir il konumuna gelmiştir. Konya 5 yıl öncesine kadar -%5,7 göç hızıyla il dışına göç verirken günümüzde bu oran -%1,1 seviyesine kadar düşmüştür. Önceki yıllara göre kıyaslandığında bölgenin net göç hızı geçmiş yıllara göre azalarak binde -1,83 seviyesine yaklaşmıştır.
165. **Konya Karaman Bölgesinde yaşlı nüfus bağımlılık oranları artmaktadır.** TÜİK 2023 nüfus projeksiyonuna göre Konya Karaman Bölgesinin yaşlı bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının üzerinde olacaktır. Giderek yaşlanacağı öngörülen bölgede sosyal politika planlamalarında ve özellikle sağlık ve sosyal hizmet alt yapı çalışmalarında mevcut riskin dikkate alınması gereklidir.

9.2 BÖLGEDE GENÇ NÜFUS NEDEN AZALİYOR?

166. Bölgedeki göç hareketleri en fazla 15-29 yaş aralığında yaşanmaktadır. 2011 -2012 yılları arasında bölgenin aldığı göçün %54'ini 15-29 yaş grubu oluşturmaktadır. Konya Karaman Bölgesine yönelik göçün belirleyicileri arasında eğitim önemli bir faktördür. Özellikle üniversite çağına gelmiş genç nüfusun bu yaş grubunda olduğu düşünüldüğünde ve Konya Karaman Bölgesinde yer alan üniversitelerin öğrenci kontenjanları dikkate alındığında, eğitim bölgeye yönelik göçün açıklayıcı faktörlerinden birisidir. Bir diğer faktör ise iş gücü hareketliliğidir. İş gücündeki hareketlilik, alınan göç kadar verilen göç için de etkindir. Konya Karaman Bölgesinden göç eden nüfusun %51'i 15-29 yaş aralığındadır.

Şekil 17 Bölgedeki Göçlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı (2011-2012)

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları, 2013

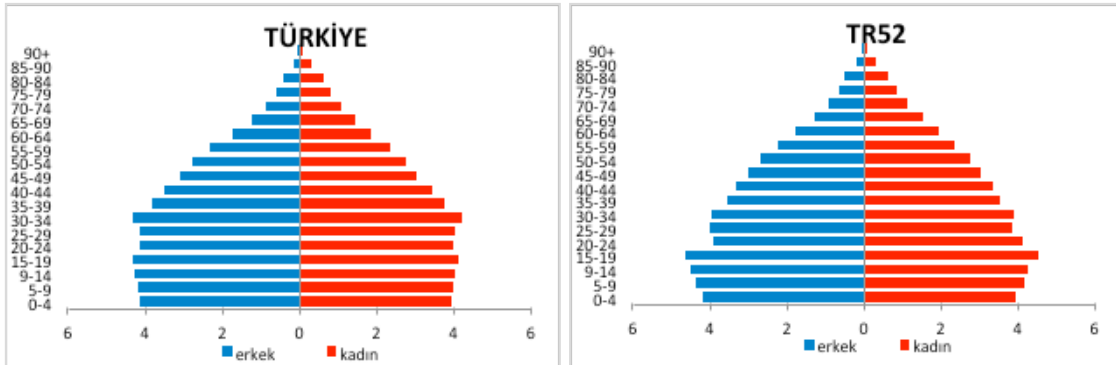
9.3 BÖLGE İNSANI NEREYE GÖÇ EDİYOR, BÖLGE NEREDEN GÖÇ ALIYOR?

167. 2011-2012 yılında Konya'ya göç edenlerin %10,8'i Ankara'dan, %8,7'si İstanbul'dan, %7,4'ü Antalya'dan, %5,5'i İzmir'den, %4,6'sı Karaman'dan göç etmiştir. Aynı dönemde Konya'dan göç edenlerin %12,1'i İstanbul'a, %11,5'i Antalya'ya, %11,4'ü Ankara'ya, %5,7'si İzmir'e, %4,5'i Karaman'a göç etmiştir.
168. 2011-2012 yılında Karaman'a göç edenlerin %26,3'ü Konya'dan, %18,1'i Mersin'den, %6,2'si İstanbul'dan, %6,1'i Antalya'dan, %4,2'si Ankara'dan göç etmiştir. Aynı yıl Karaman'dan göç edenlerin %29,9'u Konya'ya, %11,1'i Antalya'ya, %10,2'si Mersin'e, %7,3'ü İstanbul'a, %4,9'u Ankara'ya göç etmiştir.

9.4 2023 YILINDA BÖLGE NÜFUSU NASIL OLACAK?

169. Yaş gruplarına göre nüfus artış hızı incelendiğinde Türkiye'nin 0-4 yaş nüfus grubunun, 65 yaş üstü nüfusundan daha yüksek olduğu görülürken, Konya Karaman bölgesinde bu oran eşit seviyede gözükmemektedir. Bunun sonucu olarak da doğal bir döngü içerisinde bölgede nüfus değişiminin yaşanmayacağı ancak sağlık, eğitim ve göç unsurlarının etkisiyle nüfus yapısının değişebileceği söylenebilir. TÜİK Nüfus projeksiyonu göz önüne alındığında 2023 yılında Konya nüfusu 2013 yılına göre %5 artarken Karaman'ın nüfusu %2 artacaktır. Bu kapsamda bölge için iki farklı senaryo söz konusudur. İlk olarak doğum ve ölüm oranlarının azalmasıyla genişleyen 15-64 yaş grubu kalkınma için iyi bir potansiyel oluştururken uzun vadede negatif gelişme olarak görülen yaşlı nüfusun bağımlılık oranının artışı bölge açısından bir tehdit oluşturabilecektir. İkinci olarak doğum oranları artarken, ölüm oranları ve dışarıya verilen göçün azalması ile yaş piramidinin taban ve orta kısmının birbirine eşit olması mümkündür. Her iki senaryoda temel belirleyici olacak faktör doğum oranı ve dış göç oranıdır.

Şekil 18 Konya Karaman Bölgesi Ve Türkiye Yaş Piramidi (2013)

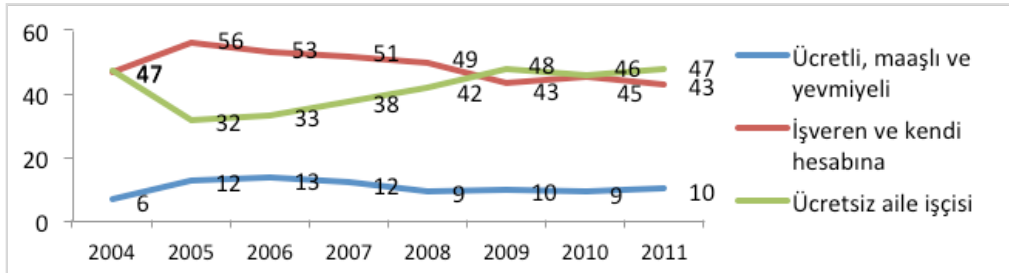

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçlarından Derlenmiştir

9.5 BEŞERİ SERMAYE -İŞGÜCÜ- İSTİHDAM

170. Hem ülke hem de bölgede 2004-2011 yılları itibarı ile sektörel bazda bir değerlendirme yapıldığında, sanayi ve hizmetler sektöründe istihdam oranında artış, tarım sektöründeki istihdam oranında gerileme gözlemlenmiş ve bölgenin tarımdan kopan işgücünü absorbe [soğurma] edebilme kapasitesinin ülke ortalamasının altında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
171. 2005 yılı gerek Türkiye gerekse bölgedeki tarım istihdamı bakımından bir değişime işaret etmektedir. 2005 yılına kadar bölgede azalma eğiliminde olan toplam tarım istihdam oranı bu yıldan itibaren artmaya başlamıştır. 2005 ile birlikte ücretsiz aile işçisi oransal olarak artarken, maaşlı ve kendi hesabına çalışan tarımsal nüfus bölgede düşüş eğilimi göstermeye başlamıştır.
172. Gerek Türkiye’de gerekse bölge kırsalındaki ücretsiz aile işçi sayısındaki artış gizli işsizliğe yani kayıt dışı istihdama işaret etmektedir. Ücretsiz aile işçisi durumunda olanların genel itibarı ile tarım sektöründe faaliyet gösterdiği gerçeğinden hareketle tarımda çalışan ücretsiz aile işçilerinin gerekli yapısal dönüşümlerle kayıt altına alınarak hem bölgede hem de Türkiye’de kayıtlı istihdamının artırılması gerekmektedir.

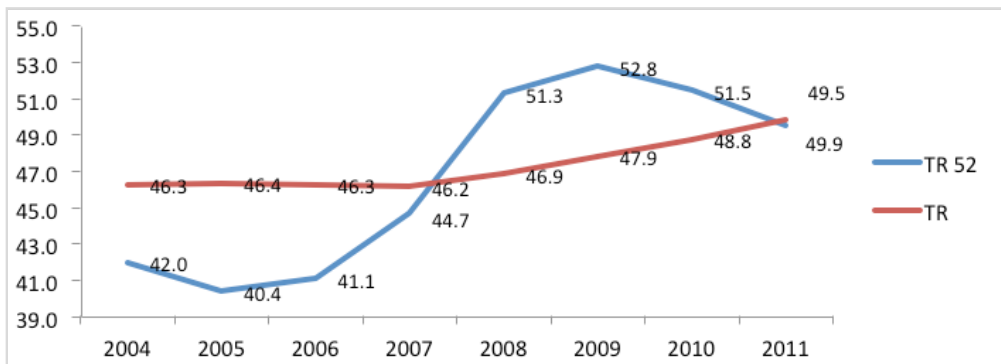
Şekil 19 Konya Karaman Bölgesinde İstihdam Edilenlerin Yıllara Göre İşteki Durumu (%)

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü İstatistikleri

173. Ülkemizde işgücüne katılım oranı artış göstermesine karşın AB ülkeleri ile kıyaslandığında oldukça düşük düzeydedir.

Şekil 20 Yıllar İtibariyle Bölgede Ve Ülkede İşgücüne Katılma Oranı (%)

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü İstatistikleri

174. İşsizlik oranının yıllar itibariyle seyrine bakıldığında, bölgede işgücüne katılım oranının 2009 yılı itibarı ile düşmesi ve ülke ortalamasının altında kalmasından dolayı ülkeye kıyasla bölgede işsizlik oranının daha düşük olduğu görülmektedir.
175. Bölgede çalışan sayısındaki artış oranının işsiz sayısındaki azalma oranından daha az artış sergilemesi işsizlik oranının düşmesine sebep olmaktadır. İşsizlerin sayısının azalması ise istihdam olanaklarının artışından değil işsizlerin iş bulma ümitlerinin azalması veya yok olması sonrası iş aramaktan vazgeçip işsizler grubundan çıkmaları olarak değerlendirilmelidir. Nihayetinde, Türkiye ve bölgenin temel sorunu yeterince istihdam olanakları yaratamamasıdır. İstihdam oranının iş gücüne katılımın altında olması ve nüfus artış hızının gerisinde kalan yeni yatırım ve iş olanakları, işgücü piyasasını olumsuz etkilemekte, çalışan nüfusun iktisaden faaliyette bulunabilecek nüfusa oranını geriletmektedir.
176. Konya Karaman Bölgesinde istihdam imkânlarının artırılmamasının nedenlerinden bir tanesi de bölgedeki işletmelerin yaşadığı kurumsallaşamama problemi²²
177. Bölgedeki işletmelerin rekabetin arttığı pazarlarda varlıklarını sürdürebilmeleri, pazarın isteklerini ve beklentilerini karşılayabilme yetenekleri işletmelerinin kurumsallaşma düzeyi ile yakından alakalıdır. Gerek bölgede gerekse ülke genelinde işletmeler aktif bir organizasyon oluşturarak örgütsel değişimi ve gelişimi hızla gerçekleştirir hale gelmek zorundadırlar. Ülkemizdeki işletmelerin %95 gibi büyük bir çoğunluğu aile şirketlerinden oluşmaktadır. Aile işletmelerinin bu değişim ve gelişime dâhil olabilmeleri, yerel ve küresel pazarlarda varlıklarını diğer kuşaklara devredebilmeleri için kurumsallaşma bir çıkış yolu olarak görülmektedir.²³ Bu nedenle de bölge genelinde işletmelerde aile anayasası uygulamaları teşvik edilmelidir.

9.6 KONYA KARAMAN BÖLGESİ İŞGÜCÜNÜN BİLGİ VE BECERİ DÜZEYLERİNİ ARTIRMASI GEREKİYOR

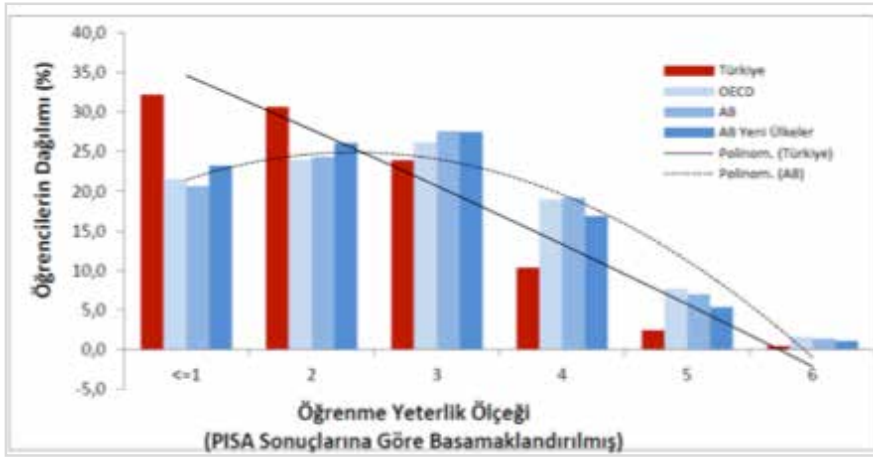
178. İşgücüne gereken becerilerin kazandırılması, sadece ulaşılan eğitim düzeyi ile değil, alınan eğitimin etkinliği ile de alakalıdır. Türkiye ve OECD ülkelerinde öğrencilerin PISA sınavsonuçlarına göre dağılımları Şekil 21'de görülmektedir. Öğrencilerin sahip oldukları bilgi setinden çok bilgiyi kullanabilme becerisini ölçen PISA sınavlarında Türkiye'nin diğer ülkelerin oldukça gerisinde kaldığı dikkat çekmektedir. Türkiye'deki öğrencilerin üçte birinin bilgiyi yorum gerektirmeden kullanabilme anlamına gelen birinci basamağa ancak ulaşabildiği, üçte birinin de formül kullanabilme ve çıkarımlar yapabilme anlamına gelen ikinci basamakta olduğu görülmektedir. Buna karşın, Avrupa Birliği ve OECD ülkelerindeki öğrencilerin büyük bir kısmının daha yüksek analitik düşünme becerisi anlamına gelen üst basamaklara ulaşabildiği görülmektedir. Bu durum, Türkiye'de genç

22 - İşgücü - İstihdam Teknik Komitesi Raporu, 2013

23 - Aile İşletmelerini Kurumsallaşma Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Karşılaştırmalı Bir Araştırma, İrfan Yazıcıoğlu, Hakan Koç, 2009

nüfusa en temel becerilerin kazandırılmasında bile sıkıntı yaşandığını göstermektedir.²⁴ Bu nedenle bölge üniversiteleri, teknik eğitim fakülteleri ve diğer eğitim kurumlarında piyasanın ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücü konusunda müfredat değişiklikleri yapılmalı ve öğrencilere analitik düşünme yeteneği kazandırılmalıdır.

Şekil 21 15 Yaşındaki Öğrencilerin PISA 2009 Sınav Sonuçlarına Göre Dağılımı, Türkiye, AB ve OECD Ülkeleri

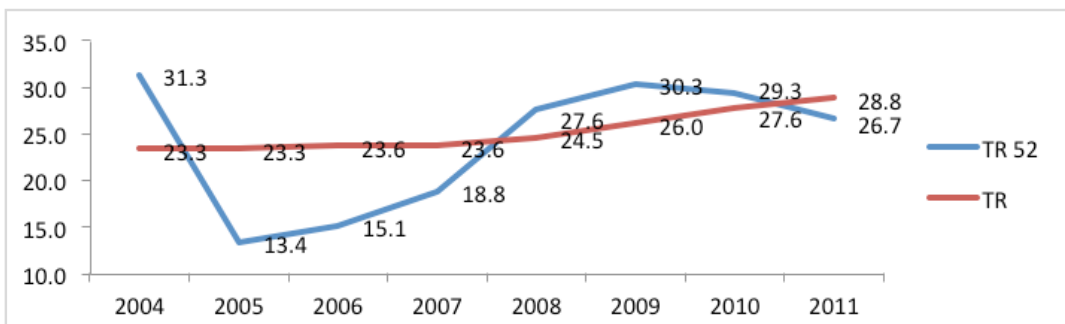
Kaynak: TEPAV, OECD Beceri Stratejisi ve UMEM Projesi

179. Öte yandan bölgede verilen mesleki eğitim kurslarının koordinasyonu, bireylerin aldıkları mesleki eğitim sonucu işe yerleşip yerleşmedikleri yeterli düzeyde takip edilmemekte ve meslek kurslarının yönetimi noktasında eşgüdüm sağlanamamaktadır.²⁵
180. Son olarak Konya Karaman Bölgesinde işgücü, bilgi ve beceri düzeylerinin artırılması adına özel mali ve teknik destek sağlayacak beceri programları geliştirilmelidir.

9.7 ÇALIŞMA HAYATINDA KADIN

181. Konya Karaman Bölgesinde 2009 yılına kadar hızlı bir artış gösteren kadının işgücüne katılım oranı son 3 yılda gerileme eğilimine girerek ülke ortalamasının altına düşmüştür.

Şekil 22 Yıllar İtibariyle Bölgede ve Ülkede Kadının İşgücüne Katılma Oranı (%)

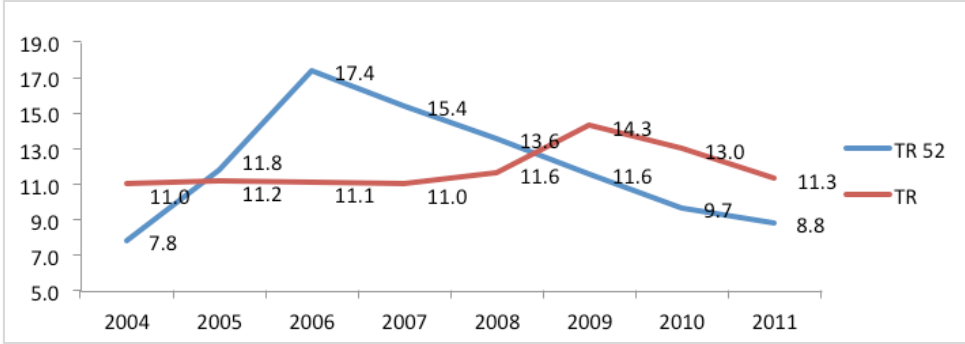
Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü İstatistikleri

24 - TEPAV, OECD Beceri Stratejisi ve UMEM Projesi

25 - İşgücü İstihdam Teknik Komite Raporu, 2013

Kadın işsizlik oranının 2009 yılı sonrasında ülke ortalamasının altında seyrettiği görülmektedir. Bunun nedeni ise bölge genelinde kadınların işgücüne katılım oranlarının ülke ortalamasının altında kalmasıdır.

Şekil 23 Yıllar İtibariyle Bölgede Ve Ülkede Kadın İşsizlik Oranı [%]

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü İstatistikleri 2012

9.8 BÖLGENİN BİRLİKTE HAREKET EDEBİLME KAPASİTESİ: SOSYAL SERMAYE

182. İktisadi ve teknoloji alanlarındaki gelişmeler, toplum içinde işbirliği ve uyumla bütünleşmediği sürece sürdürülebilir kalkınma istenilen düzeye ulaşamaz. Dünya Bankası bu durumu sosyal sermaye ile açıklamaktadır. Sosyal sermaye ortak işbirliğini mümkün kılan normlar ve ağların varlığıdır. Bu ağlar; toplum içindeki gruplar arasındaki ilişki, güven, dayanışma, ortak eylem, iş birliği, sosyal bağlılık, bilgi ve iletişimdir. Başta mali ve parasal politikalar olmak üzere birçok girişim, sosyal sermaye güçlendirilmediği için başarı ile neticelenmemektedir. Sosyal sermayenin güçlendirilmesi, başta yoksulluk olmak üzere birçok sosyo-ekonomik sorunun çözümünde kilit öneme sahiptir.
183. Beşeri sermaye; yetkinliklerin, bilginin, sosyal ve kişisel özelliklerin toplamı neticesinde ortaya çıkan işgücünün ürettiği ekonomik değer potansiyelini ifade etmektedir. İyi eğitilmiş, donanımlı, dünyadaki aktüalite ile yakın ilişkiler içinde, toplumsal konulara duyarlı, katılımcı, haklarının ve sorumluluklarının bilincinde olan her birey sosyal sermayenin bireysel görünümüdür. Konya Karaman Bölgesinde beşeri sermayenin artırılması için işgücüne katılmayan grupların işgücüne katılımlarının özendirilmesi, mevcut beşeri sermayenin niteliklerinin geliştirilmesi için yerel ve sektörel eğitimler verilmesi gerekmektedir. Konya Karaman Bölgesinde endüstriyel anlamda önemli bir yatırımcı potansiyelinin varlığı dikkate alındığında, beşeri sermayenin artırılması ile bölgenin inovatif sektörlerde ülkenin lokomotifi olması mümkündür.
184. Sosyal sermaye kavramı, yeni bölgesel kalkınma politikalarında önemli ölçüde vurgulanmasına karşın Konya Karaman Bölgesi için bu kavram yüzyıllardır varlığını devam ettirmektedir. Ahilik teşkilatının bölgede köklü bir geçmişinin olmasından hareketle, sosyal sermaye açısından bölgenin avantajlı olduğunu söylemek mümkündür. Var olan geleneği yenilikçi pazar ekonomisi ile uyumlu hale getirebilmek ve sektörel gelişmeleri yakından takip edebilmek, Konya Karaman Bölgesinin potansiyelinin yatırıma dönüştürülebilmesi için gereklidir.

185. Tüysüz [2011] tarafından gerçekleştirilen çalışmada Düzey 2 bölgeleri 2000-2010 yılları sosyal sermaye endeks değerleri incelendiğinde; Konya Karaman Bölgesi 0,8 endeks değeri artışıyla sosyal sermaye artışının en fazla olduğu bölgedir. Bu artışla bölgemiz 26 bölge arasında 16.sıradan 8.sıraya yükselmiştir.

Harita 3 Bölgelerin Sosyal Sermaye Seviyelerine Göre Gruplandırılması

Kaynak: Sosyal Sermayenin Ekonomik Gelişme Açısından Önemi Ve Sosyal Sermaye Endeksinin Hesaplanması, Uzmanlık Tezi, Nurettin Tüysüz, 2011

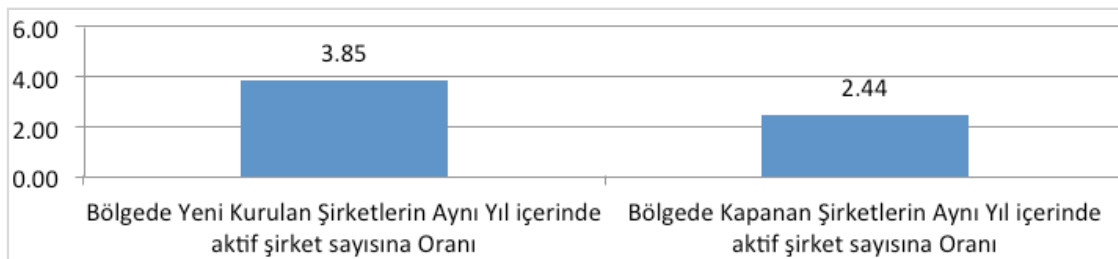
186. STK'ların durumuna bakıldığında; 2480 adet Konya ilinde, 318 adet de Karaman ilinde olmak üzere toplam 2798 adet STK faal olarak bulunmaktadır. Sahip olduğu bu potansiyelle ülke genelinde 7.sırada yer alan Konya ilinde STK'ların %33,45'i faal iken Karaman'da bu oran %42,86, ülke genelinde ise %39,85'dir. Bu durum, STK'ların kurumsal kapasitelerini artırıcı ve düzenli gelir elde etmelerini sağlayıcı tedbirlerin alınması gerektiğini göstermektedir.
187. Faal olan STK'lar arasında kurumsallaşmış, belirli düzeyde geliri bulunan, kuruluşların işbirliği faaliyetlerine görece daha fazla önem verdiği görülmektedir. Konya Ticaret Odası(KTO), MÜSİAD, AKTİSAD, ASKON ve TÜMSİAD Konya Şubelerinin onlarca istişare toplantılarının sonucunda Konya'nın geleceğine ışık tutacak olan mutabakat kararı olgunlaşmış ve birlikte hareket etme kararı alınmıştır. Bu kararı almalarındaki amaç, ilin birliği ve beraberliğinin sağlanması ayrıca Konya'nın temsilde daha güçlü olması düşüncesidir. Bu kapsamda Konya ve Karaman il ve ilçelerinde faaliyet gösteren odalar ziyaret edilmiş ve birliktelik mesajları verilmiştir. Ülkemizin 2023 yılı hedeflerine ulaşmasına katkı sağlamak ve yaşanan sorunların birlikte değerlendirilerek çözüme kavuşturulması yönünde atılacak ortak adımların önemli olduğu gerçeği ile hareket edilmiştir.

188. Diğer bir işbirliği göstergesi ise, ajansımız desteklerinden faydalanmak için projelerde yapılan ortaklıklardır. Konya Sanayi Odası öncülüğünde Konya Organize Sanayi Bölgesi, Konya Ticaret Borsası, Konya Ticaret Odası, Mevlana Üniversitesi, KTO Karatay Üniversitesi ve Konya Teknokent-Teknoloji Geliştirme Merkezi ortaklığında "Konya Bölgesel İnovasyon Merkezi" projesi, Karaman'da Karaman Organize Sanayi Bölgesinin başvurusu ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odası, Karaman İl Özel İdaresi, Karaman Ticaret Borsası, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesinin ortaklığında "Karaman İş Geliştirme Merkezi" projesi, Karaman Ticaret ve Sanayi Odasının öncülüğünde Konya Büyükşehir Belediyesi, Konya İl Özel İdaresi, Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü, KOP Bölge Kalkınma İdaresi, Konya Ticaret Borsası, Konya Sanayi Odası, Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğinin ortaklığı ile "Konya Mesleki Eğitim" projesi, ajansımız tarafından desteklenen ortak girişimlere ve işbirliğine birer örnek teşkil etmektedir.
189. STK'ların kurumsal kapasitelerini artırıcı ve düzenli gelir elde etmelerini sağlayıcı tedbirlerin alınması Bölgedeki işbirliklerini artıracak ve daha aktif şekilde faaliyet göstermelerine katkı sağlayacaktır.

9.9 BÖLGENİN GİRİŞİMCİLİK PERFORMANSI

190. Genel kaniya göre KOBİ'lerin ülke ve bölge ekonomik gelişmesi açısından rolünün anlaşılabilirliği için üç sürece bakılması gerekmektedir. Bunlar; firmaların açılma, kapanma ve büyüme süreçleri olarak sıralanabilir. Firmaların açılması, ekonomideki dinamizm ve girişimciliğin bir göstergesi olarak ele alınabilir. Açılan firmaların büyük çoğunluğunun kısa sürede kapanması, yeni ve küçük firmaların ekonomiye katkılarının az olmasına yol açmaktadır.
191. Giriş oranının çıkış oranından yüksek olması firma sayısının zamanla artışını gösterirken bölgede giriş ve çıkışların yüksek oranda olması, bu süreçlerin kolay olması ve girişimcilik düzeyinin yüksekliği ile açıklanabilir. Firma giriş ve çıkış oranları, yeni firmaların istihdam yaratma potansiyelinin de ayrıca bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Şekil 24 Bölgede Firma Giriş ve Çıkış Oranları (%), [2012]

192. Konya Karaman Bölgesinde yeni girişimcilerin bütün sektörlerde önemli bir rol oynamaları dolayısıyla bölgesel rekabet açısından önem arz etmektedir. Büyüme, işletmelerin hayatta kalmaları, inovasyon, istihdam yaratma, teknolojik değişim, üretim artışı ve ihracat gibi kriterler göz önünde bulundurulduğunda, girişimcilik ve ekonomi arasında önemli bir bağlantının olduğu açıkça görülmektedir.

193. Özellikle erken dönem girişimciliğini hem finansal, hem de idari anlamda destekleyecek mekanizmaların çeşitlendirilmesi ve yaygınlaştırılması, ülkemiz için olduğu kadar girişimci sayısının oldukça fazla olduğu Konya Karaman Bölgesinin bölgesel rekabet edebilirliği için de bir zorunluluktur. Ancak erken dönem girişimciliğinin desteklenmesi sürecinde bölgedeki mevcut işgücünün kendine özgü yapısı ve bölgede iş yapma fırsatları dikkate alınmalıdır.
194. Girişimcilik desteklerinin bireylerin yaş, cinsiyet ve ilgi alanı gibi farklı boyutlarıyla ele alınmasıyla birlikte farklı girişimcilik gruplarına farklı girişimcilik destekleri ve eğitimleri verilmelidir.

9.10 SOSYAL POLİTİKA

195. Bölgesel kalkınma politikalarının önemli unsurlarından birisi olan ekonomik gelişme, sosyal kalkınma ile orantılı ve eş zamanlı gelişmediği sürece planlanan politikalar amaca ulaşamayacaktır. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ölçülebilir ve ulaşılabilir olması nedeniyle eğitim ve sağlık göstergelerini insani gelişmişlik raporları içerisinde öne çıkarmaktadır. Eğitim ve sağlık altyapıları, sunulan hizmetlerin kalitesi, beşeri ve sosyal sermaye gelişimi ile doğru orantılıdır. Gerek bölge planlarında, gerekse ulusal planlarda yaşam kalitesini arttırmak amacıyla; eğitim ve sağlık altyapısını iyileştirmeye yönelik önemli adımlar atılmış olmasına rağmen bölgeler arası eşitsizlikler ve alt yapı yetersizlikleri güncelliğini korumaktadır. Sosyal politikaların planlanmasında yerel dinamikler dikkate alınarak çözüm önerileri geliştirilmelidir.

9.10.1 EĞİTİM

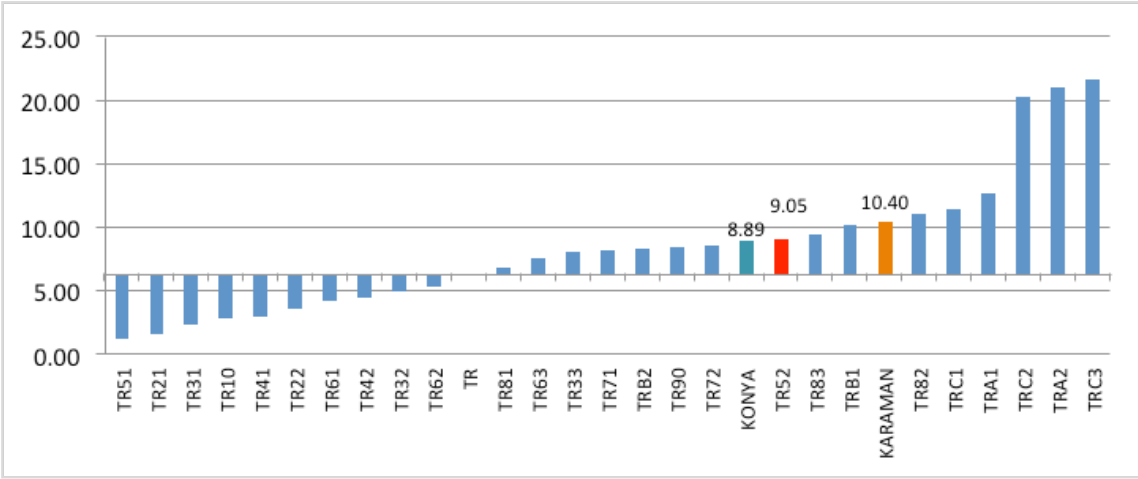
BÖLGEDE OKULLAŞMA ORANLARI NE DURUMDA?

Eğitime erişimin temel göstergesi olan okullaşma oranının yıllara göre değişimine bakıldığında bölge düzenli artış göstererek 2011 yılı itibari ile Türkiye ortalamasının üzerine çıkmıştır. Ortaöğretimde okullaşma oranlarına bakıldığında ise bölge geneli, Türkiye ortalamasının altında kalarak eğitimde sürdürülebilirliği sağlayamamaktadır.

196. **Konya'nın mesleki eğitimde ilerleme kaydettiği görülmektedir.** Sanayileşme ve bilişim sektörlerindeki gelişme ile oluşan insan kaynakları ihtiyacını karşılamak amacıyla mesleki eğitime ağırlık veren Konya %41,61 ile Türkiye ortalaması olan %35,59'un üzerindedir. Bu oran Karaman'da ise %32,55 ile hem bölge hem de Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır. Karaman'da mesleki eğitimin yaygınlaştırılması için planlı bir politika izlenmesi gerekmektedir. Konya'da mesleki eğitime yönelik planlamalarda yeni sektörel ihtiyaçlar ve gelişen iş gücü alanları dikkate alınmalıdır.
197. **Kız çocukları Karaman'da eğitime daha çok devam ediyor.** ADNKS verileri 2007 yılından itibaren incelendiğinde eğitim hizmetlerinden faydalanma konusunda en dezavantajlı grubun kız çocukları olduğu tespit edilmiştir. Konya Karaman Bölgesi kız çocuklarının ilköğretimde okullaşma oranlarına bakıldığında Türkiye ortalamasının üstünde yer almaktadır. Ancak ortaöğretimde kız çocuklarının okullaşma oranında Konya'nın ciddi bir düşüş göstererek Türkiye ortalamasının altında seyrettiği,

Karaman'ın ise ortaöğretimde kız çocuklarının okullaşma oranında Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Kız çocuklarının okullaşmasını artıracak sosyal politika ve kampanyaların geniş toplumsal kesimlerin katılımıyla uygulanması Konya Karaman Bölgesinin beşeri sermayesinin gelişimini olumlu yönde etkileyecektir.

Şekil 25 2009-2011 Yıllar Arasında Ortaöğretimde Kız Çocuklarının Okullaşma Oranlarındaki Değişim [%]

Kaynak: TÜİK, 2012

198. Bölge içinde kız çocuklarının okullaşma oranlarına göre Kâzımkarabekir, Başyayla, Ayrancı, Yalınhüyük, Hadim, Halkapınar, Tuzlukçu, Taşkent, Hüyük, Derebucak, Emirgazi bölge ortalamasının altında seyretmektedir. Bölgedeki ortaöğretimde kız çocuklarının okullaşma oranlarına göre, belirtilen ilçeler ile birlikte Konya'nın Akören, Altınekin, Güneysınır, Derbent ilçeleri de Türkiye ve Bölge ortalamasının altında kalmıştır. Akşehir, Ereğli, Seydişehir, Beyşehir, Kulu ve Karaman Merkez ise kız çocuklarının okullaşmasında bölge ortalamasının üzerinde performans göstermektedir.

EĞİTİMDE BÖLGEYİ BEKLEYEN RİSKLER NELERDİR?

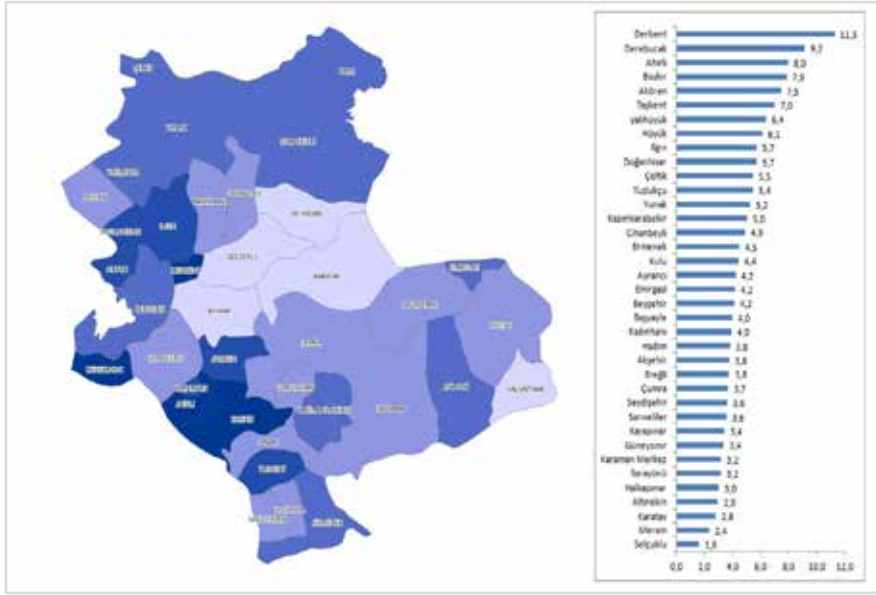
199. Bölgenin ilköğretim ve ortaöğretimde okuyan öğrenci oranlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %68'i Konya ve Karaman merkezlerinde okumaktadır. Bu anlamda kırsal bölgelerde ilköğretimdeki öğrenci sayısı hızla düşerken ortaöğretimde altyapı yetersizliği nedeniyle eğitim amaçlı göç yaşanmaktadır.

OKURYAZARLIK

200. Türkiye genelinde %4 civarı olan okuma yazma bilmeme oranı bölgemizde %3 seviyelerindedir. Okuma yazma bilmeyen nüfusun yaş ve cinsiyete göre dağılımı yapıldığında 50 yaş üstü kadınların bölgedeki tüm okuma yazma bilmeyen nüfusun %74 ünü oluşturduğu görülmektedir. Kırsal alanlarda kaynaklara ulaşımın güç olmasının yanı sıra okuma yazma bilmemeden kaynaklanan dışlanma, kamusal hizmetlerden ve sosyal güvenlikten yararlanamama gibi faktörler kırsaldaki kadınları dezavantajlı grup haline getirmektedir.

201. 2013 yılı itibari ile 50 yaş ve üstünde olan nüfus geleceğin potansiyel yaşlı grubunu oluşturmaktadır. 50 yaş üstü gruplarda okuma yazma bilmeyenlerin ilçelere göre dağılımı yapıldığında Derbent, Derebucak, Ahırlı, Bozkır, Akören dezavantajlı ilçeler olarak öne çıkmaktadır. Kırsaldaki yaşlı nüfusun kentin sunduğu sağlık, ulaşım, kaliteli barınma gibi imkânlardan uzak kalması, kırsaldaki yaşam kalitesini negatif yönde etkilemektedir. Bu bağlamda, özellikle kırsaldaki yaşlı nüfusu hedef alan sosyal politikaların planlı bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Harita 4 50 Yaş Üstü Okuma Yazma Bilmeyenlerin İlçenin Toplam Nüfusuna Oranı, 2011

Kaynak: TÜİK,ADNKS Sonuçları Esas Alınarak Oluşturulmuştur.

9.10.2 SAĞLIK

202. Gerek toplum sağlığının korunması, gerekse de önleyici alt yapı hizmetlerinin güçlendirilmesi kalkınma göstergelerinin en temel bileşenidir. Dünya Sağlık Örgütü bu durumu 'insan hayat kalitesinin geliştirilmesi süreci' olarak tanımlamaktadır.²⁶ Bu bağlamda gerek insani gelişmişlik endeksi gerekse de Bin Yıllık Kalkınma Hedeflerinde sağlık, beşeri ve iktisadi gelişmeyi tamamlayıcı unsur olmaktadır. Yaşam beklentisinin artması, hızla artan nüfus ve şehirleşme sağlık politikalarının önemini daha belirgin hale getirmiştir. Bu bağlamda gelecek nesillerin sağlık ihtiyaçları göz önüne alınarak toplumun mevcut yaşam kalitesini artıracak sosyal politikaların geliştirilmesi hedeflenmelidir.

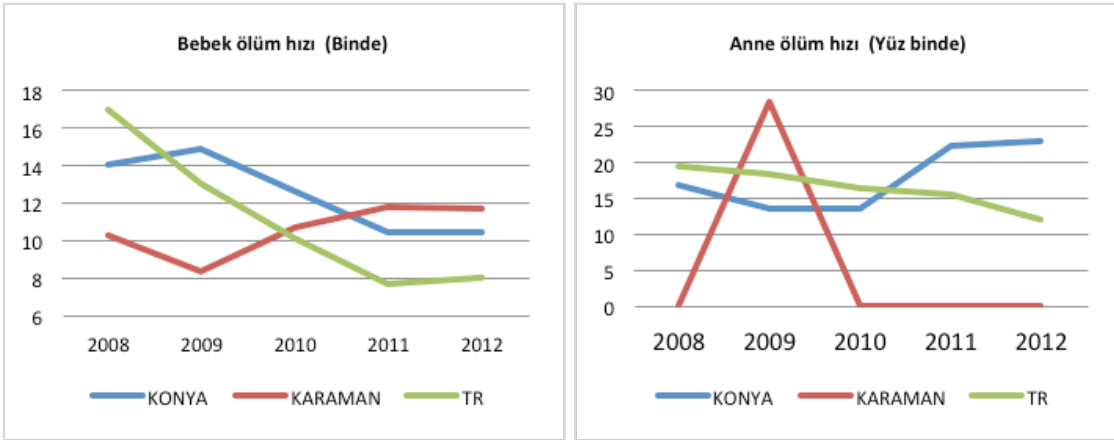
SAĞLIK ALTYAPISI

203. 2012 yılı itibariyle bölgede Karaman'da 3 hastane, Konya'da ise 1'i doğum evi, 25'i kamu 10'u da özel olmak üzere 36 hastane bulunmaktadır. Önleyici sağlık ve yerel sağlık hizmetlerinin sağlandığı aile sağlığı merkezi sayısı Konya'da 188 ve Karaman'da 9'dur. Acil yardım istasyon sayısı Konya'da 57 ve Karaman'da 3'tür.

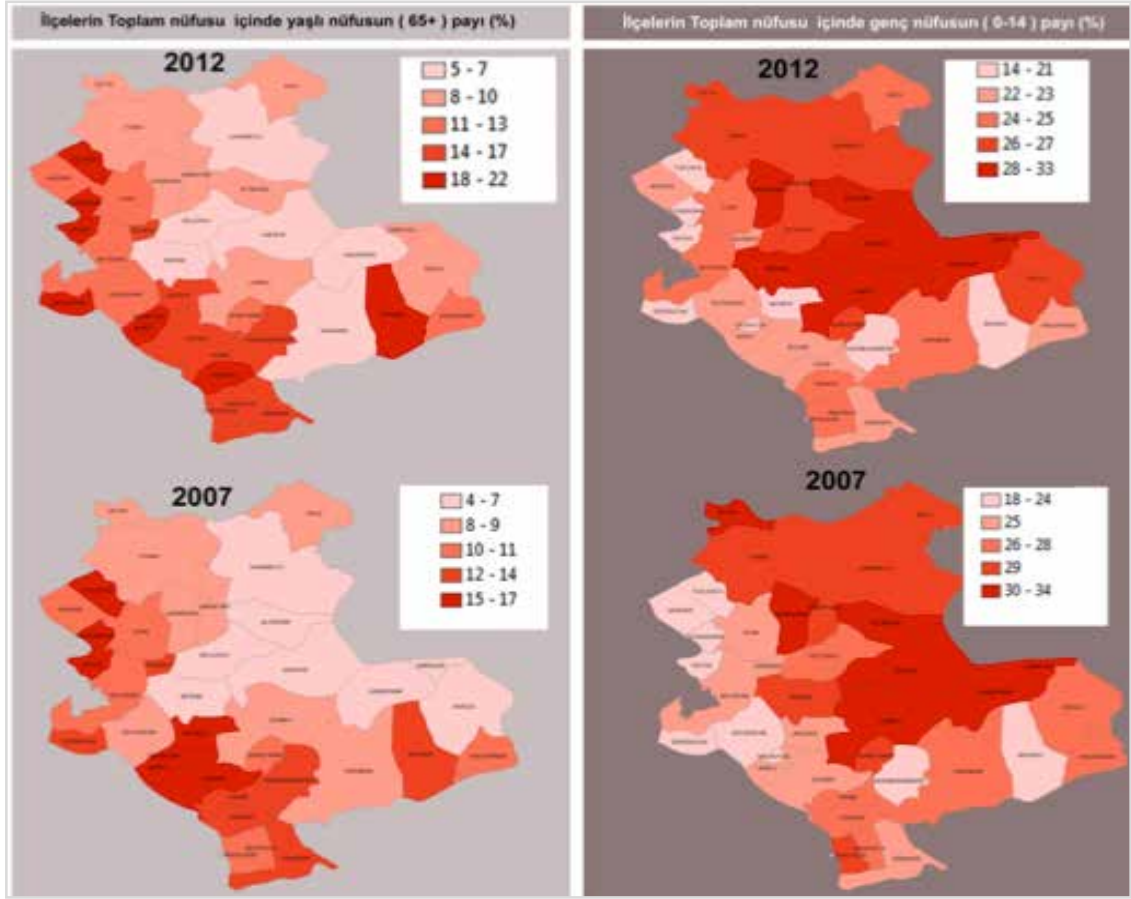
ANNE VE BEBEK ÖLÜMLERİ

204. Doğum öncesi ve doğum sonrası anne bakım hizmetleri ve bunun sonucunda bebek ve anne ölüm hızı, Binyıl Kalkınma Hedefleri ve OECD endeksleri içinde önemli bir göstergedir. İki kavram da ülkelerin sosyo-kültürel düzeyleri ile ilişkilidir. Avrupa'da yeni doğan ölüm hızı binde 4 seviyesinde seyrederken Sağlık Bakanlığı verilerine göre Türkiye'de binde 8 olarak hesaplanmıştır. Mevcut bebek ölüm verileri il, ilçe hastane kayıtları temel alınarak hesaplandığı için kırsalda kayıt altına alınmayan bebek ölümlerini kapsamamaktadır. Anne ölüm oranlarında gelişmemiş ülkelerde yılda 100 bin doğumdan 580'i, gelişmiş ülkelerde 15'i, Türkiye'de ise 23'ü anne ölümüyle son bulmaktadır.
205. Bölgede bebek ölümleri Türkiye ortalamasının üzerindedir. Konya Türkiye ile paralel bir gelişim sağlayarak bebek ölümlerini azaltırken Karaman'da 2009 yılından itibaren artış gözükmemektedir. Anne ölümlerine bakıldığında Karaman 2009 yılındaki artış dışında istikrarlı şekilde anne ölümünü sıfırda tutmaktadır. Son yıllarda anne ölümlerinde Türkiye ortalamasında düşüş eğilimi görülürken Konya'da yükseliş yaşanmaktadır.

Şekil 26 Konya Karaman Bölgesinde Yıllara İtibariyle Bebek Ve Anne Ölüm Oranları

Kaynak: Sağlık İl Müdürlüğü, 2012

206. Diğer bir sağlık göstergesi sezaryen ile doğumdur. Dünya Sağlık Örgütü tüm doğumların yaklaşık %15'inin sezaryen ile gerçekleşmesini önermektedir, son yıllarda bu oranın %50'ye yaklaştığı ülkemiz dünyada en yüksek oranlardan birine sahip olmuştur. %46,6 oranıyla en yüksek sezaryenle doğum oranına sahip 5 ülkeden biri olan Türkiye, Brezilya ve Çin'den sonra üçüncü sırada yer almaktadır. Bölgedeki sezaryen oranlarına bakıldığında yıllar içinde ciddi bir artış gözükmemektedir. Sağlık İl Müdürlükleri verilerine göre Karaman'da 2012 yılında her iki doğumdan birisi sezaryen ile gerçekleşirken Konya'da bu oran %45 ile Türkiye ortalamasına eşittir.

9.10.3 SOSYAL DOKU

YAŞLILIK

207. 2023 yılında Türkiye nüfusunun 84 milyonu geçmesi beklenmektedir. Bu süreçte artık Türkiye genç bir nüfus potansiyeli taşıyan ülke olmaktan çıkıp yetişkin ve yaşlanan bir topluma dönüşecektir. Yaşlanan ve nüfusu azalan AB ile kıyaslandığında Türkiye orta vadede nüfus artış hızının yavaşlamasına rağmen genç ve yetişkin nüfusu ile AB karşısında büyük bir avantaj sağlayacaktır.

208. Ülke genelinde 2012 yılında 65 yaş ve üzeri nüfus, toplam nüfusun % 7,5'ini oluşturmaktadır. Bu oran bölgemizde %7'dir.

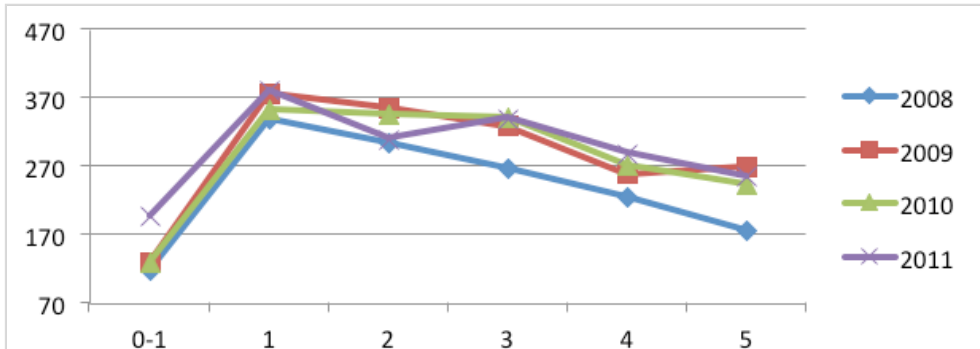
209. **Konya Karaman Bölgesi Hızla Yaşlanıyor.** TÜİK tarafından yapılan nüfus projeksiyonuna göre 2023 yılında ülke yaşlı nüfus oranı toplam nüfus içinde %10,2 olarak hesaplanırken bölgemizde bu oranın ülke oranından daha fazla olacağı tahmin edilmektedir. 2007-2012 yılları arasında bölge ilçeleri yaşlanma haritaları incelendiğinde Doğanhisar, Yalılıyük, Derebucak, Hüyük gibi ilçelerde 65 yaş üstü nüfus toplam ilçe nüfusunun %20'sini oluşturmaktadır. Bölgenin güney ve batı kısımlarında kalan ilçelerin yaşlanma hızlarına bakıldığında bölge dışına verilen göçün büyük bir kısmının genç nüfus olması ve artan yaşam süresi nedeniyle bölge içinde yaşlı nüfusun oranının Türkiye ortalamasının üzerinde olacağı anlaşılmaktadır. Yaşlanma haritası da göstermektedir ki bölgemiz hızla yaşlanma eğilimindedir.

BOŞANMA

210. 2011 yılında bin nüfus başına 8,32 evlenme sayısı ile Konya, Türkiye ortalaması olan 8,02 değerinin üzerinde, Karaman ise 7,83 ile Türkiye ortalamasının altındadır.

211. Bölgenin boşanma verilerine bakıldığında evliliklerin birinci yılı içerisinde boşanmalarda ciddi bir artış olduğu görülmektedir. Sonraki yıllarda ise bu oran azalmaktadır. Yıllara göre ilk beş yıl içerisinde boşanmanın tüm boşanmalara oranına bakıldığında 2010 yılında azalma görülmüştür. 2011 yılı itibari ile Konya Karaman bölgesinde toplam boşanmaların %45'i ilk beş yıl içinde gerçekleşmektedir.

Şekil 27 Konya Karaman Bölgesinde Yıllara göre boşanma sayıları ve oranı

Kaynak: TÜİK, 2012

ENGELLİLER

212. Konya Karaman Bölgesi engelli verileri, ilgili kamu kurumlarının bilgi sistemleri neticesinde elde edilmiş olup büyük oranla sosyal yardımlardan yararlanan kişileri kapsamaktadır. Herhangi bir seviyede kusuru ya da engeli olup, başvuruda bulunmayan kişiler için kayıtlı bir veri bulunmamaktadır. 2012 yılı mevcut verilerine baktığımız zaman Konya ili istatistik sistemine göre Konya nüfusunun %7'si engelli olmakla birlikte %4'lük kısmı bölgesel gelişme ana odakları olan Selçuklu, Meram, Karatay'da yaşarken, %3'lük kesim düşük gelişme düzeyine sahip ilçelerde yaşamaktadır. Karaman'ın istatistiklerine baktığımızda bu oran %10 civarında olup bu gruptakiler daha çok alt bölge merkezi olan Ermenek ve düşük gelişme düzeyine sahip ilçeler olan Sarıveliler ve Başyayla'da yaşamaktadır.

YOKSULLUK

213. Bin Yıllık Kalkınma Hedefleri doğrultusunda yoksulluk dünyadaki en önemli sorunlardan biri olarak gösterilmektedir. Genel olarak insanların temel gereksinimlerini karşılayamama durumu olarak tanımlandığı için yoksulluk sürdürülebilir kalkınma önünde en önemli engellerden birini oluşturmaktadır. Bölgesel bazda resmi bir yoksulluk araştırması mevcut olmamakla birlikte sosyal kalkınma teknik komite çalışmaları ve Ajans tarafından sağlanan destekler neticesinde yoksulluk üzerine yön gösterici bilgiler temin edilmiştir.
214. Yaşam kalitesi temelinde yoksulluk, göç ve toplumsal şiddet ile yakın ilişki içindedir. Üç kavram bireylerin yaşam kalitesini ve kentin yaşanılabilirlik kalitesini göstermektedir. Emniyet Genel Müdürlüğü verilerine dayanılarak yapılan ve 2001-2006 yıllarını karşılaştıran bir çalışmada az nüfuslu ve şehirleşme oranı düşük yerlerde şahsa karşı işlenen suçların; göç alan ve sosyo-ekonomik düzeyi yüksek yerlerde ise mala karşı işlenen suçların oranının yüksek olduğu tespit edilmiştir.²⁷ Dışlanmışlık hissi, ötekileştirilme, toplumsal dışlanma gibi faktörler bireyleri suça yöneltebilmektedir. Kente göç edenlerin entegrasyonunu kolaylaştıracak ve uyum sürecini hızlandıracak mekanizmaların varlığı, suçu önleyici bir etkidir.
215. Konya Karaman Bölgesindeki yoksulluğun en önemli sebeplerinden biri artan şehirleşme ile değişen üretim ilişkileri ve sektörel bazda istihdam oranlarındaki dengesiz yapılanmalardır. TÜİK tarafından yapılan yoksulluk analizinde en yüksek yoksulluk riskine sahip olan kesim tarım sektöründe çalışanlardır. Tarımla geçimini sağlayan kırsaldaki kesimin göç ettikleri yerde daha iyi bir yaşam kalitesine sahip olma beklentisi bölgede uyum sorunu oluşturmaktadır. Analizde vurgulanan ve bölgeyle ilgisi olan diğer bir konu ise eğitim seviyesi arttıkça yoksulluk riskinin azalmasıdır. Okuma yazma bilmeyen ve vasıfsız işçi olarak göç eden kişiler barınma, sağlık ve eğitim hizmetlerinden faydalanmada dezavantajlı konumdadırlar.

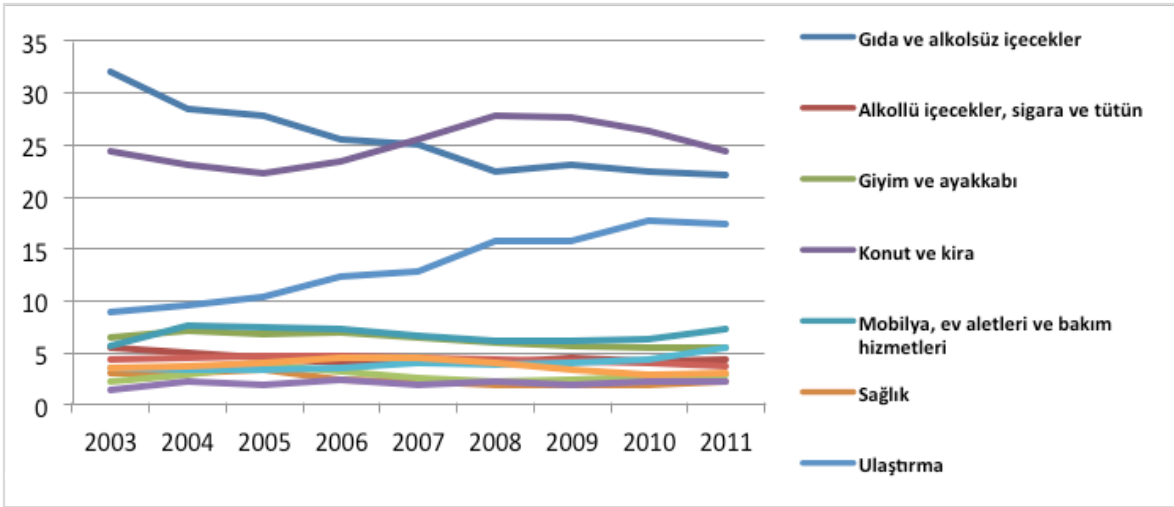
BÖLGEDE YAŞAYAN İNSANLARIN TÜKETİM HARCAMALARI

216. Bölgede yaşayan insanların kendine özgü tüketim kalıplarının belirlenmesi, harcanabilir gelirin bölgede ne şekilde dağıldığının hesaplanabilmesi açısından önemlidir. TÜİK tarafından her yıl bölgeler bazında yayınlanan Hane Halkı Tüketim Harcamaları İstatistikleri incelendiğinde, Konya Karaman Bölgesindeki insanların kullanılabilir gelirlerini en fazla konut ve kiraya harcadığı görülmektedir. Diğer yandan gıdaya ayırdıkları bütçe 2003'ten 2011'e doğru belirgin bir şekilde azalmaktadır. Hane halklarının ulaştırmaya ayırdıkları bütçe 10 yılda %9'lardan %17'lere çıkması dikkat çeken bir husustur. Bu durum ülkedeki ulaşım hizmetlerindeki maliyet artışlarına veya insanların artık daha mobil olduğuna da işaret etmektedir. Benzer şekilde, Konya Karaman Bölgesindeki hane halklarının otel ve lokanta gibi harcamaları da son yıllarda %3 seviyesinden %5,5'ler seviyesine yükselmiş olması sosyal yaşantıya ayrılan bütçenin daha fazla pay kazandığına işaret etmektedir. Gelişmiş ülkelere

27 - Yılmaz ve Güneş, 2006

benzer şekilde gerek Türkiye gerekse bölge toplam tüketim harcamalarının %63'üne yakın oranını temel ihtiyaç olan konut, gıda ve ulaşım oluşturmaktadır. Tüketim verilerinde en düşük oranlar ise eğitim, eğlence ve kültür gibi sosyal faaliyetlere dönük harcamalardır. Bölgemizde % 12 civarı olan bu oran bölge insanının zaman ya da maddi imkânsızlıklarla yüzleştiği şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 28 2003- 2011 Yılları Arasında Bölgede Yaşayanların Tüketim Harcamalarındaki Değişim (%)

Kaynak: TÜİK, Tüketim Harcamaları İstatistikleri

10. ÖNCELİK VE TEDBİRLER

3.1

•İŞGÜCÜNÜN SAHİP OLDUĞU BECERİLERİN ÖZEL SEKTÖRÜN İHTİYACINI KARŞILAYACAK SEVİYEYE YÜKSELTİLMESİ

3.2

•GİRİŞİMCİLİĞİN TEŞVİK EDİLMESİ

3.3

•SOSYAL SERMAYE YAPISININ GÜÇLENDİRİLMESİ

3.4

• KADININ EKONOMİK VE SOSYAL HAYATTAKİ KONUMUNUN GÜÇLENDİRİLMESİ

3.5

•TEMEL KAMU HİZMETLERİNDE ETKİNLİĞİN ARTIRILMASI

3.6

•SOSYAL RİSK YÖNETİMİNİN OLUŞTURULMASI

ÖNCELİK 3.1: İŞGÜCÜNÜN SAHİP OLDUĞU BECERİLERİN ÖZEL SEKTÖRÜN İHTİYACINI KARŞILAYACAK SEVİYEYE YÜKSELTİLMESİ

Bireysel bilgi, beceri ve yetenekler diğer faktörlere göre son yıllarda gelişen ve büyüyen bölgesel ekonomilerin asıl itici gücü olmaya başlamakta ve dünyada işletmelerin üretimlerini gerçekleştirmek için ihtiyaç duydukları faktörler arasında, gittikçe daha çok öne çıkmaktadır. Nitekim sahip oldukları bilgi birikiminin çok daha yüksek olması sayesinde bu bölgesel ekonomiler hem daha çok buluş ve yenilik yapabilmekte hem de bu tür ekonomilerin işgücü verimliliği daha yüksek düzeylerde gerçekleşmektedir. İşgücünün bilgisayar kullanımı ve yabancı dil kullanımındaki beceri düşüklüğü işletmelerin ulusal ve küresel rekabet şansını azaltmaktadır. Bu gerçeği dikkate alan Konya Karaman Bölge Planı özel sektör öncülüğünde orta ve ileri teknoloji sektörlere odaklanarak, katma değeri yüksek sektörlerle geçiş için bölgedeki işgücünün beceri düzeyini ve yenilikçilik kapasitesini artırmaya öncelik verecektir.

TEDBİR 3.1.1: İşgücünün Bilgi ve Beceri Düzeylerini Artırmak Adına Eğitim Kurumları ve KOBİ'ler Arasında İşbirlikleri Geliştirilecek ve Eğitim Kurumlarının Verdikleri Eğitimlerin Niteliğinin Artırılmasına ve Koordinasyonun Sağlanmasına Yönelik Faaliyetler Desteklenecektir

217. Bölge Planı özellikle Mevcut Durum Analizi kısmında ortaya konan bölgenin rekabet edilebilirliği açısından kilit stratejik sektörlerde istihdam edilen işgücünün bilgi ve beceri düzeyinin artırılmasına odaklanacaktır.
218. Bölgede mesleki ve teknik eğitim kurumlarından mezun olan öğrenciler, firmaların ihtiyaç duyduğu nitelikli ara eleman ihtiyacını karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Bu sebeple bölgede yer alan yükseköğretim kurumları ile mesleki teknik eğitim kurumlarının bölgenin ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünü yetiştirmeye uygun şekilde uzmanlaşmaları desteklenecek, bölge üniversitelerinin ders müfredatlarında girişimcilik programlarına yer vermeleri teşvik edilecektir.
219. İşgücüne gereken becerilerin kazandırılması, sadece ulaşılan eğitim düzeyi ile değil, alınan eğitimin etkinliği ile de alakalıdır. Bu nedenle bölgedeki üniversitelerin işgücünün beceri düzeylerini artırıcı yönde teknik beceri programları teşvik edilecektir. Ayrıca işgücünün liderlik, yabancı dil gibi teknik olmayan yeteneklerinin de geliştirilmesine yönelik seçmeli ders, eğitim ve benzeri imkânların sağlanmasına katkı sağlanacaktır.
220. Bölgede sanayinin nitelikli personel ihtiyaçlarına yönelik olarak üniversite ve özel sektör işbirliğiyle lisansüstü eğitim programlarının oluşturulmasına katkı sağlanacaktır.
221. Bölgede farklı kurum ve kuruluşlar tarafından verilen mesleki eğitim kurslarının etkinliğini ölçebilmek adına eğitim alan kursiyerlerin işe yerleştirilmesi noktasında izleme ve değerlendirme mekanizmaları geliştirilecektir.

222. Bölgesel ölçekte verilen mesleki eğitim kurslarının tek elden koordinasyonuna yönelik illerdeki "İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu" öncülüğünde takibi sağlanacaktır.
223. Mevcut iş imkânlarından haberdar olmayanların bölgedeki fırsatlardan yararlanabilmeleri için tüm iş ilanlarını takip ve başvurularını yapabilecekleri bir web ortamının kurulması yönünde yapılacak çalışma ve faaliyetlere destekler sağlanacaktır.

TEDBİR 3.1.2: İşgücünün Bilgi ve Beceri Düzeylerini Artırmaya Yönelik Programlar Geliştirilecektir

224. Konya Karaman Bölgesi'nde işgücüne beceri kazandırılmasına yönelik kurslar aktif işgücü politikalarının etkin bir şekilde yürütülmesi, piyasadaki arz-talep uyumsuzluklarını gidererek işsizliğin azaltılmasını, ekonominin sahip olduğu işgücü potansiyelinden de en iyi şekilde yararlanılmasını sağlayarak kalkınmayı hızlandıracaktır.
225. Bu kapsamda işgücü talebine duyarlı, işgücü piyasasının değişen ihtiyaçlarına göre şekillenebilen beceri programları geliştirilecektir. Benzer uygulamaları yöneten kurum ve kuruluşlar desteklenecektir. Beceri programları herkese açık ve erişilebilir olmalıdır. Programların maliyetleri mümkün olduğunca düşük ve eğitimler sonunda istihdama geri dönüş kolay olacak ve eğitim almayan diğer kişilere kıyasla daha iyi şartlarda istihdam edilmeleri sağlanacaktır. Son olarak ise programların bölgedeki bireylere istedikleri eğitim imkânını sağlayabilmesi, eğitimler sonucunda kazanılan becerilerin sertifikalandırılması ve işgücü piyasasında geçerli olması sağlanacaktır.

ÖNCELİK 3.2: GİRİŞİMCİLİĞİN TEŞVİK EDİLMESİ

Girişimciler ve küçük ölçekli işletmeler, genel anlamıyla bütün sektörlerde önemli bir rol oynamaları dolayısıyla ekonominin merkezinde yer alırlar. Büyüme, işletmelerin hayatta kalmaları, inovasyon, istihdam yaratma, teknolojik değişim, üretim artışı ve ihracat gibi kriterler göz önünde bulundurulduğunda, girişimcilik ve ekonomi arasında önemli bir bağlantının olduğu açıkça görülür. Bu nedenle Konya Karaman Bölge Planı girişimcilik konusuna özel önem verecek ve kısa, orta, uzun vadeli farklı girişimcilik stratejileri oluşturacaktır.

TEDBİR 3.2.1: Kendi İşini Kuracak Potansiyel Girişimciler Arasından Bireyin Kendi Niteliklerine Göre Öncelikli Hedef Girişimci Grupları Tespit Edilecek ve Farklı Girişimcilik Modelleri Geliştirilecektir

226. Özellikle erken dönem girişimciliği hem finansal, hem de idari anlamda destekleyecek mekanizmaların çeşitlendirilmesi ve yaygınlaştırılması ülkemiz için olduğu kadar girişimci sayısının oldukça fazla olduğu bölgemiz için de bir zorunluluk olması nedeniyle kendi işini kuracak potansiyel girişimciler arasından bireyin kendi niteliklerine göre öncelikli hedef girişimci grupları tespit edilecek ve desteklenecektir.
227. Diğer yandan girişimcilik modellerinin farklılaştırılması Konya Karaman Bölgesinin diğer bölgelere göre farklı bölgesel potansiyellere ve işgücü piyasası özelliklerine

sahip olması bakımından da gerekli bir tedbirdir.

228. Bölgede yatırım yapmak isteyen potansiyel girişimcilere yönelik diğer kurumların girişimcilik desteklerini tamamlayacak şekilde mali ve teknik destek programları yaygınlaştırılacaktır.
229. Kendi işini kurmak isteyen girişimcilerin bir iş planına dayalı olarak kuracağı işletmelerin başarı düzeylerini artırmak amacıyla uygulamalı temel girişimcilik eğitimi ve danışmanlık hizmeti verilecek ve bu eğitimleri veren kurum ve kuruluşlar desteklenecektir.
230. Girişimcilere yönelik alternatif finansman olanakları araştırılacak ve geliştirilecektir.

TEDBİR 3.2.2: Bölgesel Girişimcilik Stratejisi Hazırlanacaktır

231. Bu kapsamda orta ve uzun vadede Ajans koordinatörlüğünde konuyla birinci derecede ilgili paydaşların da katılımıyla bölgenin kendine özgü gelişme potansiyellerini ve yerel işgücü piyasası özelliklerini dikkate alan “Bölgesel Girişimcilik Stratejisi” hazırlanacaktır.

TEDBİR 3.2.3: Sosyal Girişimcilik Desteklenecektir

232. Gönüllülük esaslı hareket eden ve sosyal sorunlara yenilikçi çözümler bulan sosyal girişimcilik ülke genelinde hızla önem kazanan girişimcilik modellerinden bir tanesidir.
233. Bölgesel ölçekte düzenlenecek konferans ve paneller ile sosyal girişimcilik hakkında başta yereldeki karar vericiler ve sivil toplum üzerinde farkındalık yaratılacaktır.
234. Sivil toplum kuruluşlarının ortak bir sorunu olan düzenli gelirlerinin olmaması, bu kuruluşların uyguladıkları projelerin devamlılığını engellemektedir. Bu nedenle internet ve sosyal medyayı kullanarak sosyal girişimcilik faaliyetleri aracılığıyla STK’ların düzenli gelir elde etme fırsatları yaratılacak ve dolayısıyla STK’ların faaliyetlerinde etkinlik artırılabilecektir.
235. Bölgedeki ilköğretim öğrencilerine sosyal girişimciliğin önemini anlatan seminerler verilerek çocukların sosyal problemlere daha duyarlı olmaları sağlanacaktır.

ÖNCELİK 3.3: SOSYAL SERMAYE YAPISININ GÜÇLENDİRİLMESİ

Bölgesel gelişmeyi hızlandıracak en temel önceliklerden bir tanesi de o bölgede belirli alanlarda faaliyet gösteren her türlü kurum ve kuruluşların ya da bireylerin "birlikte hareket edebilme" ve "ortak iş yapabilme" kültürünün gelişmiş olmasıdır. Sosyal sermaye olarak da bilinen bu kavramın fiziki, beşeri ve doğal sermaye birikimleri benzer olan bölgelerin neden farklı gelişmişlik düzeylerine sahip olduklarını açıklamakta son yıllarda oldukça etkili olduğu görülmektedir.

Sosyal sermaye yapısının güçlendirilmesine özel önem veren Konya Karaman Bölge Planı bu öncelik ile birlikte bölgedeki tüm paydaşlarının arasında ortak iş yapma bilincini ve birlikte hareket edebilme kültürünü geliştirmeyi hedeflemektedir.

TEDBİR 3.3.1: Fonksiyonel İlişkilerin Yoğun Olduğu Komşu Düzey 2 Bölgeleri İle Ortak Sorunlar ve Fırsatlar Konusunda İşbirlikleri Geliştirilecektir

236. Konya Karaman Bölgesinin çok geniş bir coğrafyaya yayılması nedeniyle il merkezlerine görece daha uzak olan ilçeler talep ettikleri mal ve hizmetleri bölge dışındaki ilçelerden sağlamakta ve bölge dışındaki ilçelerle fonksiyonel ilişkiler kurmaktadır. Bu nedenle komşu Düzey 2 Bölgeleri ile işbirliklerine gidilmesi bölge açısından oldukça önem arz etmektedir.
237. Bölgenin kuzeybatısında kalan Akşehir, Yunak ve Çeltik ilçelerinin köy ve beldeleri TR33 Düzey 2 Bölgesinin sınır belde, köy ve diğer ilçe merkezleri ile günübürlük ekonomik ilişkileri oldukça yoğundur. ²⁸ Bu yerleşimler, pazar alışverişleri veya diğer mal ve hizmet talepleri noktasında Afyonkarahisar'a bağlı, Emirdağ ve Sultandağı ilçelerinden yoğun olarak etkilenmektedir. Bu nedenle TR33 Bölgesi ile iki bölgeye sınır ilçelerin köy ve beldeleri için bölgedeki kalkınma ajanslarının koordinasyonunda özel işbirlikleri geliştirecektir.
238. Ülkemizin güney sahillerine yönelen turistler, Antalya ve çevresinden Konya Karaman Bölgesine uğrayıp ardından Kapadokya Bölgesine geçmektedirler. Bu açıdan bakıldığında hızlı tren taşımacılığının TR52 ve TR61 Düzey 2 Bölgeleri için ortak bir ihtiyaç olması nedeniyle işbirlikleri geliştirilmesi gerekmektedir. Alternatif turizm fırsatlarının yaratılması adına TR61, TR71 ve TR72 Düzey 2 Bölgelerini kapsayacak şekilde bu bölgelerin kırsal alanlarına yönelik alternatif turizmi geliştirmek amacıyla işbirlikleri geliştirilecektir.
239. Tuz Gölü'nün sınırını paylaşmamız sebebiyle, Tuz Gölü'nün potansiyellerinin kullanılmasına ve gölün korunmasına yönelik, Ankara ve Ahiler Bölgesi ile ortak projelerin geliştirilmesi sağlanacaktır.

240. Konya ve Ankara arasında daha yüksek kültürel ve bilimsel iletişim imkânlarının araştırılması ve sanayi alt yapılarının birbirini destekleyecek bir perspektifle yeni bir vizyona bağlanması ve bu çerçevede savunma sanayinde yeni işbirliği arayışlarına zemin hazırlanması adına TR51 [Ankara] Düzey 2 Bölgesi ile işbirlikleri geliştirilecektir.
241. Beyşehir gölünün sınırını Isparta ile paylaşmamız sebebiyle göle ilişkin planlama çalışmalarının yapılması, gölün turizme kazandırılması ve korunmasına yönelik yine TR61 Bölgesi ile ortak projelerin geliştirilmesi sağlanacaktır.
242. Son olarak, Konya Karaman Bölgesi'nden yapılan ihracatın önemli bir kısmının Mersin Limanı'ndan yapıldığı göz önüne alındığında, bölgenin bu limana olan mevcut ulaşım bağlantılarının kuvvetlendirilerek Mersin ile olan Lojistik ilişkilerinin kuvvetlendirilmesi adına TR 62 Düzey 2 Bölgesi ile ortaklıklar geliştirilecektir.

TEDBİR 3.3.2: Sivil Toplum Kuruluşlarının Karar Alma Süreçlerindeki Etkinliği Ve Sorumluluğu Artırılarak, Katılımcı Demokrasi Kültürü Geliştirilecektir

243. Benzer konularda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının birlikte çalışmalar yürütülmesi için iletişim ağları ve faaliyet stratejileri oluşturulacaktır. Yapılacak olan bu çalışmalarla birlikte başarıya ulaşmış sosyal sorumluluk projelerinin bölge genelinde yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

244. Kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarında kurumsal kapasite güçlendirilecektir.
245. Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının yaygınlaştırılması ve çalışanların bilişim teknolojilerini kullanma becerileri geliştirilecektir.

TEDBİR 3.3.3: Yerel Ağlar, Katılımcılık Ve İşbirliği Geliştirilerek Ortak İş Yapma Kültürü Arttırılacaktır

246. Bölge Planı kapsamında oluşturulan amaçlar ve hedeflerin içselleştirilmesi, uygulanması, sürdürülebilir bir etkinliğe kavuşması, yerel paydaşların beşeri, fiziksel ve sosyal sermayeleri ile doğrudan alakalı bir durumdur. Konya Karaman Bölgesinin gerek beşeri gerekse de fiziksel sermayesi ortak işbirliği ve etkileşim ile güçlendirilerek ulusal ve uluslararası rekabetçiliğe ve risk yönetimine uygun hale getirilecektir.
247. Bölge içerisinde kurumlar arası uzmanlaşma ile idari birimler içerisinde yetki ve uyumluluk sağlanarak sürdürülebilir iletişim sağlanacaktır.
248. Yerel yönetimler ve diğer kamu kurumlarında çok ortaklı ve çok sektörlü bir çalışma kültürü çerçevesinde kurumsal yapı ve işleyişin etkinleştirilmesi sağlanacak, planlama ve uygulama süreçleri başta olmak üzere kurumsal kapasite geliştirilecektir.
249. Üretim sürecinin farklı aşamalarında yer alan yatırımcıların ortak gelecek planlamaları yapmaları sağlanacak ve markalaşmaya yönelik adımlar atmaları desteklenecektir.

ÖNCELİK 3.4: KADININ EKONOMİK VE SOSYAL HAYATTAKİ KONUMUNUN GÜÇLENDİRİLMESİ

Kadınların girişimci olarak iş hayatında ve ekonomik kalkınmada daha aktif rol almalarına destek vermek amacıyla tasarlanan bu öncelik aynı zamanda bölgesel gelişmenin kadınlara eşit ekonomik fırsatların sunulması ile gerçekleşeceği, kadının ekonomik, siyasi, toplumsal yaşamda daha da güçleneceği ve böylece refahının artacağı temel varsayımından hareket etmektedir.

TEDBİR 3.4.1: Kadın Girişimciliği Desteklenecektir

250. Bölgede kadın girişimciliğini geliştirmeye yönelik dernek, vakıf vb sivil toplum örgütü şeklindeki kurumsal yapılar desteklenecek, bölgesel ve ulusal işbirlikleri geliştirilecektir.
251. Kendi işini kurmak isteyen kadınlar için girişimcilik eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile küçük işletme sahibi girişimci kadınlar için iş geliştirme eğitim ve danışmanlık hizmetleri sağlanacaktır.
252. Bölgede kadın girişimciliğinin önemini ortaya koyan toplantı ve çalıştaylar gibi farkındalık yaratacak faaliyetler düzenlenecektir.

TEDBİR 3.4.2: Kadın İstihdamının Sürdürülebilirliği Artırılacaktır

253. Konya Karaman Bölgesinin yıllara göre kadın istihdamındaki değişimi ve istikrarsızlığı göz önüne alındığında kısa vadeli iş imkânlarının oluşturulmasından ziyade uzun vadeli mesleki yeteneklerin geliştirilerek sürdürülebilir istihdam olanakları sağlanacaktır.
254. Kadının istihdam ve girişimciliği konusunda kamu kurumları ve işverenler arasında ortak çalışmalar yürütülerek kadınların istihdam alanlarının arttırılması, yarı zamanlı iş olanaklarının ve çocuk bakım imkânlarının yaygınlaştırılarak kadınların iş gücüne katılımı arttırılacaktır.
255. Bölgede kayıt dışı istihdam oranları başta kamu kurumları ve özel sektör işbirliği ile düşürülerek sosyal güvencesi olmaksızın çalışan kadınların toplumsal refahtan pay almaları sağlanacaktır.
256. Kadınların iş gücüne katılımı, kız çocuklarının eğitimde eşit hak ve imkanlara sahip olması gibi konulara çözüm bulma ve özellikle yoksulların girişimciliğini destekleyecek politikalar üretme konusunda bölgedeki kurumlar arasında işbirliği ve ortak çalışmalar yapılacaktır. Yapılacak olan bu çalışmaların ulusal ve uluslararası tanıtımları ve bilgilendirmeleri yapılarak bir çok farklı istihdam modeline örnek olunması sağlanacaktır.

TEDBİR 3.4.3: Tarımdan Kopup Kente Yerleşen Başta Genç ve Kadın İşgücünün Bilgi Ve Beceri Düzeyi İyileştirilerek Tarım Dışı Diğer Sektörlerde İstihdam İmkânları Yaratılacaktır

257. Diğer yandan bölge kırsalında kuraklık tehdidi nedeniyle önemli ölçüde verim ve kalite sorunları ve buna bağlı olarak tarımsal nüfus kayıpları yaşanmaktadır. Bu nedenle, öncesinde tarım sektöründe çalışan fakat göç ve düzenli gelir elde edememe nedeniyle tarımdan kopup kente yerleşen başta genç ve kadın işgücünün tarım dışı diğer sektörlerde istihdamına yönelik durum tespiti yapılarak destek programları ve eğitim faaliyetleri düzenlenecek, düzenleyen kurum ve kuruluşlar desteklenecektir.
258. İstihdam olanaklarının artırılması ve güçlü bir sosyo-ekonomik yapı için bölgede mevcut sanayi ve eğitim kurumları arasındaki işbirliği imkânlarının daha etkin kullanılması amacıyla sanayi, tarım ve hizmet sektörlerinin ihtiyaçları tespit edilerek, bu ihtiyaçlar doğrultusunda işgücü yetiştirilmesi teşvik edilecektir.

ÖNCELİK 3.5: TEMEL KAMU HİZMETLERİNDE ETKİNLİĞİN ARTIRILMASI

OECD ve Birleşmiş Milletler sağlık ve ekonomi endeksleri incelendiğinde yaşam beklentisindeki artış ile ekonomik büyüme doğru orantılı olarak artmaktadır. İktisadi kalkınmanın temelini oluşturan beşeri sermayenin yaşam kalitesindeki artışı hem sosyal hem de ekonomik kalkınmayı bütüncül olarak tamamlamaktadır. Bu yüzden temel kamu hizmetlerinde yapılacak iyileştirme ile insani kapasitenin gelişimi ve daha iyi yaşanılabilir bir toplum sağlanabilir.

Kamu hizmetlerinde vatandaş sadece hizmet alan değil, aynı zamanda karar alma sürecinde aktif rol oynayan, verilen hizmetin kalite ve kapsamını denetleyen, hizmet veren kurumu kontrol eden konumdadır. Vatandaşların yönetim kavramı çerçevesinde aktif rol alması ve denetim mekanizmalarında yer alması kamu hizmetlerinin verimliliğini artıracaktır. Bölgede kurumların hizmet sunumlarında aksamaları azaltacak uygulamalara ilişkin etkin bilimsel izleme mekanizmaların kurulması gerekmektedir.

TEDBİR 3.5.1: Eğitimde Fırsat Eşitliği Sağlanacak, Eğitim Alt Yapısı Güçlendirilecektir

259. Bölgenin eğitime dair yapısal analizi gerçekleştirilerek, yerel ölçekte çözüm projeleri faaliyete geçirilecektir. Eğitimde yaşanan yapısal sorunların aşılabilmesi için tüm aktörlerin katılımını sağlayacak kısa, orta ve uzun vadeli stratejiler belirlenecek ve uygulanacaktır.
260. Kent merkezlerinde artan nüfusla doğru orantılı olarak kent merkezindeki eğitim kurumlarında sınıf başına düşen öğrenci sayısında artış yaşanmaktadır. Okul ve derslik sayısının artırılması için gönüllü kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ve yardımsever vatandaşların harekete geçirilmesine yönelik çalışmalar yapılarak öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayısının azaltılması ve bölge içi dengesizliklerin giderilmesi sağlanacaktır. Bu çalışmalarla birlikte Konya Karaman Bölgesinin ulusal düzeyde eğitim alanındaki başarısı artırılacaktır.
261. Eğitimde kır-kent eşitsizliğini ortadan kaldırmaya yönelik yenilikçi projeler desteklenecektir. Konya Karaman Bölgesinin geniş bir coğrafi alana sahip olması ve kırsaldaki yerleşim birimlerinin eğitim imkanlarındaki yapısal eksiklikleri aşmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir. IPTv-Online Sınıf uygulamaları ile kent merkezleri ile aynı anda aynı eğitimi vermeye yönelik altyapı hizmetleri geliştirilecektir.
262. Tüm eğitim kademelerinde bölge içi okula gidemeyen kız çocukları tespit edilerek okula gitmelerinin önündeki engellerin tespiti ve buna yönelik önleyici çalışmaların yapılması gerekmektedir. Konuyla ilgili paydaş kurumlar arasında işbirliğinin ve iletişimin artırılması, kız çocuklarını okula göndermeyen ailelerin ikna edilmesi gibi sürdürülebilir çözüm projelerinin uygulanması ve bunların takip edilerek bölgede eğitimde eşitliğin sağlanmasının yolu açılacaktır. Kız çocuklarının okullaşma oranının Türkiye ortalamasının altında olduğu ilçelerde, acil eylem planları ve acil müdahale programlarının geliştirilmesi ve eğitim sürecinin dışında kalmış kız öğrencilerin tekrar eğitime kazandırılması sağlanacaktır.

263. Konya Karaman Bölgesinin okuryazarlık oranı ülke ortalamasının 1 puan üzerinde olmasına rağmen, bölge içerisinde okuryazar oranı Türkiye ortalamasının altında olan ilçeler de mevcuttur. Bu ilçeler özellikle düşük gelişme düzeyine sahip ilçelerdir. Halk Eğitim Merkezleri bünyesinde düzenlenen okuma yazma kurslarının özellikle ortalamanın düşük olduğu bu ilçelerde yaygınlaştırılması ve katılımcı sayısının artırılması sağlanacaktır. Bölge içerisindeki farklılaşmayı ortaya çıkartan sosyo-kültürel faktörler dikkate alınarak kursların içerik-zaman ve kapsamı planlanacaktır.

TEDBİR 3.5.2: Sağlığa Erişim ve Sağlık Altyapısı Güçlendirilecektir

264. Sağlık sistemi mevcut sağlık sorunları ile mücadele ve yeni sorunların önlenmesi konusunda çözüm üretmeyi amaçlamaktadır. Önleyici hekimlik ile sağlık sisteminin temel giderlerinin azaltılabilmesi, sağlık konusunda toplumsal bilincin artırılması, sağlıkta kaliteli hizmete ulaşım hakkının yaygınlaştırılması hedeflenecektir.
265. Avrupa ülkelerindeki sağlık sigortası maliyetlerinin yüksek olması sebebiyle, başta yaşlılar olmak üzere toplumun birçok kesimi sağlık harcamalarını daha hesaplı yapabilecekleri ülkelere seyahat etmektedirler. Bölgenin sağlık alanında uzmanlaşması ve artan yatak kapasitesi başta bölgenin ve çevre illerin havaalanına sahip olması ayrıca Eskişehir'le Ankara'dan hızlı tren seferleri dikkate alındığında, bölge ulusal ve uluslararası sağlık turizmi açısından önemli bir destinasyon olma potansiyeli taşımaktadır. Bu doğrultuda bölgenin sahip olduğu sağlık yatırımlarının ve mevcut potansiyelinin ulusal düzeyde bilinirliğini artıracak çalışmalar yapılacaktır.
266. Anne sağlığının geliştirilmesi, anne ve bebek ölümlerinin azaltılması için ana çocuk sağlığı konusunda eğitimlerin yaygınlaştırılması ile birlikte hamile annelerin ve anne adaylarının hem kendi sağlıkları ve doğum yöntemleri konusunda hem de bebeklerinin sağlığı için dikkat etmesi gereken konulara yönelik materyaller(yazılı ve görsel) hazırlanacak ve eğitimler verilecektir.
267. Sağlık çalışanları dışındaki kişilerin sağlık kavramlarını değerlendirebilmesini, tıp hizmetlerinden yararlanmayı bilmesini ve iyi bir kararla tedavi sürecine katılabildiğini içeren bir kavram olarak tanımlanabilecek sağlık okuryazarlığını, bölge genelinde yaygınlaştıracak faaliyetler desteklenecektir. Sağlık sisteminin yükünün azalması, kaynakların etkin kullanımı, önleyici hekimlik uygulamalarının yaygınlaşması açısından sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi önem arz etmektedir.
268. Konya Karaman kırsalında acil sağlık müdahalelerinin etkinliğini artırabilmek ve ulaşımında yaşanan aksaklıkları giderebilmek için coğrafi şartları temel alan yeni planlamaların pilot uygulamaları test edilecek ve başarılı olması halinde bölge geneline yaygınlaştırılacaktır.

TEDBİR 3.5.3: Kurumsal kapasite artırılabacaktır

269. Kamu kurum ve kuruluşlarında personelin ihtiyaçlarına uygun mesleki eğitim programları düzenlenecek ve bu yöndeki faaliyetler desteklenecektir.
270. İnsan kaynakları planlaması, politika, program ve karar verme süreçlerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacak ve bu yöndeki faaliyetler desteklenecektir.
271. Bilgisayar tabanlı bilgi sistemleri kurulumu desteklenecektir.

ÖNCELİK 3.6: SOSYAL RİSK YÖNETİMİNİN OLUŞTURULMASI

Küreselleşme, sağlamış olduğu fayda ve imkânların yanında risk alanları da oluşturmaktadır. Gelişen teknoloji ve ulaşım alanındaki hızlı dönüşüm, bilgiye ulaşmada araçları ortadan kaldıran yeni süreçler gibi pozitif gelişmelerin yanı sıra plansız kentleşme, yeni toplumsal sorunlar ve risk alanları da oluşturmaktadır. Bu risk alanlarıyla birlikte Birleşmiş Milletler'in üzerinde önemle durduğu konu bireylerin yetkinlik düzeyinin [human empowerment] artırılmasıdır. Yetkinlik düzeyi, özellikle toplumsal anlamda dezavantajlı ve dışlanmış grupların karar alma süreçlerinde etkinliğinin artırılmasını ifade etmektedir. Bireylerin yetkinlik düzeyinin artırılması sosyal içermeyi amaçlayan politikaların uygulanmasında önemli bir hedeftir. Bu öncelik kapsamında Konya Karaman Bölgesinde muhtemel sosyal risklerle mücadeleye yönelik tedbirler alınmıştır.

TEDBİR 3.6.1: Göç Yönetimi Ve Yoksullukla Mücadele Sağlanacaktır

272. Yoğun göç neticesinde ortaya çıkan sosyo-kültürel uyum sorunlarını azaltıcı önlemlerin alınması ve göç ile oluşan yerleşim alanlarındaki toplumsal sorunların belirlenerek bu sorunların çözümüne yönelik projelerin uygulanması gerekmektedir. İş gücüne katılımın önündeki sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel engellerin tespiti için akademik saha araştırmalarının gerçekleştirilmesi ve konunun paydaşlarının katılımı ile ortak mücadele eylem planının hazırlanması gerekmektedir. Yapılacak olan çalışmalarla göç ile gelen nitelikli işgücünün, çalışma hayatına daha hızlı kazandırılması sağlanacaktır.
273. Devlet yardımları, bölgede farklı kurumlar tarafından dağıtıldığı için zaman zaman mükerrerlikler yaşanabilmektedir. Kurumlar arasında ortak veri tabanı olmaması, bazı yardımların beyana dayalı olmaması ve denetim yetersizlikleri, hedeflenen yardımların gerekli yerlere ulaşmasında aksaklıklar yaşanmasına sebep olmaktadır. Ayrıca birçok kurumun yardımda bulunma kriterleri farklılık göstererek objektif bir değerlendirmede yetersiz kalmaktadır.
274. Yoksulluk riskleriyle karşı karşıya olan aile ve bireylere yönelik yoksulluğu önleyici politikaların uygulanırken palyatif/günübirlik çözümlerden ziyade, uzun vadeli ve planlı programların belirlenmesi sağlanacaktır. Ayrıca yapılması gereken sosyal yardımların belirlenebilmesi için yararlanıcılara yönelik objektif puanlama indeksi geliştirilecektir.

275. Gelir dağılımındaki eşitsizliği ortadan kaldırmaya yönelik stratejilerin belirlenebilmesi için kurumlar arası iletişim ve eşgüdümün sağlanması, yoksullukla mücadelede alternatif strateji ve programların geliştirilmesi için yerel çalışma grupları oluşturulacak ve bu sürecin kapsamlı bir plan ve koordinasyon ile yürütülmesi için bilgi ağı oluşturulacaktır.
276. Çalışabilecek durumda olan yoksullara yönelik sosyal yardım ve hizmetler, yoksulluk kültürünün oluşmasını önleyici ve yoksul kesimin üretken duruma geçmesini sağlayıcı nitelikte olacak, çalışmayacak nitelikte olan yoksullar ise düzenli sosyal yardımlarla desteklenecektir. Sosyal yardımların amacına uygun, doğru, etkili ve objektif verilmesi sağlanacaktır. Bu amaçla ortak veri tabanı oluşturulacaktır.

TEDBİR 3.6.2: Fiziksel ve Zihinsel Engelliler İçin Mekan Uyumlulukları Artırılarak Sosyo-Ekonomik İçerme Sağlanacaktır

277. Engellilerin toplum yaşantısına en az engelli olmayanlar ile eşit fırsatlarda katılabilmelerinin sağlanmasında mekânsal düzenlemeler önemli bir yer tutmaktadır. Engelliler; uygun yapılı çevre koşulları oluşturulmadığında, en temel sağlık, eğitim, rehabilitasyon hizmetlerinden faydalanamamakta, sportif ve kültürel etkinliklere katılamamaktadır. Başta kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelere ait tesis ve binalar olmak üzere kamuya açık tesislerin engellilerin erişimine uygun hale getirilmesi sağlanacaktır.
278. Dezavantajlı gruplara yönelik olası toplumsal önyargıların giderilmesi amaçlı sosyal politikaların uygulanması ve bu konuda kamuoyu oluşturulması sağlanacaktır.
279. Dezavantajlı grupların sosyal dışlanmasını engelleyecek ve sosyal içermeyi sağlayacak projeler desteklenecektir. Engelliler, kadınlar, mevsimlik işçiler gibi dezavantajlı grupların iş gücü piyasasına katılımını sağlayacak ve özendirilecek mekanizmaların yerel ölçekte geliştirilerek ulusal ve uluslararası ortaklıkların kurulması sağlanacaktır.

TEDBİR 3.6.3: Yaşlı Dostu Kent ve Toplum Yapısı Oluşturulacaktır

280. Sağlıklı yaşlanma, yaşlı refahı, yaşlıların yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, kuşaklararası dayanışmanın arttırılması, hem yaşlılar hem de yaşlılara bakım veren kurum ve aile bireyleri için yenilikçi model ve uygulamalar geliştirilecektir.
281. STK ve kamu kurumlarından oluşan bir platform kurulacaktır. Bu platform aracılığı ile kırsaldaki yaşlı nüfus oranının artışı dikkate alınarak, sağlıklı yaşlanma, bilinçli yaşlanma, ikinci bahar gibi kavramlar etrafında özellikle yaşlılara yönelik bilgilendirici (sağlık, kültür, boş zaman aktivitesi vb.) faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.
282. Özellikle bölge kırsalında gelir dağılımının iyileştirilmesi, sosyal içerme ve yoksullukla mücadele kapsamında yaşlılara yönelik olarak evde bakım hizmeti desteklenecektir.
283. Klasik huzurevi modeli dışında, yaşam boyu öğrenme modelinin alt bileşeni olarak aktif, katılımcı, üretken huzurevi modelleri geliştirilecektir.

284. Bölgede okuma yazma bilmeyen yaşlıların büyük oranı kırsalda yaşamaktadır. Kamu hizmetlerine dair bilgilendirmelerden, afişlerden, broşürlerden yararlanamayan bu toplumsal kesim için kamu spotu şeklinde görsel materyaller (video, klip) hazırlanacaktır. Hazırlanacak görsel materyallerin, köymuhtarlıklarınca toplu gösterimleri sağlanacaktır.

TEDBİR 3.6.4: Aile Yapısı Güçlendirilecek

285. Bireyleri ve toplumu ailenin önemi hakkında bilinçlendirmeye yönelik danışmanlık, rehberlik, panel, sempozyum gibi eğitsel faaliyetler bölge içinde tüm bireylere ulaştırılarak gerçekleştirilecektir.

286. Yerel ve ulusal paydaşların işbirliği ile ailenin toplumsal rolünün önemi vurgulanarak, çeşitli çalıştay ve eğitim faaliyetleri düzenlenerek aile yapısı güçlendirilecektir.

287. Aile birliğinin sürdürülmesi ve boşanma istatistiklerindeki artışın engellenmesi için, dönemsel olarak (evlilik öncesi, evliliğin 1.yılında ve evliliğin 5.yılında) aile okulları uygulamaları gerçekleştirilecektir.

288. Suç ve suçluluğun nedenlerinin, intihar ve erken yaşta madde bağımlılığı gibi toplumsal sapmaların önüne geçebilmek için sorunları oluşturan yapısal ve bireysel etkenlerin tespit edilmesi, toplumsal düzenin sağlanması ve devam ettirilmesi için önem taşımaktadır. Suç ve intihar kişisel nedenlerle açıklanabilmesine karşın sosyal faktörlerin bu sorunların kaynağını oluşturmada önemli bir unsur olduğu bilinmektedir. Bu anlamda sosyal dokunun güçlendirilmesi, toplumu ayakta tutan değerlerin aileden başlayarak eğitim hayatında devam edecek biçimde canlı tutulması sağlanacak ve buna katkı sağlayacak yerel paydaşlar arasındaki işbirliği geliştirilecektir.

4

AMAÇ

BÖLGE İÇİ
GELİŞMİŞLİK
FARKLARININ
AZALTILMASI,
KIRSALDA YAŞAMIN
CANLANDIRILMASI

Kalkınma sürecinin ilk evrelerinde, gelişme merkezleri konumundaki büyük kentler (doğal büyüme kutupları), sundukları mal, hizmet ve istihdam olanakları nedeniyle, üretim faktörleri için çekim odakları olmaktadır. Diğer bölgelerinse buna ayak uyduramadığı hatta gerilediği görülmektedir. Bu doğal ve beklenen bir süreç olsa da geri kalmış alanlar için bazı sakıncaları beraberinde getirmektedir. Bunların başında da nüfus kayıpları gelmektedir. Az gelişmiş bölgelerdeki dinamik ve kaliteli işgücü gelişmiş alanlara doğru göç etmektedir. Bu durum bir yandan ilçelerde ve kırsalda istihdamın ve ekonomik gelirlerin düşmesine ve satın alma gücünün düşüklüğü de bu bölgelerde sağlık, eğitim ve benzeri sosyal hizmetlerin gelişmemesine neden olurken diğer yandan da kent merkezlerine olan baskıyı artırmaktadır.

Kaynağı ekonomik nedenlere bağlı olan sosyal dengesizlikler büyük huzursuzlukların da kaynağı olacaktır. Gelişmiş bölgeler ile geri kalmış bölgeler arasındaki ekonomik ve sosyal farklılıkların giderek artması, bu bölgelerin birbirlerine yabancılaşmalarına kadar varabilecektir.

10. Kalkınma Planında da bu hususun üzerinde durulmuştur. Ülkemizde kırsal yerleşimlerde, nüfus azalmasının ve yaşlanmanın getirdiği risklerin arttığı, şehirlere yakın ve uzak kırsal alanlar arasında belirgin bir farklılık görüldüğü; bu nedenle de kırsal alan politika ve uygulamalarının zenginleştirilmesine, politika tasarımı ve uygulamada sadece köy ve bağlı birimleriyle sınırlı olmayan bir yaklaşımın geliştirilmesine ihtiyaç olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda bölgemize bakıldığında; merkez ilçeler ve gelişmiş bazı ilçeler dışında çoğu ilçenin ciddi oranlarda nüfus kaybı yaşadığı görülmektedir. Gelişmişlik düzeylerine göre değerlendirme yapıldığında ve mekânsal analizlere de bakıldığında gelişmiş ve bölgenin alt bölge merkezi olma potansiyeli taşıyan ilçelerinin bile nüfus kaybı yaşaması bölgemiz için bir tehdit oluşturmaktadır. Bölgemizde yaşanan nüfus kayıplarının çoğunlukla 15-29 yaş grubunda olması ilçelerin hızla genç nüfusunu kaybettiğinin ve dolayısıyla ilçelerin giderek yaşlandığının bir göstergesidir. Bunun sonucunda da giderek yaşlı nüfusun hâkim olduğu ilçelerde dinamik ve kaliteli işgücü kaybedilmekte ve ekonomik gelir üretmekte sıkıntılar yaşanmaktadır. Bununla birlikte bölgede tarımsal faaliyetlerin daha yoğun olduğu ova kesiminde tarımda makineleşmenin artmasıyla işgücü ihtiyacı azalmış, tarımsal nüfus kentlere yönelmiştir.

Bu nedenle Konya Karaman Bölge Planı bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılabilmesi için gelişmişlik düzeyi az olan ve hızla nüfus kaybeden kırsal yerleşimlerde yaşamın ekonomik anlamda canlandırılmasını, gelir kaynağı yaratacak tarıma alternatif sektörlerin oluşturulmasını ve tarımdan elde edilen gelirleri artırıcı politikaları öncelikli olarak destekleyecektir. Gelirlerin artmasıyla birlikte sosyal dengesizlikler de giderilmiş ve bölge kırsalında sosyal canlanma da sağlanmış olacaktır.

Diğer yandan bölgemiz yarı kurak iklim özelliği göstermekte olup gerek yağış değerleri ve gerekse su rezervleri açısından bölge, ihtiyacını karşılamaktan oldukça uzaktır. Gerek artan kuraklık etkileri gerekse aşırı su kullanımları gibi nedenlerle bölgede özellikle ova kesiminde yer altı su kaynakları seviyeleri azalmış ve tarımsal sulama maliyetleri artış göstermiştir. Bölgede yaşanan su kısıtı tarımsal verimliliği olumsuz etkilemiş ve ücretsiz aile emeğine dayanan bölge kırsalında tarımdan elde edilen gelirler düşmüştür. Dağlık kesimlerde ise, arazilerin küçük ve parçalı olması ile birim alandan elde edilen gelirleri düşürmüş, göçü zorunlu hale getirmiştir. Bu durum ise, bölge içinde gelişmişlik farklarının daha da derinleşmesine neden olmuştur.

Kişi başına düşen gelir ve refahın artabilmesi ekonominin daha çok sanayi, teknoloji ve bilgiye dayalı olması şeklinde bir genel kabul olsa da özellikle bölgenin kırsalında tarım her zaman önemini korumaktadır. Çünkü tarımsal ürünler zorunlu tüketim malları olduğundan bunlara olan talep hem kırsal alanda hem de kentsel alanda hiçbir zaman bitmeyecek, tam aksine nüfus artış hızına paralel olarak artacaktır. Bu gerçeği dikkate alan Konya Karaman Bölge Planı bu temel amaç kapsamında tarım sektörünü ulusal ve bölgesel gıda arz güvenliği açısından diğer tüm sektörlerden bağımsız stratejik bir sektör olarak ele alacaktır. Bununla birlikte; bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması, tarımda orta ve uzun vadeli yapısal dönüşümlerin sağlanabilmesi ve kırsal yaşamın canlandırılabilmesi için amacıyla öncelikli müdahale alanlarını; "Bitkisel ve Hayvansal Üretimde Verim ve Kalitenin Yükseltilmesi, Turizmin Geliştirilmesi ve Bölge Kırsalında Alternatif Gelir Kaynakları Oluşturmak Amacıyla Turizm Potansiyellerin Kullanılması, Tarımın Geliştirilmesi ve Bölge Kırsalında Alternatif Gelir Kaynakları Oluşturmak Amacıyla Tarımsal Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi" olarak belirlemiştir.

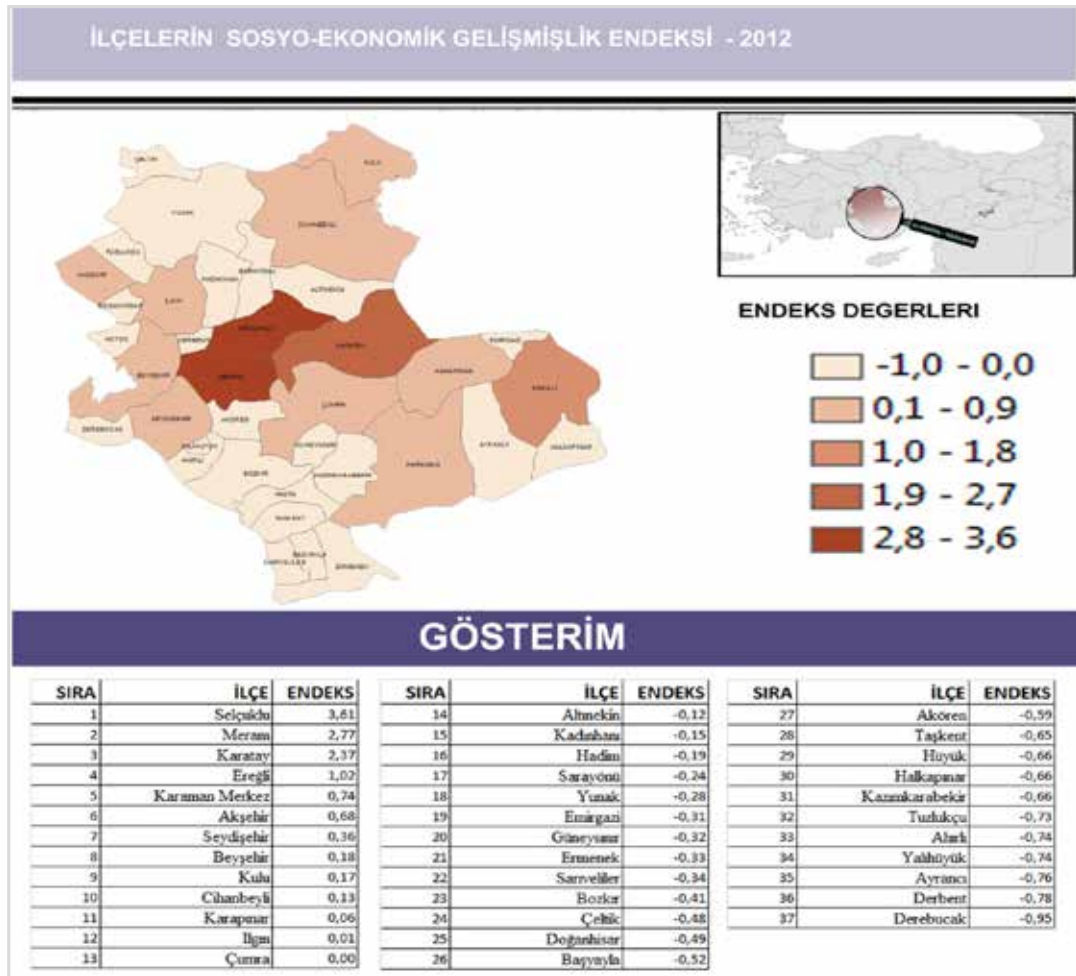

11. EĞİLİMLER

11.1 BÖLGE İÇİ GELİŞİMİŞLİK FARKLARI

289. **Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması politikası**, bölgesel gelişme sorununun temel bileşenlerinden bir tanesidir. Toplamda 37 ilçeden oluşan Konya Karaman Bölgesinde ilçeler arasında ciddi gelişmişlik farkları yaşanmaktadır. Bölgenin sahip olduğu geniş yüzölçümü nedeniyle kırsal ve kentsel alanlar arasındaki fiziki erişim imkânlarının sınırlı kalması ve buna bağlı olarak da mal, hizmet ve insan akımlarında kaliteli ve verimli bir hizmetin sunulmaması da bu gelişmişlik farklarını artırmaktadır.
290. İlçeler bazında yapılan Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi çalışmasının sonucu aşağıdaki haritada özetlenmiştir. ²⁹

Harita 5 İlçelerin Sosyo Gelişmişlik Endeksi, 2012

291. Bölgede en gelişmiş ilçeler Konya metropoliten alanını oluşturan; Selçuklu, Meram ve Karatay merkez ilçeleri ile olarak göze çarpmaktadır.

29 - Çalışma ile ilgili detaylı açıklama EK6 da kapsamlı olarak verilmiştir.

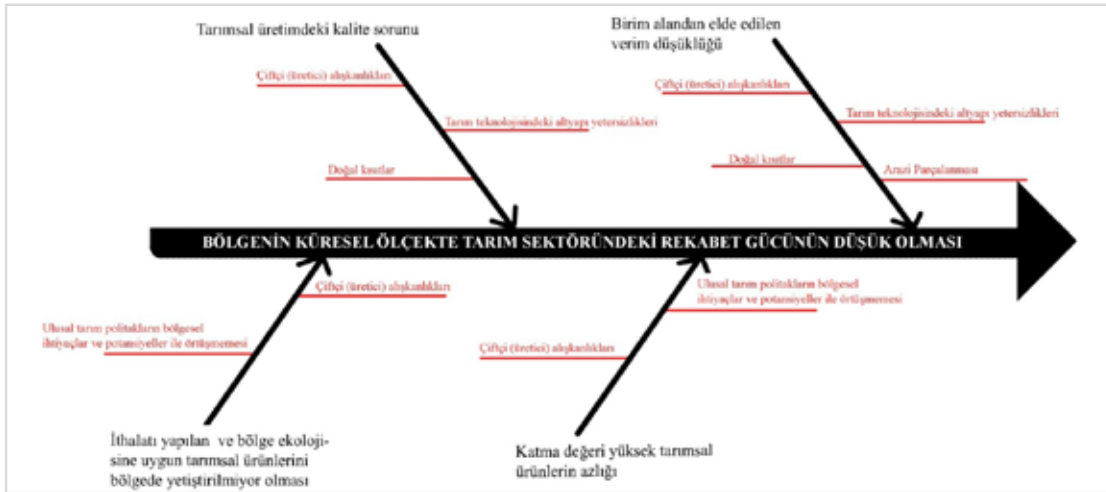
Merkez dışı ilçelere baktığımızda en gelişmiş ilçeler Ereğli başta olmak üzere, Akşehir, Seydişehir ve Beyşehir'dir. Karaman'da ise Karaman merkez en gelişmiş yerleşim olup merkez dışında en gelişmiş ilçe Ermenek'tir. Bölgenin sosyo-ekonomik bakımdan en geri kalmış ilçeleri ise Ayrancı Derebucak ve Derbent'tir.

292. Daha önce yapılan çalışmalarla da desteklenen bu bulgulardan en önemlisi Bölge içerisinde Konya'ya bağlı ilçelerin Karaman'a bağlı ilçelerden daha gelişmiş olmasıdır. Coğrafi olarak tarım arazisi daha kısıtlı, dağlık ve belli eğimde yükseltiye sahip ilçelerin gelişmişlikte daha geri oldukları görülmektedir.

11.2 BÖLGE İÇİ GELİŞMİŞLİK FARKLARININ YAŞANMASINDA VE BÖLGENİN KÜRESEL REKABET EDEBİLİRLİĞİ ÜZERİNDE TARIMIN ROLÜ NEDİR?

293. Bu bölümde ulusal tarım politikalarının bölgemizdeki tarımsal faaliyetleri üzerindeki doğrudan belirleyici etkisi, bölge içi gelişmişlik farklarının yaşanmasında tarım kaynaklı sorunlar ile bölgenin ulusal ve küresel rekabetçiliği açısından sunduğu fırsatlar irdelenecektir.

Şekil 29 Bölge Tarımının Rekabet Gücünü Etkileyen Temel Unsurları

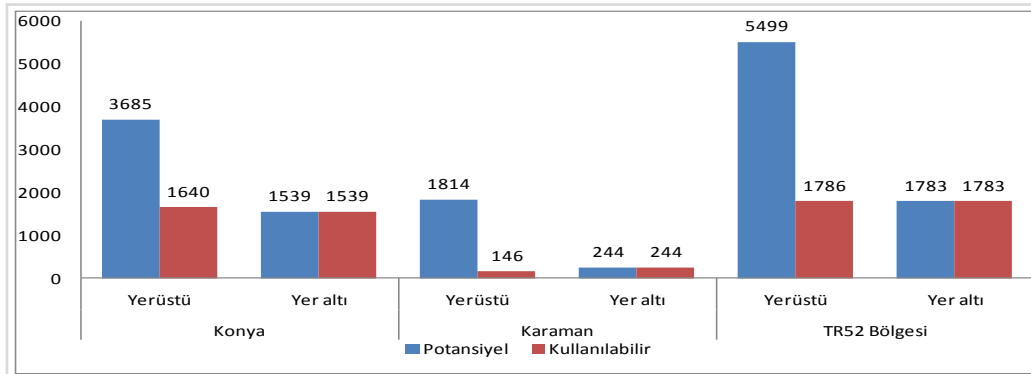
294. Ülkemizde temel tarım politikaları ulusal düzeyde belirlenmekte olup bölgesel ve yerel ölçekteki tarım uygulamalarını doğrudan etkilemektedir. Ancak alınan bazı ulusal kararlar bölgenin tarım konusundaki ihtiyaçlarına, önceliklerine ve sorunlarına cevap vermekte yetersiz kalmaktadır.

295. Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli (THÜDM) dışında ulusal düzeyde meyvecilik, sebzeçilik ve hayvansal üretime [yem bitkileri dâhil] yönelik farklı desteklemeler de bulunmaktadır. Adı geçen bu desteklemelerin ise bölgelerin iklim koşulları, toprak ve su kaynakları ve topografik özellikleri dikkate alınmaksızın uygulanması bölgemiz tarım politikalarında da belirleyici bir unsurdur.

11.3 KURAKLIK VE SU SORUNU BÖLGEYİ TEHDİT EDİYOR

296. Konya Karaman Bölgesi tarımsal faaliyetlerin yoğun olarak yaşandığı coğrafyalardan birisidir. Bölgede tarıma elverişli arazinin çok; kullanılabilir su kaynağı potansiyelinin az ve bununla birlikte ciddi bir kuraklık tehdidi ile karşı karşıya olunması sebebiyle sınırlı su kaynaklarına göre üretim desenlerinin oluşturulması büyük önem arz etmektedir.
297. Ülkemizin toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla oluşturulan planlardan biri de Konya Ovası Projesidir. Bu kapsamda Konya Ovası Projesinin programlama, projelendirme, izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetlerinin yerine getirilmesi amacıyla 2011 yılında Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı kurulmuştur. Niğde ve Aksaray illeri ile birlikte bölgemiz illerini de kapsayan Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi bölgelerin kalkınması yönünde kamu yatırımlarının koordinasyonunu sağlamak, ağırlık kamu yatırım, proje ve faaliyetlerinde olmak üzere kalkınma ajanslarıyla koordinasyon halinde çalışır, ortak proje ve faaliyetlerde bulunur.³⁰
298. 2016 yılında tam kapasiteyle faaliyete geçmesi planlanan KOP projesi kapsamında 400 milyon m³ civarında su ile bölgemizin kullanılabilir su potansiyelinin ancak 4 milyar m³'e ulaşacağı düşünüldüğünde su kaynaklarının bölgede, maksimum verim, kalite ve kazancı getirecek düzeyde en rasyonel şekilde kullanılması gerektiği gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Şekil 30 Bölgenin Mevcut Su Kaynakları Potansiyeli (milyon m³)

Kaynak: KOP Bölgesi Sosyo-Ekonomik Göstergeler Raporu, 2012.

299. **Hâlihazırda sulanan alanlar bölgedeki toplam tarım alanlarının %31 ini oluşturmaktadır.** Konya Karaman Bölgesinin yeraltı ve yerüstü suyu toplam su potansiyeli yaklaşık 7,2 milyar m³/yıl olmasına karşın kullanılabilir su kaynağı potansiyelinin toplam 3,6 milyar m³/yıl olduğu bilinmektedir.
300. Ülkemizde mevcut su kaynaklarının %75'inin tarımsal sulama amaçlı kullanılmasına

karşın bu değer bölgemizde %84'tür. Su kaynakları üzerindeki etkisi artarak devam eden sosyo-ekonomik baskılar ve iklim değişikliği gibi faktörler, gıda üretiminde suyun etkin kullanılmasını zorunlu hale getirmiştir. Mevcut sulu tarım alanlarında gerçekleştirilecek modernizasyon çalışmaları ve doğru sulama programları ile tasarruf edilecek su miktarının mavi tünel projesi ile gelecek 400 milyon m³lük su kaynağının çok üstünde olduğu görülmektedir.

301. Bölgede uygulanan tarım politikalarında iklim, toprak ve su gibi ekolojik özelliklerin dikkate alınması gerekmektedir. Çölleşme ve erozyonla mücadele faaliyetlerinin başlatıldığı Karapınar ilçesi gibi tehdit altında olan, bölgenin en kurak diğer ilçeleri; Ereğli, Çumra ve Cihanbeyli Karaman Merkez, Konya Merkez ilçeleri³¹ olup bu ilçeler aynı zamanda su tüketimi görece yüksek olan yem bitkileri üretiminin en yoğun yapıldığı ilçelerdir. Bu durum; bölgenin geleceği açısından olası eğilimlerin dikkate alınarak stratejik bir seçimin yapılmasını gerekli kılmaktadır.

11.4 BÖLGE TOPRAKLARIMIZ NİTELİK AÇISINDAN YETERLİ DÜZEYDE Mİ?

302. **Bölge topraklarının nitelik açısından yetersizliği tarımsal üretimde verim ve kalitenin düşük olmasına neden olmaktadır.** Bölgemiz toprak kaynaklarının etkin kullanımı ve sürdürülebilirliğini sağlama adına bölge topraklarının fiziksel, kimyasal, bitki besin maddesi ve ağır metal yönünden mevcut durumunu ortaya koyacak ve güncellenmesini sağlayacak çalışmalar büyük önem arz etmektedir.
303. Yüksek pH ve kireç ile düşük organik maddeli tarım topraklarımızda yapının bozuk olması yanında özellikle makro besin elementlerinden azot, mikro besin elementlerinden de demir, çinko, mangan ve bor noksanlıklarına rastlanmaktadır.³²
304. **Bölgemiz illerinden özellikle Konya'da tarım alanlarında tuzluluk, sodiklik ve drenaj problemleri yaşanmaktadır.** Tuzluluk ve sodiklik problemi genellikle yetersiz drenaj nedeniyle yüksek taban suyu, kurak iklim, yüksek sıcaklık, kalitesiz sularla yapılan aşırı sulama, düşük yağış ve bilinçsiz gübrelemeden kaynaklanmaktadır. Bunun için tarla içi ve ovada etkin drenaj kanalları oluşturulmalı, sulama suyu kalitesi artırılmalı ve gerekli alanlarda yıkama faaliyetleri ile toprak analiz sonuçlarına göre dengeli ve yeterli organik ve inorganik gübreleme yapılmalıdır.³³
305. **Bölge toprakları çölleşme tehlikesi ile karşı karşıyadır.** Bölge tarım alanlarında ciddi anlamda erozyon ve taşlılık problemleri yaşanmakta olup özellikle Karapınar, Kulu ve Cihanbeyli'de ciddi rüzgar erozyonu ile karşılaşmaktadır.³⁴

31 - TR52 Bölgesi Kuraklık İndeksi Raporu,2012

32 - Konya İlinde Toprak ve Gübreleme Sorunları, Konya Kent Sempozyumu.

33 - Konya İlinde Toprak ve Gübreleme Sorunları, Konya Kent Sempozyumu.

34 - Konya İlinde Toprak ve Gübreleme Sorunları, Konya Kent Sempozyumu.

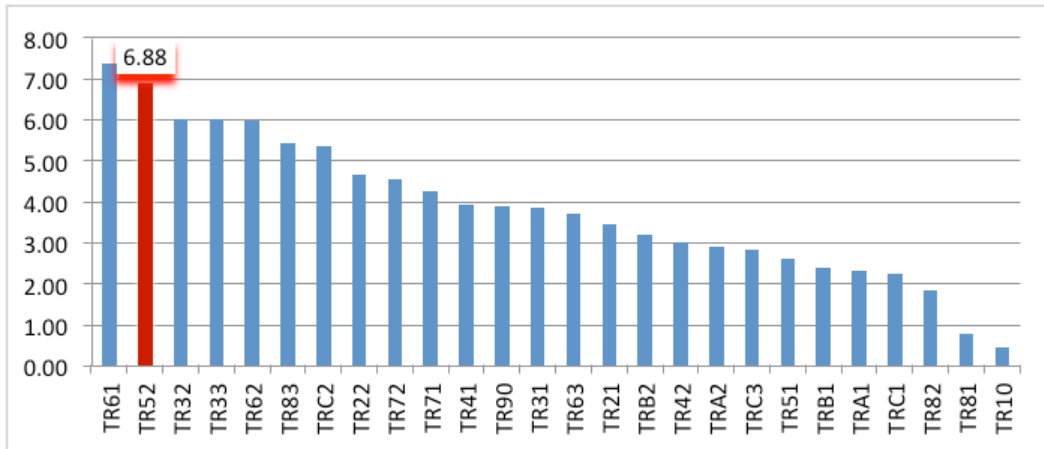
11.5 TARIMSAL ÜRETİM AÇISINDAN ÖNEMLİ BİR SORUN: ARAZİ PARÇALANMASI

306. Bölgemizde arazi parçalanmasının ve parsel büyüklüklerinin hızla küçülmeye başladığı alanlarda arazi toplulaştırma çalışmalarının kamu yatırımları (sulama, ulaşım vb.) ile eşgüdümlü ve bütüncül olarak hızlandırılması gerekmektedir.
307. Bölgemizde tarım arazilerinin miras yoluyla çok küçük parsellere bölünmüş olması, meyve bahçelerinde de önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bilindiği üzere tarımsal üretimde arazi büyüklüğü arttıkça birim maliyetler düşmekte, dolayısıyla gelir artmaktadır. Arazi büyüklüğü azaldıkça çiftçiler kapama meyve bahçesi yerine karışık bahçeler kurmaktadır. Bu bahçelerde kullanılan farklı meyve türlerinin istekleri birbirinden farklı olduğundan yeterli verim ve kalite elde edilememektedir. Aynı şekilde arazi büyüklüğünün azalması ile yetiştiriciler meyve ağaçlarını normalden sık bir şekilde dikmekte, bu da verim ve kaliteyi düşürmektedir.³⁵

11.6 KATMA DEĞER VE TARIMSAL ÜRETİM DEĞERİ

308. Bölgenin gayrisafi katma değerlerine bakıldığında bölgenin tarım ağırlıklı bir bölge olduğu ve tarımsal işletmelerde gelirlerin ülke ortalamasına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.
309. Bölgemiz, ülkemizin toplam tarımsal üretim değerinin %6,88'ini üretmektedir. Bölgemiz tarımsal üretim değeri ile gerek ulusal düzeyde gerekse bölgedeki diğer sektörler arasında önemli bir yere sahiptir. Diğer bölgelere nazaran tarımsal üretim değeri açısından iyi bir konumda olan bölgemiz Antalya Isparta Burdur Bölgesi ile karşılaştırıldığında sahip olduğu geniş tarım alaları bakımından 13. sıra yer almasına rağmen tarımsal üretim değeri bakımından ilk sırada yer almaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde ise Bölgemizin tarımsal üretim değeri bakımından arzu edilen seviyelerde olmadığı düşünülmektedir.

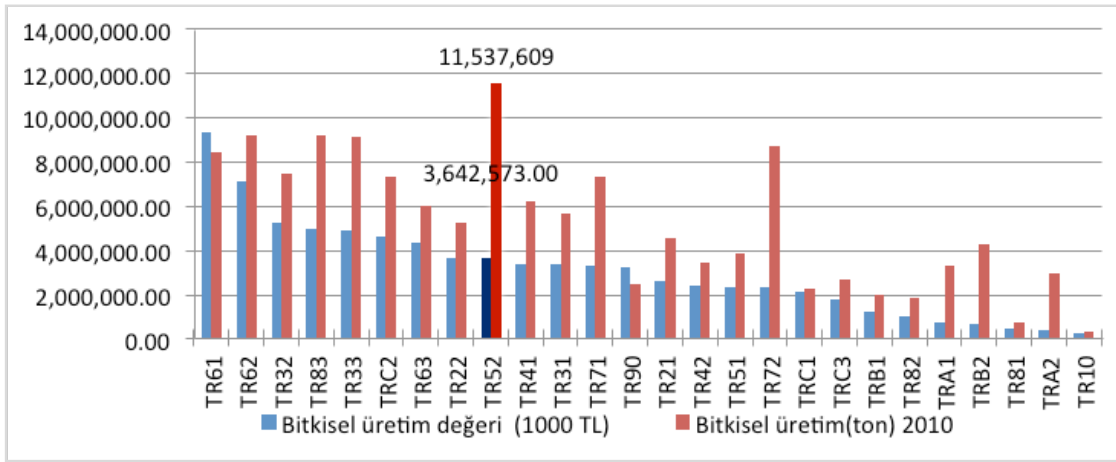
Şekil 31 Toplam Tarımsal Üretim Değeri[%]

Kaynak : TÜİK, 2013

310. Toplam tarımsal üretim değeri; bitkisel üretim, canlı hayvan ve hayvansal ürün değerleri toplamından oluşmaktadır. Bölgemiz birçok üretim kaleminde miktar ve ekiliş alanları açısından ilk sırada yer almasına karşın verim, kalite ve katma değeri düşük ürünlerin üretiminin ağırlıklı olması gibi nedenlerle üretim değerleri düşüktür.
311. Toplam tarımsal üretim değerinin yaklaşık %55'i bitkisel üretim tarafından karşılanmakta olan bölgemizde bitkisel üretim ağırlıklı bir yapının olduğu aşikârdır.
312. Bitkisel üretim miktarı açısından Bölgemiz 1. sırada yer almasına karşın üretim değeri açısından 9. sırada yer almaktadır. Bu durum bölgede verim ve kalitede yaşanan sorunların yanı sıra katma değeri yüksek ürünlerin yeterli düzeyde üretilemediğine işaret etmektedir.

Şekil 32 Bölgelerin Bitkisel Üretim Değerlerinin Karşılaştırması

Kaynak: TÜİK, 2011

313. Konya Karaman Bölgesinde tarım sektörü; ulusal düzeyde yarattığı katma değer, üretim değeri, kişi başı tarımsal gelir payları ve istihdam açısından değerlendirildiğinde kritik bir sektör olarak varlığını sürdürmektedir. Bu nedenle tasarlanacak ulusal kalkınma ve bölgesel gelişme politikalarında tarım konusu titizlikle incelenmelidir. Bu durum ise Konya Karaman Bölgesine ait yeni dönem bölgesel gelişme tedbirlerinin hazırlanması sürecinde sınırlı tarımsal kaynakları en rasyonel şekilde kullanmayı ve bölgesel gelişmeye en fazla katkıyı sağlayacak doğru tarımsal politikaların oluşturulmasını gerekli kılmaktadır.

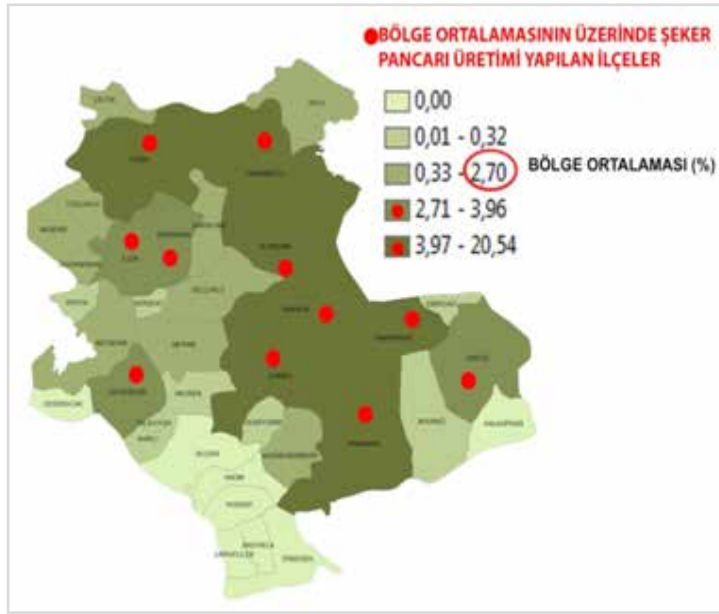

11.7 BİTKİSEL ÜRETİM POTANSİYELİMİZ NEDİR?

TARLA BİTKİLERİ

314. Konya Karaman Bölgesi, ülkemiz genelinde üretilen toplam tarla bitkilerinin yaklaşık %12'sini üretmektedir.

Harita 6 Konya Karaman İlçelerinde En Çok Üretimi Yapılan İlk 3 Tarla Bitkisinin İlçeler Bazında Dağılımı, 2012

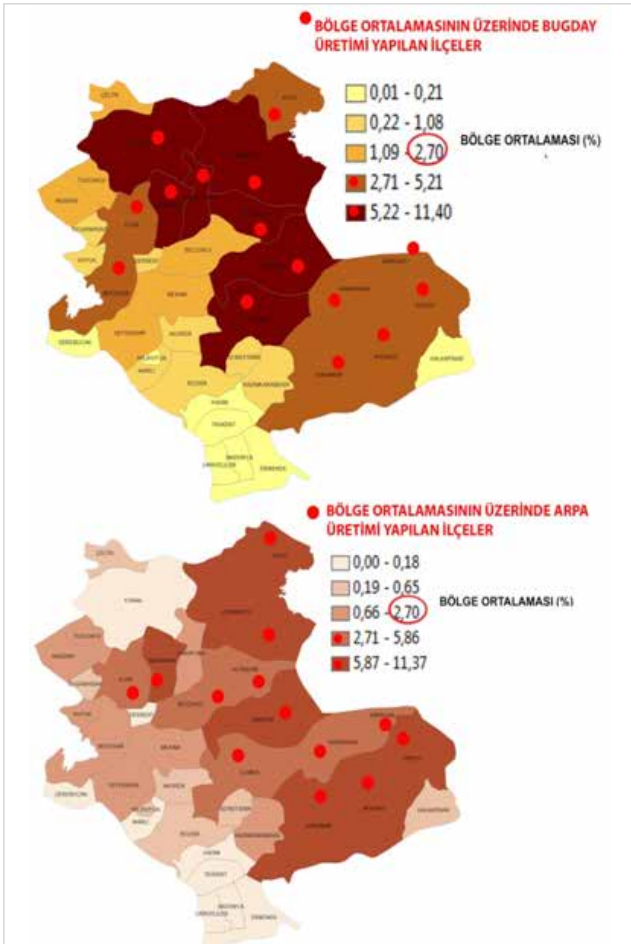
315. Bölgemizde su kaynaklarının kısıtlı olması nedeniyle ağırlıklı olarak kuru tarım yapılmakta ve daha çok tarla bitkileri üretilmektedir. Bölgede yetiştirilen tarla bitkilerine bakıldığında; tahıl alanları toplam bitkisel üretim alanlarının %65'ini oluşturmaktadır. Sulu tarım yapılan alanlarda ise, ağırlık olarak şeker pancarı, yonca ve mısır ekilmektedir.

316. Bölgemizde tarla bitkileri üretim miktarı içerisinde en büyük payı sırasıyla şekerpancarı, buğday, silajlık mısır, yonca ve arpa almaktadır. Ülke toplam üretim miktarları içinde bölgemizin aldığı paya bakıldığında, şekerpancarı ve arpa üretiminde ilk sırada, buğdayda ise 3. sırada yer almaktadır. Ülkemizde üretilen buğdayın %8,64'ü bölgemizde üretilmesine karşın un sektörünün ihtiyacını karşılayacak kalitede üretim bölgemizde gerçekleşmemektedir.

317. **Buğdayda verim ve kaliteyi artırma çalışmalarına önem verilmesi gerekmektedir.** Kalite problemlerinin aşılması yönünde alınacak tedbirlerle birlikte uygulanacak doğru destekleme politikaları ile buğdayda verimlilik artacaktır.

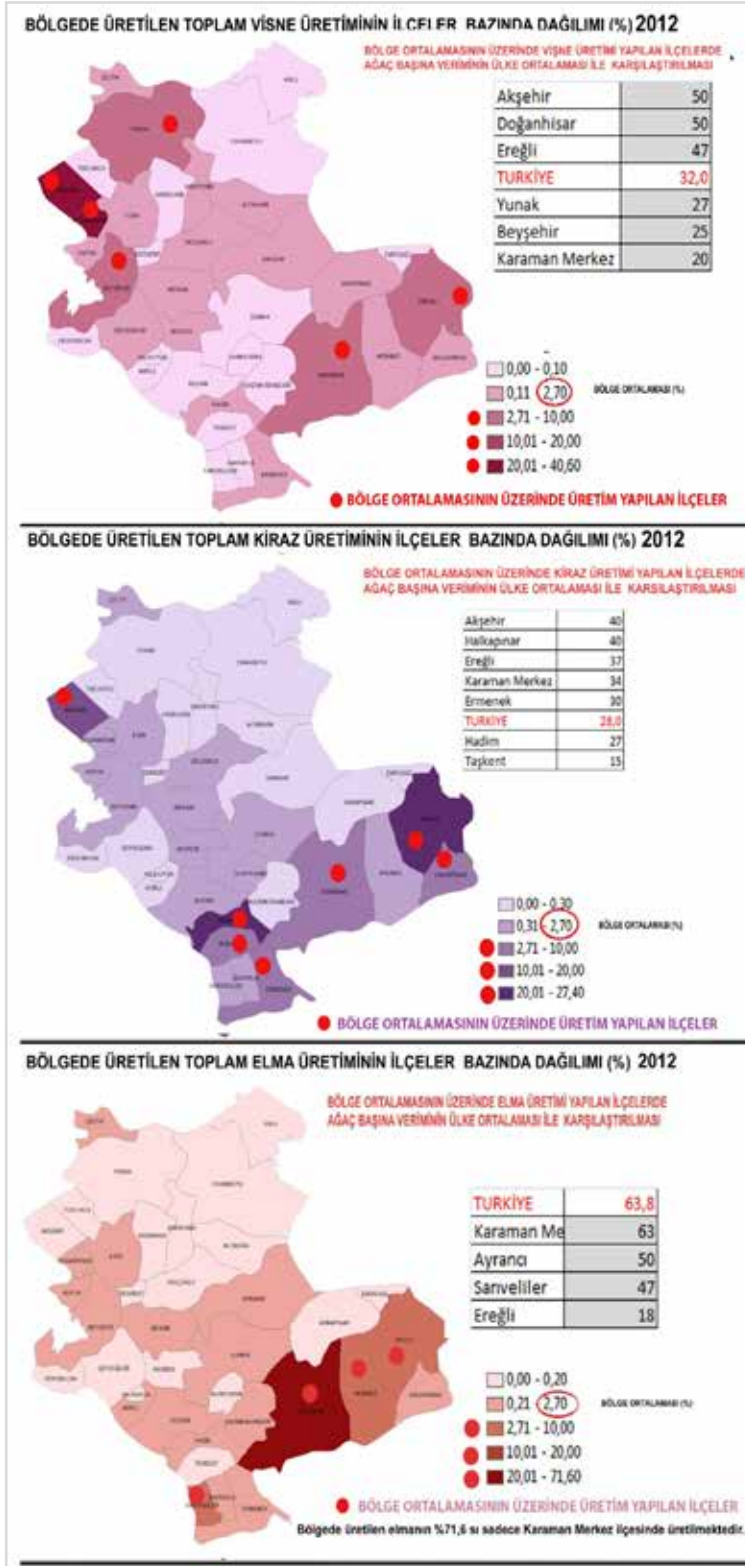
318. **Sulu tarıma açılan alanlarda şekerpancarı, silajlık mısır ve yonca ekilişleri yoğun olarak yapılmaktadır.** Özellikle 2000'li yılların başı itibariyle uygulamaya konulan destek politikaları neticesinde sulama imkânı olan alanlarda dane/silajlık mısır, yonca ve yağlık ayçiçeği ekilişleri artış göstermiştir. Su tüketimi yüksek olan bu ürünlerin ekim alanlarına bakıldığında, kuraklığın en fazla hissedildiği Karapınar, Karaman Merkez, Konya Merkez ilçeleri, Ereğli, Çumra ve Cihanbeyli ilçelerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum kaynakların doğru ve yerinde kullanılmadığının bir göstergesi olu bölgesel ve ulusal düzeydeki tarım politikalarının tekrar düzenlenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.
319. **Bölgemiz, 3 milyar dolara yaklaşan yağlı tohumlu bitki ithalatı açığını ortadan kaldıracak üretim potansiyeline sahiptir.** Bölgemizde en fazla tarımı yapılan yağ bitkisi ayçiçeğidir. Ayçiçeğinin yanında son zamanlarda haşhaş, aspir, kanola ekim alanları artmaya başlamıştır. Ayrıca hibrit ayçiçeği ve aspir tohumu üretiminde Bölgemiz Türkiye'de ilk sırada yer almakta olup ülkemizin yağlık tohum bitki üretiminin %8'ini karşılamaktadır.

MEYVECİLİKTE NEREDEYİZ?

320. **Konya Karaman Bölgesi 700 bin tona yaklaşan üretimi ile ülkemiz meyve üretiminin %5'ini karşılamaktadır.** Üretim miktarı açısından etkin bir noktada olmamıza karşın ağaç başı verimlerimiz ülke ortalamalarının altındadır.
321. Bölgede ulusal ölçekte rekabetçi olan başlıca ürünlerimiz arasında elma, üzüm, vişne ve kiraz bulunmaktadır. Bu dört meyve bölgede toplam meyve üretiminin %90'ını oluşturmaktadır.
322. Ülke toplam üretim miktarları içinde Bölgenin aldığı paya bakıldığında, kiraz ve vişne üretiminde 3.sırada, elma üretiminde ise 2.sırada yer almaktadır.
323. Son yıllarda, ekiliş alanlarına bakıldığında; Bölgede özellikle elma, kiraz, vişne, ceviz, badem, çilek ve zeytin alanlarında da ciddi artışlar olduğu görülmektedir.

Harita 7: Bölgede En Çok Üretimi Yapılan Meyvelerin İlçeler Bazında Mekânsal Dağılımı, 2012

324. Konya Karaman Bölgesi meyve ve bağcılık üretiminde Türkiye’de önemli bir yere sahip olmasına ve ulusal/uluslararası talebi yüksek olan ürünleri üretmesine karşın verim, kalite, standardizasyon ve pazarlama sorunları yaşamaktadır. Bölgede öne çıkan meyvelerden, elma ve kirazın üretim alanı büyüklüğü ve elde edilen toplam ürün miktarları açısından rekabetçi olmalarına karşın üretilen birçok üründe olduğu gibi verimleri Türkiye ortalamalarının altındadır.
325. Bölgemiz geniş bir coğrafi alanı kapladığından her ilçenin ekolojik özellikleri birbirinden önemli derecede farklılık göstermektedir. Bu nedenle ekolojik istekleri de birbirinden farklı olan meyve türlerinin farklı ilçelerde üretim, verim ve kaliteleri farklılık arz etmektedir.³⁶ Örneğin bölge geneli olarak bakıldığında; Türkiye verim ortalamalarının altında verime sahip olduğumuz ceviz ve çilekte bazı ilçelerimizin ülke ortalamasının çok üstünde verim elde ettiği görülmektedir.
326. Ekolojik koşullar gözetilerek oluşturulacak tarım havzalarında uygun ürün desenlerinin belirlenmesi ile kaynakların optimum kullanımı sağlanacağı gibi, verim ve kalite de artacaktır. Böylece birim alandan elde edilen gelirler yükseltilerek bölge içi farklılıkların azaltılmasına katkı sağlanacaktır. Bölgenin mevcut yeterlilikleri gözetilerek oluşturulan ürün desenlerinin tercihi ile bölgenin ulusal ve küresel ölçekteki rekabet gücü artacaktır.

SEBZECİLİK

327. Sebze üretiminin sulamaya bağımlı bir üretim biçimi olması ve Bölgedeki su kısıtı nedeniyle sebze üretiminde diğer bölgelerle karşılaştığımızda ulusal düzeyde çok rekabetçi bir bölge olmadığımız görülmektedir. Ancak havuç üretiminde ilk sırada yer alan Bölge, ülke havuç üretiminin yaklaşık %67’sini karşılamakta olup özellikle ihracata yönelik siyah havuç üretiminin tamamı bölgemizden karşılanmaktadır. Ekiliş alanlarına bakıldığında ise, bu ürünün yine bölgenin kuraklık tehdidi ile karşı karşıya olan Meram [Kaşınhanı], Çumra ve Ereğli ilçelerinde yoğun olarak yapılmakta olduğu görülmektedir.

TOHUM SEKTÖRÜ

328. **Bölge tohum üretiminde ülkemizde ilk sırada yer almaktadır.** Bölgede tohumluk üretiminde buğday, arpa, hibrit ayçiçeği, patates, aspir ve yem bitkileri tohumlukları ilk sıralarda yer almaktadır. Ülkemizde üretilen toplam tohum üretiminin yaklaşık %36’sı bölgeden karşılanmakta olup Konya ili %34’ünü kendi başına üretmektedir.

Tablo 5 Konya Karaman Bölgesindeki Tohum Üretimi

	Üretim Alanı[da]	Üretim Miktarı(ton)	Üretim Oranı%
Konya	648.158,0	217.500,0	33,7
Karaman	13.314,0	9.103,3	1,4
Bölge	661.472,0	226.603,3	35,1
Türkiye	-	644.790,0	100

Kaynak: GTHM, 2012

36 - Konya İli Meyvecilik Eylem Planı, 2013, Konya, s.4

329. Bölgede tohumluk üretim yapan kurum ve kuruluşların sayılarına baktığımızda özel sektörün daha baskın olduğu ve tohumluk sektörünün üreticisi olarak bir güç haline geldiği görülmektedir. Konya'da yaklaşık 60 adet, Karaman'da ise yaklaşık 14 adet üretici firma faaliyetlerde bulunmaktadır. Bunlara ilave olarak Tarım Kredi Kooperatifleri Bölge Müdürlüğü ve Pankobirlik ile sözleşmeli tohum üretimi gerçekleştirilmektedir. Tesisleri ve merkezleri Konya dışında olan birçok firma da üretimlerini Konya ilinde yapıp, sertifikalandırma ve paketleme işlemlerini Konya dışında yaptıkları için Konya'nın gerçek payında da bazen yanılgılar olabilmektedir.³⁷
330. Bir bölgenin tohumluk üretimine uygunluğu onun iklim yapısı ile de çok yakından ilgilidir. Bölgemiz ekolojisinin yabancı tozlaşan bitkiler için uygunluğu, tohumculuk için izole ve temiz alanları, Ar-Ge birikimi, coğrafi konumu, sulanabilir tarım alanları ve modern tohumluk işleme tesislerinin varlığı bölgenin giderek bir tohumculuk merkezi olmasının en önemli nedenleridir.

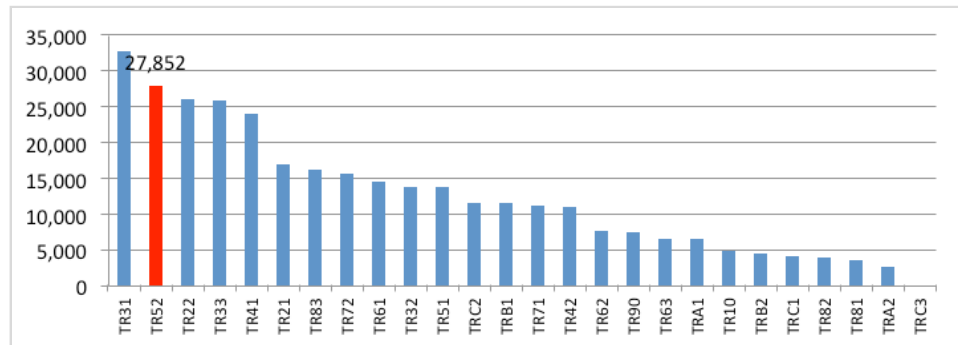
HAYVANSAL ÜRETİMDE NEREDEYİZ?

331. **Bölgemiz Türkiye toplam büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığının %6'sını barındırmaktadır.** Hayvan türlerine bakıldığında, ağırlıklı olarak küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yapıldığı görülmektedir. Bölgede küçükbaş hayvan varlığının yaklaşık %70'i koyundur.
332. Bölgede hayvan varlığının yıllar itibarıyla değişimleri incelendiğinde küçükbaş hayvancılık ve arıcılık faaliyetlerinde bir azalış olduğu görülürken özellikle büyükbaş hayvancılıkta bir artış yaşanmıştır.

BÜYÜKBAŞ HAYVAN YETİŞTİRİCİLİĞİ

333. Türkiye toplam büyükbaş hayvan sayısının %5'i bölgede yer almaktadır. Büyük baş hayvancılıkta bölgemiz, hayvan sayısı ve süt üretimi açısından bölgeler düzeyinde 8. sırada yer almasına karşın toplam et üretiminde 2. sırada yer almaktadır. Bölge büyükbaş hayvan sayısı ve hayvansal ürünlerin miktarı açısından değerlendirildiğinde önemli bir yere sahiptir.

Şekil 33 Konya Karaman Bölgesi'nde Büyükbaş Hayvan Et Üretimi[ton]

Kaynak: Tarımsal Göstergeler, TÜİK, 2009

334. Yapılan ekimler yem ihtiyacını karşılamamakta ve hayvancılık işletmelerinin en önemli girdisi olan yem maliyetleri üzerinde olumsuz etki yapmaktadır. 2000 yılı itibariyle ulusal destekleme politikaları neticesinde bölgemizde yem bitkileri ekiliş alanı ve büyükbaş hayvan sayılarında artış gerçekleşmiştir. 2001 yılına göre 2011 yılında yem bitkileri ekiliş alanlarında 3,5 kat ve büyükbaş hayvan varlığında 1,4 katlık artış gerçekleşmiştir.
335. Bölgede yer alan hayvancılık işletmeleri ihtiyaç duyduğu kaba yem açığını satın alma yoluyla gidermeye çalışmaktadır. Süt üretim maliyetlerinin %70'ten fazlasının yem maliyetlerinden oluştuğu düşünülürse hayvancılık işletmeleri için kaba yem ihtiyacını karşılayacak ölçüde ekim yapmaları büyük önem arz etmektedir.
336. Bölgemizde yem bitkilerinin yanında meralar da önemli bir yem kaynağı durumundadır. Bölgenin toplam arazi varlığının %21,2'si meralardan oluşmasına karşın meralar etkin bir şekilde kullanılamamaktadır. Yarı kurak iklim özelliği gösteren bölgemizde meraların otlatma kapasiteleri gözetilmeksizin erken ve aşırı otlatmalar yapılmaktadır. Bu gibi nedenlerden dolayı bölge meralarımızda yararlanılabilir bitki örtüsü %25'i geçmediği için zayıf mera olarak nitelendirilmektedir. Bölgemiz toplam mera varlığı 1 milyon hektar, toplam yem bitkisi ekilişi 50 bin hektar civarındadır. Bölgede yem bitkileri üretimi ağırlıklı olarak sulu tarım alanlarında yapılmaktadır. DSİ Genel Müdürlüğü'nce Yer Altı Suyu Yönetmeliği kapsamında uygulanacak su tahsisi sınırlamaları ile yem bitkileri üretiminin düşeceği ve meralar üzerine olan baskının artacağı düşünülmektedir.³⁸

KÜÇÜKBAŞ HAYVAN YETİŞTİRİCİLİĞİ

337. Türkiye toplam küçükbaş hayvan üretiminin %6'sı bölgede yer almaktadır. Küçükbaş hayvancılıkta bölgemiz, hayvan sayısında 5. sırada ve süt üretimi açısından 4. sırada yer almasına karşın toplam et üretiminde 9. sırada yer almaktadır.
338. **Bölgemizde özellikle koyun yetiştiriciliği daha baskındır.** Koyunculuk meraya dayalı bir faaliyet olup mevcut mera alanlarının azalması ve yaşanan verimsizlik sürülerin kaba yem ihtiyacının karşılanmasını olumsuz yönde etkilemektedir. Bölgede küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin en yoğun yapıldığı ilçelere bakıldığında bu ilçelerin mera alanları açısından da avantajlı olduğu görülmektedir.
339. Bölgede küçükbaş hayvanların yaklaşık yarısı Karapınar, Karaman Merkez, Ayrancı, Ereğli, Karatay ve Çumra ilçelerinde bulunmaktadır. Bu ilçelerin mera alanlarına bakıldığında toplam mera alanlarının yaklaşık %55'ine sahip olduğu görülmektedir.
340. GTHB 2013-2017 Stratejik Planı'nda tarımsal üretim ve arz güvenliği stratejik alanında ülkemizde küçükbaş hayvana yönelik üretimin teşvik edileceği belirtilmiştir. Aynı planda ayrıca ülkemizin bitki örtüsü, arazi eğimi, yükseklik, yağış rejimi, mera mülkiyeti gibi kriterler bakımından küçükbaş hayvancılığa daha uygun olduğu ifade edilmektedir. Benzer şekilde bölgemizin küçükbaş hayvancılığa daha uygun olduğu düşünülmektedir.

38 - KOP Bölgesi Arazi Enerji Üretim Planlaması Raporu, 2012.

KÜMES HAYVANCILIĞI (YUMURTA, BEYAZ ET)

341. **Bölge hayvan sayısı ve hayvansal ürünlerin miktarı açısından değerlendirildiğinde ulusal düzeyde önemli bir yere sahiptir.** Türkiye toplam kümes hayvanının %5,2'si bölgede yer almaktadır. Bölgemiz beyaz et üretiminde etkin olmamasına karşın yumurta üretiminde Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak Bölgesinin ardından 2. sırada gelmekte olup üretimin ağırlıklı olarak merkez ilçelerde yapıldığı ve bölgemizin toplam ülke üretiminin %16'sını karşıladığı görülmektedir.
342. **Bölgede beyaz et üretiminin artırılmasına yönelik kararlar alınması önem arz etmektedir.** Bölgemizde beyaz ete yönelik üretim sadece Akşehir ilçesinde yapılmakta olup ağırlıklı olarak yumurta üretimi yapılmaktadır. Bölgemiz yumurta tavukçuluğu açısından tüm altyapı olanaklarına sahip olup mevcut altyapı yatırımlarından istifade edilmesi veya yeni yatırımların teşviki ile et tavuğu üretimi için de önemli bir potansiyele sahiptir.³⁹

ARICILIK

343. **Türkiye bal üretiminin %2,1'i** Bölgeden karşılanmaktadır. Bölgemiz arıcılık faaliyetleri ağırlıklı olarak Karaman Merkez, Sarıveliler ve Bozkır ilçelerinde yapılmakta olup, Bölgede yaklaşık 127 bin kovandan 2000 ton civarı bal elde edilmektedir.
344. Bölgemizde tüm ilçelerde arıcılık faaliyetleri yapılmaktadır. Bölgemiz geniş coğrafyaya sahip olması nedeniyle farklı floraları barındırmaktadır. Bölgede arıcılık faaliyetlerinin başta flora yapısı olmak üzere doğal şartları da gözetilerek yapılması önem arz etmektedir.

Şekil 34 Bal Üretiminin Ulusal ve Küresel Ölçekteki Üretim Payları

Ürün	Dünya(ton)	Türkiye(ton)	Bölge(ton)	Bölge/Türkiye(%)	Bölge/Dünya(%)
Bal	1.521.930*	94.245	1.937	2,1	0,012

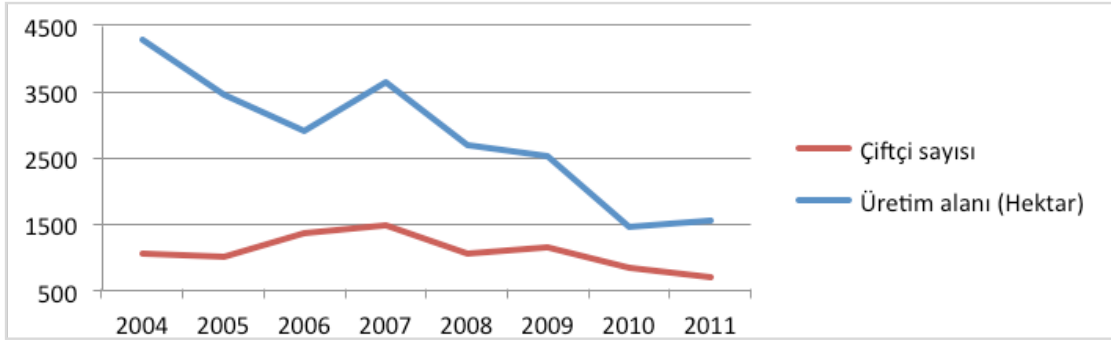
Kaynak: TÜİK, 2011 *FAO,2009

11.8 ORGANİK TARIM UYGULAMALARINDA MEKÂNSAL BİR POLİTİKAYA İHTİYAÇ VAR MI?

345. TÜİK bölgesel verileri incelendiğinde bölgemizde organik üretim alanları ve çiftçi sayıları azalma eğilimi göstermektedir.
346. Organik tarım üretimi bölgemizde ağırlıklı olarak Meram, Sarayönü, Derbent, Akşehir, Doğanhisar ve Hüyük ilçelerinde yapılmaktadır.
347. Bu ilçelerin genelde bölgenin dağlık kesimlerinde kalan ilçeler olması nedeniyle organik tarım uygulamalarının bu coğrafyalarda öncelikli olarak teşvik edilmesi önem arz etmektedir. En fazla üretimi yapılan organik ürünler havuç, patates, silajlık mısır, çilek, vişne, buğday ve elmadır.⁴⁰

39 - Gıda Teknik Komite Raporu, 2013

40 - İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri, 2013.

Şekil 35 Bölgede Organik Üretim Alanlarının Değişimi(ha)

Kaynak : TÜİK,2011

11.9 TARIMSAL ÖRGÜTLENME

348. Bölgemiz tarımsal örgütlenme düzeyi açısından ülkemizde oldukça önemli bir yere sahiptir. Ülkemizdeki mevcut sulama kooperatiflerinin yaklaşık %14'ü bölgemizde bulunmaktadır. Bölgemiz sulu tarım alanlarının yaklaşık %60'ı kooperatif ve birlik alanları içerisinde kalmaktadır.

349. Bölgede özellikle dağlık alanlarda küçük aile işletmelerinin egemen olduğu bir yapı gözükmemektedir. Bu işletmelerin etkin bir tarımsal örgütlenme çatısı altında toplanması verimli ve rekabet edebilir bir yapıya kavuşmalarını sağlayacaktır.

11.10 NE TÜR ALTERNATİF TURİZM FIRSATLARINA SAHİBİZ?

350. Son yıllarda, turizm, dünya ekonomisinde en hızlı gelişen ve genişleyen sektörlerden biri haline gelmiştir. Turizm, çoğu zaman diğer birçok endüstri gibi bölgesel veya ulusal kalkınma için bir araç olarak kullanılmıştır. Yaygın biçimde, iş ve vergi gelirlerinin oluşturulmasına, ödemeler dengesi problemlerinin hafifletilmesine ve bölgesel ve ulusal ekonomik gelişimlere, katkıda bulunan turizm sektörü, Türkiye'nin ekonomik kalkınma stratejisinde önemli bir sektördür.

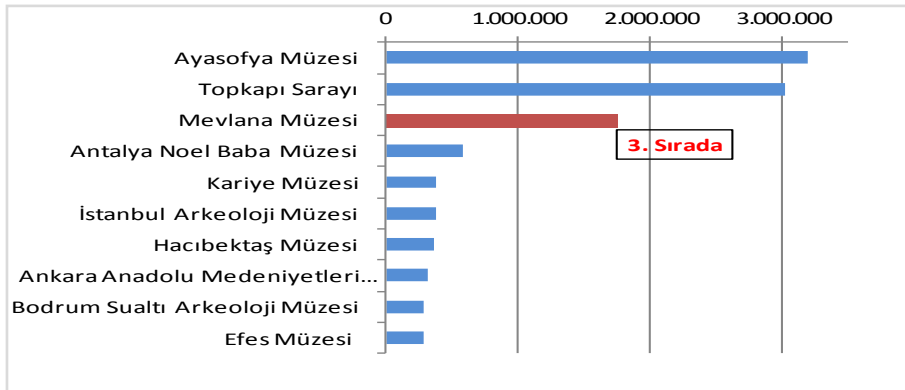
351. Hızlı nüfus artışı, tarımda makineleşme gibi çeşitli sebeplerle kırsal alanlarda tarımdan elde edilen gelirler giderek azalmakta bu da kırdan kente göçlerin artmasına sebep olmaktadır. Göçün artması kırsalda yaşayan nüfusun hızla azalmasına, kentlere olan baskıların artmasına ve çeşitli problemlerin yaşanmasına sebep olmaktadır. Turizm sektörü, özellikle kırsal bölgelerde tarım sektörünün dışında alternatif bir istihdam olanağı oluşturması ve bu sayede kentlere göçün ve uzun vadede ise bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkı sağlaması bakımından bölgemiz için önemli bir sektördür.

352. Turizm sektöründe gözlemlenen dünya eğilimlerine bakıldığında; diğer sektörlerde olduğu gibi turizmde de artan rekabet, teknolojik yenilik, hizmet kalitesi, tüketici bilinci ve tatmini gibi kavramları da beraberinde getirerek turizm sektörünün kendini yenilemesine neden olacak ve destinasyonların önemi artacak, turistik ürün çeşitlendirilmesi ve güçlendirilmesi için imaj oluşturma pek çok destinasyonlar için

de önde gelen koşul olacaktır. Bunun yanı sıra çevreye en fazla zarar veren, rahat ve pasif bir biçimde büyük gruplar halinde yapılan kitle turizmi, yerini bireysel ilgilerin ön plana çıktığı eko turizme bırakmaktadır.

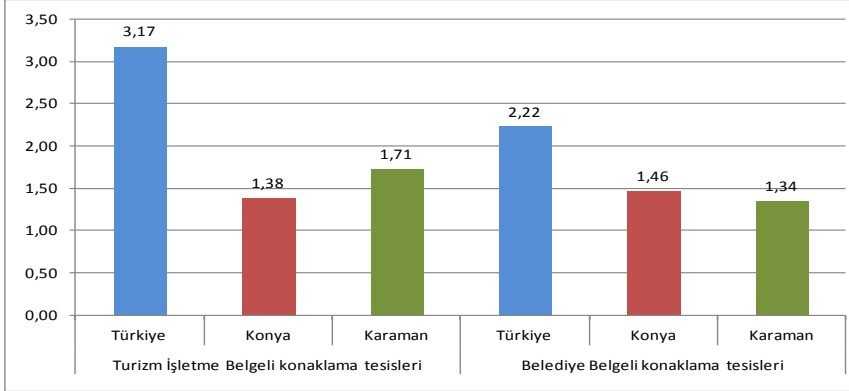
353. Dünya eğilimlerinde de belirtildiği gibi, destinasyonlar ve bunların güçlenmesini sağlayacak imaj oluşumu bölgemiz için de önemli bir unsurdur. Bölgemiz, Nevşehir, Afyon, Isparta, Antalya gibi turizm destinasyonları ile komşudur. Antalya turizm potansiyeli açısından ülkenin önde gelen illerindedir. Nevşehir doğal oluşumlar ve çeşitli el sanatlarıyla öne çıkan bir yerleşim yeridir. Afyonkarahisar'da ise termal turizm potansiyeli yüksektir. Bölgeye ağırlıklı olarak tur kapsamında gelen turistlerin tur güzergahlarına bakıldığında; bölgemiz Antalya-Nevşehir arasında bir uğrak noktası durumundadır. Komşu destinasyonlarla yapılacak işbirlikleri ile her bir bölgenin potansiyel olarak karşılıklı faydaya dönüştürülecek yönlerinin değerlendirilerek bütünleşmiş ve planlı bir gelişim sağlanmalıdır.
354. Ülke genelinde müzelerin ziyaret edilme durumlarına bakıldığında; **Mevlana Müzesi'nin 3.sırada yer aldığı görülmektedir** ve müzeye yaklaşık 1.74 milyon ziyaretçi gelmiştir. Buradan da anlaşıldığı gibi Bölgede inanç turizmi öne çıkmaktadır. Ancak kış ayları müzelere ziyaretlerin en az olduğu aylardır. Turizmin bütün bir yıla yayılması ve turizm sektöründen elde edilen gelirlerin artırılabilmesi için doğa turizmi, mağara turizmi, sağlık turizmi, av turizmi ve kongre turizmi gibi sahip bölgemizin sahip olduğu turizm potansiyellerinin değerlendirilerek bölge turizminin çeşitlendirilmesi sağlanabilecektir.

Şekil 36 2011 Yılında En Çok Ziyaret Edilen 10 Müze

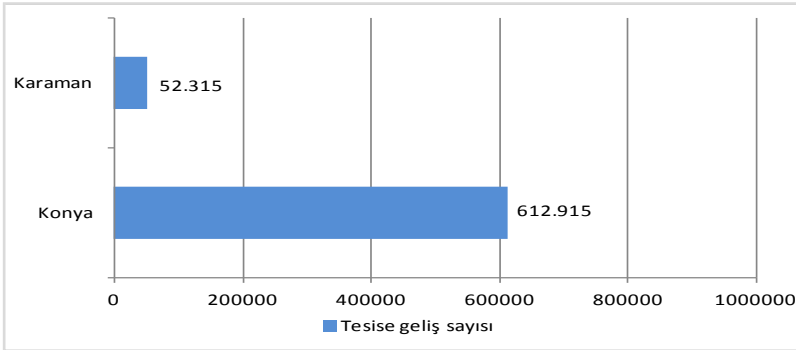
Kaynak: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, 2011

355. 2011 yılı verilerine göre Mevlana Müzesi'ne gelen turist sayısı yaklaşık 1,74 milyondur. Bölgeye gelen yabancı turistlerin büyük bir bölümü tur acenteleri tarafından paket programlarla gelmekte ve gelen turistlerin büyük bir kısmı konaklamamaktadır. Bu program içinde Konya bir durak ya da mola merkezi durumundadır. Konya'ya gelen gerek yerli gerekse yabancı turistlerin; günlük müze giriş istatistiği ile konaklama istatistiği arasındaki uçurum, Konya'ya gelen turistler başta Mevlana Müzesi olmak üzere çeşitli yerleri ziyaret ederek konaklamadan ayrıldığı, gerçeğini açıkça göstermektedir.

Şekil 37 Gelen Yerli ve Yabancı Turistlerin Ortalama Geceleme Süreleri

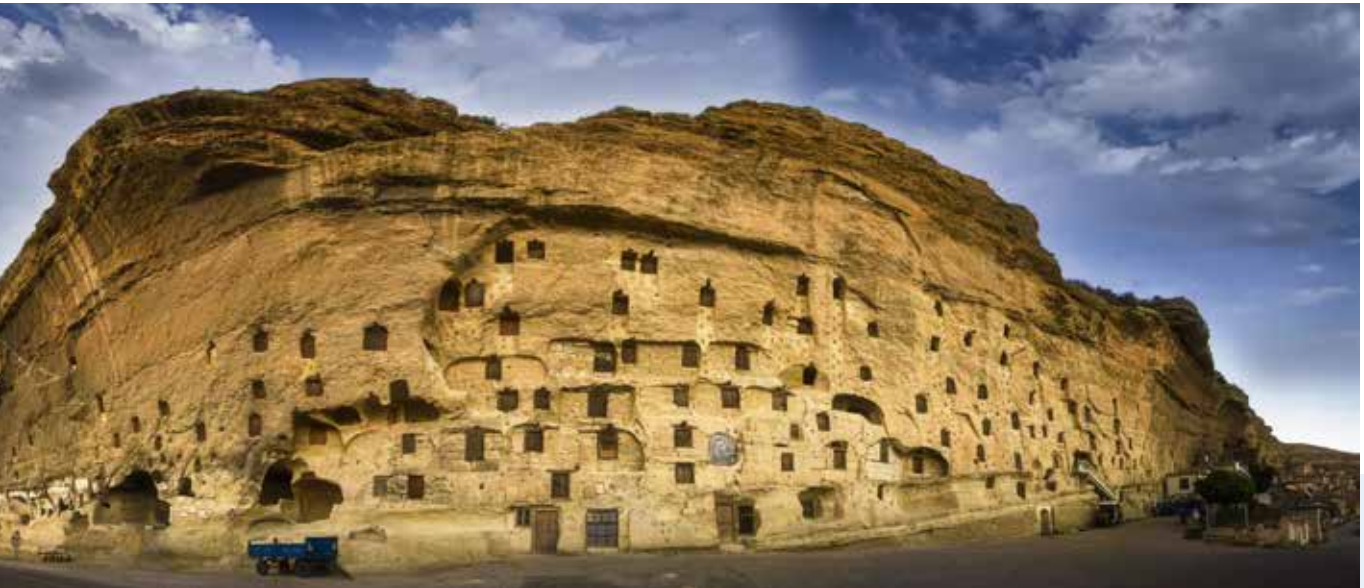
Kaynak: TÜİK, Bölgesel İstatistikler, 2011

356. Toplam geceleme sürelerine göre Karaman'a nispeten Konya'da daha fazla turist konaklamaktadır. Konaklayan turistlerin ortalama geceleme süresine bakıldığında; gelen turistlerin 1 gece civarında konakladıkları ve bölgemizin bu değerlerle ülke ortalamasının altında kaldığı görülmektedir.

Şekil 38 Tesislerde Konaklayan Turist Sayıları

Kaynak: TÜİK, Bölgesel İstatistikler, 2011

357. Karaman ilinde ise, müzelerin ziyaretçi sayısı 2011 yılı verilerine göre yaklaşık 14.500 kişi olup Konya'nın tam tersine yerli ve yabancı konaklayan turist sayısının müze ziyaretlerinden fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 6 Türlerine Göre Bölgedeki Turizm İşletme Sayıları

İşletme Türü (Karaman)	Adet	İşletme Türü (Konya)	Adet
Turizm İşletme Belgeli Yatak Sayısı	507	Turizm İşletme Belgeli Yatak Sayısı	4.032
Yatırım Belgeli Yatak Sayısı	120	Yatırım Belgeli Yatak Sayısı	4.451
Turizm İşletme Belgeli Otel Sayısı	6	Turizm İşletme Belgeli Otel Sayısı	24
Belediye Belgeli Konaklama Tesisi Sayısı	7	Belediye Belgeli Konaklama Tesisi Sayısı	71
Belediye Belgeli Yatak Sayısı	235	Belediye Belgeli Yatak Sayısı	3.044
Turizm İşletme Belgeli Restoran Sayısı		Turizm İşletme Belgeli Restoran Sayısı	14
Yatırım Belgeli Restoran Sayısı		Yatırım Belgeli Restoran Sayısı	8
A Grubu Seyahat Acentesi	7	A Grubu Seyahat Acentesi	84
B Grubu Seyahat Acentesi		B Grubu Seyahat Acentesi	3

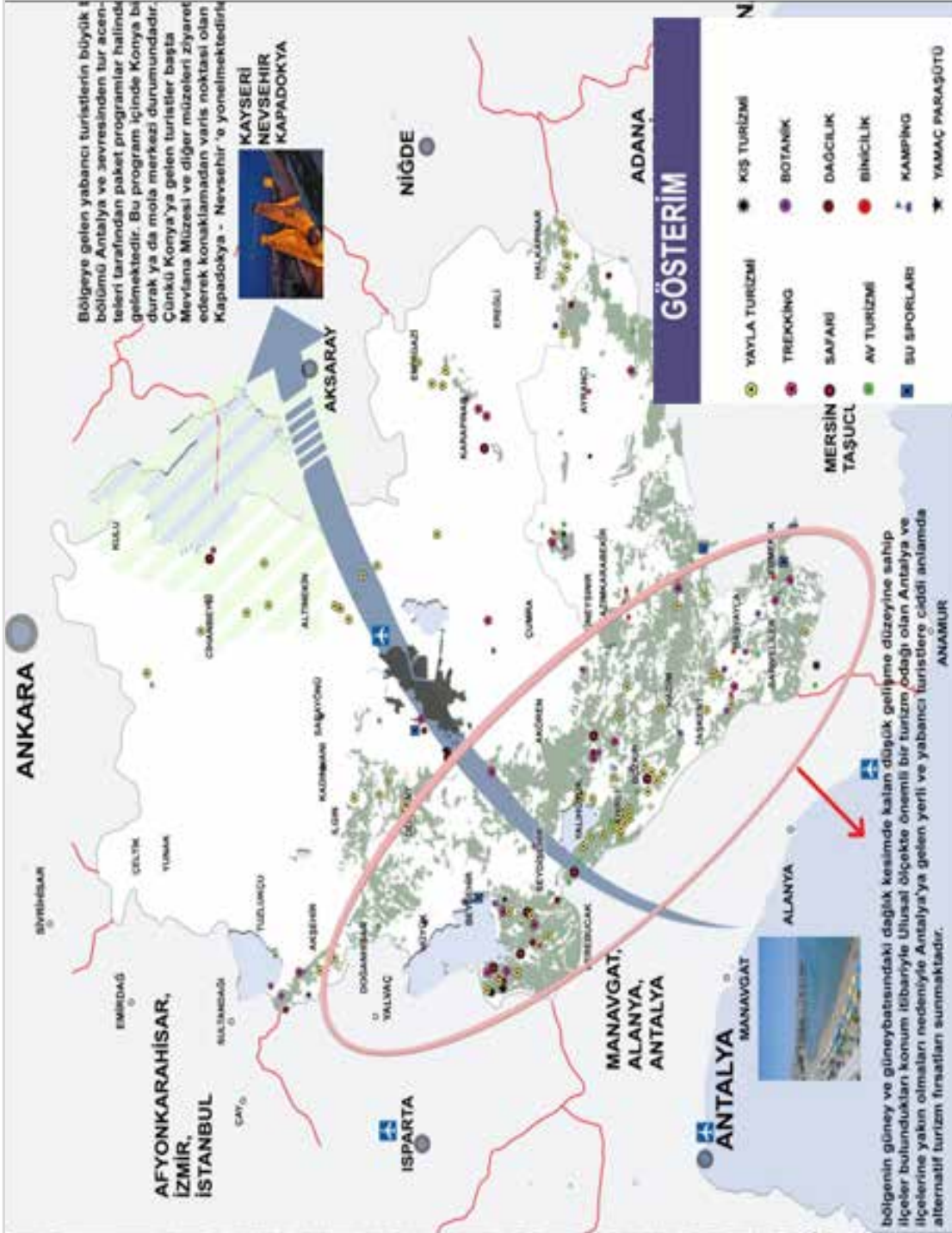
Kaynak: Konya-Karaman İl Kültür Turizm Müdürlüğü, 2013

358. Turizmi destekleyen işletme sayılarının bölgede yeterli olmadığı mevcut işletmelerin de niteliklerinin yetersiz olduğu görülmektedir. Tesislerin nicelik ve niteliklerinin artırılması beraberinde alternatif turizmin de gelişmesini sağlayacaktır. Konya ve Karaman'da kültür ve inanç turizmi dışında birden çok turizm çeşidinin uygulama alanı mevcuttur. Bu alanlarda konaklama hizmetlerinin yoğunlaştırılması, talebin artmasını sağlayacak dolayısıyla turizmin hareketliliğini hızlandıracaktır.⁴¹
359. Konya ve Karaman'daki seyahat acenteleri nicelik açısından yeterli gibi görülsede uluslararası ağ kurma, bölgeye yönelik tanıtım faaliyetlerine destek verme ve kalite standartlarına göre hizmet sunma gibi birçok alanda yetersiz kalmaktadır. İşletmelerin etkin turistik faaliyetler açısından iyileştirilmesi ve yönlendirilmesi gerekmektedir. Böylece seyahat acenteleri, turistik ürünlere yönelik iç ve dış talebin artırılmasına önemli katkılar sağlayacaktır.

41 - Turizm Teknik Komitesi Raporu, 2013

Harita 8 Bölge İçi Alternatif Turizm Fırsatları

360. Bölgemizde tanıtım faaliyetleri yeterince yapılmamaktadır. Bölgemizde, birer tanıtım faaliyeti olarak da değerlendirilen yarışma, ulusal ve uluslararası diğer organizasyon sayılarının yetersiz olduğu görülmektedir. **Bölgenin turizm altyapısının yeterli olmadığı,** özellikle yatırımların merkezlerde yoğunlaştığı, kırsala yayılmadığı gözlemlenmektedir. Turizmi destekleyen yeme-içme, eğlence ve diğer ihtiyaçlara yönelik tesislerin, nitelikli turizm şirketlerinin ve insan kaynaklarının yetersiz olduğu görülmektedir. Bölgemizin güney ve güneybatı bölümlerinde yani bölgenin dağlık kesimlerindeki yerleşimlerden dışarıya ya da kent merkezlerine göçün fazla olduğu gözlenmektedir. Bunun en büyük sebeplerinden birisi de geçim kaynaklarının sınırlı olmasıdır. Bu bölgelerde gerek arazi durumunun yetersizliği gerek makineli tarımın uygulanamaması gerekse tarıma alternatif başka sektörlerde gelişme sağlanamaması ekonomik kaygılara neden olmakta ve bu kaygılar göçle sonuçlanmaktadır.
361. **Bölgenin dağlık kesimlerinde alternatif turizme yönelik potansiyeller fazla olmasına rağmen kullanılmamaktadır.** Dünya eğilimlerinde, çevreye en fazla zararı veren, rahat ve pasif bir biçimde büyük gruplar halinde yapılan kitle turizmi, yerini bireysel ilgilerin ön plana çıktığı alternatif turizme bırakmaktadır. Bu sebeple özellikle bölgenin dağlık kesimlerinde ve turizme yönelik potansiyellerin de fazla olduğu bölgelerde, yeni bir istihdam olanağı için turizm potansiyellerinin harekete geçirilerek turizm bölgelerinin oluşturulması gerekmektedir. Oluşturulacak turizm bölgelerinde ilgili faaliyete ilişkin teknik ve sosyal altyapının hazırlanması, yöre halkının farkındalığının artırılması ve sektörde faaliyet gösterecek insan kaynaklarının oluşturulması gerekmektedir.

12 ÖNCELİK VE TEDBİRLER

Harita 8 Bölge İçi Alternatif Turizm Fırsatları

- 4.1 •TARIM, GIDA VE HAYVANCILIK FAALİYETLERİNDE İYİLEŞTİRME, GELİŞTİRME VE DÖNÜŞÜMÜN SAĞLANMASI
- 4.2 •TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ VE BÖLGE KIRSALINDA ALTERNATİF GELİR KAYNAKLARI OLUŞTURMAK AMACIYLA TURİZM POTANSİYELLERİN KULLANILMASI
- 4.3 •BÖLGE KIRSALINDA ALTERNATİF GELİR KAYNAKLARI OLUŞTURMAK AMACIYLA TARIMSAL FAALİYETLERİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ

ÖNCELİK 4.1: TARIM, GIDA VE HAYVANCILIK FAALİYETLERİNDE İYİLEŞTİRME, GELİŞTİRME VE DÖNÜŞÜMÜN SAĞLANMASI

Dünya üzerinde insan hayatının devamlılığının sağlanması için binlerce yıldır tarım yapılmaktadır. Günümüzde çok daha fazla nüfusu beslemek zorunda olan tarımın, stratejik bir sektör olduğu gerçeği, gün geçtikçe daha fazla anlaşılmaktadır. Hedefimiz, üstün, verimli, kaliteli ve pazarlanabilir çeşit, tür, hat ve ırkları geliştirmek ve yaygınlaştırmaktır. İç ve dış pazarın talep ettiği yeni tür ve çeşitler ile modern teknolojiler sektöre kazandırılacak ve kitle yayım araçlarının desteği ile yaygınlaştırılacaktır. Böylece verim ve kalite artırılabilecek, ürün çeşitliliğine katkı sağlanacaktır.⁴²

Gıda güvenliği ve güvencesinin sağlanması gibi stratejik bir öneme sahip olan bitkisel ve hayvansal üretim faaliyetlerinde sürdürülebilirliğin sağlanması ulusal düzeyde stratejik bir konudur. Tarımsal üretim, yarattığı gayri safi katma değerler açısından değerlendirildiğinde ekonomik bir faaliyet olmaktan çok insanlığın ve ilgili olduğu sanayi kollarının hammadde ihtiyacının karşılandığı alternatifsiz stratejik bir kaynak olarak düşünülmelidir. Bölgemiz çok geniş coğrafyası ve farklı ekolojik özellikleri ile ülkemizde gıda arz güvenliğinin temin edilmesi noktasında önemli bir yerde olup belli ürünlerde ulusal düzeyde üretimde ilk sırada yer almaktadır. Küresel iklim değişiminin neden olduğu etkiler, artan nüfus, değişen ve çeşitlenen tüketim alışkanlıkları; bitkisel ve hayvansal üretim faaliyetlerini geliştirme zorunluluğunu doğurmaktadır.

TEDBİR 4.1.1 : Çevreye Duyarlı ve Ekolojik Dengeye Zarar Vermeyen Üretim Süreçleri Desteklenecektir.

362. Dünyada bitki sağlığı çalışmalarının insana ve çevreye duyarlı bütüncül bir anlayışla yürütülmesi kapsamında karantina tedbirleri ve uygulama çalışmalarının uyum halinde yürütülmesi, biyolojik ve biyoteknik yöntemlerin yaygınlaştırılması önem taşımaktadır.

42 - GTHB Stratejik Planı, 2013-2017.

363. Bitki hastalıkları, yabancı otlar ve diğer etmenlere karşı gerçekleştirilecek mücadele yöntemlerinde doğaya ve biyolojik dengeye zarar vermeyen kültürel tedbirler, mekanik ve biyolojik mücadele ya da kimyasal ilaç kullanımını azaltacak entegre mücadele yöntemleri yaygınlaştırılacaktır.
364. Gıda güvenliğinin sağlanması için pestisit kalıntılarının önüne geçilmesi hususunda gerekli tedbirlerin alınmasına dönük faaliyetler desteklenecektir.
365. İnsanların başta gıda olmak üzere temel ihtiyaçlarını karşılamasında vazgeçilmez bir yeri olan canlı kaynakların temeli biyolojik çeşitliliktir. Üretimi yapılan tüm tarım çeşitlerinin, yani kültüre alınmış bitki ve hayvan türlerinin, temeli doğada bulunan yabani akrabalarına dayanır. Günümüzde de yeni tarım çeşitleri elde etmek veya mevcut olanları insanların ihtiyaçlarına göre iyileştirmek [ıslah etmek] için yabani türlerden yararlanılmaktadır.
366. Gıda ve tarım için önem taşıyan ve giderek azalan canlı kaynaklar, bu gün bir ülkenin sahip olabileceği önemli avantajlar arasında sayılmaktadır. Dünyanın tarım yapılabilecek nitelikteki alanları ve su kaynakları hızla kirlenmekte ve yok olmaktadır. Bilim adamları yakın gelecekte insanların ciddi bir gıda sorunu ile karşı karşıya kalacağı görüşündedir. Bu gelişmeler ışığında, ülkelerin sahip olduğu biyolojik çeşitlilik, özellikle genetik kaynaklar anlamında büyük bir güç durumuna gelmektedir.
367. Bu kapsamda bölgemiz için önem taşıyan biyolojik çeşitlilik unsurlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılacak, biyolojik çeşitlilik üzerindeki baskı ve tehditlerin azaltılması yönünde tedbirler alınacaktır.
368. Dünyada ve Bölgemizde etkisini giderek artıran iklim değişikliği etkileri göz önünde bulundurularak bitkisel ve hayvansal üretim için önem arz eden kuraklığa dayanıklı, verimi yüksek genetik kaynak unsurlarının korunması ve ıslah çalışmalarının yapılması sağlanacaktır.

TEDBİR 4.1.2 : Bölgede Katma Değeri Yüksek Ürünlerin Üretimi, Depolanması Ve İşlenmesi Desteklenecektir.

369. Ülkemiz gerek kalite problemleri gerekse hammadde temini nedeniyle tarımsal ürün ithalatı yapmaktadır. İthalat ürünleri incelendiğinde, bölge koşullarında üretilen veya üretilebilecek ürünlerin ithal edildiği görülmektedir. Bölge planı; bölgede katma değeri yüksek ürünlerin üretimini ve işlenmesini destekleyerek ülkemizin dış ticaret dengesine katkı sağlamayı hedeflemektedir.
370. Mevcut ürün desenine katma değeri yüksek yeni ürünlerin katılımının sağlanması, bunun yanında bölgede baskın olarak yetiştirilen ve ulusal düzeyde stratejik öneme sahip ürünlerin verimliliğinin ve kalitesinin artırılması bölge ekonomisine önemli oranda katkı sağlayacaktır.

371. Bölgede en fazla katma değer üretecek ve ihracata en fazla katkı sağlayacak ürünlerin öncelikli olarak üretim desenine alınması sağlanacak, bölge ekolojik koşullarına uygun olan ve/veya ithal edilen tarımsal ürünlerin üretimi teşvik edilerek katma değeri yüksek ürünlere dönüşümü sağlanacaktır. Özellikle arz açığı olan yağlı tohumlu bitkilerin üretimi artırılarak bölge ve ülkede yağ sektörünün hammadde ihtiyacı karşılanacak ve ithalatın azaltılmasına katkı sağlanacaktır.
372. Arz talep dengesini sağlayan ve tarıma dayalı sanayinin hammadde ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlayacak olan sözleşmeli üretim modelleri desteklenecektir.
373. Bölge kırsalında özellikle tarım arazilerinin küçük ve parçalı olduğu yerlerde ceviz, badem, zeytin, çilek, süs bitkileri, tıbbi ve aromatik bitkiler gibi bitkisel ürünler ile kırsal yerleşimlerin potansiyellerine göre küçükbaş hayvancılık, arıcılık gibi katma değeri yüksek ürünlerin üretimi desteklenecek, eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri uygulamalı olarak yapılarak etkililiği artırılacaktır. Böylece bu bölgelerdeki tarımsal işletmelerin verimlilikleri, dolayısıyla birim alandaki tarımsal üretim değeri artacaktır.
374. Tarım ürünlerinin işlenmesi, depolanması, paketlenmesi gibi ürünlerin katma değerinin yükseltilmesine yönelik yatırımlara destek verilecek ve kırsal istihdama katkı sağlanacaktır. Tarımsal üretim ve tarım sanayi entegrasyonunun sağlanması için, küçük ve orta ölçekli işletmeler desteklenecek, tarıma dayalı sanayileşmenin düzenli ve sağlıklı bir şekilde yapılandırılması amacıyla organize tarım ve hayvancılık bölgeleri kurulacaktır.
375. Katma değeri yüksek ürünlerin bölgede işlenebilmesi yönünde gerekli tedbirler alınarak bölge dışına çıkan katma değerlerin bölge içerisinde kalması sağlanacak böylece tarım sektörünün rekabet gücü artırılacaktır. Katma değer yaratacak tesislerin kurulumunda uygulanacak teşvik ve desteklemelerde öncelikle alt bölge merkezleri değerlendirilecektir.

TEDBİR 4.1.3: Bölge, Sertifikalı Tohumluk Üretim Üssü Haline Getirilecektir.

376. Bitkisel üretim materyali olan tohum, ülkelerin tarım sektörleri için stratejik bir öneme sahiptir. Günümüzde tohum sadece tarımsal bir girdi değil aynı zamanda teknoloji kullanılarak elde edilen ve yüksek gelir getiren ekonomik değere sahip bir üründür.⁴³
377. Kaliteli bir sertifikalı tohumluğun verimi artırmadaki payının buğday ve fasulye gibi kendine döllen bitkilerde %20-30 seviyesinde, mısır ve ayçiçeği gibi yabancı dölenen bitkilerde ise %100'lerin üzerinde olduğu bilimsel araştırmalarla ortaya konulan bir gerçektir. Bununla birlikte özellikle son yıllarda ülkemizde ve dünyada gerçekleştirilen tarımsal üretim artışında, yeni bitki çeşitleri ve kaliteli tohumluk kullanımının etkisi büyüktür.⁴⁴

43 - Tigem Tohumculuk Sektör Raporu, 2011

44 - Bitkisel Üretim Teknik Komitesi Raporu,2013

378. Tohumluk açığının kapatılabilmesi adına üretimin artırılması, Ar-Ge ve yenilik çalışmalarının hızlanması, ıslah ve çeşit geliştirme çalışmalarının desteklenmesi, tohumluk dış ticaret dengesinin yakalanmasına katkı sağlayacaktır.
379. Bölgemiz tohumluk üretimi için çok uygun iklim ve toprak yapısına sahip olup, katma değeri yüksek olan tohumluk üretiminin bölgemizde geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir. Bölgede üretilecek tohumluk üretimlerinde artan nüfus baskısını karşılayabilecek ve kuraklık etkilerine dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesi teşvik edilecektir.
380. Bölgede tohumculuğu yapılan bitki türleri dışında tohumculuğu yapılabilecek genetik kaynakların tespiti muhafazası ve ıslahçıların kullanımına sunulacak şekilde gerçekleştirilecek faaliyetler desteklenecektir.
381. Bölgede tohumluk üretiminde ıslah ve çeşit geliştirmeye yönelik Ar-Ge ve yenilik çalışmaları teşvik edilecek; kamu, üniversite ve özel sektör işbirliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.
382. Bölgede sözleşmeli tohumluk üretimi yapan üreticilerin tohumluk üretimde kalite standartlarını yakalamaları konusunda eğitim faaliyetleri desteklenecektir.
383. Bölgede tohumluk sektöründe faaliyette bulunan üretici, özel sektör, üniversite ve kamu kurumlarının tohumluk üretimine yönelik mekanizasyon, paketlenme, depolama ve taşıma altyapıları desteklenecektir.
384. Bölgemizde 2011 ve 2012 yıllarında gerçekleşen tohum fuarının devamlılığı sağlanacak, ulusal ve uluslararası fuar faaliyetleri desteklenerek bölgenin tanınırlığı artırılmaya çalışılacaktır. Bölgede tohumluk sektöründe faaliyeti olan kurum ve kuruluşların kümelenme çalışmaları da ayrıca teşvik edilecektir.
385. Bu tedbir kapsamında Akşehir, Altınekin, Çeltik, Çumra, Ereğli, Güneysınır, Ilgın, Kadınhanı, Yunak ilçeleri öncelikli olmak üzere bölge genelinde sulama altyapısının uygun olduğu alanlarda desteklenecektir.

TEDBİR 4.1.4: Tarımsal Üretim Yönelik Eğitim Faaliyetlerinin Etkililiği Artırılacaktır.

386. Bölgemizde özellikle üretim süreçlerinde yaşanan olumsuzluklar nedeniyle ciddi düzeyde verim ve kalite kayıpları meydana gelmektedir. Üreticiler; bitkisel üretim süreçlerinde üretimi yapılan bitki çeşidinin bölge şartlarına uygunluğu, ekim-dikim sıklığı, ekim zamanı, gübreleme, ilaçlama, sulama, hasat gibi bitki yetiştirme teknikleri ile ilgili konularda yeterli bilgi ve uygulama düzeyine sahip değildirler. Bütün bu sebeplere bağlı olarak bitkisel üretimde farklı kalitelerde ürünler ortaya çıkmaktadır.⁴⁵

45 - Bitkisel Üretim Teknik Komitesi Raporu,2013

387. Bu kapsamda bölgede yetiştiricilere yönelik olarak uygun çeşit seçimi, uygun toprak işleme ve tohum yatağı hazırlama, ekim [dikim] zamanı, sıklığı, optimum sulama ve gübreleme programları, hastalık ve zararlılarla mücadele yöntemleri ile hasat gibi verim ve kalite üzerinde birinci dereceden etkili bitki yetiştirme teknikleri konularında eğitim ve demonstrasyon faaliyetleri desteklenecektir.
388. Genelde tüm gıda ürünleri özelde ise hayvansal ürünlerde rekabetçi olabilmemizin ön şartı kaliteli ve hijyenik üretimdir. Tüketicilerin hayvansal ürün ihtiyacını karşılamak ve bunun karşılığında kar elde eden hayvancılık işletmelerinin tüketicilere karşı olan sorumluluklarının başında tüketici sağlığını koruyan ve gözetleyen ürünlerin üretilip pazarlanması gelmektedir.⁴⁶
389. Üreticilerin bakım ve besleme konusundaki bilgi eksiklikleri hayvanların verim düzeylerinin yükseltilmesinin önünde bir engel teşkil etmesinin yanında hijyenik şartlarda kaliteli üretim yapılmasını da engellemektedir. Hayvansal ürünlere dayalı sanayinin en çok yakındığı konulardan birisi de hijyenik şartlarda üretilmiş hammadde elde edememektir. Bu durum hayvansal ürün ihracat imkânlarını kısıtladığı gibi tüketicilerin de sağlıksız gıda tüketmek zorunda kalmalarına neden olmaktadır. Bunun yanında Türkiye'deki kültür ırkı hayvanların sayıları gün geçtikçe artmaktadır. Bu hayvanlardan istenilen verimlerin alınması onların uygun şartlarda bakım ve beslenmeleri ile mümkün olabilir. Kısaca genetik kapasite ne kadar arttırılırsa arttırılsın üreticilere bakım ve besleme konusunda gerekli bilgi aktarımı yetersiz kalırsa istenilen başarı elde edilemez.⁴⁷
390. Bölgede hayvansal üretimde yaşanan sorunların aşılmasına yönelik her türlü eğitim faaliyeti ve ilgili paydaşlar arası işbirliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.
391. Bölgede tarım sektörünün rekabetçiliğini artırmanın en önemli yollarından bir tanesi de üreticilerin ortak hareket etme kültürünün geliştirilmesidir. Bölge diğer bölgelerle kıyaslandığında kuraklık etkisinin daha yoğun hissedildiği dolayısıyla üretim sürecinde risklerin daha fazla olduğu bir bölgedir. Sektörün rekabetçiliğinin artırılması için kaynakların optimum kullanımı, üretim maliyetlerinin düşürülmesi ve pazarlama yeteneklerinin güçlendirilmesi sektörün geleceği için hayati önem arz etmektedir. Bölgemiz örgütlenme kapasitesi açısından ulusal düzeyde iyi bir konumda olmasına karşın mevcut kooperatif, birlik vb. örgütlerin etkinlik ve etkililikleri yeterli düzeyde değildir.
392. Bölgede mevcut tarımsal örgütlerin üye sayılarının artırılması, ihtiyaç duyulan alanlarda birlik, kooperatif vb. oluşumların kurulmasına yönelik eğitim faaliyetleri ile tarımsal örgütlerde kaynakların optimum kullanımı, maliyetlerin düşürülmesi ve pazarlama kabiliyetlerinin artırılmasına yönelik eğitim faaliyetleri de desteklenecektir.

---

46 - Hayvansal Üretim Teknik Komitesi Raporu, 2013

47 - Hayvansal Üretim Teknik Komitesi Raporu, 2013

TEDBİR 4.1.5: Bölge Alt Havzaları Ekolojik Yapılarına Uygun Üretim Kararları Alınacaktır.

393. Bölgemiz tarımsal ürün çeşitliliği ve değişen ekolojik (toprak, su, topografya, yükselti, eğim ve iklim gibi) koşulları dikkate alındığında alt havzalama çalışmasının yapılması gerektiği düşünülmektedir.
394. Bu kapsamda bölgemizde toprak, su, topografya, eğim, yükselti ve iklim koşulları açısından farklılık gösteren alanların bilimsel metotlarla tespitinin yapılarak üretim kararların alınması önem arz etmektedir.
395. Bölgemizin sahip olduğu bu farklı özellikler ile kuru ve sulu tarım alanlarının varlığı destek politikalarına yön veren yeni karar destek araçlarının geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu kapsamda Konya Karaman Bölge Planı, THÜDM ile uyumlu olacak şekilde alt havza çalışmalarının başlatılmasını destekleyecektir. Bu çalışma ile bölge ekolojik koşullarına uygun olan tarımsal üretim kararlarının alınması ve tarımsal desteklerin bu doğrultuda verilmesi sağlanacaktır.
396. Konya Karaman Bölgesi'nde sulamaya açılacak yeni alanların, bölgede yer alan havzaların iklim, toprak ve su kaynakları gözetilerek genişletilmesi gerekmektedir.

TEDBİR 4.1.6: Mera Alanlarının İslahına Yönelik Çalışmalar Desteklenecek Ve Etkili Kullanımı Sağlanacaktır.

397. Bölgemizde mevcut meraların ıslah edilmesi ve verimliliğinin artırılması gerekmektedir. Bu amaçla, köy ve ilçelerdeki mevcut meraların tespit edilerek mera yönetiminin uygun bir şekilde yapılması için köylerde mera yönetim birliklerinin kurulması ve meralarda uygun tarım teknikleri kullanılarak kaba yem veriminin artırılması için yetiştiricilerin teşvik edilmesi, bilinçlendirilmesi ve desteklenmesi gerekmektedir.⁴⁸
398. Bölgemizde kaba yem açığı yıllık 1.000.000 tonun üzerindedir. Bölgenin kaba yem ihtiyacının karşılanabilmesi noktasında mevcut meraların yetersiz kaldığı, ihtiyacın bölge dışından karşılandığı görülmektedir. Bölgede hayvancılığın sürdürülebilir olması için meralardaki kaliteli kaba yem daha çok ihtiyaç duyulmaktadır. Bölgemiz meralarında ortalama kaba yem verimi 30 kg/da'dır. Yapılacak ıslah çalışmaları ile bu değer 120 kg/da'a çıkacağı ve yaklaşık 1 milyon tonun üzerinde kaba yem üretileceği tahmin edilmektedir.⁴⁹
399. Bölgede hayvansal üretimde girdi maliyetlerinde önemli bir yere sahip olan kaba yem ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak gerçekleştirilecek ıslah çalışmaları artırılacak, ıslah amaçlı mera alanlarının biyoçeşitliliğinin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir. Bu kapsamda Bölgemizde öncelikli olarak küçükbaş hayvancılığın yaygınlaştırılacağı alt bölgelerde mera alanlarının ıslahına ve etkili kullanımı sağlanacaktır.

48 - Hayvansal Üretim Teknik Komitesi Raporu, 2013

49 - KOP Bölgesi Arazi Enerji Planlaması Raporu, 2012

400. Bölge mera alanlarında yanlış otlatma uygulamalarının azaltılmasına yönelik eğitim ve yayım faaliyetleri desteklenecektir.

TEDBİR 4.1.7: Bölge Küçükbaş Hayvan Üretim Üssü Haline Getirilecek.

401. Türkiye, bölgesindeki coğrafi yerleşimi, komşu ülkelerin hayvancılık yapılanması ve hayvansal ürün gereksinimleri dikkate alındığında, bu alanda öncü ülke konumuna gelme olanağına sahiptir. Belirtilen ülkelerle değişik alanlardaki yakınlıkları da bu hedefi destekleyici faktörlerdir. Bu ülkelere hayvansal ürün ve damızlık dışsatımı gerçekleştirme ve hızla pazarı geliştirebilme olanağı mevcuttur. AB ülkelerinin kuzu ve oğlak eti üretimi, talebin gerisindedir. Türkiye bu açığı kapatabilecek potansiyele sahiptir.⁵⁰

402. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği, genel olarak zayıf meralar ile nadas, anız ve bitkisel üretime uygun olmayan alanları değerlendirerek et, süt, yapağı, kıl ve deri gibi ürünlere dönüştüren bir üretim etkinliğidir. Türkiye'nin doğal kaynaklarının, özellikle meraların büyük bir bölümü sadece koyun ve keçi türlerine daha uygun oluşu, özellikle kırsal kesimdeki halkın tüketim alışkanlıkları gibi etmenler, küçükbaş yetiştiriciliği için uygun bir ortam yaratmıştır.⁵¹

403. Bölgemizde bulunan küçükbaş hayvancılık işletmelerinin rekabet gücünü artırmak için bölge koşulları dikkate alınarak yapılacak araştırma sonuçlarına göre belirlenecek optimum işletme büyüklüklerine kavuşturulması sağlanacaktır.

404. Kooperatif, yetiştirici birlikleri ve benzeri örgütlenmelerin kurumsal gelişimleri desteklenecek, etkinlik ve etkililikleri artırılacaktır.

405. Küçükbaş hayvanlardan elde edilen yünde kalitenin iyileştirilmesi ve ürün çeşitlendirmesine gidilmelidir. İşletmelerde sağım, kırkım işlemlerinde işgücü ihtiyacını azaltıcı faaliyetler desteklenecektir.

406. Küçükbaş hayvan etlerinin endüstriyel talep yapısına uyum sağlamada var olan dezavantajı ortadan kaldıracak araştırma ve geliştirme faaliyetlerine öncelik sağlanacaktır.

407. Üretimde yetiştiricilerin sürü sağlığı ve yönetimi konusunda var olan eksikliklerinin giderilerek daha verimli ve sağlıklı bir üretimin önü açılacak, hastalıktan arı sağlıklı bir üretim yapısı oluşturularak bölgenin dış ticarete rekabetçiliği artırılacaktır.

408. Bölgeye uygun ve nitelikli damızlık hayvan üretimi teşvik edilecektir. Ayrıca keçi yetiştiriciliği hem tiftik hem de kıl keçisinin ıslahı, gen kaynağı olarak korunması ve iyileştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir. Keçi yetiştiriciliği aynı zamanda bölgede bir kültür ve yaşam biçiminin devamı ve gelecek nesillere aktarılması gereken bir sosyo-ekonomik olgu olarak kamuoyuna tanıtılmalıdır. Bu amaçla, sektörün gelişmesine uygun coğrafi ve sosyo- kültürel alanlarda panayır ve festival düzenlenmelidir.

50 - Türkiye'de Küçükbaş Hayvancılığın İyileştirilmesi, ZMO,2010

51 - Türkiye'de Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği, ZMO Yayınları.

409. Bölgemizde küçükbaş hayvancılıkta çoban ücreti, girdiler içinde önemli bir yer tutmaktadır. Buna karşılık nitelikli çoban bulmak da zorlaşmıştır. Ayrıca çobanlık ilgi gören bir meslek olmaktan çıkmıştır. Belirtilen hususlardaki eksikliği gidermek üzere; sertifikalı çobanlık veya hayvan bakıcılığı eğitimi verilecek, çobanlara sosyal güvence sağlanmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.⁵²
410. Bölgemizde küçükbaş hayvancılığa yönelik faaliyetler tipoloji 4 grubuna giren düşük gelişme düzeyine sahip ilçeler öncelikli olmak üzere bölge genelinde desteklenecektir.

TEDBİR 4.1.8: Alternatif Hayvancılık Faaliyetleri Yaygınlaştırılacaktır.

411. Bölgemizde genellikle süt inekçiliği, besi sığırcılığı, koyun-keçi yetiştiriciliği ve yumurta tavukçuluğu yaygın olarak yapılmakta fakat at yetiştiriciliği, manda yetiştiriciliği ve kanatlı eti üretimi gibi diğer hayvancılık faaliyetleri ise sınırlı olarak yapılmakta veya hiç yapılmamaktadır. Alternatif hayvancılık faaliyetlerinin sınırlı yapılması veya yapılamamasına yönelik sorunların tespiti ve bu sorunlara yönelik çözümleri geliştirilecek ve bu tür hayvancılık faaliyetleri desteklenecektir.⁵³
412. Organik hayvancılık desteklenecektir. Organik hayvancılığın yapılabilmesi için beslemede organik bitkisel ürünler kullanılmalıdır. Bu nedenle organik bitkisel üretimin teşvik edilmesi önem arz etmektedir. Organik hayvansal ve bitkisel üretim yapan iki sektör arasında iletişim sağlayacak ticari organizasyon veya kuruluşların oluşturulması için girişimlerde bulunulmasına yönelik çalışmaların yapılması sağlanacaktır.
413. Bölgede organik arıcılığa elverişli araziler tespit edilerek dağlık kırsal alanlar öncelikli olacak şekilde organik arıcılığın üretimi teşvik edilecektir.
414. Bölge yumurta tavukçuluğu açısından çok önemli bir üretim kapasitesine sahip olup bu sektörün ihtiyaç duyduğu tüm altyapı yatırımlarına sahiptir. Mevcut alt yapı yatırımlarından istifade edilerek veya yeni yatırımların teşviki ile bölgede et tavuğu üretimi geliştirilecektir. Bu konuda yem sektörünün teşvik edilmesi, modern kanatlı kesimhanelerinin kurulması ve bu kesimhanelerde ileri işlenmiş tavuk ürünlerinin üretiminin artırılması için her türlü hayvancılık desteği sağlanacaktır.⁵⁴

TEDBİR 4.1.9: Çevre Hassasiyeti ve Hayvan Refahı Gözetilerek Hayvansal Üretim Yapan İşletmelerin Verimliliği Artırılacaktır.

415. Hayvanların doğasına uygun bir şekilde yetiştirilmesi, bakım, besleme, barındırma ve nakilleri ile ilgili düzenlemelerin yapılması ile hayvan refahının sağlanması, veteriner halk sağlığı tedbir ve uygulamaları ile hayvanlardan insanlara geçen hastalıkların önlenerek halk sağlığının korunması büyük önem arz etmektedir.
416. Hayvancılık işletmelerinin çevreye verdiği zararları azaltmak için işletmede çalışanların eğitimi ve mevcut işletmelerin çevreye uygun hale getirilmesi için yapılacak olan yatırım ve faaliyetler desteklenecektir.⁵⁵

52 - Hayvansal Üretim Teknik Komitesi Raporu, 2013

53 - Hayvansal Üretim Teknik Komitesi Raporu, 2013

54 - Gıda Teknik Komitesi Raporu, 2013

55 - Hayvansal Üretim Teknik Komitesi Raporu, 2013

417. Bölgemiz hayvancılık işletmelerinin yenilenebilir enerji potansiyelinin üretim amacıyla değerlendirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir. ⁵⁶
418. Hayvan refahı kriterlerinin başta farkındalık eğitimleri, ardından sahaya aktarılması ve zaman içerisinde uygulamaya geçirilmesi için yapılacak faaliyetler desteklenecektir.
419. Ölçek ekonomisi esas alınarak tarımsal işletmelerin kapasitelerinin artırılması teşvik edilecek, işletmelerin yem üretim kabiliyetleri, mera olanakları ve altyapı yeterlilikleri göz önünde bulundurularak bu işletmelerin desteklenmesi sağlanacaktır.
420. Hayvansal üretim yapan işletmelerin mevcut yapılarının iyileştirilmesi ve verimliliğinin artırılması yönünde gerçekleştirilecek faaliyetler desteklenecektir.
421. Küçükbaş organize hayvancılık bölgeleri ve bölge ihtiyacını karşılayacak koç ve teke deposu oluşturulması teşvik edilecektir. ⁵⁷

ÖNCELİK 4.2: TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ VE BÖLGE KIRSALINDA ALTERNATİF GELİR KAYNAKLARI OLUŞTURMAK AMACIYLA TURİZM POTANSİYELLERİNİN KULLANILMASI

Turizm sektörü, birçok endüstri gibi bölgesel veya ulusal kalkınma için bir araç olarak kullanılmıştır. Yaygın biçimde, iş ve vergi gelirlerinin oluşturulmasına, ödemeler dengesi problemlerinin hafifletilmesine ve bölgesel ve ulusal ekonomik gelişimlere katkıda bulunan turizm sektörü, Türkiye'nin ekonomik kalkınma stratejisinde önemli bir sektördür. Bu doğrultuda Konya Karaman Bölge Planı turizme yönelik potansiyeller kullanılırken, bölgedeki refah ve gelişmişlik düzeyi dengesizliklerini azaltıcı doğrultuda yönlendiren, doğal, tarihsel, kültürel ve sosyal çevreyi koruyucu ve geliştirici bir yaklaşım içinde ele alan politikaların geliştirilmesini hedeflemektedir.

Nitekim turizm sektöründe gözlemlenen dünya eğilimlerine bakıldığında; çevreye en fazla zarar veren, rahat ve pasif bir biçimde büyük gruplar halinde yapılan kitle turizmi, yerini bireysel ilgilerin ön plana çıktığı eko turizme bırakmaktadır.

Mevcut durum analizinde de belirtildiği gibi, bölge ilçeleri ve kırsalında tarım sektöründen elde edilen gelirlerin düşmesiyle yaşanan ekonomik sıkıntılar yüzünden başlıca çözüm göç olarak görülmüş ve bunun sonucunda da hızlı bir nüfus kaybı yaşanmaya başlamıştır. İşte turizm sektörünün önemi de burada ortaya çıkmaktadır. Bölge kırsalında özellikle de bölgenin dağlık kesimlerinde yer alan yerleşmeler ciddi bir turizm potansiyeline sahiptir ancak bu potansiyellerin harekete geçirilmesini sağlamak gerekmektedir.

Turizm sektörü, her ne kadar bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması ve bölge kırsalında yaşamın canlandırılması temel amacı altında işlenen bir konu olarak ele alınsa da; kent merkezlerinde de sektöre ilişkin konaklama, pazarlama ve turizmi destekleyen işletmelerin yetersizliği gibi sorunlardan dolayı turizm potansiyellerinin tam olarak değerlendirilememesi sebebiyle bu bölümde kent merkezlerine ilişkin kararlar da alınmıştır.

TEDBİR 4.2.1: Turizmin Çeşitlendirilmesi Sağlanacaktır.

422. Bölgede özellikle inanç turizminin öne çıktığı görülmektedir. İnanç turizmine yönelik potansiyellere bakıldığında; sadece Türk-İslam dönemi ile sınırlı kalmayan aynı zamanda Hristiyanlık dönemine ilişkin önemli şahsiyet ve eserleri de barındıran ve Hristiyanlığın hac güzergahında bulunan bir bölge durumundadır. Özellikle Kilistra ve Debre kentleri başta olmak üzere, inanç turizmi açısından önem arz eden yerleşimlerin ve eserlerin turizme kazandırılması sağlanacaktır.
423. Bölgede inanç turizmine ilaveten çok fazla potansiyel olmasına rağmen bunların kullanılmadığı gözlenmektedir. Özellikle kırsal bölgelerde bu potansiyellerin kullanılmasıyla yeni istihdam alanları oluşturulacak böylece kırsalda yaşanan göç sorununa çözüm getirilmeye çalışılacaktır.
424. Mevcut durumda da belirtilen potansiyel alanlarda alternatif turizm bölgeleri oluşturularak turizm faaliyetlerinin etkinleştirilmesine katkı sağlanacaktır. Bu alanlarda; dağ yürüyüşü (Ermenek Alt bölgesi, Beyşehir, Derebucak, Seydişehir,

Doğanhisar, Taşkent ilçeleri öncelikli olmak üzere), botanik tur [Ahırılı, Akşehir, Beyşehir, Ermenek ve Seydişehir ilçeleri öncelikli olmak üzere], araçlı ve çadırli kamp, dağcılık [Ermenek Alt bölgesi, Beyşehir, Derebucak, Seydişehir, Doğanhisar, Taşkent ilçeleri öncelikli olmak üzere], mağaracılık [Seydişehir, Derebucak ve Ermenek ilçeleri öncelikli olmak üzere], kuş gözlemciliği [Cihanbeyli, Beyşehir ilçeleri öncelikli olmak üzere], doğa, hava ve su sporları, avcılık, binicilik, bisiklet, foto safari vb. gibi faaliyetler geliştirilecektir.

425. Bölgede özellikle kentsel alanlarda kongre turizmi, kültür turizmi, sağlık turizmi [Ilgın ve Cihanbeyli ilçeleri öncelikli olmak üzere] gibi alternatif turizm potansiyellerinin de harekete geçirilerek, ilgili faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik eylem planları hazırlanacaktır. Böylece hem turizm sezonunun bütün bir yıla yayılması hem de turizmden elde edilen gelirlerin artması sağlanacaktır.

TEDBİR 4.2.2: Turizme Yönelik Altyapı Eksiklikleri Giderilecektir.

426. Bölgede turizm sektörüne yönelik gerek sosyal gerekse teknik altyapı eksikliklerinin çok fazla olduğu görülmektedir. Bunların yanında turizmi destekleyen işletmeler ve insan kaynakları kapasitesi anlamında yetersizlikleri de göze çarpmaktadır.
427. Bölgede bulunan tarihi, doğal ve kültürel varlıklara ilişkin envanter çalışmaları bulunmasına rağmen bu çalışmaların yeterli olmadığı ve ihtiyacı karşılamadığı görülmektedir. Bölgenin sahip olduğu değerlerin ne olduğu, bu değerlerin mevcut durumları ve ihtiyaçlarının neler olduğu bunların hangilerinin nasıl kullanılması gerektiği konusunda uzman kişilerden oluşan ekiplerce yapılacak çalışmalara destek verilerek potansiyel kaynakların turizm ürünü olarak kullanılması sağlanacaktır.
428. Envanter çalışmaları da göz önüne alınarak, turizme yönelik alanlarda gerekli, tarihi ve kültürel değerlerin restorasyonu, doğal ve kültürel tüm değerlerin çevre düzenlemeleri ve gerekli ek tesis ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar desteklenecektir.
429. Bölgede turizm sektöründe yaşanan en önemli sorunlardan biri de turistlerin konaklamamasıdır. Bölgede turizme yönelik talebin artırılabilmesi ve turizm hareketliliğini hızlandırabilmek için konaklama hizmetlerinin yoğunlaştırılması sağlanacaktır. Ayrıca Turizm yatırım planlaması rehberi hazırlanarak, bölgede turizmi destekleyen yeme-içme, eğlence ve diğer ihtiyaçlara yönelik tesis eksikliklerinin ve sosyal altyapıya yönelik eksikliklerin giderilerek, bölgeye gelen turistlerin çeşitli aktivitelerle vakit geçirmeleri sağlanacaktır.
430. Kırsal alanda eko turizm bölgelerinin oluşturulmasına yönelik "Alan Yönetim Planları"nın hazırlanması sağlanacaktır. Bu bölgelerde, başta ulaşım olmak üzere, ilgili faaliyete ilişkin teknik ve sosyal altyapısının hazırlanması sağlanacaktır.
431. Turizm eylemi başlangıcından bitimine sosyal bir hareketliliktedir. Bu sebeple turizmin gelişmesinin temel koşullarından biri de ulaşım altyapısının iyileştirilmesidir. Turizm destinasyonlarına göre ulaşım bağlantılarının güçlendirilmesi, çeşitlendirilmesi ve birbirlerine entegre edilmeleri sağlanacaktır. Ayrıca kent içi ulaşım altyapısındaki

eksiklikler giderilerek kent merkezlerine gelen turistlerin standartlara göre yönlendirilmeleri ve güvenli şekilde transferleri sağlanacaktır. Bununla birlikte kente yabancı olan ziyaretçilerin kent içi ulaşımına, turistik ve önemli yerlere, hava durumuna ve benzeri önemli bilgilere ulaşabilecekleri elektronik şehir rehberlerinin kent in yoğun bölgelerinde kurulması desteklenecektir.

432. Uluslararası standartlarda kentsel sembol oluşturacak canlı müzelerin ve sanal müzelerin kurulması desteklenecektir.
433. Turizmi destekleyici şekilde gelişecek ticari faaliyetlere ilişkin olarak özellikle kırsal alanlarda yöresel el sanatlarının üretim ve satışına ilişkin altyapının oluşturulması sağlanacaktır.
434. Sektöre ilişkin insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir. Ayrıca yöre halkının turistik, tarihi ve kültürel değerleri hakkında bilinçlendirilmesine, eserleri tarihçeleri ve dil eğitimlerine yönelik çalışmaların desteklenmesiyle kırsal bölgelerde yöre halkının tarihi ve kültürel değerleri korumaları ve rehberlik faaliyetlerini gerçekleştirmeleri sağlanacaktır.
435. Doğal kaynakların, ekolojik ve ekonomik verimliliğini sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde koruyan ve kullanan bir yaklaşımla, değerlendirilmesi amacıyla gerekli altyapı ve eğitim çalışmalarının yapılması sağlanacaktır.

TEDBİR 4.2.3: Dinamik Pazarlama Anlayışı Geliştirilecektir.

436. Bölgede tanıtım faaliyetlerinin yeteri kadar ve doğru olarak yapılmaması göze çarpan bir unsurdur. Turizmden elde edilen gelirlerin artırılması için pazarlama faaliyetlerinin etkin ve etkili hale getirilmesi gerekmektedir.
437. Tanıtım faaliyetlerinde süreçler belirlenerek, pazar ülkelerde; pazarın özellikleri, müşteri gruplarının eğilim ve istekleri, demografik yapı ve rakip ülkelerin durumunun araştırılması, geçerli ve güvenilir bilgiler toplanması, çözümlenmesi, yorumlanması gibi çalışmaların yapılması sağlanacak ve farklı hedef kitlelerin özelliklerine göre farklı pazarlama ve tanıtım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.⁵⁸
438. Tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde özgün ve yerel değerlere sadık kalınarak çağdaş değerlerin vurgulanmasına, hedef kitleye yönelik turizm ürünlerinin ön plana çıkarılmasına önem verilecektir.
439. Sinema, tanıtım ve kısa filmler, halkla ilişkiler faaliyetleriyle desteklenen reklam kampanyaları gibi araçların tanıtım faaliyetlerinde kullanılması desteklenecektir. Gerçekleştirilecek tanıtım faaliyetlerinde, uluslararası organizasyonlara katılım ve ev sahipliğinin yoğun olarak kullanılmasına önem verilecektir.

58 - Turizm Teknik Komitesi Raporu, 2013

440. Yöreyle özgü değerlerin kullanıldığı yarışma, konferans, ödül töreni, mistik müzik festivali ve benzeri organizasyonların tanıtım aracı olarak kullanılması sağlanacaktır.
441. Turizmde rekabeti artırmak ve sürdürülebilirliğini sağlamak için, iyi imaj yaratılması ve imaj sürekliliğini sağlayıcı proje ve programlar hazırlanacaktır.
442. Turizm sektöründe turistik ürün; seyahat, konaklama ve diğer çekiciliklerin bir bütünü olup bunların istenilen zamanda bir araya getirilebilmesi için üreticiler, araçlar ve tüketiciler arasında bilgi akışını sağlayacak etkin bir iletişim ağının kurulması sağlanacaktır. Böylece hizmet kalitesinden müşteri memnuniyetine kadar birçok olumlu çıktı ve müşterilere ulaşmada da önemli fırsatlar elde edilecektir. Bu kapsamda bölgede, turistik e-harita, turistik kent bilgi sistemi, e-seyahat, bölge turizm kaynakları sistemi gibi bilgi teknolojilerine dayalı pazarlama altyapısının geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.⁵⁹

TEDBİR 4.2.4: Turizme Yönelik İşbirlikleri Geliştirilecektir.

443. Bölgemizde doğal, tarihi ve kültürel değerleri nedeniyle turistik anlamda öne çıkarılması gereken bazı destinasyonlar bulunmaktadır. Bu destinasyonların sahip oldukları turizm potansiyeli diğer bölgelerle işbirliği sağlanarak planlı bir şekilde kullanıma açılacaktır. Komşu destinasyonlar bazında birbirini tamamlayıcı ürünlerin eşleştirilmesine yönelik çalışmalar yapılarak seyahat acentelerinin işbirliğinde tur programlarının hazırlanması sağlanacaktır. Ayrıca, destinasyonlara ilişkin ortak tanıtım ve pazarlama politikaları ve faaliyetleri desteklenecektir. Böylece hem Konya Karaman bölgesinin hem de aynı destinasyon içinde bulunan diğer bölgelerin pazar alanlarının çeşitlenmesi sağlanmış olacaktır.
444. Turizm alanlarının etkin bir şekilde yönetiminin sağlanması, sektördeki bazı gelişmelere ve çalışmalara yön vermek, öncülük etmek ve uygulayıcı olmak adına sivil toplum kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör temsilcilerinden oluşan bir konseyin kurulması sağlanacaktır. Bu konseyin komşu destinasyonlarla yapacakları eğitim, tanıtım, araştırma gibi turizmin gelişimine katkı sağlayacak faaliyetleri desteklenecektir.
445. Turizmin istediği nitelikte işgücünün yetiştirilmesinde kamu-özel sektör-STK işbirliği yapılacak, özel sektörün katılımı ve desteği sağlanacaktır.
446. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yürütülen İpek Yolu Turizmi Geliştirme çalışmaları kapsamında işbirlikleri yapılarak bölgemizde bulunan kervansarayların ve köprülerin turizme kazandırılarak hem bölgemize hem de İpek yolu turizmine katkı sağlanacaktır.
447. Bölgeye gelen yabancı turistlerin büyük bir bölümü tur acenteleri tarafından paket programlarla gelmektedir. Bu program içinde Konya bir durak ya da mola merkezi durumunda olduğundan Konya'ya gelen turistler, başta Mevlana Müzesi ve diğer

59 - Turizm Teknik Komitesi Raporu, 2013

müzeleri ziyaret ederek konaklamadan ayrılmaktadır. Bölgede turizm potansiyellerinin değerlendirilmeye alındığı alanlarda altyapıya ilişkin eksikliklerin giderilmesinin ardından kullanıma hazır hale gelen turizm bölgeleri için; tur acenteleri ile işbirliği yapılarak paket turlar kapsamına alınması sağlanacaktır. Ayrıca turizmi destekleyen işletmelerin de acentelerle işbirliği yapması desteklenerek bölgede konaklamanın artırılmasına katkı sağlanacak ve yeme-içme, eğlence, hediyelik eşya gibi turizmi destekleyen ticari faaliyetlerden elde edilen gelirlerin artması sağlanacaktır.

448. IATA ile bölgenin uluslararası ulaşılabilirliğinin artırılması, dünya seyahat acenteleri birliği ile bölgenin uluslararası düzeyde pazarlanmasının sağlanması ve bölgedeki seyahat acenteleri ile dünyanın diğer bölgelerindeki seyahat acentelerinin işbirliklerinin geliştirilmesi, ICCA ile bölgenin kongre ve toplantı turizm potansiyelinin daha etkin kullanılması ile orta ve uzun vadede bölgenin kongre turizmi pazarından yeterince pay almasının sağlanmasına yönelik uluslararası düzeyde işbirliklerinin geliştirilmesi desteklenecektir. Böylece turizm sektöründe süreklilik sağlanmış olacaktır.

ÖNCELİK 4.3: BÖLGE KIRSALINDA ALTERNATİF GELİR KAYNAKLARI OLUŞTURMAK AMACIYLA TARIMSAL FAALİYETLERİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ

Bölgemiz dağlık kırsal alanlarında tarımsal faaliyetler en önemli ekonomik faaliyetlerden olup tarım arazilerinin parçalı ve küçük olması tarımsal gelirleri düşürmekte ve özellikle bölgemiz dağlık kırsal alanlarda yoğun göçlerin yaşanmasına neden olmaktadır. Tarım dışı alternatif ekonomik faaliyetlerin yanında öncelikli olarak dağlık kırsal alanlar başta olmak üzere birim alandan elde edilecek gelirlerin artışını sağlayacak üretim kararlarının alınması kırsalda istihdamın sürdürülebilirliği açısından büyük önem arz etmektedir. GTHB 2013-2017 Stratejik Planında tarımsal altyapının iyileştirilmesi ve kırsalda yaşam kalitesinin yükseltilmesi noktasında bölgesel kalkınma projelerinin bir fırsat olduğu belirtilmiştir. Konya Karaman Bölge Planı, bölge kırsalında alternatif gelir kaynakları yaratarak kırsalda yaşanabilirliği artıracak proje ve tedbirleri destekleyecektir.

TEDBİR 4.3.1: Organik Tarım Yaygınlaştırılacaktır.

449. Bölgemiz, geleneksel tarım faaliyetlerinin uygulandığı geniş tarım alanlarına sahip olmasına karşın özellikle dağlık yerleşimlerde küçük tarım alanlarına sahiptir. Bu nedenle dağlık alanlarda gelirlerin düştüğü ve yoğun göçlerin yaşandığı görülmektedir. Söz konusu alanlarda tarımsal faaliyetlerini sürdüren küçük tarım işletmeleri için organik tarım bir fırsata dönüştürülebilir. Bölgede özellikle dağlık alanlarda yaşanan yoğun göç kırsal ekonomide yakalanan istikrar ile engellenebilecektir.
450. Bu kapsamda işletme büyüklüğü ve gelir açısından dezavantajlı alanlarda eğitim ve yayım faaliyetleri yaygınlaştırılacak, gönüllü işletmelerde demonstrasyon üretimleri gerçekleştirilecektir. Bölgede kontrol ve sertifikasyon hizmetleri artırılabilecek, tarım işletmelerine yönelik üretim, pazarlama ve tanıtım destekleri verilecektir. Bölgede tüketicilerin bilinçlendirilmesi amacıyla tanıtım materyalleri hazırlanacak, tüketici ve üreticilerin bir araya gelebilecekleri organik semt pazarları oluşturulacaktır.

451. Beyşehir-Seydişehir Alt Bölgesi, Ermenek Alt Bölgesi öncelikli olmak üzere Bölgemizin dağlık alanlarında ve parsel büyüklüğü küçük olan yerleşimlerde organik tarım işletme sayılarının artırılmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.

TEDBİR 4.3.2: Arıcılık Faaliyetleri Artırılacaktır.

452. Bölgemizde arıcılık faaliyetleri ağırlık olarak dağlık alanlarda yayılma göstermiştir. Üretilen toplam bal miktarı açısından ulusal düzeyde çok etkin olunmamasına karşın bölgede ciddi düzeyde arıcılık potansiyelinin olduğu bilinmektedir. Bitkisel üretimde polinasyonun[tozlanmanın] gerçekleşmesinde arıcılığın çok ciddi katkısı bulunmaktadır. Bölgemiz tarımsal faaliyetlerinde bitkisel üretimin yoğunluğu göz önüne alınırsa arıcılık faaliyetlerinin artırılmasının bitkisel üretimde verimliliğe ciddi katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

453. Bölgede var olan arıcılık faaliyetlerinde özellikle teknik bilgi ve eğitim düzeylerinin yetersiz olduğu görülmüştür. Arı hastalık ve zararlılarının teşhis ve tedavilerinin zamanında ve etkili bir şekilde yapılamaması, ana arı üretiminin ihtiyacı karşılayamamasından dolayı yaşlı ve verimsiz ana arıların uzun süre kolonide tutulması, ıslah edilmemiş ana arı varlığı, tarımsal faaliyetlerde ilaçlamanın bilinçsiz yapılması ve anız yangınları gibi çok sayıda etmen arıcılıkta verim ve kaliteyi olumsuz etkilemektedir.

454. Bölgede arıcılık faaliyetinin etkinliğini artırmak için öncelikle bölgenin bitki florası, ekolojik yapısı, yerleşim birimlerinin mekânsal dağılımı ile mevcut arı yoğunluğunu dikkate alan nitelikli ve güncel bir flora haritasının çıkarılması gerekmektedir. Bu kapsamda ticari amaçlı üretime uygun alanların tespitinin yapılarak üretim planlaması yapılacaktır. Tarıma elverişli olmayan arazilerde ballı bitki yoğunluğu artırılarak verim ve kalitenin artırılması sağlanacaktır. Bölgede özellikle meyveciliğin yoğun yapıldığı alanlarda tozlaşmayı artırmak amacıyla arıcılık faaliyetleri yaygınlaştırılacaktır.

455. Arıcılıkta karlılığı ve sürdürülebilirliği sağlayacak şekilde bilgi ve teknolojiyi kullanma, organik arıcılık ve örgütlü olma konusunda bal üreticilerinin bilinç düzeylerinin arttırılmasına yönelik eğitim ve yayım faaliyetleri desteklenecektir.

456. Bu kapsamda öncelikli olarak Beyşehir-Seydişehir Alt Bölgesi ve Ermenek Alt Bölgesi öncelikli olmak üzere, uygun floraya sahip dağlık alanlarda arıcılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

TEDBİR 4.3.3: Meyvecilik ve Sebzeçilik Yaygınlaştırılacaktır.

457. Meyve ve sebze sektörünün potansiyel olarak yarattığı gelir, diğer tarımsal ürünlerin en az dört katı olabilmektedir. Sektör, emek yoğun bir sektördür ve kırsal bölgelerde özellikle kadınlar için çok önemli bir istihdam kaynağıdır. Aynı zamanda işleme sektörü ikincil bir istihdam da yaratmaktadır. Bu nedenle iklimin de sektörün gelişmesi için elverişli olduğu bölgelerde, sektör çok kritik bir değerdedir.⁶⁰

60 - İPARD Programı, 2007-2013

458. Bölgemizde özellikle su sıkıntısı yaşanmayan dağlık kırsal alanlarda tarım alanlarının küçük ve parçalı olduğu işletmelerde birim alandan elde edilen geliri artırmak adına meyve ve sebzeçilik yaygınlaştırılacaktır. Bu doğrultuda Beyşehir-Seydişehir Alt Bölgesi ve Ermenek Alt Bölgesi ile Ereğli, Halkapınar, Ayrancı, Güneysınır ilçeleri öncelikli olmak üzere ekolojik koşulların uygun olduğu yerleşimlerde gerçekleştirilecek faaliyetler desteklenecektir.
459. Bununla beraber, taze meyve ve sebzelerin, kolay bozulan ve hasat sonrası yetersiz işleme ve koruma uygulamalarına karşı çok hassas ürünler olması nedeniyle hasat edilen ürünün bir kısmında kayıplar yaşanmaktadır. Bu nedenle bölge kırsalında üretilen ürünlerde hasat sonrası kayıpların azaltılması ve katma değerin artırılmasına yönelik olarak ayıklama, tasnifleme, paketlenme, depolama, soğuk zincir ve pazarlama altyapılarının oluşturulması ve modernizasyonuna yönelik faaliyetler desteklenecektir.
460. Katma değerin yükseltilebilmesi için, bu ürünlerin bölgede işlenmesine yönelik tesislerin kurulumu, öncelikle alt bölge merkezlerinde olmak üzere teşvik edilecektir.

5

AMAÇ

KORUMA
KULLANMA
DENGESİ İÇİNDE
YEŞİL BÜYÜMENİN
SAĞLANMASI

Yeni dönem bölgesel gelişme politikalarında kalkınmanın sadece iktisadi değil aynı zamanda sosyal ve çevresel yönleriyle bir bütün olarak ele alınması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Günümüzde özellikle çevre ve enerji konuları giderek önemini artırmaktadır.

Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de enerji talebi sürekli artmakta fakat üretimde yerli kaynak kullanımı yetersiz kalmaktadır. Bunun sonucunda da gerek ülke gerekse bölge olarak enerjide dışa bağımlılık artmaktadır. Türkiye Enerji Raporu 2012’de son 21 yılda enerjide dışa bağımlılığın; birincil enerji arzında %52’den %72’ye yükselmiş olması ve yerli üretimin talebi karşılama oranının %40 civarında azalmış olmasının önemli bir risk oluşturduğuna dikkat çekilmiştir. Enerjide dışa bağımlılığın azaltılması ise küresel rekabette Türkiye ve Bölge’nin öne çıkmasını sağlayacak ucuz ve kaliteli sanayi ürünlerinin üretilmesi aşamasında enerji girdi maliyetlerinin düşürülmesi açısından önem arz etmektedir. Bu durum öyle bir boyut kazanmıştır ki cari açık artışında ülkede en büyük etkiye sahip sektörlerin başında gelen enerjide dışa bağımlılığı nispeten azaltacak, ülke ve bölgelerin rekabetçilik düzeyini arttıracak yatırımların yapılmasını zorunlu hale getirmiştir. Ayrıca, Konya-Karaman Bölgesi’nde kişi başı enerji tüketiminin Türkiye ortalamasının üstünde olduğu gerçeğinden hareketle de enerji yatırımlarının bölge için önemi daha bariz bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizde de merkezi düzeyde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı’nda üzerinde sıklıkla durulan enerji verimliliği konusunda birçok hedef belirlenmiştir. Bu hedefler arasında yürütülen ve planlanan çalışmalar kapsamında birincil enerji yoğunluğunun, 2015 yılında 2008 yılına göre %10 oranında azaltılması, enerji verimliliği uygulamaları için verilen teşvik miktarının 2015 yılına kadar %100 artırılması, 2023 yılına kadar ülke çapında elektrik dağıtım kayıplarının %8’e indirilmesi, sanayi sektöründe enerji kullanımından [elektrik enerjisi payı dâhil] kaynaklanan sera gazı emisyonlarının sınırlandırılması ve kamu kuruluşlarının bina ve tesislerinde, yıllık enerji tüketiminin 2015 yılına kadar %10 ve 2023 yılına kadar %20 azaltılması gibi önemli kararlar yer almaktadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Enerji Verimliliği Derneği tarafından yürütülen, sanayi kuruluşlarında Enerjide Verim Artırıcı Proje [EVAP] sayesinde sanayi kuruluşlarında belirlenen 13 enerji verimlilik artırıcı proje alanıyla 10 yılda 65 milyar TL değerinde enerji tasarrufu yaratılması hedeflenmektedir.

Sonuç olarak, enerji talebinin ülke ortalamasının üzerinde bir artış göstereceği dikkate alınarak alternatif enerji kaynaklarının ve enerji verimliliği tedbirlerinin kararlılık ve işbirliği halinde uygulamaya geçirilmesi, özellikle endüstriyel faaliyetlerin yoğun olduğu Konya Karaman Bölgesi’nin bölgesel rekabet edebilirliğine ivme kazandıracaktır. Ayrıca bu sayede petrol ve doğal gaz sektörlerine aşırı bağımlılıktan kaynaklanan riskler ve çevreye olan olumsuz etkiler hızlı bir şekilde azaltılacaktır.

Öte yandan sürdürülebilir kalkınma, Birleşmiş Milletler tarafından “Bugünün ihtiyaçlarını, gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılama olanaklarını tehlikeye atmaksızın karşılayan kalkınma” olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda kalkınma kavramı sadece ekonomik büyümeyi değil, bunu gerçekleştirirken çevresel faktörleri [hava, su ve toprak] ve çevre bilincini de içinde barındıran bir süreçtir.

Konya Karaman Bölge Planı’nın bu temel amacı yukarıda çevre ve enerji konusunda dünya genelinde yaşanan gelişmeleri dikkate alarak bölge düzeyinde koruma kullanma dengesi içinde yeşil büyümenin sağlanması hedeflenmektedir.

13. EĞİLİMLER

13.1 ENERJİ SEKTÖRÜ

461. Enerji sektörü Konya Karaman Bölgesi'nin ulusal ve küresel rekabet edebilirliği açısından stratejik bir sektör konumundadır. **Bölgede güneş enerjisi konusunda bölgenin güneyindeki ilçeler öne çıkmaktadır.** Türkiye'nin en iyi radyasyon değerlerine sahip alanları arasında bulunan, Ermenek, Başyayla ve Sarıveliler ilçeleri, bölgemizin güneyinde dağlık alanlarda bulunmaktadır. Bu sebeple güneş enerjisi yatırımları için geniş düzlükler bulunmamaktadır. Bu ilçelerin dışında Konya'nın Karapınar ve Karaman'ın Ayrancı ilçesi coğrafi özellikler ve güneş enerjisi potansiyeli açısından yatırımların teşvik edilebileceği ilçelerdir.
462. Bölgede yeterince faydalanılamayan yenilenebilir ve temiz enerji teknolojilerine yatırım yapılarak ve enerji ekipmanlarının yerli üretimine ağırlık verilerek, bölgesel kalkınmada önemli ekonomik ve toplumsal gelişmenin sağlanabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, farklı rüzgâr hızlarında elektrik üretebilecek tribün teknolojisinin gelişmesi nedeniyle bölgenin orta derece rüzgâr varlığına sahip Seydişehir, Taşkent, Ermenek, Sarıveliler ve Başyayla gibi güney ilçelerinde rüzgâr enerjisinden elektrik üretme imkânı bulunmaktadır. Bu ilçelerde rüzgâr enerjisi potansiyelinin Çanakkale Bölgesi'ne göre daha düşük olmasına rağmen rüzgârın süreklilik arz etmesi nedeniyle rüzgâr enerjisi yatırımı açısından bölgeye avantaj sağlamaktadır.
463. **Konya Karaman Bölgesi'nde jeotermal kaynaklar Konya'nın batı/güneybatı bölgesinde bulunmaktadır.** Konya Karaman Bölgesinde en yüksek jeotermal enerji potansiyeline sahip bölge Konya ili Ilgın ilçesidir. Ilgın sahasındaki jeotermal enerji potansiyeli kaplıca turizminde ve kaplıca tesisi ve yerleşim bölgesinin ısıtılmasında kullanılmaktadır.
464. **Bölgede enerji verimliliği uygulamalarının öncelikle sanayi sektöründe yoğunlaşması gerekmektedir.** Bölgede elektriğin en çok tüketildiği imalat sanayi sektörüne ilişkin Bölge Planı'nda öngörülen senaryonun gerçekleşmesi halinde sanayi sektöründeki elektrik tüketimlerinin daha da artacağı ve ülkenin enerji tüketiminin daha büyük bir kısmına hâkim olacağı düşünülmektedir. Bu açıdan bakıldığında, 2010-2023 Enerji Verimliliği Strateji Belgesi'nde geçen 2020 yılına kadar her bir sanayi alt sektöründeki indirgenmiş enerji yoğunluklarının en az %15 azaltılması stratejisine paralel olarak enerji verimliliği uygulamalarında sanayi faaliyetlerinin öne çıkarılması gerekmektedir.

13.2 DAHA YAŞANABİLİR BİR ÇEVRE İÇİN HAVA KALİTESİ

465. **Bölgemizdeki hava kirliliği kaynakları üç grupta toplanmaktadır. Bunlar ısınma, sanayi ve ulaşımdır.** Hava kirliliği, solunum yolları hastalıkları gibi ölümcül olabilecek sağlık sorunlarına neden olmaktadır.

466. **Genel itibariyle bölgenin hava kalitesi düşüktür.** Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hava kirliliği açısından Konya ve Karaman'ın merkez ilçeleri ile Akşehir, Beyşehir, Çumra, Ilgın ve Seydişehir birinci derece, diğer ilçeler ise ikinci derece kirli ilçeler arasında sayılmaktadır. Hava kalitesinin düşmesindeki en önemli nedenler Karaman'da kullanılan yakıtın ve yakma sistemlerinin düşük olması ve rüzgâr hızının az olmasıyken Konya'da sırasıyla rüzgâr hızının düşüklüğü, inverziyon ve kent merkezinin topografik yapısının çanak şeklinde olması olarak görülmektedir.⁶¹
467. Hava kirliliğinin en önemli unsurlarından biri olan trafik kaynaklı emisyonlar, Konya ve Karaman'da tüm karbon monoksit emisyonlarının % 70-90'ını, azot oksit emisyonlarının %40-70'i, hidrokarbon emisyonlarının %50'si ve şehir bazında kurşun emisyonlarının %100'ünü oluşturmaktadır.⁶²
468. Bölgede hava kalitesi ile ilgili yapılan çalışmalarda yaz mevsimiyle karşılaştırıldığında kışın konsantrasyonlar oldukça yüksektir. Minimum sıcaklığın 5 derece veya altında olduğu günlerde PM10 [Havadaki parçacık konsantrasyonu] seviyesinin akşamın erken saatlerinde arttığı, gecenin ilk saatlerinde düştüğü ve sabahın erken saatlerinde yeniden yükseldiği görülmektedir.⁶³
469. Kış aylarında ortaya çıkan bu yükselmenin en önemli sebebi bölgede ısınma için kullanılan yakıtın kirlenici etkileridir.
470. Ortalama SO₂ ve PM10 konsantrasyonları incelendiğinde kent merkezlerinde doğalgaz kullanımının yaygınlaşmasının hava kirliliği oranını düşürdüğü görülmekteyse de hava kirliliği, çevresel anlamda Konya'nın 1., Karaman'ın ise 3. en önemli sorunu olmaya devam etmektedir. Ayrıca alınan önlemlerin yeterli olmamasında Karaman'da en önemli neden olarak eğitim ve bilinç eksikliği, Konya'da ise mali imkansızlıklar ve yine bilinç eksikliği öne çıkmaktadır.⁶⁴

Tablo 7 Konya ve Karaman'da Yıllara Göre Pm10 Ortalamaları

Yıl	Ölçüm yapılan istasyonlar	PM10 ortalaması (µg/m3)	Minimum	Maksimum	KVS değerinin aşıldığı gün sayıları	İlk Seviye Uyarı Eşiğinin Aşıldığı gün sayıları (*)
2007	Karaman (Merkez)	102	17	232	0	0
2008	Karaman (Merkez)	107	20	260	0	1
2009	Karaman (Merkez)	77	8	277	1	1
2010	Karaman (Merkez)	80	16	276	3	2

Kaynak: TÜİK, Bölgesel Göstergeler, 2010

61 - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Temiz Hava Eylem Planı, 2010, s.83

62 - Konya Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü Konya İl Çevre Durum Raporu 2011, s.125, Karaman Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü Karaman İl Çevre Durum Raporu 2011, s.40

63 - Konya ÇSM, Konya Büyükşehir Belediyesi, Konya Temiz Hava Programı 2012-2019, 2011, s.6

64 - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Türkiye Çevre Sorunları Ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu, 2012, s.7, s. 26-27

Yıl	Ölçüm yapılan istasyonlar	PM10 ortalaması (µg/m3)	Minimum	Maksimum	KVS değerinin aşıldığı gün sayıları	İlk Seviye Uyarı Eşiğinin Aşıldığı gün sayıları (*)
2011	Karaman (Merkez)	82	19	261	8	1
2007	Konya (Merkez)	107	19	506	10	0
2008	Konya (Merkez)	107	13	484	10	15
2009	Konya (Merkez)	80	5	446	4	4
2010	Konya (Merkez)	67	7	372	3	2
2011	Konya (Merkez)	67	9	248	1	0

Kaynak: TÜİK, Bölgesel Göstergeler, Konya ve Karaman İl Çevre Durum Raporları

471. Hava kirliliğinin azaltılması için Konya ve Karaman'da yapılabilecek uygulamalar arasında; binalardaki ısı uygulamalarına önem verilmesi, kaliteli ve temiz kömürün yakılmasının sağlanması, ısınmada doğal gazın kullanımının teşvik edilmesi, kazan yakıcıların [ateşçilerin] periyodik zamanlarda eğitilmesi, sanayi tesislerinin şehir dışına taşınması ve/veya yeni planlanan alanların şehrin dışında ve hâkim rüzgâr yönü gözetilerek inşa edilmesi, motorlu taşıt kullanımının azaltılması gibi faaliyetler bulunmaktadır.

13.3 SU KİRLİLİĞİ BÖLGEYİ TEHDİT EDİYOR

472. Konya Karaman Bölgesi'nin su kaynakları, hem kentsel hem de tarımsal kullanıma yönelik hizmetlerin yetersiz olması ve su kullanımının bilinçsizce yapılması nedeniyle tehdit altındadır. Bölgenin önemli kısmı Konya Kapalı Havzası içinde kaldığından atık suların deşarji havza dışına yapılamamaktadır.
473. Su kirliliğinin en önemli nedenlerinden biri de atıkların su kaynaklarına karışmasıdır. Keza Konya Karaman Bölgesi'nde de yüzey ve yer altı sularının en önemli kirlenme nedenleri olarak evsel atık sular ve zirai faaliyetlerden kaynaklanan atıklar görülmektedir.⁶⁵ Bu atıklar arıtma tesislerinin yetersizliği yüzünden Ereğli Akgöl Sazlıkları örneğinde olduğu gibi doğal yaşam alanlarını da etkilemektedir.

Tablo 8 Türkiye, Bölge ve İl Bazında Kanalizasyon ve Atık Su Hizmetleri

BÖLGE ADI	Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı [%]	İçme ve kullanma suyu arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı [%]	Atık su arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun belediye nüfusu içindeki payı [%]
Türkiye	88	54	62
TR52	84	20	48
Konya	85	22	45
Karaman	76	-	71

Kaynak: TÜİK, Bölgesel Göstergeler, 2010

65 - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Türkiye Çevre Sorunları Ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu, 2012, s. 38-45

474. Karaman'daki sanayi tesislerinin büyük bir kısmı şehir dışındaki organize sanayi bölgesinde konuşlandırılmıştır. Karaman'da bulunan fabrikaların büyük bir çoğunluğu gıda sektöründe hizmet vermektedir ve önemli miktarda atık su çıkışı olan tesis bulunmamaktadır.⁶⁶ Konya'da ise sadece organize sanayi bölgesinde arıtma tesisi kuruludur.⁶⁷ Ancak arıtma tesisi henüz devreye girmemiştir. Buradan çıkan atık su ise kanalizasyon ile karışarak DSİ ana tahliye kanalı vasıtasıyla zaman zaman Tuz Gölü'ne deşarj edilmektedir.
475. Evsel kullanım sonucu oluşan ancak fosseptik içermeyen atık su [gri su] bölgede doğrudan kanalizasyona karışmakta ve bu suların ikincil kullanım alanlarından yeterince faydalanılmamaktadır. Bu tip suların ayrı bir altyapı sistemi ile tekrar kullanıma sunulması gerekmektedir. Bölgede başarılı bir uygulama örneği olarak Konya KOSKİ arıtma tesisinden çıkan suların bir kısmının "mor şebeke" vasıtasıyla sulama suyu olarak kullanılması gösterilebilir.
476. Konya Karaman Bölgesinde kullanım oranı düşük olan atık su arıtma teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla kullanılabilir su miktarı artacak ve bu sular tarımda sulama maksatlı, yeşil alanların sulamasında, endüstriyel geri kazanımda ve yeraltına enjeksiyon gibi bir çok alanda kullanılabilir. Bölgenin hâlihazırdaki kurak yapısı, su kaynakları ve yağışları göz önüne alındığında arıtma tesislerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir.
477. Kuyuların ilçelere göre dağılımına bakıldığında; kaçak [ruhsatsız] kuyuların özellikle Çumra bölgesinde çok fazla olduğu görülmektedir. Çumra ile birlikte Meram, Ilgın ve Ereğli ilçelerinde de kaçak kuyular yoğunlaşmaktadır.⁶⁸ Belgesiz kuyuların fazla olması; yeraltı sularının aşırı derecede tüketilmesine ve obruk oluşumu gibi kentsel alanları tehdit eden sorunlara neden olurken tarımsal faaliyetlerde suyun bilinçsizce kullanılması da sulak alanların yok olmasına sebep olmaktadır.

13.4 TOPRAK YÖNETİMİ

478. **Bölge topraklarının en geniş kısmını oluşturan tarım alanlarında su ve sulama sorunu önemli bir yer tutmaktadır.** Mevcut su kaynaklarının kısıtlı olması nedeniyle suyun verimli kullanılmasının elzem olduğu bölgede suyun ihtiyaçtan fazla kullanılması toprakta tuzlanma ve çoraklaşmaya neden olmaktadır.
479. **Bölgede tuzlanma sorununun en fazla görüldüğü alanlar Karapınar ilçesi ve çevre arazilerdir.** Karapınar çevresinde sulu tarım alanları 2000 yılından sonra hızlı bir şekilde artmıştır. Ancak çiftçilerin sulu tarım kültürünü çok iyi bilmemeleri, toprakların yeterince drene edilememesi, bitkinin ihtiyacından fazla su kullanılması gibi nedenlerden dolayı bu bölgede toprakta tuzlanma ve çoraklaşma sorunu ortaya çıkmıştır.⁶⁹ Tuzlanma, tarım sektöründe verim kaybına, toprağın çoraklaşmasına ve bitki örtüsünün azalmasıyla erozyona sebep olmaktadır.

66 - Karaman Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü Karaman II Çevre Durum Raporu 2011, s. 158

67 - Konya Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü Konya II Çevre Durum Raporu 2011, s. 269-270

68 - Mevlana Kalkınma Ajansı TR52 Bölgesi Kuraklık Endeksi, 2012, s.39

69 - Yılmaz, Mutlu, Karapınar Çevresinde Yeraltı Suyu Seviye Değişimlerinin Yaratmış Olduğu Çevre Sorunları, Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi 2(2), 2010, s. 158

480. Bölgede tarımsal faaliyetlerin bilinçsizce yapılması toprakları verimsizleştirmekte ve şiddetli erozyona açık hale getirmektedir. Ülkemiz genelinde bu durumun en çok karşılaşıldığı bölgelerin başında, Konya Karaman Bölgesi ve bölge içinde özellikle Karapınar ilçesi ve çevresi gelmektedir. Hasat sonrası tarlada kalan bitki saplarının bir değerinin olmaması, böcek ve diğer zararlıları yok etme, çeşitli hastalıkları önleme, toprak işlemede kolaylık sağlama ve anızın çok kolay, çabuk ve masrafsız şekilde yok edilmesini sağlama gibi gerekçelerle anızlar yakılmaktadır. Tarımsal ilaç kullanımı hem bitkinin hem de bitkiyi tüketenin sağlığı açısından önemli olsa da, bu kimyasalların aşırı kullanımı hem toprağın kirlenmesine ve veriminin düşmesine, bitkilerde fitotoksiteye neden olmakta ve ürün veriminde azalmalara yol açmakta, hem de üründe ve çevrede kalıntı miktarının ve kirliliğin artmasına neden olmaktadır.
481. Konya-Karaman Bölgesinde işletmeler, atıkların geçici depolanması, ara depolanması ve bertaraf tesislerine gönderilmesi noktasında sorun yaşamaktadır. Konya-Karaman Bölgesinde değişik sektörlerden kaynaklanan tehlikeli atıkların bertarafına yönelik tesis bulunmamaktadır. Bölgede gelişen sanayi sektörü üretimine bağlı oluşan atıkların bertarafı ve geri kazanımı büyük ölçüde bölge dışında yapılmaktadır.

14. ÖNCELİK VE TEDBİRLER

- 5.1 • TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİN SAĞLANMASI
- 5.2 • İMALAT SANAYİ BAŞTA OLMAK ÜZERE TÜM SEKTÖRLERDE ÇEVRE DOSTU TEMİZ ÜRETİM SÜREÇLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ, ÇEVREYE DUYARLI TEKNOLOJİLERİN KULLANIMI
- 5.3 • ÇEVRESEL ALTYAPININ İYİLEŞTİRİLMESİ
- 5.4 • ÇEVRE BİLİNCİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI
- 5.5 • BÖLGENİN ENERJİ ÜRETİMİ VE KULLANIMINDA YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ PAYININ ARTIRILMASI
- 5.6 • İMALAT SANAYİ İŞLETMELERİ BAŞTA OLMAK ÜZERE TÜM KURUM VE KURULUŞLARDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ UYGULAMALARININ YAYGINLAŞTIRILMASI

ÖNCELİK 5.1: TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİN SAĞLANMASI

Ekonomik ve sosyal kalkınmada bölgelerin sahip olduğu doğal kaynaklar potansiyeli ve bu potansiyelin sürdürülebilir bir şekilde kullanımı önem arz etmektedir. Ekolojik sistemin ayrılmaz bir parçası olan toprak ve su kaynakları, tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin, dolayısıyla bugün ve gelecekte gıda arz güvenliğinin sağlanmasında en önemli doğal kaynaklarımızdır. Bölgemiz ulusal düzeyde stratejik öneme sahip olan pek çok tarımsal ürünün üretiminde ilk sıralarda yer almasına karşın iklim değişiminin olumsuz etkileri ve toprak su kaynaklarının iyi yönetilememesi gibi nedenlerden ötürü bölgenin bu konumu tehlike altındadır. Toprak su kaynaklarının yönetimi disiplinler arası karmaşık bir yapıya sahip olup doğru bir toprak su yönetimi politikası sağlıklı ve sürdürülebilir bir tarımsal yapının da temelini oluşturmaktadır. Bölgemizde toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi için kaynaklarımızın kısıtlı olduğu bilincinin mutlaka oluşturulması gerekmektedir. FAO, "Tarım ve Gıda İçin Toprak Su Kaynaklarının Durumu" raporunda 2050 yılında sosyo ekonomik baskılar ve iklim değişimi etkileri neticesinde gelişmekte olan ülkelerin tarımsal üretimlerini iki katına çıkarmak zorunda olduklarını belirtmiştir. Ayrıca DSİ, ülkemizde kullanılabilir durumda olan yerüstü ve yer altı su potansiyelinin yıllık yaklaşık olarak 112 milyar m³ olduğunu bu değerın 44 milyar m³'ünün kullanıldığını bildirmiştir. 2030 yılı itibariyle ülke nüfusunun 100 milyona ulaşacağı ve yıllık su potansiyelimiz olan 112 milyar m³ suyun tamamının kullanılacağı öngörülmektedir. Mevcut hali ile su kaynaklarının %74'ünün tarımsal sulamada kullanıldığı düşünülürse 20 yıl sonra su kaynakları üzerinde oluşacak baskıları tahmin etmek mümkündür. Yıllar itibariyle içme suyu ve sanayi su kullanım oranlarında yaşanacak artışlar tarımsal sulamalarda kullanılacak sulama oranlarını düşürecektir. Bu nedenle tarımsal sulama etkinliklerini artıran modern sulama teknikleri ve teknolojilerinin yaygınlaştırılması Konya Karaman Bölgesinde tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin en büyük teminatı olacaktır. Bu nedenle Bölge Planı toprak ve su kaynaklarının yönetimine ayrı bir önem vermekte bölgedeki tüm kurum ve kuruluşlar ve gerçek kişiler ile birlikte etkin bir yönetim anlayışı geliştirerek toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilirliğine yönelik tüm faaliyetleri desteklemektedir.

TEDBİR 5.1.1: Toprak ve Su Kaynakları Yönetim Etkinliği Artırılacaktır.

482. Tarım alanlarında tuzlanma, bilinçsizce yapılan sulama ve gübreleme gibi birincil tarım faaliyetleri ile ortaya çıkmaktadır. Bölgemizde tuzlu ve alkali tarım alanları ile taban suyu seviyesi yüksek alanların tespitlerinin yapılarak bu alanlarda ıslah çalışmalarının başlatılması ve sulamaya yeni açılacak alanlarda drenaj sistemlerinin kurulmasının sağlanması tuzlanmanın önlenmesinde önem arz etmektedir. Bölgemizde tuzlu alanlara yönelik yapılacak altyapı ve ıslah faaliyetlerine paralel olarak tuzlanma riski taşıyan alanlar ile tuzlu ve kurak alanlara uygun bitki desenlerinin oluşturulması da toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilirliği açısından oldukça önemlidir.
483. Bölgemizde kirlilik noktasında hassas tarım alanlarının tespit edilerek toprak ve su kaynaklarının korunmasına yönelik tedbirler alınacak, toprak ve su kaynaklarında kirliliğe neden olan etmenlerin izlenmesi, kirliliğin azaltılması ve ıslah edilmesine yönelik altyapı faaliyetleri ve eğitim çalışmaları desteklenecektir.
484. Bölgemiz tarım alanlarında toprak ve su kaynaklarına yönelik uluslararası standartlara uygun bir şekilde güncel ve sağlıklı bir veri tabanının bir an önce oluşturulması büyük önem arz etmektedir. Bölge Planı, bu kapsamda yapılacak çalışmaları teşvik edecektir.
485. Organik maddece oldukça zayıf olan bölge tarım toprakları, organik maddece yeterli seviyeye getirilmelidir. Toprak organik maddesini artırmak için çiftlik gübresi, yeşil gübreleme yapılması ile birlikte bir önceki hasattan kalan atıklarda toprağa kazandırılması anız yakılışının önüne geçilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda Bölge Planı, Türkiye ortalamasının çok altında organik madde içeriğine sahip olan bölgemiz topraklarında organik madde artışına yönelik faaliyetleri desteleyecektir.
486. Konya Karaman Bölgesinde erozyon risk alanlarının belirlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır. Bununla birlikte Konya'da yer alan Toprak Su ve Çölleşme ile Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü ve üniversiteler işbirliği ve rehberliğinde çölleşme ile mücadele ve erozyon kontrolüne yönelik toprak muhafaza çalışmaları desteklenecektir.
487. Gerek IPCC raporu, gerekse yürütülen bir dizi ulusal ve uluslararası bilimsel model çalışmaları, Türkiye'nin yakın gelecekte daha sıcak, daha kurak ve yağışlar açısından daha belirsiz bir iklim yapısına sahip olacağını ortaya koymuştur. Bu bilgiler ışığında, iklim değişikliği etkilerinin Konya Karaman Bölgesi su kaynakları potansiyeli ve kalitesi üzerine etkileri ile uluslararası iklim değişikliği senaryolarını dikkate alan modelleme çalışmaları ile bölge doğal kaynakları ve tarımsal üretim üzerindeki etkilerinin belirleneceği çalışmalar yapılacaktır. Ayrıca kuraklık etkilerinin önceden tahmin edilip karşılaşılabilecek olumsuz etkileri azaltabilmek bölgeden beklenen gıda arzının sağlanabilmesi noktasında büyük önem arz etmektedir. Bu doğrultuda bölgemizde tarımsal kuraklık erken uyarı sistemlerinin oluşturulması yönünde faaliyetler teşvik edilecektir.

488. Bölgemizin su kaynakları kısıtı ve iklim değişiminin olumsuz etkileri düşünüldüğünde su tüketimi az olan ve kuraklığa dayanıklı tür ve çeşitlerin yetiştiriciliğinin yapılması, bölgedeki toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilirliğinin sağlanması bakımından oldukça önemlidir. Bölgede kuraklık test merkezleri güçlendirilecektir. Bu merkezlerin ve benzeri diğer kuruluşların Konya Karaman Bölgesinde tarımı yapılan mevcut çeşitlerin su kullanım kapasiteleri ve kurağa toleranslarının belirlenmesine yönelik çalışmaları desteklenecektir.
489. Bölgemizde toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilirliğini sağlamak için, sulu tarım alanlarında sulama programlarının oluşturulmasına yönelik araştırma çalışmalarının tamamlanarak yaygınlaştırılmasının sağlanması yönünde faaliyetler ile tarımsal sulamalarda aşırı su kullanımının önüne geçmek için sulu tarım alanlarında hacim esasına göre su kullanımı desteklenecektir.
490. Bölgemizde drenaj ve atık sularının arıtılarak tarımsal ve peyzaj sulamalarında kullanılmasına yönelik çalışmalar desteklenecektir.
491. Bölge tarım alanlarında su tasarrufu sağlayacak yöntem[damla, yağmurlama vb.] ve uygulamaların[gece sulamaları vb.] yaygınlaştırılması yönünde gerekli eğitim ve yayım çalışmaları ile farkındalığın artırılması sağlanacaktır. Bu kapsamda özellikle bölgemizde faaliyette bulunan su kullanıcı örgütlerinde toprak ve su kaynakları konusunda eğitim almış teknik elemanların istihdamına büyük önem verilecektir. Ayrıca toprak ve su kaynakları ile ilgili ulusal ve uluslararası çalıştay, kongre, konferans, sempozyum gibi etkinlikler yapılacaktır.

TEDBİR: 5.1.2: Sulama Yatırımları Bütüncül Bir Bakış Açısıyla Hayata Geçirilecek Ve Su Kullanım Etkinliği Artırılacaktır.

492. Bölge ekolojik koşulları ve küresel iklim değişikliğinin olumsuz etkileri ile sosyo-ekonomik gelişmeler ışığında, bölgede ekonomik olarak sulanabilir tarım alanlarının tekrar gözden geçirilerek belirlenmesi gerekmektedir. Bölgemizde ekonomik olarak sulanabilir alanlarda oluşturulacak yeni sulama şebekelerinin AT, TİGH ve drenaj sistemleri ile birlikte bütüncül bir bakış açısıyla tasarlanması gerekmektedir. Bunun sağlanabilmesi için bölgede sulama yatırımları konusunda faaliyetleri olan İÖİ, DSI ve GTHB gibi sorumlu kuruluşlar arasında işbirliklerinin geliştirilmesi sağlanacaktır.
493. Mevcut su potansiyeli dikkate alınarak bölge bitkilerinin gelişme dönemlerine göre su kısıntısına gitmek suretiyle su tasarrufu sağlama ve tasarruf edilen suyu diğer üretim alanlarına dağıtarak daha fazla üretim alanı ve verim oluşturma amaçlı çalışmalar desteklenecektir.⁷⁰
494. Konya Karaman Bölgesinde modern basınçlı sulama yöntemlerinin kullanımı yaygınlaştırılacak ve sulamaya açılacak yeni alanlarla birlikte toplam sulanan alanlarda kapalı sulama şebekelerinin ve modern sulama sistemlerinin kullanım oranları artırılacaktır.

70 - Toprak Su Teknik Komitesi Raporu

495. Bölgede su kaynaklarının azalması, sulanacak alanı sınırlayacağından, verim düşüklüğünün olması kaçınılmazdır. Bu sebeple sulu tarım alanlarında, havzaya düşen yağışlarla baraj, gölet, YAS seviyeleri ve akarsu akış debilerinin her an izlenmesi sağlanarak, sulama mevsimi başlangıcında, sulanabilecek alan miktarı, bitki verimi ve rekoltesinin yıllık tahmini mümkün olabilecek ve değişen koşullara göre tedbirler alınacaktır. Sulu tarımın kurak yıllarda güvencesi olan yeraltı sularının tümüyle kullanımı yerine kontrollü kullanımı sağlanacaktır.
496. Bölgemizde sulama iletim ve dağıtım hatlarında meydana gelen kayıp kaçakların önlenmesi yönünde gerekli tedbirlerin alınması desteklenecek ve faaliyette olan açık kanal sulama şebekelerinin rehabilitasyon çalışmaları tamamlanacaktır.
497. Bölgemizde arazi toplulaştırma çalışmalarının hızlandırılması ve tarım arazilerinin bölünmesini engelleyici tedbirlerin alınmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.

TEDBİR 5.1.3: Kuru Tarım Alanlarında Su Kullanım Etkinliği Artırılacak.

498. Tarımsal kuraklıkla mücadelede kuru ve sulu tarım alanları farklı değerlendirilmelidir. Çünkü kuru tarım alanlarındaki kuraklık riski, sulu tarım alanlarından daha yüksektir. Bu çerçevede, kuru tarım alanlarında alınacak tedbir ve önlemler büyük önem kazanmaktadır. Bölgemizin yaklaşık üçte ikisi kuru tarım alanlarından oluştuğu için bu alanlarda iklim değişikliğinin olumsuz etkileri daha yoğun hissedilecektir.
499. Bölgemizdeki su kaynaklarının daha az olduğu ve kuraklık etkisinin daha fazla hissedildiği alanlar öncelikli olmak üzere, su kaynaklarının sürdürülebilir olarak kullanımını sağlayan su hasadı teknik ve teknolojilerinin yaygınlaştırılması yönünde projeler desteklenecektir. Toprakta suyun muhafazasını sağlayıcı toprak işleme teknikleri ile işlemez ya da minimum işlemeli tarım faaliyetleri yaygınlaştırılacaktır.
500. Bölgede kuru ve eğimli alanlarda yetiştirilecek bitki tür ve çeşitlerinin belirlenmesi ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

ÖNCELİK 5.2: İMALAT SANAYİ BAŞTA OLMAK ÜZERE TÜM SEKTÖRLERDE ÇEVRE DOSTU TEMİZ ÜRETİM SÜREÇLERİNİ GELİŞTİRİLMESİ, ÇEVREYE DUYARLI TEKNOLOJİLERİN KULLANIMI

Temiz Üretim [TÜ] hammadde ve enerjiyi daha az kullanmayı, yeniden kullanım ve geri dönüşümü artırmayı, daha az atık oluşturmayı ve tehlikeli atık miktarını azaltmayı amaçlayan çevreye duyarlı bir atık yönetim yaklaşımıdır.

Endüstriyel Simbiyoz [ES] ise endüstri ile doğal yaşam ve ekolojik sistemler arasındaki analogiye dayanan ve işletmelerin birbirleri ile hem ekonomik açıdan hem de birbirlerinin ürün ve atıklarını [madde ve enerji] kullanmaları açısından ilişki içinde olan tüm endüstriyel prosesler ağını simgelemektedir. Endüstriyel Simbiyoz birbirine yakın iki bağımsız endüstriyel işletme arasında madde ve enerji değişimi olarak tanımlanmıştır. Tercihen birbirine fiziksel olarak yakın olup, normalde birbirlerinden bağımsız çalışan iki veya daha fazla endüstriyel işletmenin bir araya gelerek hem çevresel performansı hem de rekabet gücünü artıracak uzun süreli ortaklıklar kurması ve dayanışma içinde çalışmasını temsil eder. Diğer bir ifadeyle endüstriyel simbiyoz bağımsız işletmeleri, daha sürdürülebilir ve yenilikçi bir kaynak kullanım yaklaşımı çerçevesinde bir araya getirmektedir. Bu ağyapı; malzeme, enerji, su ve yan ürünlerin fiziksel değişimi de dahil olmak üzere, her türlü varlığın, lojistik ve uzmanlık kaynaklarının paylaşımı anlamına gelmektedir.

TEDBİR 5.2.1: Sürdürülebilir Atık Yönetim Sistemlerinin Kurulması ve Yaygınlaştırılması İçin ES Uygulamalarının Bir Araç Olarak Kullanılması Teşvik Edilecektir.

501. Konya Karaman Bölgesi 2014 -2023 Bölge Planı Endüstriyel Simbiyoz [ES] uygulamalarını bölgede çevre dostu üretim süreçlerinin geliştirilmesinde bir araç olarak kullanılmasını öngörmektedir.
502. Benzer şekilde su kaynaklarının sürdürülebilirliğinin sağlanması için ES uygulamalarının bir araç olarak kullanılması desteklenecektir.

TEDBİR 5.2.2: Sanayi Tesislerinin Çevreye Olası Kirlenici Etkilerinin Tespitine Yönelik Envanter Çıkartılacaktır.

503. Sera gazı emisyonlarının kontrolüne ilişkin emisyon azaltıcı tedbirlerin desteklenmesi, atık suların arıtılarak doğanın korunması ve enerji üretiminin teşvik edilmesi, atık borsası oluşturulması ve atıkların geri dönüşümüne yönelik veri tabanı çalışmaları desteklenecektir.
504. Şehir merkezlerinin gürültü haritası çıkartılacak ve mekânsal planlamada gürültüyü azaltıcı kararlar alınacaktır. Şehirde yaşayan insanların yaşam kalitesini ve ruh sağlığını doğrudan etkileyen gürültü kaynakları tespit edilip envanteri oluşturularak tedbirler alınacaktır.

TEDBİR 5.2.3: Geri Dönüşüm Uygulamaları Teşvik Edilecektir.

505. Bölgede atık üretiminin özellikle ağır sanayi ve evsel atıkların önlenmesi, azaltılması ve zararının indirgenmesine, bunun yanında yeniden kullanım, dönüşüm ve atıkların enerji olarak kullanımına öncelik veren faaliyetler ve projeler desteklenecektir.
506. Bölgede evsel nitelikli katı atık yönetiminde kaynakta ayrıştırma, toplama, taşıma, geri kazanım ve bertaraf safhalarını teknik ve mali yönden bir bütün olarak değerlendiren Entegre Atık Yönetim Sistemi'nin uygulanmasına yönelik çalışmalar desteklenecektir.
507. Atık türüne ve bölge koşullarına uygun toplama, taşıma, geri kazanım ve bertaraf sistemleri oluşturularak, tehlikeli atık, hurda vb. geri kazanım tesisleri bölgeye kazandırılacaktır.

TEDBİR 5.2.4: Çevre Dostu Üretim Süreçlerine Yönelik Ar- Ge Ve Yenilik Faaliyetleri Desteklenecektir.

508. Konya Karaman Bölgesinde çevreyi en fazla kirleten sanayi sektörleri [kimya, madencilik gibi] ve diğer alanlarda üretim süreçlerini çevreye daha duyarlı hale getirecek projelere ve faaliyetlere destekler verilecek ve sektörlerin bu süreçlere geçişleri teşvik edilecektir.
509. Bölgede diğer sektörlerde çevresel performansı arttıran Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine destekler verilecektir. Çevre konusunda Ar-Ge yapmak isteyen araştırmacılar bölgede çalışmaya teşvik edilecek ve pilot uygulamalarla örnekler oluşturulacaktır.

ÖNCELİK 5.3: ÇEVRESEL ALTYAPININ İYİLEŞTİRİLMESİ

Bölgede katı atık toplama ve bertaraf, kanalizasyon şebekesi ve arıtma tesisi altyapılarının yetersiz olması nedeniyle, atık suların ve katı atıkların ayrıştırılmadan alıcı ortamlara ve kırsal çevreye bırakılması kırsal ekonominin bağımlı olduğu tarım ve sulak alanların kirlenmesine, su ve toprak kaynaklarının niteliklerinin düşmesine neden olmaktadır. Ayrıca taşıt kaynaklı çevresel kirlenmenin önüne geçmek amaçlı toplu taşıma sistemlerinin iyileştirilmesi gerekmekte ve kamu kurum ve kuruluşlarının özellikle belediyelerin çevre bazlı hizmetlerinde etkinliğin artırılması gerekmektedir.

Öte yandan Yeni Büyükşehir Yasası ile Türkiye'nin en geniş görev alanına sahip Konya Büyükşehir Belediyesi'nin kırsal kesime hizmetlerin erişimini kolaylaştırıcı tedbirlerin alınması önem arz etmektedir.

TEDBİR 5.3.1: Kamu Kurum ve Kuruluşları Tarafından Çevre Altyapısını İyileştirmeye Yönelik Geliştirilecek Küçük Ölçekli Altyapı Projeleri Desteklenecektir

510. Bölgedeki su havzalarının, özel çevre koruma alanlarının, hassas ekosistemlerin, sulak alanların korunması ve tehlikeli atıkların bertarafı gibi konuların bölgesel ölçekte çözümü için ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından gerçekleştirilecek küçük ölçekli projelere teşvikler verilecek ve bu alandaki faaliyetler desteklenecektir.

511. Konya Karaman Bölgesi'nde veya bölgeye komşu birkaç ilin ortak ve sınır tanımayan çevre sorunlarının çözümü noktasında, ortak bir eylem planı çerçevesinde yerel yönetimlerin konulara bütünleşik bir yönetim anlayışıyla alt yapı projeleri gerçekleştirmeleri teşvik edilecektir.

TEDBİR 5.3.2: Bölgesel Gelişme Ana Odakları Başta Olmak Üzere Tüm Kent Merkezlerinde Çevre Dostu Entegre Toplu Taşıma Sistemlerinin Geliştirilmesi ve Derişik (Yoğun Kent) Politikaları Teşvik Edilecektir.

512. Mevcut toplu taşıma sistemlerinin hizmet kalitelerinin ve taşıma kapasitelerinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

513. Trafik kaynaklı hava kirliliğinin en az seviyeye indirilmesi için; toplu taşımanın [yer altı ve yer üstü] ve bisiklet kullanımının özendirilerek yaygınlaştırılması gibi taşıt bazlı kirleticilerin azaltılmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.

514. Başta il merkezleri olmak üzere nüfusu belli bir büyüklüğe ulaşmış tüm kent merkezlerinde arazi kullanım kararlarının ulaşım etkileri ile birlikte değerlendirildiği ve ölçeğin gerektirdiği engelli dostu engelsiz kent içi ulaşım planları hazırlanacaktır. Bu planların hazırlanması sürecinde temel aktörler belediyeler olacaktır.

515. Benzer şekilde sanayi, konut, eğitim, kamu kurumu, ticaret vb. alanlarda toplu ulaşım olanakları artırılarak insanların bu alanlara ulaşımındaki maliyetleri ve iş gücü kayıplarının azaltılmasına yönelik araştırma ve uygulama çalışmaları teşvik edilecektir.

TEDBİR 5.3.3: Başta İl Merkezlerindeki İlçeler Olmak Üzere Bölgedeki Tüm İlçelerde Belediye Hizmetlerinde Etkinliğin Artırılması Sağlanacaktır.

516. Bölgede yerel yönetimlerin özellikle içme suyu ve kanalizasyon hizmetlerinde verimliliğinin artırılması, katı atık yönetimi alt yapısının geliştirilmesi gibi yerelde birincil derecede ihtiyaç duyulan çevresel hizmetlerin karşılanmasına yönelik faaliyet ve projelerine destekler verilecek ve bunlara yönelik politikaları teşvik edilecektir.

517. Evsel ve endüstriyel atık su arıtma tesisleri tamamlanacak, atık su arıtma tesisi olan fakat aktif olarak çalıştırmayan belediyelerin sistemlerini aktif olarak kullanmaları sağlanacak, arıtmadan çıkan suların tarım ve sanayide kullanılması, yağmur sularının farklı sistemlerle toplanarak sulama, evsel, sanayi vb. amaçlı kullanılması sağlanacaktır.

518. Görev alanı genişleyen Konya Büyükşehir Belediyesi'nin kırsal kesime hizmetlerin erişimini kolaylaştırıcı önemlerin alınması önem taşımaktadır. Bu anlamda coğrafi bilgi sistemleri aracılığı ile Konya Büyükşehir Belediyesi'nin ve Karaman Belediyesi'nin tüm yetki alanını kapsayacak şekilde kent bilgi sistemleri kurulması yönündeki faaliyetler desteklenecektir.

ÖNCELİK 5.4: ÇEVRE BİLİNCİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI

Dünyada ve ülke genelinde ekonomik ve teknolojik gelişmeler, nüfus artışı, hızlı kentleşme ve doğal kaynakların tüketimi sürecinde insanlık, bir yandan sanayileşmenin getirdiklerinden yararlanmayı ve tam bir refah içinde yaşamayı hedeflerken çevre bilincini kaybetmiş ve diğer taraftan ihmal ettiği bazı değerlerin bedeli olarak doğal dengenin bozulması ve çevrenin kirlenmesi ile karşı karşıya kalmıştır. Benzer özellikler gösteren bölgemiz için de Konya Karaman Bölge Planı bu durumu dikkate alan tedbirleri esas almıştır.

TEDBİR 5.4.1: İşveren Ve Çalışanlarda Çevrenin Korunması Ve Temiz Üretim Süreçleri Noktasında Farkındalık Yaratılacaktır.

519. Konya Karaman Bölgesinde KOBİ'lerin geri dönüşüm ve çevre dostu ürünleri satın almaları konusunda bilinçlenmelerini sağlayacak proje ve faaliyetler desteklenecektir. Bu tür faaliyet ve projeler sayesinde bilinç düzeyi artan ve karar mekanizmalarında rol almak isteyen işletmelere yetkiler verilmesi yönünde teşvikler yapılacaktır.
520. Bölgede çevre konusunda faaliyet gösteren yerel sivil toplum kuruluşlarının karar alma süreçlerine halkın katılımına azami fırsat yaratmak amacıyla düzenleyeceği bilinçlendirme ve eğitim faaliyetlerine destekler verilecektir.
521. Ayrıca bölgede çevre yönetimi sistem standartlarının işletmelere sağlayabileceği avantajların ve standartların sağladığı olumlu imajın uluslararası piyasada önemli bir rekabet avantajı sağladığının anlatıldığı faaliyet, toplantı ve seminerlere destekler verilecektir.

TEDBİR 5.4.2: Çocuklar Başta Olmak Üzere Bölge Halkında Çevrenin Korunması Noktasında Farkındalık Yaratılacaktır.

522. Ülke genelinde olduğu gibi bölgede de kişilerin kendi mülkiyeti dışında çevreye ilgisiz kaldıkları görülmektedir. Bu sorunun çözümü için ilköğretim düzeyinde, mesleki, meslek sonrası ve toplumun her kesimini içine alan düzeyde görgü ve bilgi eksikliğinin giderilmesine yönelik eğitim faaliyetleri desteklenecek ve teşvik edilecektir.
523. Bu soruna okul öncesi eğitim ile çözüm getirilmeli ve toplumun her kesiminin eğitilmiş bir birey olarak faaliyet göstermesi sağlanmalıdır. Sorunlara ait gerçek bilgileri yansıtabilmeleri ve bu doğrultuda baskı unsuru yaratabilmeleri için bu eğitimlere sivil toplum kuruluşları da dahil edilmelidir. Çevrenin uygulama düzeyinde de yerini bulması ve politikaların geliştirilmesi açısından, bu eğitimlerin siyasetçi düzeyinde de gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.
524. Bireylerin bilinç düzeyinin artışı içinse görsel, yazılı ve eğitsel dokümanların hazırlanması faaliyetleri desteklenecektir.

ÖNCELİK 5.5: BÖLGENİN ENERJİ ÜRETİMİ VE KULLANIMINDA YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ PAYININ ARTIRILMASI

Enerji sektöründe yaşanan çok boyutlu teknolojik yenilikler göz önüne alındığında maliyet düşürücü ve çevre dostu teknolojilere öncelik verilmesi gerekmektedir. Bölgede yeterince faydalanılamayan yenilenebilir ve temiz enerji teknolojilerine yatırım yapılarak ve enerji ekipmanlarının yerli üretimine ağırlık verilerek, bölgesel kalkınmada önemli ekonomik ve toplumsal gelişmenin sağlanabileceği düşünülmektedir.

TEDBİR 5.5.1: Kaynak Çeşitliliğinin Sağlanmasında Bölgesel Ve Ulusal Kaynaklara Öncelik Verilecektir

525. Enerji üretim ve tüketim planlamalarında bölgede mevcut kaynakların [biyoetanol, rüzgar ve güneş] ve farklı teknolojilerin kullanımına öncelik verilecektir.
526. Yenilenebilir enerji sektöründe bölge ve ülke kaynaklarını kullanarak hizmet verecek imalat sanayinin gelişimini sağlamak için gerekli tedbirler alınacak ve bu sektördeki işletmelere yönelik destek programları düzenlenecektir.
527. Yerli yenilenebilir enerji ekipmanı üreten sanayi kollarını bölgede geliştirmek amacıyla, mevcut altyapıdan ve teknoloji yeteneğinden azami faydalanan, verimlilik, Ar-Ge, teknoloji ve kabiliyet edinimini esas alan bir sistem geliştirilecek ve bu tür sistemlerin diğer sektörler tarafından da uygulanması teşvik edilecektir.
528. Bölgede mevcut veya potansiyel yenilenebilir enerji sektöründe tasarım, mühendislik ve yenilik yaratma kabiliyetini destekleyici mekanizmalar geliştirilerek bölge ve ülkede bu sektörlerin payının arttırılması sağlanacaktır.
529. Yenilenebilir enerji sektöründe üretim ve tüketimde yerel kaynakların kullanımı için ilgili kesimlerin ortak proje geliştirmeleri ve üniversite-özel sektör işbirlikleri desteklenecektir. Özel sektörün yenilenebilir enerji konusunda proje deneyiminin artırılmasında üniversitelerin aktif rol alması sağlanacaktır. Bölgede yenilenebilir enerji sektöründe faaliyet gösteren işletmeler ile teknokent arasındaki işbirliğinin artırılması sağlanacaktır.
530. Stratejik önemi haiz büyük güneş enerjisi yatırımlarının özel sektör-kamu işbirliği ile yapılmasına ilişkin modeller ve ortaklıklar geliştirilecek ve bu tür faaliyetler teşvik edilecektir.
531. Güneş enerjisi yatırımlarında Konya'nın Karapınar ve Karaman'ın Ayrancı, Ermenek, Başyayla ve Sarıveliler ilçeleri yatırımlarda öncelikli tercih edilecek yerleşim yerleri olacaktır.
532. Yenilenebilir enerjide bölgede pilot uygulamaların hayata geçirilmesinin desteklenmesi sağlanacaktır.

533. Özellikle bölgede mevcut yerel kaynaklar kullanılarak yapılacak üretim için yerli veya yabancı sermayenin enerji sektörüne yatırımlarının çekilmesi amaçlı tanıtım faaliyetleri desteklenecek ve bu tür faaliyetlere yönelik kurumlar arasında koordinasyon sağlanacaktır.

TEDBİR 5.5.1: Bölgenin Enerji Üretimi Ve Kullanımında Öncelikle Güneş Enerji Kaynaklarının Payının Artırılması Sağlanacaktır.

534. Stratejik önemi haiz büyük güneş enerjisi yatırımlarının özel sektör-kamu işbirliği ile yapılmasına ilişkin modeller ve ortaklıklar geliştirilecek ve bu tür faaliyetler teşvik edilecektir.

535. Güneş enerjisi yatırımlarında öncelikle Konya'nın Karapınar ve Karaman'ın Ayrancı ilçeleri yatırımlarda öncelikli tercih edilecek yerleşim yerleri olacaktır.

536. Yenilenebilir enerjide bölgede pilot uygulamaların hayata geçirilmesinin desteklenmesi sağlanacaktır.

537. Özellikle bölgede mevcut yerel kaynaklar kullanılarak yapılacak üretim için yerli veya yabancı sermayenin enerji sektörüne yatırımlarının çekilmesi amaçlı tanıtım faaliyetleri desteklenecek ve bu tür faaliyetlere yönelik kurumlar arasında koordinasyon sağlanacaktır.

ÖNCELİK 5.6: İMALAT SANAYİ İŞLETMELERİ BAŞTA OLMAK ÜZERE TÜM KURUM VE KURULUŞLARDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ UYGULAMALARININ YAYGINLAŞTIRILMASI

2010-2023 Enerji Verimliliği Strateji Belgesi'nde geçen 2020 yılına kadar Belge'de tanımlanan her bir sanayi alt sektöründeki indirgenmiş enerji yoğunluklarının en az %15 azaltılması stratejisine paralel olarak enerji verimliliği uygulamalarında sanayi faaliyetlerinin öne çıkarılması öngörülmektedir.

TEDBİR 5.6.1: Bölgenin Stratejik Sektörlerindeki İşletmeler Başta Olmak Üzere Bölgede Enerji Verimliliği İle İlgili Farkındalık Yaratılacaktır.

538. Bölgede enerji kültürünün ve verimlilik bilincinin geliştirilmesi için özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ve kamu kurum kuruluşlarının da katılımları ile kampanyalar, ödüllü yarışmalar, eğitim ve medya etkinlikleri ile bölge çapında bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecek ve bu faaliyetlere destekler verilecektir.

539. Bölgede faaliyet gösteren imalat sanayi başta olmak üzere farklı birçok sektörde rekabet gücünün artırılmasının girdi maliyetlerinin özellikle enerji girdi maliyetlerinin düşürülmesinden geçtiği bilincinin işletmelere kazandırılması ve enerji tüketicisi işletmelere enerji tasarrufu ve çevre koruması arasındaki bağlantının anlatılması yönündeki her türlü faaliyete destek verilecektir.

540. Üniversitelerin enerji verimliliği projeleri için araştırma potansiyellerinin etkili hale getirilmesi için teşvikler verilecektir.
541. Sınai süreçlerde enerji tüketiminin azaltılmasına yönelik elektrik enerjisi optimizasyonu, güneş enerjisi destekli sistemlerin ve atık ısının değerlendirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecek ve teşvik edilecektir.

TEDBİR 5.6.2: Kamu Yapılarında, Konutlarda Ve Diğer Yapılarda Enerji Verimliliği Uygulamaları Teşvik Edilecektir.

542. Binalarda, sanayide, kamu kurum ve kuruluşlarında, toplumsal alanlarda, tarımda ve ulaşımda her türlü kullanıma yönelik binanın mimari proje ve inşaat aşamasından başlanılarak enerji verimliliği göz önüne alınacaktır.
543. Enerji verimliliği başlığı altında binalarda otomasyon teknolojileri, akıllı bina ve yeşil bina uygulamaları teşvik edilecektir. Binaların aydınlatma, havalandırma, soğutma ve ısıtma başta olmak üzere enerji performanslarının artırılmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.
544. Şehir merkezlerinde elektrik şebekelerinin yer altına alınması faaliyetlerine destek verilecektir.
545. Bölgede enerji verimliliği açısından önümüzdeki dönemlerde ortaya konulacak entegre lojistik projelere [kara yolu, demir yolu ve hava yolu taşımacılığı ve lojistik köyler] destekler verilecektir.
546. Bölgede ulaşım güzergâhlarındaki veriler değerlendirilerek trafiği yönlendiren bilişim teknolojilerine dayalı sistemlerin kullanılması ile trafik yoğunluğunu, fazla enerji ve zaman harcanmasını azaltacak faaliyetler desteklenecek ve ayrıca otopark sorununu çözmeye yönelik teknolojilerin kullanılması teşvik edilecektir. Ulusal programda kalkınma hedeflerine uygun olarak toplu taşıma biçimlerinin planlanmasında belediyelerin faaliyetlerine destek verilecektir. Daha az enerji kullanılarak yapılan etkin toplu taşıma biçimleri [hafif raylı sistem gibi] desteklenecek ve teşvik edilecektir. Bölgede, halkın toplu taşıma ile enerji verimliliğinin sağlanacağı konusunda bilinç düzeyinin artırılması için yapılacak eğitim, seminer ve konferanslara destek verilecektir.

KUZEY KENT

adese

adese

adese

6

AMAÇ

BÖLGE İÇİNDEKİ
YERLEŞİM YERLERİNE
FARKLI MÜDAHALE
BİÇİMLERİNİ İÇEREN
ÇOK MERKEZLİ
VE DENGELİ
BİR MEKÂNSAL
ÖRGÜTLENME
OLUŞTURMAK

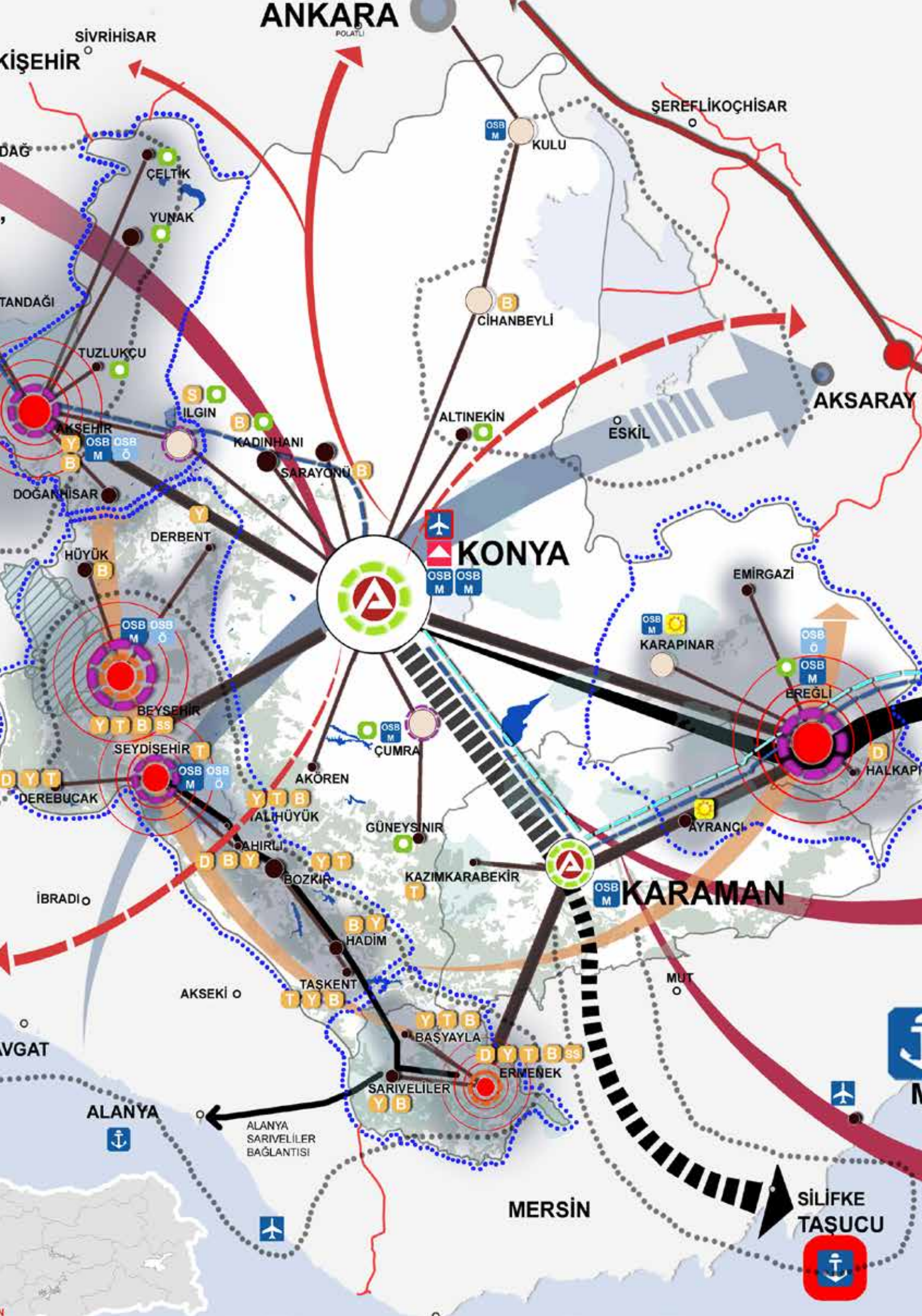
Konya Karaman Bölgesini mekânsal olarak diğer Düzey 2 Bölgelerinden ayıran en belirgin ve en temel kısıt, sahip olduğu geniş yüzölçümü nedeniyle kırsal ve kentsel alanlar arasındaki fiziki erişim imkânlarının sınırlı kalması ve buna bağlı olarak da mal, hizmet ve insan akımlarında kaliteli ve verimli bir hizmetin sunulamamasıdır. Bölgenin özellikle Konya Metropolitene alanı etrafındaki tek merkezli büyüme eğilimi, beşeri ve ekonomik sermayenin merkezde yoğunlaşmasına neden olmakta bu ise bölge içi gelişmişlik farklarının derinleşmesine neden olabilmektedir. Dolayısıyla büyüklüğü AB'deki birçok ülke yüzölçümünden büyük ancak tek merkezli büyüme eğilimi gösteren Konya ve Karaman'da il merkezlerine görece daha uzak olan ilçeler talep ettikleri mal ve hizmetleri bölge dışındaki ilçelerden sağlayabilmekte ve bölge dışındaki ilçelerle fonksiyonel ilişkiler kurabilmektedir. Bu nedenle de diğer komşu bölgeler ile işbirliklerinin geliştirilmesi oldukça önem arz etmektedir.

Avrupa Birliği uyum politikasında bölgesel ekonomilerin karşılaştırmalı rekabet avantajlarının artırılması ve bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının azaltılması için kentsel ve kırsal yani bir mekânsal boyut içeren ihtiyaçlara özel önem vermektedir. AMGP [ESDP]'nde mekânsal gelişme için temel politika ve stratejilerin ortaya konulmasının nedeni olarak birlik politikalarının tek tek bölgeleri etkileme farklılıkları, gelişim eşitsizlikleri ve artan bölgesel dengesizlikler gösterilmektedir. Geliştirilen politika, amaç, stratejileri ve mekânsal olarak farklılaştırılmış önlemler ile AB bölgesinde daha dengeli ve sürdürülebilir bir mekânsal gelişim amaçlanmaktadır. 10. Kalkınma Planında bölgesel gelişme politikalarıyla, bir taraftan bölgesel gelişmişlik farkları azaltılarak refahın ülke sathına daha dengeli yayılması sağlanacağı, diğer taraftan tüm bölgelerin potansiyeli değerlendirilip rekabet güçleri artırılarak ulusal büyümeye ve kalkınmaya katkıları azami seviyeye çıkarılacağı belirtildiği gibi Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nde de Çok merkezli mekânsal gelişim politikası üzerinde önemle durulmaktadır.

Bölgedeki ilçeler kendi içlerinde gerek sosyo-ekonomik yapı gerekse coğrafi özellikler bakımından oldukça farklılaşmakta ve buna bağlı olarak da ilçelerin güçlü ve zayıf yanları değişebilmektedir. Örneğin yaklaşık 100.000 nüfuslu Ereğli ilçesi oldukça kentsel bir yapı sergilerken 800 nüfusa sahip olan ve daha kırsal bir görünüm çizen Ahırılı İlçesinin gelişmişlik düzeyleri birbirleri ile aynı değildir.

Sonuç olarak sahip olduğu geniş yüzölçümü dikkate alındığında Konya Karaman Bölgesinde daha dengeli ve çok merkezli bir mekânsal gelişme perspektifinin sağlanması gerek kırsalda tarıma alternatif gelir kaynakları yaratılarak bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasında gerekse küresel rekabet politikası açısından önemlidir.

Bu gerekçeye dayanarak Bölge Planının ana senaryosunu hayata geçirebilmek adına bölgenin mevcut mekânsal gelişme eğilimlerine alternatif olarak kurgulanan ve bölge içindeki yerleşim yerlerine farklı müdahale biçimlerini içeren çok merkezli ve dengeli bir mekânsal örgütlenme modeli geliştirilmiştir. Bu mekânsal politika gerek yakınsama politikası gerekse küresel rekabet politikasının mekândaki yansımaları olacaktır.

15. EĞİLİMLER

15.1 BÖLGEDEKİ HANGİ İLÇELER ALT BÖLGE OLMA POTANSİYELİNİ TAŞIYOR?⁷¹

547. Kademelenme analizi kapsamında Konya Karaman Bölgesindeki yerleşim yerlerinin birbirleriyle olan ilişkileri analiz edilmiştir. Kaynakların daha etkin ve etkili bir şekilde kullanabilmesi adına kırsalda işsizliğin yoğun olduğu, göç veren ilçelere coğrafi olarak daha yakın, bunlara hizmet verme potansiyeli görece daha yüksek ve yakın çevresiyle sıkı fonksiyonel ilişkiler kuran ilçe merkezleri ve bunların alt bölge merkezi olma potansiyelleri tespit edilmiştir.
548. Çevresindeki ilçelere göre istihdam imkânlarının görece daha yoğun olduğu sağlık, eğitim ve sosyal hizmetlerin görece daha gelişmiş olduğu bu ilçe merkezleri, kendi hinterlandı içerisinde kalan, işsizlik ve göç gibi sorunlar yaşayan diğer ilçe merkezleri ve kırsal alanların da bölgesel ekonomiye katkısını kuvvetlendirebilir ve bölge içi gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasında önemli roller oynayabilir. Merkez ilçeler dışında 33 ilçede 842 paydaşla yapılan anket çalışması ile bir ilçede bulunmayan mal ve hizmet için o ilçe dışında en fazla gidilen ilçeler belirlenmiştir. Bu sıralamada en fazla tercih edilme oranına sahip ilçeler aynı zamanda sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleri açısından da en yüksek endeks değerine sahip ilçelerin büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Ancak sosyo gelişmişlik endeks sıralaması bir ilçenin alt bölge merkezi olabilmesi için tek başına yeterli değildir. Çünkü bir ilçe, sosyo-ekonomik bakımdan gelişmiş olmasına rağmen yakın çevresinde daha gelişmiş bir çekim merkezi olması halinde mal ve hizmet sunumu açısından tercih edilir bir ilçe olmayacaktır.

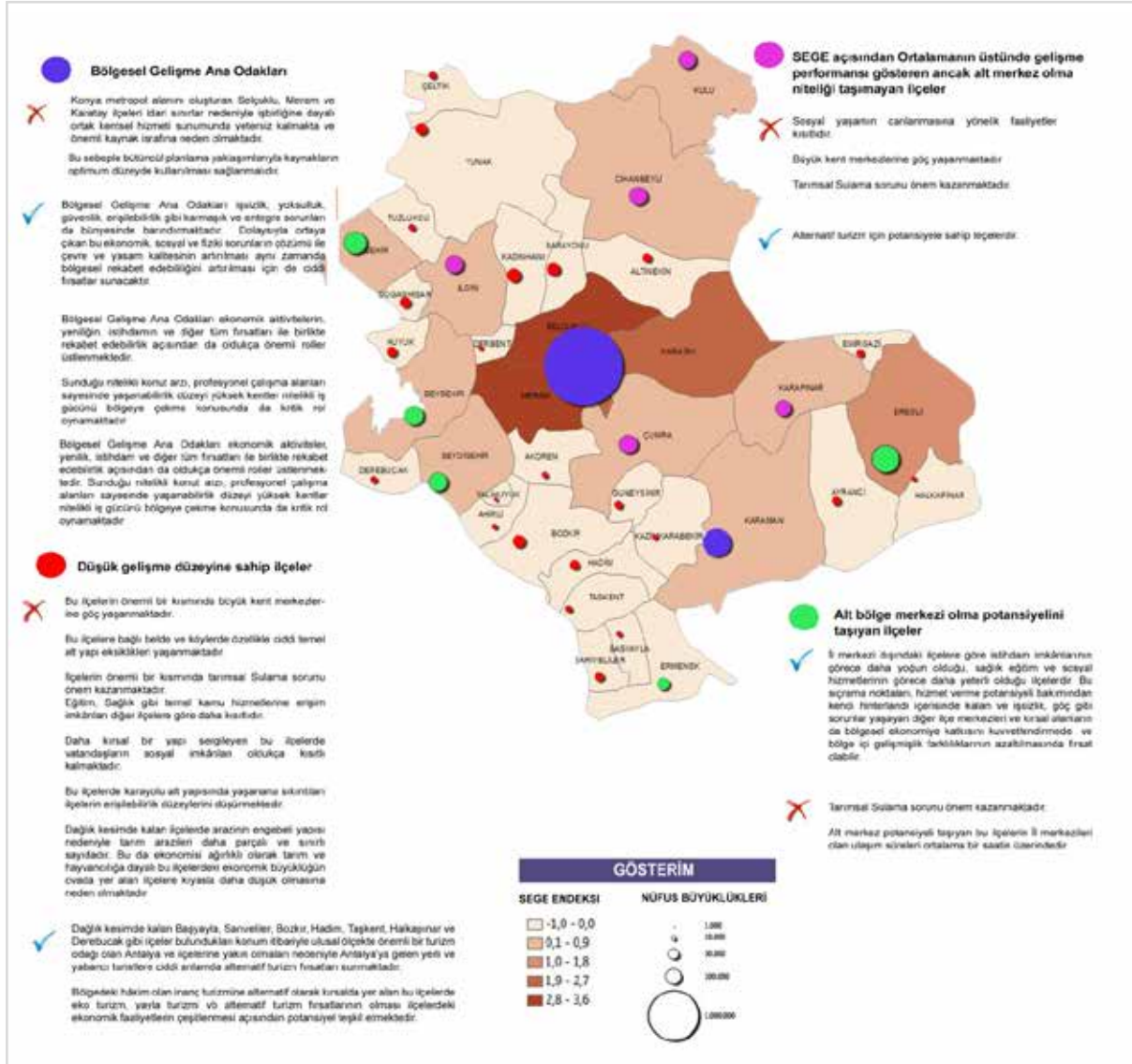
71 - ALT BÖLGE: İşsizliğin yoğun olduğu, göç veren ilçelere coğrafi olarak daha yakın, bunlara hizmet verme potansiyeli görece daha yüksek ve yakın çevresiyle sıkı fonksiyonel ilişkiler kuran ilçe merkezleri, kendisinin etkisi altında kalan diğer ilçe merkezlerini kapsamaktadır. Alt Bölgeler mal, hizmet, ev ile iş arasındaki yolculuk hareketleri bakımından birbirleri ile daha yoğun ilişki kuran ilçeleri kapsamaktadır. Alt bölgeler yönetsel sınırları, idari sınırlarla çakışmayan, yani fonksiyonel ilişkiler açısından o sınırları aşabilen mekânsal oluşumlardır.

552. 3. GRUPTA KALAN İLÇELER: [Çumra, Karapınar, Ilgın, Cihanbeyli, Kulu] Bu grup içerisinde kalan ilçeler SEGE endeks değeri açısından bölge ortalamasının üzerinde bir gelişmişlik düzeyine sahip olmakla birlikte kendisinden daha gelişmiş bir merkezin etkisi altında kaldıklarından bir alt bölge merkezi olma eğilimi göstermemektedirler. Örneğin Ilgın, Çumra ve Cihanbeyli ilçeleri Konya Metropoliten alanına çok yakın ilçeler konumunda olduğundan diğer ilçeler bu ilçelere gitmek yerine Konya merkeze gelmeyi tercih etmektedirler. Benzer şekilde Karapınar ilçesi de gelişmişlik düzeyi bakımından 37 ilçe arasında 9. sırada yer almasına karşın Ereğli'nin hinterlandında kaldığı için bir alt bölge merkezi olma özelliği göstermemektedir. Bölgenin kuzeydoğusunda kalan ve erişim süresi olarak Konya il merkezi ile Ankara il merkezine yaklaşık olarak aynı mesafede olan Kulu İlçesi'nin Ankara ile olan günlük ekonomik ilişkileri daha yoğundur.
553. 4. GRUPTA KALAN İLÇELER: [Hadim, Yunak, Güneysınır, Kadınhanı, Emirgazi, Altınekin, Sarıveliler, Sarayönü, Çeltik, Başyayla, Taşkent, Halkapınar, Doğanhisar, Akören, Ahırlı, Hüyük, Derbent, Kazımkarabekir, Tuzlukçu, Ayrancı, Derebucak] Bu grupta yer alan ilçeler, gerek SEGE endeksi gerekse diğer ilçelerde bulunmayan mal ve hizmetleri sağlama potansiyeli bakımından ortalamanın altında kalan ilçelerdir. Diğer bir deyişle bu ilçeler yakınsama politikasının oluşturulmasında öncelikli olarak desteklenmesi gereken yerleşim yerleridir.

15.2 İLÇE DÜZEYİNDE MEKÂNSAL TİPOLOJİLER⁷²

Harita 9 İlçe Düzeyinde Mekânsal Tipolojiler

72 - Bu tipolojiler benzer özellik gösteren yerleşmelere ilişkin bir gruplandırma değildir. [1] İlçelerin SEGE sıralaması; [2] İlçelerde yapılan kademelenme anket sonuçları; [3] İlçe stratejik gelişme komisyonu raporlarında tespit edilen sonuçlar esas alınarak belirlenmiştir.

15.3 BÖLGESEL GELİŞME ANA ODAKLARI

Karaman İl Merkezi, Konya Metropolitan Alanı: (Selçuklu, Meram, Karatay)

554. Sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından en yüksek performansı göstermekle birlikte bölgede yeniliğin, nitelikli işgücünün ve diğer tüm fırsatları ile en yaratıcı ekonomik faaliyetlerin cereyan ettiği yerleşimlerdir.
555. Bölgesel gelişme ana odakları işsizlik, yoksulluk, güvenlik, erişilebilirlik gibi karmaşık ve entegre sorunları da bünyesinde barındırmaktadır. Dolayısıyla ortaya çıkan bu ekonomik, sosyal ve fiziki sorunların çözümü ile çevre ve yaşam kalitesinin artırılması aynı zamanda bölgesel rekabet edebilirliğinin artırılması için de ciddi fırsatlar sunacaktır.
556. Konya metropol alanını oluşturan Selçuklu, Meram ve Karatay ilçeleri idari sınırlar nedeniyle işbirliğine dayalı ortak kentsel hizmet sunumunda yetersiz kalmakta ve önemli kaynak israfına neden olmaktadır. Bu sebeple bütüncül planlama yaklaşımlarıyla kaynakların optimum düzeyde kullanılması sağlanmalıdır.
557. Bölgesel gelişme ana odakları ekonomik aktiviteler, yenilik, istihdam ve diğer tüm fırsatları ile birlikte rekabet edebilirlik açısından da oldukça önemli roller üstlenmektedir. Sunduğu nitelikli konut arzı, profesyonel çalışma alanları sayesinde yaşanabilirlik düzeyi yüksek kentler nitelikli iş gücünü bölgeye çekme konusunda da kritik rol oynamaktadır.

15.4 ALT BÖLGE MERKEZİ OLMA POTANSİYELİNİ TAŞIYAN İLÇELER

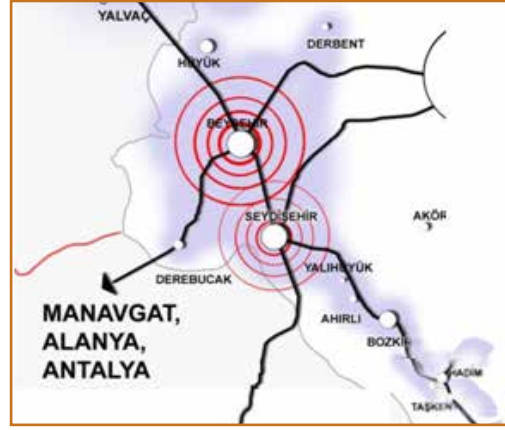
(Ereğli, Seydişehir, Akşehir, Beyşehir, Ermenek)

558. İlçelerde yapılan kademelenme analizi anket sonuçlarına göre kendi hinterlandında kalan ilçelere göre hizmet verme potansiyeli ve o ilçelerde bulunmayan hizmetlerin temini açısından potansiyel arz eden ilçeler bu grupta yer almaktadır. Alt merkez potansiyeli taşıyan bu ilçelerin il merkezlerine ulaşım süreleri ortalama bir saatin üzerindedir.

**Akşehir Alt Bölgesi
Hinterlandında Kalan İlçeler**

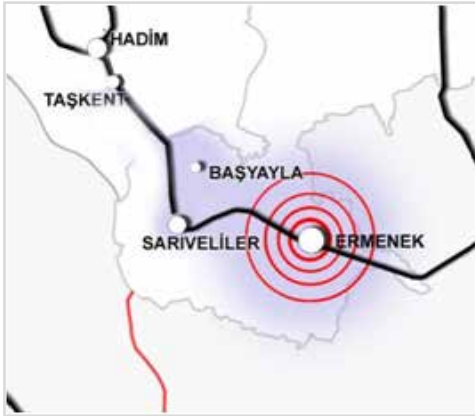

**Beyşehir ve Seydişehir Alt Bölgesi
Hinterlandında Kalan İlçeler**

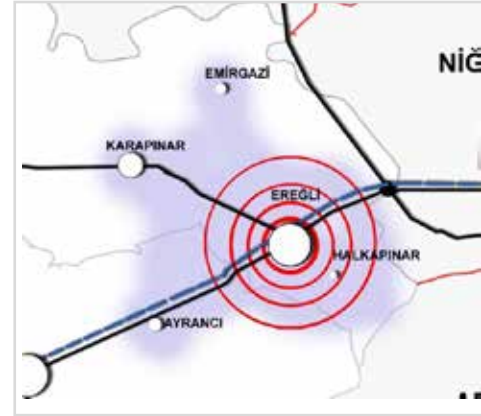

559. Alt merkezler, il merkezi dışındaki diğer ilçelere göre istihdam imkânlarının görece daha yoğun olduğu, sağlık eğitim ve sosyal hizmetlerinin görece daha yeterli olduğu ilçelerdir. Bu sıçrama noktaları, hizmet verme potansiyeli bakımından kendi hinterlandı içerisinde kalan, işsizlik ve göç gibi sorunlar yaşayan diğer ilçe merkezleri ve kırsal alanların da bölgesel ekonomiye katkısını kuvvetlendirmede ve bölge içi gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasında fırsat olabilir.

**Ermenek Alt Bölgesi
Hinterlandında Kalan İlçeler**

**Ereğli Alt Bölgesi
Hinterlandında Kalan İlçeler**

15.5 ORTALAMANIN ÜSTÜNDE GELİŞME PERFORMANSI GÖSTEREN ANCAK ALT MERKEZ OLMA NİTELİĞİ TAŞIMAYAN İLÇELER

(Kulu, Iğın, Çumra, Karapınar, Cihanbeyli)

560. Bu grup içerisinde kalan ilçeler, SEGE endeks değeri açısından bölge ortalamasının üzerinde bir gelişmişlik düzeyine sahip olmakla birlikte kendisinden daha gelişmiş bir merkezin etkisi altında kaldıklarından bir alt bölge merkezi olma eğilimi göstermemektedirler.

561. Bu ilçelerde sosyal yaşamın canlanmasına yönelik faaliyetler kısıtlıdır. Büyük kent merkezlerine göç yaşanmaktadır. Tarımsal sulama sorunu önem kazanmaktadır. Alternatif turizm için potansiyele sahip ilçelerdir.

15.6 DÜŞÜK GELİŞME DÜZEYİNE SAHİP İLÇELER

(Hadim, Yunak, Güneysınır, Çeltik, Kadınhanı, Akören, Emirgazi, Altınekin, Sarıveliler, Derbent, Sarayönü, Başyayla, Taşkent, Halkapınar, Doğanhisar, Ahırlı, Hüyük, Tuzlukçu, Kâzımkarabekir, Ayrancı, Derebucak, Bozkır, Yalhöyük)

562. Bu grupta yer alan ilçelerin ortak özellikleri gerek sosyo ekonomik gelişmişlik endeksi gerekse kademelenme analizindeki anket sonuçlarına göre diğer ilçelerde bulunmayan mal ve hizmetleri sağlama potansiyeli bakımından ortalamanın altında kalan ilçeleridir.

563. Bu ilçelerin önemli bir kısmında büyük kent merkezlerine göç yaşanmaktadır. Bu ilçelere bağlı belde ve köylerde özellikle ciddi temel altyapı eksiklikleri bulunmaktadır. İlçelerin önemli bir kısmında tarımsal sulama sorunu önem kazanmaktadır.

564. Eğitim, sağlık gibi temel kamu hizmetlerine erişim imkânları diğer ilçelere göre daha kısıtlıdır. Daha kırsal bir yapı sergileyen bu ilçelerde vatandaşların sosyal imkânları oldukça kısıtlı kalmaktadır.

565. Bu ilçelerde karayolu alt yapısında yaşanan sıkıntılar ilçelerin erişilebilirlik düzeylerini düşürmektedir. Dağlık kesimde kalan ilçelerde arazinin engebeli yapısı nedeniyle tarım arazileri daha parçalı ve küçüktür. Bu da ekonomisi ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılığa dayalı bu ilçelerdeki ekonomik büyüklüğün ovada yer alan ilçelere kıyasla daha düşük olmasına neden olmaktadır. Bu nedenle dağlık coğrafyalar için daha uygun olan organik tarım, arıcılık ve meyvecilik faaliyetleri bu ilçelerde alternatif gelir kaynaklarının yaratılması açısından önem taşımaktadır.

566. Dağlık kesimde kalan Başyayla, Sarıveliler, Bozkır, Hadim, Taşkent, Halkapınar ve Derebucak gibi ilçeler buldukları konum itibarıyla ulusal ölçekte önemli bir turizm odağı olan Antalya ve ilçelerine yakın olmaları nedeniyle Antalya'ya gelen yerli ve yabancı turistlere ciddi anlamda alternatif turizm fırsatları sunmaktadır.

567. Bölgedeki hâkim olan inanç turizmine alternatif olarak kırsalda yer alan bu ilçelerde eko turizm, yayla turizmi vb alternatif turizm fırsatlarının olması, ilçelerdeki ekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesi açısından potansiyel teşkil etmektedir.

15.7 BÖLGEDEKİ İLÇELER YAKIN ÇEVRESİNDEKİ DİĞER BÖLGE İLÇELERİ İLE NE TÜR FONKSİYONEL İLİŞKİLER KURUYOR?

568. Fonksiyonel bölge, coğrafi mekânın sosyal ve ekonomik ilişkiler temelinde tanımlanmasıdır. Bu kapsamda bir fonksiyonel bölgede yer alan mekânsal birimler, bölge dışındaki birimlere göre birbirleri ile daha çok ilişkilidir.

569. Konya Karaman Bölgesinin çok geniş bir coğrafyaya yayılması nedeniyle il merkezlerine görece daha uzak olan ilçeler talep ettikleri mal ve hizmetleri bölge dışındaki ilçelerden sağlayabilmekte ve bölge dışındaki ilçelerle fonksiyonel ilişkiler kurabilmektedir. Bu nedenle komşu düzey 2 bölgeleri ile işbirliklerine gidilmesi bölge açısından oldukça önem arz etmektedir.

570. Bir mekansal birim olarak "bölge" ele alındığında Konya Karaman Bölgesinin diğer bölgelerle ilişkisi, TR51 [Ankara], TR10 [İstanbul], TR61 [Antalya, Burdur, Isparta] TR62 [Adana, Mersin], TR31 [İzmir] ve TR71 [Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir, Niğde] düzey 2 bölgeleri ile önemli derecededir.⁷³

563. Bölgenin kuzey batısında kalan Çeltik, Yunak, Akşehir, Tuzlukçu gibi ilçeler, ekonomik ilişkilerini daha çok sınır iller olan Ankara, Eskişehir ve Afyonkarahisar'ın il merkezi ve ilçeleri ile kurdukları görülmektedir. Örneğin, Yunak ve Çeltik ilçeleri, idari olarak Konya iline bağlıdır. Ancak bu ilçelerin kamu hizmetleri dışında Konya il merkezi ile ekonomik olarak bağları oldukça zayıftır. Özellikle kış mevsimlerinde, il merkezi ile ulaşım bağlantılarında önemli aksamalar yaşanmaktadır. Bunun temel nedeni bu ilçelerin il merkezine olan ortalama 200 km'lik uzaklığıdır. İlçelerin Ankara'nın Polatlı ve Afyonkarahisar'ın Emirdağ ilçeleri ile olan ekonomik etkinlikleri daha fazladır. Benzer durum Akşehir ilçesi için de söylenebilir. Özellikle Akşehir ilçesine bağlı ve Afyonkarahisar il sınırına komşu belde ve köylerin haftalık pazar alışverişlerini veya diğer mal ve hizmet taleplerini Afyonkarahisar'a bağlı Emirdağ ve Sultandağ ilçelerinden sağladıkları ortaya çıkmaktadır.⁷⁴

572. Bu kapsamda TR33 Bölgesi [Kütahya, Afyonkarahisar, Uşak, Manisa] ile iki bölgeye sınır ilçelerin köy ve beldelere özgü özel işbirlikleri geliştirilmelidir. Benzer şekilde bu bölge ile özellikle termal turizmin geliştiği Afyonkarahisar ve çevre ilçeleri de ele alacak şekilde turizm destinasyonları oluşturulmalıdır.

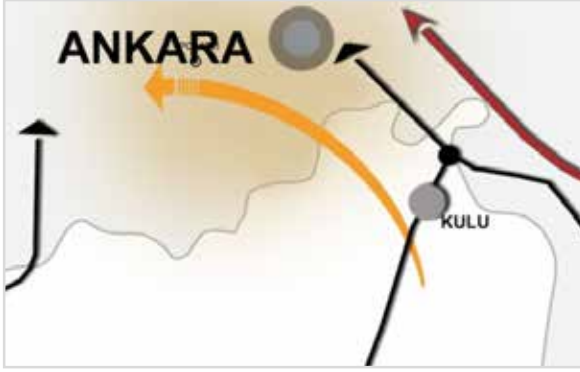

573. Bölgenin kuzeydoğusunda kalan erişim süresi olarak Konya il merkezi ile Ankara il merkezine yaklaşık olarak aynı mesafede olan Kulu İlçesi'nin Ankara ile olan günlük ekonomik ilişkileri daha yoğundur. Bölgenin coğrafi yapısı da bölge ekonomisi üzerinde belirleyici olabilmektedir. Örneğin "dağlık" kesimde kalan ilçelerde arazinin engebeli yapısı nedeniyle tarım arazileri sınırlıdır. Bu

73 - Türkiye'de Yerleşme Merkezlerinin Kademelenmesi, DPT, 1982

74 - İlçe Stratejik Gelişme Raporları, 2012

da ekonomisi ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılığa dayalı bu ilçelerdeki ekonomik büyüklüğün ovada yer alan ilçelere kıyasla daha düşük olmasına neden olmaktadır. Bu durum ise bu ilçelerden dışarıya olan göçü hızlandırmakta ve nüfus kaybına neden olmaktadır.⁷⁵

574. Bölgenin güneyindeki "dağlık" kesimde kalan, Konya ve Karaman kent merkezlerine erişim imkânları görece daha kısıtlı olan Başyayla, Sarıveliler, Ermenek, Derebucak, Hadim ve Taşkent ilçeleri buldukları konum itibariyle ulusal ölçekte önemli bir turizm odağı olan Antalya ve ilçeleri ile olan ilişkileri daha kuvvetlidir. İlçe stratejik gelişim raporlarında da belirtildiği üzere bu ilçelerin Antalya ilçeleri ile olan gününbirlik ve mevsimlik ekonomik ilişkilerinin

yoğun olması bu stratejiyi destekler niteliktedir. Özellikle Antalya-Kapadokya eksenli turizmi açısından bölge, bir geçiş noktası ve durak konumundadır. Bu eksen üzerinde kalan ilçelerin Akdeniz sahilindeki Manavgat-Side-Alanya gibi turizm merkezlerine olan erişim sürelerinin kısaltılması, bu ilçelerdeki alternatif turizm fırsatlarının değerlendirilmesi açısından önem arz etmektedir.

575. Tuz Gölünün sınırını paylaşmamız sebebiyle, Tuz Gölünün potansiyellerinin kullanılmasına ve gölün korunmasına yönelik TR51 Bölgesi[Ankara] ve TR71[Nevşehir, Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Niğde] Bölgesi de dahil edilerek ortak projelerin geliştirilmesi gerekmektedir.
576. Konya ve Ankara arasında daha yüksek kültürel ve bilimsel iletişim imkânlarının araştırılması ve sanayi alt yapılarının birbirini destekleyecek bir perspektifle yeni bir vizyona bağlanması ve bu çerçevede savunma sanayinde yeni işbirliği arayışlarına zemin hazırlanması adına TR51 [Ankara] Düzey 2 Bölgesi ile işbirlikleri geliştirilmelidir.
577. Diğer yandan ülkemizin güney sahillerine yönelen turistler, Antalya ve çevresinden Konya Karaman Bölgesine uğrayıp ardından Kapadokya'ya geçmektedirler. Bu açıdan bakıldığında YHT taşımacılığının bölgemiz ve TR61[Antalya, Isparta, Burdur] bölgesi için ortak bir ihtiyaç olması nedeniyle işbirlikleri geliştirilmesi gerekmektedir. Alternatif turizm fırsatlarının yaratılması adına TR61 [Antalya, Isparta, Burdur], TR71 [Nevşehir, Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Niğde] ve TR72[Kayseri, Yozgat, Sivas] Düzey 2 Bölgelerini kapsayacak şekilde, özellikle bu bölgelerin kırsal alanlarına yönelik alternatif turizmi geliştirmek amacıyla, işbirlikleri kurulmalıdır. Özellikle İpek Yolu Turizmi bu açıdan önemli fırsatlar sunmaktadır.
578. Beyşehir Gölü'nün sınırını Isparta ile paylaşmamız sebebiyle göle ilişkin planlama çalışmalarının yapılması, gölün turizme kazandırılması ve korunmasına yönelik yine TR61 Bölgesi ile ortak projelerin geliştirilmesi gerekmektedir.

75 - İlçe Stratejik Gelişme Komisyonu Raporları,2012

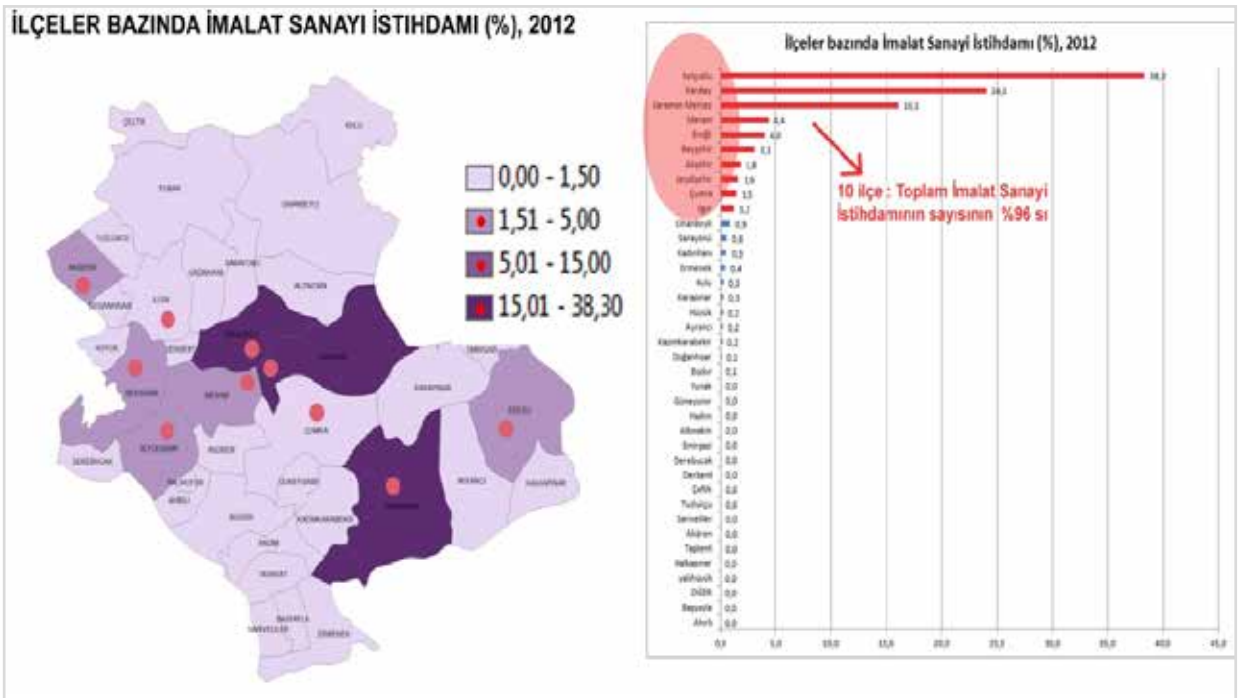
579. Yine TR61(Antalya, Isparta, Burdur) Bölgesi ile özellikle sebze ve süs bitkileri yetiştiriciliği konusunda yakın işbirliği iki bölgenin ortak çıkarları açısından önem kazanan diğer bir konudur.
580. Son olarak, Konya Karaman Bölgesi'nden yapılan ihracatın önemli bir kısmının Mersin Limanı'ndan yapıldığı göz önüne alındığında, bölgenin bu limana olan mevcut ulaşım bağlantılarının kuvvetlendirilerek Mersin ile olan Lojistik ilişkilerinin kuvvetlendirilmesi adına TR62 [Adana, Mersin] düzey 2 bölgesi ile ortaklıklara gidilmelidir.

15.7 MEKANDA İMALAT SANAYİNİN DAĞILIMI

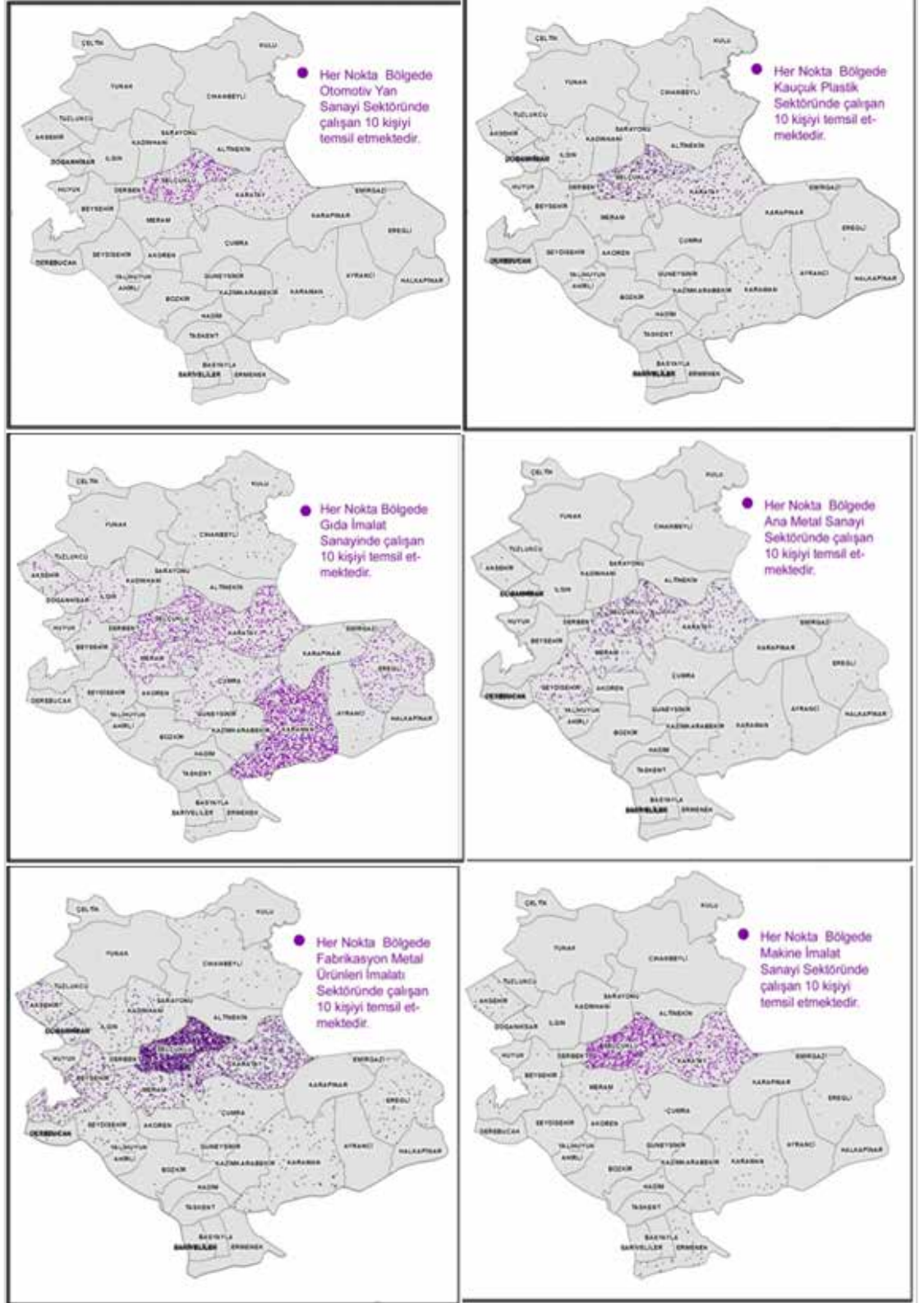
581. Bölgede sanayileşmenin belirli bölgelerde toplandığı görülmektedir. 2012 yılı itibarıyla bölgedeki toplam imalat sanayi istihdamının ve işletme sayısının yaklaşık %83'ü Konya Metropolitan Alanı [Selçuklu, Meram, Karatay] ve Karaman il merkezlerinde yoğunlaşmaktadır.

582. İl merkezleri dışında Akşehir, Beyşehir, Ereğli, Çumra, Ilgın ve Seydişehir ilçelerinde sanayi tesisleri yoğunlaşmaktadır. Bu ilçeler de dahil edildiğinde bölgedeki toplam sanayi istihdamın %96'sının, işletme sayısının ise %95'inin sadece 10 ilçede toplandığı görülmektedir.

Harita 10 İlçeler Bazında İmalat Sanayi İstihdamı (%), 2012

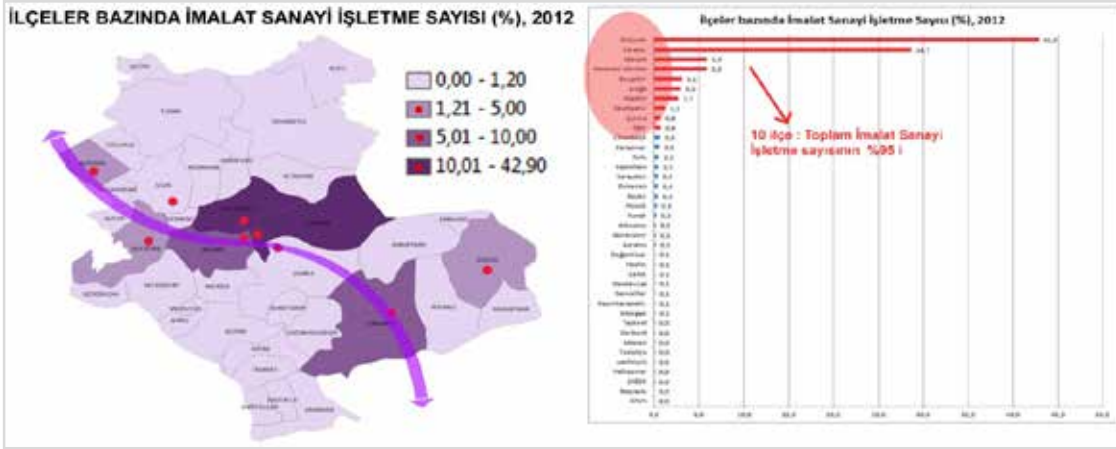

Harita 11 Bölgenin Stratejik Sektörlerinde Yaratılan İstihdamın İlçeler Bazında Mekansal Dağılımı

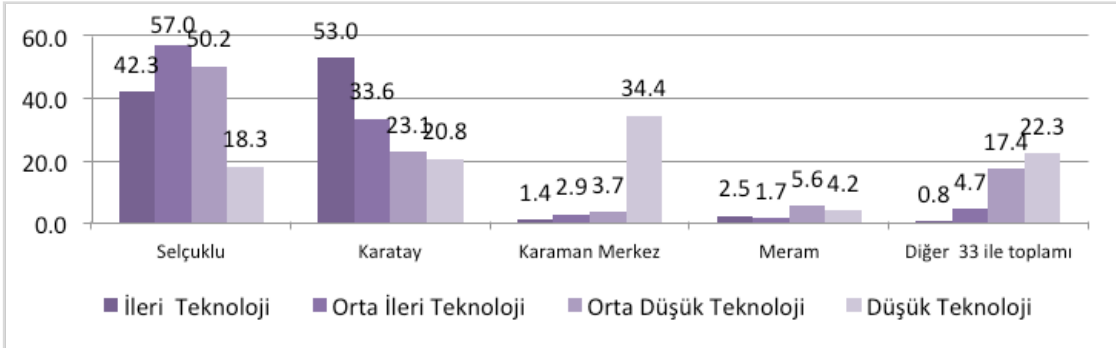
583. **Bu demek oluyor ki bölgede sanayiden bahsedildiği zaman aslında bu 10 ilçe ön plana çıkmaktadır.** Dolayısıyla bölgesel gelişme senaryolarında sanayi politikalarının mekânsal karşılığını bu ilçeler oluşturmaktadır.

Harita 12 İlçeler Bazında İmalat Sanayi İşletme sayısı (%),2012

584. Bölgede kent merkezlerinden kırsal alana doğru sanayileşme, sayı olarak azaldığı gibi sanayi işletmelerin niteliğinin de farklılaştığı gözlemlenmiştir.

Şekil 40 Bölgede İmalat Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılımı (%), 2012

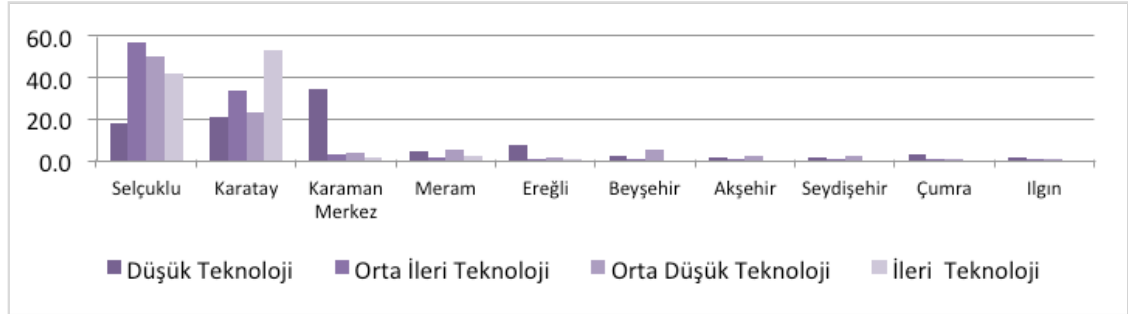

585. Bölgede orta ileri ve ileri teknoloji düzeyine sahip otomotiv yan sanayi, makine imalatı gibi sektörler Konya metropoliten alanında yoğunlaşmaktadır. Nitekim orta ileri teknolojili sektörlerdeki toplam istihdamın %95,3'ü; ileri teknolojili sektörlerdeki istihdamın %99'u il merkezlerindedir.

586. Bu durum bölgesel gelişme planında orta ve ileri teknoloji imalat sanayi küresel rekabet politikasının il merkezleri odaklı olmasının gerektiğine işaret etmektedir. Nitekim bu sektörlerde gerek nitelikli işgücü gerekse yatırım ve finans kaynakları il merkezlerinde toplanmış bulunmaktadır.

587. Bölgede düşük katma değere sahip sektörlerde yaratılan istihdam %34 ile en fazla Karaman il merkezindedir. İlçenin gıda sektörüne dayalı imalat yapısı bu durumun temel nedenidir

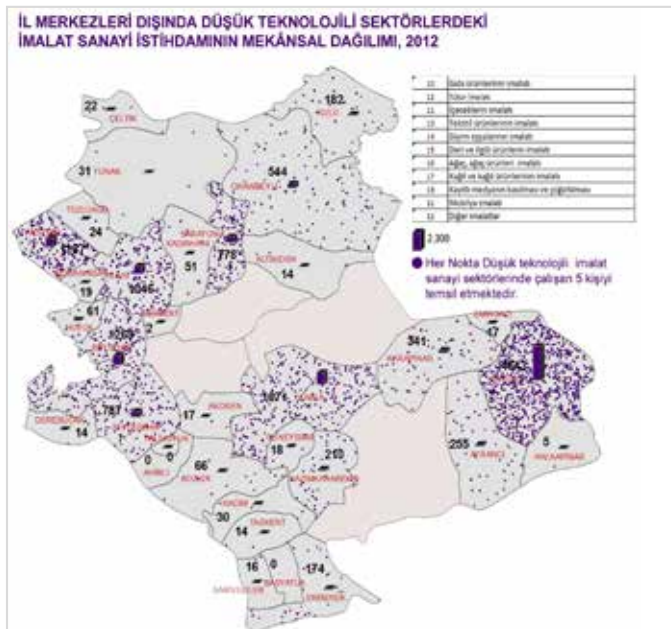
Şekil 41 Bölgede Toplam İmalat Sanayi İstihdamının %96'sını Oluşturan 10 İlçenin Sanayi Teknoloji Düzeyleri, 2012

588. Kırsal bölgelerde un ve yem gibi hammaddesini bulunduğu çevreden alan, düşük teknoloji seviyesinde olan, yatırım ve işletme aşamasında fazla nitelikli personel gerektirmeyen tarıma dayalı imalat sanayi tesislerinin kurulduğu görülmektedir. Bu işletmelerin yatırım, üretim ve pazarlama aşamasında önemli problemleri bulunmaktadır. Bu tesislerin rekabet gücünü, ölçek, sermaye ve pazar şartları olumsuz olarak etkilemektedir.

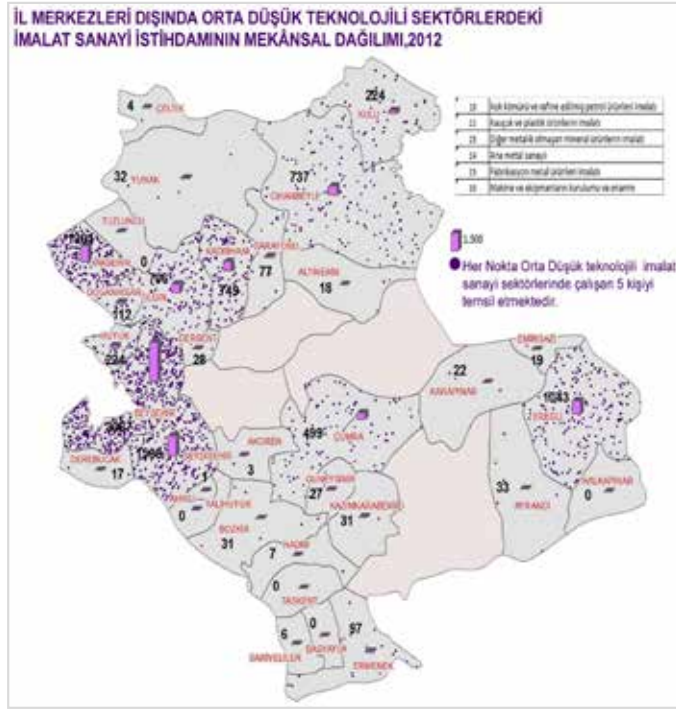
589. İl merkezleri dışında düşük teknoloji sektörlerde istihdamı en fazla Ereğli, Çumra, Beyşehir ve Akşehir gibi kırsalda görece daha gelişmiş ve belli bir nüfus büyüklüğüne ulaşmış ilçelerde yaratıldığı görülmektedir. Özellikle tarıma dayalı olan gıda sektörü, bu ilçelerde düşük teknoloji sektörlerdeki istihdamın başını çekmektedir.

Harita 13 İl Merkezleri Dışında Düşük Teknolojili Sektörlerdeki İmalat Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılımı, 2012

590. İl merkezleri dışında **orta düşük** teknoloji sektörlerde istihdam bölgenin batısında kalan ilçeler olan Akşehir, Beyşehir ve Seydişehir ilçelerinde yoğunlaşmaktadır. Özellikle Seydişehir ilçesinde faaliyet gösteren alüminyum tesisleri gibi madencilığe dayalı sanayinin bu bölgede yer alması mekânsal dağılımı etkilemektedir.

Harita 14 İl Merkezleri Dışında Orta Düşük Teknolojili Sektörlerdeki İmalat Sanayi İstihdamının Mekânsal Dağılımı, 2012

591. İl merkezleri dışında kalan ilçelerde gerek istihdam gerekse işletme sayısı açısından orta ileri ve ileri teknoloji sektörler oldukça düşük bir paya sahiptir.

16. ÖNCELİK VE TEDBİRLER

- 6.1 • BÖLGESEL GELİŞMENİN TEMEL DİNAMOSU OLAN ANA GELİŞME ODAKLARININ KÜRESEL REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI
- 6.2 • BÖLGESEL GELİŞME ANA ODAKLARININ HİTERLANDINDA KALAN İLÇELERİN GELİŞTİRİLMESİ
- 6.3 • ÇOK MERKEZLİ DENGELİ GELİŞİM: ALT BÖLGELER OLUŞTURULARAK FARKLI MÜDAHALE KARARLARI İLE GELİŞİMİN SAĞLANMASI

ÖNCELİK 6.1: BÖLGESEL GELİŞMENİN TEMEL DİNAMOSU OLAN ANA GELİŞME ODAKLARININ KÜRESEL REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI

KARAMAN İL MERKEZİ, KONYA METROPOLİTEN ALANI: (SELÇUKLU, MERAM, KARATAY)

Tarih boyunca kentler, yeniliğin cereyan ettiği mekânlar olarak ekonomik gelişmenin asıl itici gücü olmuştur. Küresel ekonomilerin tetikleyici öznesi olan kentler aynı zamanda bölgesel ekonomilerin de temel belirleyici aktörü olarak karşımıza çıkmaktadır. Avrupa Birliği'nde "**Kentsel Bir Gündem Yaratılmasına İlişkin Bildirge'de**" (1997) belirtildiği gibi kentler; Avrupa Birliği içerisinde en yaratıcı ekonomik faaliyetlerin cereyan ettiği yerleşimler olarak değerlendirilmekte ve bu nedenle kentsel alanların desteklenmesi gerektiği üzerinde durulmaktadır. (KENTGES).

Benzer şekilde 2006 yılında **Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün** (OECD) küresel ekonomide rekabetçi bölgelerin tespiti için yaptığı araştırmada, metropol bölgelerin çoğunda (78 metropol bölgenin 66'sında) kişi başına düşen GSYİH ve işgücü verimliliği (78 metropol bölgenin 65'inde) ulusal ortalamasının üzerinde olması ve bu kentlerden çoğunun büyüme oranı da genellikle ülke ortalamalarının üzerinde olması kentsel ekonomilerin aynı zamanda mekânsal anlamda bölgesel ekonomilerin yapı taşları olduğunu ortaya koymaktadır.

Bölge Planı'nın **Bölgesel Gelişme Ana Odakları** politikası bölgede ekonomik aktiviteler, yenilik, istihdam ve diğer tüm fırsatları ile birlikte bölgesel rekabet edebilirlik açısından da oldukça önemli fırsatlar sunması nedeniyle bölgenin ulusal ve uluslararası rekabet edilebilirliğini doğrudan etkileyen Konya metropoliten alanı ve Karaman il merkezinin rekabet avantajlarını iyileştirmeyi amaçlamaktadır.

Bu kapsamda Konya metropoliten alanı ve Karaman il merkezi bölgesel gelişme ana odakları olarak belirlenecektir.

Bölgesel gelişme ana odakları olarak belirlenen Konya metropoliten alanı ve Karaman il merkezi ile birlikte alt bölge olarak belirlenen Seydişehir, Beyşehir, Ermenek, Akşehir ve Ereğli alt bölgeleri ile birlikte planda küresel rekabet politikasının merkezinde yer alan büyümenin itici gücü olan yerleşim yerleri olacaktır.

Orta ve ileri teknolojili sektörlerde yaratılan istihdamın ve işletme sayısının önemli bir kısmını bünyesinde barındırması nedeniyle bölgesel gelişme ana odaklarını aynı zamanda bölgenin yenilik merkezleri olma potansiyelini de taşımaktadır. Nitekim yenilik ve Ar-Ge anlamında gerek nitelikli işgücü gerekse sermaye ve bilgi birikimi bu merkezlerde toplanmış durumdadır. Bu nedenle Konya Karaman Bölge planında bölgesel gelişme ana odakları bölgenin "**Yenilik Merkezleri**" işlevini üstlenecektir.

TEDBİR 6.1.1: Bölgesel Gelişme Ana Odaklarına Yönelik Kentsel Pazarlama Stratejisi Oluşturulacaktır.

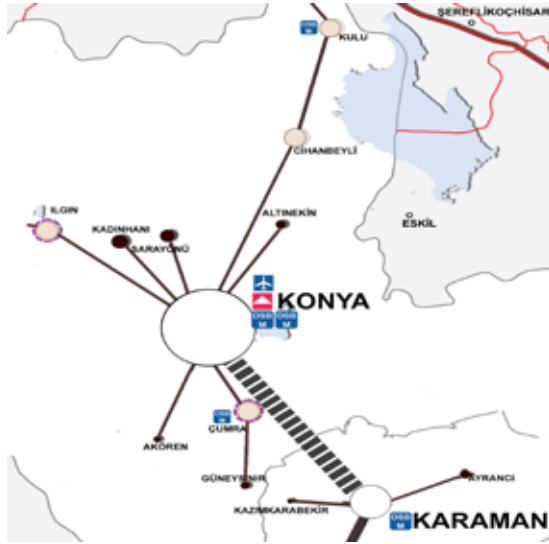
592. Sunduğu nitelikli konut arzı, profesyonel çalışma alanları sayesinde yaşanabilirlik düzeyi yüksek kentler nitelikli iş gücünü bölgeye çekme konusunda da kritik rol oynamaktadır. Bu fırsatlar aynı zamanda bölgenin sahip olduğu nitelikli işgücünü bölgede tutmak için de fırsatlar sunmakta ve böylece bölgesel ekonominin gelişmesine önemli bir katkı sağlamaktadır.
593. Ancak diğer yandan sunduğu bu fırsatlara karşın kentler işsizlik, yoksulluk, güvenlik, erişilebilirlik gibi karmaşık ve entegre sorunları da bünyesinde barındırmaktadır. Dolayısıyla kentlerde ortaya çıkan bu ekonomik, sosyal ve fiziki sorunların çözümü ile çevre ve yaşam kalitesinin artırılması aynı zamanda bölgesel rekabet edebilirliğin artırılması için de ciddi fırsatlar sunacaktır.
594. Yalnızca iktisadi anlamda değil turistik amaçlarla da bölge kentlerini görmeye, gezmeye ve tanımaya gelen ziyaretçiler açısından da bölgesel gelişme ana odaklarının [Konya metropoliten alanı ve Karaman il merkezi] ziyaretçilerde bıraktığı izlenimin bölge kentlerinin imajı açısından üzerinde durulması gereken bir durum olduğu anlaşılmaktadır.
595. Sonuç olarak, bölgesel gelişme ana odakları olarak belirlenen Konya metropoliten alanı ve Karaman il merkezi'nin kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, etkin bir kentsel imaj stratejisinin oluşturulması şeklinde planın ana senaryosu olarak bölgenin içsel dinamiklerini harekete geçirerek bölgeyi bir ekonomik gelişme koridoru haline getirme politikası açısından oldukça önem arz eden bir konudur. Nitekim bölgeye gelmesi muhtemel yatırımlarla birlikte bu bölgede yaşayacak, çalışacak ve üretecek olan nitelikli işgücünü kent merkezlerinde sunulan hizmetlerden de memnuniyet duyması gerekmektedir. Sadece bölgeye yeni gelecek insanlar için değil aynı zamanda bölge halkı için de kentte nitelikli yaşam alanlarının oluşturulması, refah düzeyinin artması açısından elzemdir.
596. Bu kapsamda Konya metropoliten alanı ve Karaman il merkezine yönelik Mevlana Kalkınma Ajansı koordinasyonunda orta ve uzun vadede "**Kentsel Pazarlama Stratejisi**" oluşturulacaktır.
597. Kent merkezlerindeki fiziki yaşam alanlarının kalitesini artırmaya yönelik kentsel dönüşüm projesi uygulamalarına destek verilecektir.
598. Kentsel Pazarlama Stratejisinin temel aktörleri olarak ise Konya Büyükşehir Belediyesi ve Karaman Belediyesi yer alacaktır.

TEDBİR 6.1.2: Bölgesel Gelişme Odaklarının Ulusal ve Uluslararası Pazarlara Olan Entegre Ulaşım Bağlantıları Kuvvetlendirilecektir.

599. Bölgesel ulaşım altyapısı kuvvetli olan kentlerde yer seçen firmaların pazara erişim imkânları kolaylaşmakta bu da kentleri yeni iş fırsatları ve yeni yatırımlar için cazip kılmaktadır.
600. Bölgesel gelişme ana odaklarının Ankara, İzmir ve İstanbul gibi metropollere ve uluslararası erişim noktalarına ulaşım bağlantıları kuvvetlendirilecektir.
601. Bölgeden ihracat yapan firmaların önemli bir çoğunluğu Mersin Limanını tercih etmektedir. Ancak Mersin Limanının doymuş bir kapasiteye sahip olması ve limana erişim süresinin görece daha yüksek olması nedeniyle süre bakımından daha avantajlı olan Taşucu Limanı alternatifi değerlendirilecektir.
602. BGUS' da "büyüme odağı" olarak tanımlanan mekansal sınıfın özelliklerini gösteren Konya metropoliten alanı ile "dönüşüm illeri" özelliklerini gösteren Karaman il merkezinin birbirleriyle olan ulaşım bağlantıları kuvvetlendirilecektir.
603. Özellikle Konya'ya yönelik havayolu taşımacılığında son dönemlerde artan bir talep söz konusudur. Ancak il sınırları içinde yeni bir sivil havaalanı yapılması noktasında ise; hava alanları, geniş araziler üzerine kurulmakta ve hava alanı arazisinin yanı sıra çevresinde de belli mesafeler içerisinde yapılaşmaya izin verilmemektedir. Konya gibi tarım ve sanayinin önemli olduğu bir ilimizde, son derece kıymetli tarım ve/veya sanayi arazilerinin, mevcut askeri havaalanı dışında yeni bir hava alanı için ikinci bir defa istimlak edilmesi gerekecektir. Bunun yanı sıra yeni bir hava alanı yapılması kısa vadede yüksek kamulaştırma maliyetlerini de doğuracaktır.
604. Ayrıca şehir ortada kalmak koşulu ile şu anki hava alanının şehre uzaklığına eşit/ yakın bir uzaklıkta doğal ve suni mânalardan arınmış bir arazi bulunması ve her iki havaalanının da pistlerinin birbirine paralel konumda olması gerekmektedir. Çünkü her iki pistin iniş kalkış hattının birbirini kesmemesi, operasyonel anlamda istenilen bir durumdur. Bu kıstaslar çerçevesinde konuşlandırılmış ve birbirine bu kadar yakın mesafede olmak zorunda olan iki havaalanı, doğal olarak aynı terminal sahasını kullanmak zorunda kalacaktır.
605. Bu nedenle kısa ve orta vadede artan yolcu taleplerini karşılamak ve daha kaliteli hizmet sunulabilmesi adına hâlihazırda askeri havalimanı olarak kullanılan Konya Havalimanının kapasitesi artırılmasına yönelik çalışmalar desteklenecektir. Bu sayede Konya havaalanı, tüm sistem, cihaz ve kolaylıkları ile herhangi bir fiziki tehdit olmaksızın her türlü hava aracı ile ulusal ve uluslararası hava trafiğine hizmet verecek şekilde hizmete açılacak; yapımı devam eden ve yapımına başlanacak olan yatırımların da hizmete girmesi ile birlikte kapasite sorunu olmayan, standartları yüksek bir havalimanı haline gelmesi sağlanacaktır.

TEDBİR 6.1.3: Bölgesel Gelişme Ana Odaklarının Yenilikçilik Kapasiteleri Geliştirilecektir

606. Orta ileri teknoloji sektörlerdeki toplam istihdamın %95,3'ü; ileri teknoloji sektörlerdeki istihdamın %99'unu bünyesinde barındırması nedeniyle Konya ve Karaman il merkezleri aynı zamanda bölgenin yenilik merkezleri olma potansiyelini de taşımaktadır. Nitekim yenilik ve Ar-Ge anlamında gerek nitelikli işgücü gerekse sermaye ve bilgi birikimi bu merkezlerde toplanmış durumdadır.
607. Bu nedenle Konya Karaman Bölge Planında bölgesel gelişme ana odakları bölgenin "**Yenilik Merkezleri**" işlevini üstlenecektir.
608. Bölgede hâlihazırda Konya il merkezindeki inşaatı devam eden Bilim Merkezi Projesi ve Karaman İŞGEM yatırımı bu tedbiri hayata geçirme anlamında doğrudan etkide bulunacaktır.

ÖNCELİK 6.2: BÖLGESEL GELİŞME ANA ODAKLARININ HİTERLANDINDA KALAN İLÇELERİN GELİŞTİRİLMESİ**Harita 15 Bölgesel Gelişme Ana Odaklarının Hinterlandında Kalan İlçeler**

*Sınırlar ve Gösterimler Şematiktir.

**KADINHANI, SARAYÖNÜ,
ALTINEKİN, AKÖREN, GÜNEYSINIR,
KÂZIMKARABEKİR, AYRANCI, KULU,
CİHANBEYLİ, ÇUMRA, ILGIN**

Bu ilçeler herhangi bir alt merkezin etkisi altında kalmayıp fonksiyonel ilişkileri öncelikli olarak il merkezleri ile kurmuş ilçelerdir. Konya metropoliten alanına ve Karaman il merkezine Kulu ve Cihanbeyli dışında ortalama bir saatin altında bir mesafeye sahip olmaları nedeniyle il merkezlerinin etkisi altında kalmaktadırlar. Bu ilçelerden Kulu, Cihanbeyli, Çumra ve Ilgın SEGE analizine göre orta gelişmişlik düzeyine sahipken; Kadınhanı, Sarayönü, Altınekin, Akören, Güneysınır, Kâzımkarabekir, Ayrancı ilçeleri düşük gelişme performansı sergilemektedir.

TEDBİR 6.2.1: Konya Metropolitan Alanının Hinterlandında Kalan İlçeler Geliştirilecektir [Altınekin, Cihanbeyli, Çumra, Güneysınır, Ilgın, Kadınhanı, Kulu, Sarayönü]

609. Konya Bölgesel Gelişme Ana Odağı hinterlandında kalan ilçeler ova kesiminde yer almaktadırlar. Genellikle Konya kent merkezine yakın ilçeler olup, kent merkezi ile yoğun fonksiyonel ilişkiler kurmaktadır. Kulu ilçesi ise genellikle kendi kendine yetebilen bir yapı göstermekte olup yakınlığı sebebi ile Ankara'yla fonksiyonel ilişkiler kurmaktadır.
610. Tarımsal faaliyetlerin ağırlıklı olarak yapıldığı bu ilçelerde diğer ilçelere nazaran sulu tarım daha fazla yapılmaktadır. Ancak kuraklık tehdidinin her geçen gün giderek artması bu ilçelerdeki tarımsal politikaların iyileştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu sebeple bu ilçelerin genelinde suyun tasarruflu kullanılmasına yönelik altyapı çalışmaları ile üreticilerin bilinçlendirilmesine yönelik faaliyetler artırılacaktır. Ayrıca bölgenin ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir. Ulusal düzeyde alınan kararların ve desteklerin de bu doğrultuda verilmesi sürecin hızlandırılmasına katkı sağlayacaktır.
611. Gelişmişlik seviyesi diğer ilçelere göre görece yüksek olan Çumra, Cihanbeyli ve Kulu gibi ilçelerde tarıma dayalı sanayi kollarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.
612. Tarımda verimlilik ve kalite sorunu yaşanan ilçelerde verim ve kaliteyi artırmaya yönelik çalışmalar desteklenecektir.
613. Cihanbeyli ilçe sınırlarında yer alan Tuz Gölü başta olmak üzere, turizme yönelik potansiyellerin harekete geçirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.
614. Meralara yönelik ıslah çalışmaları yapılarak küçükbaş hayvancılık desteklenecektir.
615. Ilgın ve Sarayönü ilçelerinde halıcılık faaliyetlerinin geliştirilmesi ve üretilen ürünlerin pazarlanmasına ilişkin çalışmalar yapılacaktır.

TEDBİR 6.2.1: Karaman Kent Merkezi Hinterlandında Kalan İlçeler Geliştirilecektir [Ayrancı, Kazımkarabekir]

616. Karaman Bölgesel Gelişme Ana Odağı hinterlandında kalan ilçeler ova kesiminde yer almaktadırlar. Genellikle Karaman kent merkezine yakın ilçeler olup, kent merkezi ile yoğun fonksiyonel ilişkiler kurmaktadır. Tarımsal faaliyetlerin ağırlık kazandığı bu ilçelerde suyun tasarruflu kullanımına yönelik altyapı ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.
617. Küçükbaş hayvancılık faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik mera ıslahı gibi gerekli çalışmalar yapılarak üreticilerin bilinçlendirilmesi sağlanacak ve üretim alanlarının uygun standartlara getirilmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.

618. Üretilen tarımsal ürünlerin pazarlanmasına yönelik sorunların çözümüne ilişkin gerekli altyapı çalışmaları yapılacak ayrıca birlik ve kooperatiflerin etkinliğinin artırılması sağlanacaktır.
619. Karaman kent merkezinde sanayide teknoloji düzeyinin artırılmasına ve Kâzımkarabekir ilçesinde tarımsal sanayinin gelişimine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

ÖNCELİK 6.3: ÇOK MERKEZLİ DENGELİ GELİŞİM: ALT BÖLGELER OLUŞTURULARAK FARKLI MÜDAHALE KARARLARI İLE GELİŞİMİN SAĞLANMASI ⁷⁶

AKŞEHİR, BEYŞEHİR, EREĞLİ, ERMEK; SEYDİŞEHİR ALT BÖLGELERİ

Alt Bölge: Alt bölgeler yönetsel sınırları, idari sınırlarla çakışmayan, yani fonksiyonel ilişkiler açısından o sınırları aşabilen mekânsal oluşumlardır. Konya Karaman Bölge Planında alt bölgeler işsizliğin yoğun olduğu, göç veren ilçelere coğrafi olarak daha yakın, bunlara hizmet verme potansiyeli görece daha yüksek ve yakın çevresiyle sıkı fonksiyonel ilişkiler kuran ilçe merkezleri ve kendisinin etkisi altında kalan diğer ilçe merkezlerinden oluşmaktadır. Yani alt bölgeler mal, hizmet, ev ile iş arasındaki yolculuk hareketleri bakımından birbirleri ile daha yoğun ilişki kuran ilçeleri kapsamaktadır.

Neden Bir Alt Bölge Politikasına İhtiyaç Var?

Bölgede beşeri ve ekonomik sermaye birikimi Konya il merkezine yığılmış durumdadır. Alt bölgelerin oluşturulması önceliği bölgenin Konya metropoliten alanı odaklı tek merkezli bir büyüme eğiliminin doğurduğu dezavantajların önüne geçilerek çok merkezli mekânsal gelişimin sağlanmasını, hizmetin daha hızlı ve etkin bir şekilde o bölgeden verilerek il merkezleri üzerindeki baskının hafifletilebilmesini ve en nihayetinde bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması politikasını ve küresel rekabet edebilirlik politikasını hayata geçirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca diğer düzey 2 bölgelerine kıyasla Konya Karaman Bölgesinin oldukça geniş bir yüzölçümüne sahip olması ve bu nedenle yerelde farklı fonksiyonel ilişkileri içermesi nedeniyle de alt bölge politikasına gidilmesi önemlidir.

Alt bölge politikasının hayata geçirilmesinde öncelikle bölge kırsalındaki ilçelere yönelik muhtemel kamu yatırımların alt bölge ilişkileri esas alınarak verilmesi gerekmektedir. Diğer bir deyişle ilçelere yönelik kamu yatırımların da mekânsal bir önceliklendirme yapılmalıdır. Örneğin bir bölgede her bir ilçeye meslek yüksek okulu veya teknik eğitim fakültesi açılması yerine bu ve benzeri yüksek bütçeli kamu yatırımlarının ve yerel yönetim yatırımlarının daha etkin işleyebilmesi adına bu yatırımları alt bölge merkezlerine yönlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu sayede alt bölge merkezinin cazibesi artacağı gibi bu durum "yayıma" etkisi ile alt merkezin etkisi altında kalan diğer ilçeleri de olumlu etkileyecektir. Benzer şekilde Konya Karaman Bölge Planı bir alt bölge içerisinde kalan ilçelerin fonksiyonel ilişkilerini kuvvetlendirebilmek adına birbirleri ile geliştirecekleri ortak proje girişimleri ve işbirlikleri öncelikli olarak desteklenecektir.

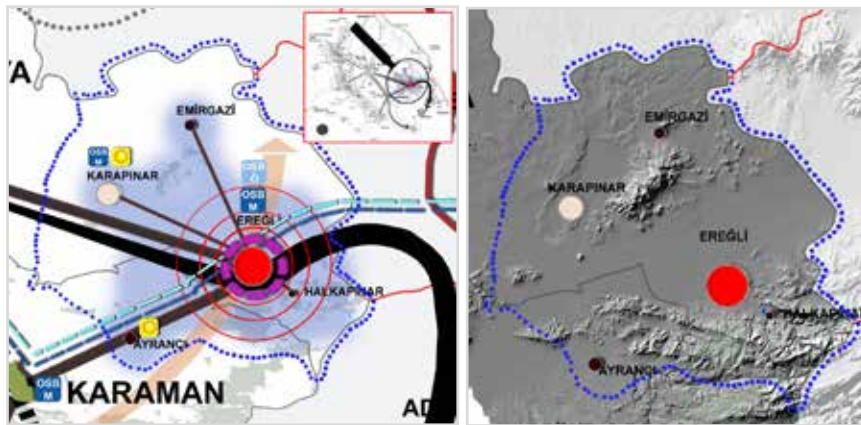
620. İşsizliğin yoğun olduğu, göç veren ilçelere coğrafi olarak daha yakın, bunlara hizmet verme potansiyeli görece daha yüksek ve yakın çevresiyle sıkı ekonomik ilişkiler kuran Akşehir, Seydişehir, Beyşehir, Ermenek ve Ereğli ilçe merkezleri birer alt bölge merkezi olarak belirlenecektir.
621. Alt bölge merkezlerinin bölgesel gelişme ana odaklarına olan ulaşım bağlantıları kuvvetlendirecektir.
622. Bölgesel ölçekte il merkezlerindeki OSB'lerin kapasitelerini doldurmaları durumunda yeni organize sanayi bölgesi yatırımlarında alt bölge merkezleri öncelikli olarak desteklenecektir.
623. Bu ilçelerdeki mevcut OSB ve KSS'lerin temel altyapı ihtiyaçlarını giderecek önlemler alınacaktır.

76 - Bu bölüm kapsamında uygulanabilecek ilçeler düzeyindeki projelerle ilgili detaylar, Bölge Planı referans dokümanları arasında yer alan "ilçe stratejik gelişme komisyonu raporlarında" yer almaktadır.

624. Alt bölge merkezleri kendi etki alanında kalan düşük gelişme düzeyine sahip kırsal nitelikteki ilçelerdeki tarımsal üretimin sanayide işlendiği imalat sanayi odakları görevini üstlenecektir. Bu kapsamda Ermenek dışındaki alt merkezlerde [Beyşehir, Seydişehir, Ereğli, Akşehir] özellikle tarıma dayalı gıda sektörü başta olmak üzere diğer imalat sanayi istihdamı ve üretimi öncelikli olarak desteklenecektir.
625. Ermenek alt bölgesinin ise ulusal ölçekte önemli bir turizm odağı olan Antalya ve ilçelerine yakın olması Antalya'ya gelen yerli ve yabancı turistlere ciddi anlamda alternatif turizm fırsatları sunması nedeniyle öncelikli olarak bölgede alternatif turizm potansiyelini harekete geçirecek faaliyetler desteklenecektir.
626. Alt bölge kırsalında sosyal altyapı yetersizliklerinin tamamlanmasına yönelik faaliyetlerle birlikte yaşam kalitesini artırmaya yönelik çalışmalar desteklenecektir.
627. Alt bölge kırsalında tarımdan elde edilen gelirlerin artırılması amacıyla uygun bitki deseninin belirlenmesi, üreticilerin bilinçlendirilmesi, arazi toplulaştırması ve benzeri çalışmalar desteklenecektir. Ayrıca kısıtlı olan su kaynaklarının tasarruflu kullanılmasına yönelik gerekli altyapı çalışmaları ve bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.
628. Erişilebilirlik sorunlarının fazla olduğu ilçeler ve kırsal alanlar başta olmak üzere bilgi teknolojilerinden faydalanma oranlarını artıracak altyapı ve eğitim çalışmaları desteklenecektir.

TEDBİR 6.3.1: Ereğli Alt Bölgesi Geliştirilecektir

Harita 16 Ereğli Alt Bölgesi

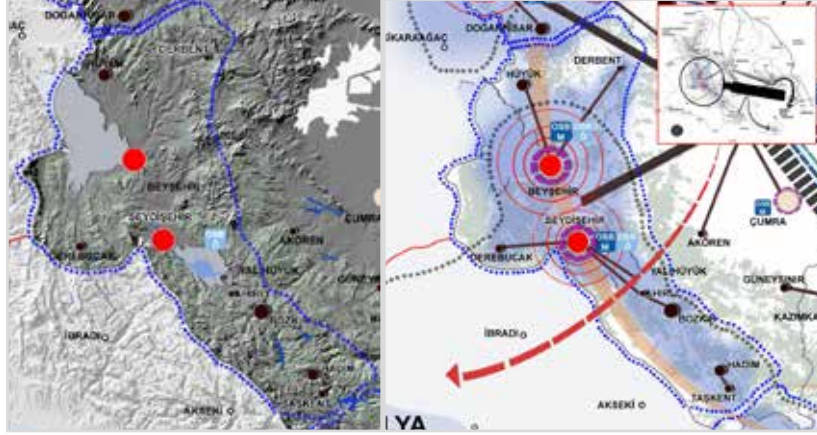

*Sınırlar ve Gösterimler Şematiktir.

629. Ereğli alt bölgesi, idari sınırları esas alan nüfus sayımını göre yaklaşık 208.000 kişinin yaşadığı bir bölgedir. 2012 ADNKS sonuçlarına göre yaklaşık 100.000 kişilik nüfusuyla Ereğli ilçe merkezi bu alt bölgenin merkezi konumundadır. Konya'nın Emirgazi, Karapınar, Halkapınar ve Karaman'ın Ayrancı ilçelerini etkisi altına alan Ereğli alt bölgesi; bu ilçe merkezleri, belde ve köyleri ile yoğun fonksiyonel ilişkiler içerisindedir.

630. Bölge genel olarak ova kesiminde yer almaktadır. Bölgenin güneyinde Ayrancı ve Halkapınar ilçelerinin bazı belde ve köyleri dağlık arazilere yerleşmiştir.
631. Tarımsal faaliyetler yoğun olmasına rağmen bölge genelindeki kuraklık sorunu Ereğli alt bölgesindeki yerleşimlerde ciddi boyutlarda hissedilmektedir. Bu sebeple alt bölge genelinde çölleşme ve erozyonla mücadele çalışmaları, suyun etkin kullanımına yönelik altyapı çalışmaları ve bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.
632. Ülke beyaz kiraz üretiminin en büyük payının; bölge siyah havuç üretimininse tamamının yapıldığı alt bölge olması sebebiyle üretimde önemli bir yere sahiptir. Bu ürünlerin coğrafi işaretler kapsamına alınmasına yönelik faaliyetler desteklenecek ve pazarlamada yaşanan sıkıntıların giderilmesine yönelik gerekli çalışmalar yapılacaktır. Ayrıca üretilen bu ürünlerin işlenerek katma değerinin artırılmasına yönelik oluşumlar ve yatırımlar desteklenecektir.
633. Özellikle Karapınar ilçesinde çölleşme ve erozyon problemleriyle mücadele edilmesine rağmen; yem bitkileri, havuç, mısır, şeker pancarı gibi çok su tüketen bitkiler yetiştirilmesi, tarım politikalarının iklim, toprak ve su gibi ekolojik özellikler dikkate alınmadan uygulandığını ortaya koymaktadır. Bu sebeple Ereğli Alt Bölgesi başta olmak üzere tüm bölgede tarımsal üretim politikalarının değiştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
634. Küçükbaş hayvancılık alt bölge genelinde önemli bir tarımsal faaliyettir. Karapınar, Emirgazi ve Ayrancı ilçelerinde küçükbaş hayvancılık için uygun mera alanları fazla olmasına rağmen mera alanlarının verimsiz oluşu ve üreticilerin bilinçsizliği nedeniyle erken otlatma faaliyetlerinden dolayı yaşanan kayıplar mera ıslahı çalışmalarının yapılmasını gerekli kılmaktadır. Söz konusu ilçelerde küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecek ve mera ıslah çalışmaları yapılacaktır. Bu ilçelerde üretilen ürünlerin Ereğli'de mevcut ve kurulacak işletmelerde işlenerek pazarlanmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.
635. Ereğli ilçesinde süt ve süt ürünlerinin işlenmesine yönelik faaliyetler gerçekleştiren işletmeler fazladır. Bu işletmelerin kalite standartlarının artırılmasına yönelik faaliyetlerle birlikte pazarlama çalışmalarına destek sağlanacaktır.
636. Ereğli Alt Bölgesi Mersin Limanı'na erişilebilirliği en yüksek olan bölgedir. Lojistik sektörünü geliştirmeye yönelik faaliyetlerin desteklenmesi sağlanacaktır.
637. Alt bölgenin en dağlık yerleşimi olan Halkapınar ilçesinde İvriz Barajı, İvriz Kaya Anıtı, mahzenler ve diğer doğal güzelliklerin turizme kazandırılmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.
638. Güneşlenme süresi ve radyasyon değerleri bakımından güneş enerjisi üretimi için uygun olan Karapınar ve Ayrancı ilçelerinde güneş enerjisinden faydalanmaya ve enerji üretimine yönelik faaliyetler desteklenecektir.

TEDBİR 6.3.2: Beyşehir-Seydişehir Alt Bölgesi Geliştirilecektir.**Harita 17 Beyşehir-Seydişehir Alt Bölgesi**

*Sınırlar ve Gösterimler Şematiktir.

639. Beyşehir Seydişehir alt bölgesi, idari sınırları esas alan nüfus sayımını göre yaklaşık 220.000 kişinin yaşadığı bir bölgedir. 2012 ADNKS sonuçlarına göre toplam yaklaşık 77.000 kişilik nüfusları ile Beyşehir ve Seydişehir ilçe merkezleri bu alt bölgenin merkezleri konumundadır. Hüyük, Derbent, Derebucak, Yalılıyük, Ahırlı, Bozkır, Hadim ve Taşkent ilçelerini etkisi altına alan Beyşehir Seydişehir Alt Bölgesi bu ilçe merkezleri, belde ve köyleri ile yoğun fonksiyonel ilişkiler içerisindedir.
640. Bu alt bölge büyük oranda dağlık bir arazi üzerinde yer almaktadır. Alt bölge içinde kırsal nitelikli yerleşim yerlerinde alternatif turizm, organik tarım ve arıcılık gibi alternatif gelir kaynaklarının yaratılması desteklenecektir.
641. Alt bölge merkezleri dışında kalan ilçelerde tarım ağırlıklı bir yapı sergilemektedir. Dağlık coğrafi yapısının da etkisiyle tarım arazileri küçük ve parçalıdır. Bu sebeple alt bölge genelinde arazi toplulaştırılmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.
642. Beyşehir Seydişehir alt bölgesindeki, alt bölge merkezleri dışında kalan tüm ilçeler düşük gelişme düzeyine sahip ilçeler olup nüfus kayıpları yaşanmaktadır. Bu sebeple bazı temel ihtiyaçlara yönelik sosyal ve teknik altyapı eksikliklerinin giderilerek yaşam kalitesinin artırılması sağlanacaktır.
643. Derebucak, Hadim, Taşkent, Ahırlı, Yalılıyük, Derbent ve Bozkır ilçelerinin uygun flora yapısı sebebiyle arıcılık faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.
644. Alt bölge genelinde turizm potansiyellerinin harekete geçirilmesi sağlanacaktır. Beyşehir'i Antalya'ya bağlayan Gembos yolunun tamamlanmasıyla birlikte erişilebilirliği artacak olan Beyşehir-Seydişehir alt bölgesi; ulusal ölçekte önemli bir turizm odağı olan Antalya'ya gelen yerli ve yabancı turistlere alternatif turizm fırsatı sunabilecektir.

645. Alt bölge genellikle dağlık bir coğrafyaya sahip olduğundan meyvecilik önemli bir geçim kaynağıdır. Alt bölge genelinde üretilen ürünlerin pazarlama sorunlarına çözüm üretecek gerekli çalışmalar ile birlik ve kooperatiflerin etkinliğini artırmaya yönelik çalışmalar desteklenecektir. Ayrıca üretilen ürünlerin erişilebilirliği bakımından optimum olan yerleşimlerde işlenmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
646. Küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir. Bozkır ve Hadim gibi üzüm üretimi fazla olan ilçelerde pekmez üretimini ve kurutma faaliyetlerini artıracak çalışmalar desteklenecektir.

TEDBİR 6.3.3: Ermenek Alt Bölgesi Geliştirilecektir.

Harita 18 Ermenek Alt Bölgesi

*Sınırlar ve Gösterimler Şematiktir.

647. Ermenek Alt Bölgesi, idari sınırları esas alan nüfus sayımını göre yaklaşık 47.000 kişinin yaşadığı bir bölgedir. 2012 ADNKS sonuçlarına göre toplam yaklaşık 11.000 kişilik nüfusu ile Ermenek ilçe merkezi bu alt bölgenin merkezi konumundadır. Başyayla ve Sarıveliler ilçelerini etkisi altında alan Ermenek alt bölgesi bölgenin dağlık kesimlerinde yer almakta, sürekli nüfus kaybeden bir yapı sergilemekte olup erişilebilirliği en düşük alt bölgedir. Bu sebeple il merkezleri ve diğer ilçelerle ilişkileri zayıf olmakla birlikte bu bölgede yer alan ilçeler arasındaki fonksiyonel ilişkiler oldukça kuvvetlidir. Ermenek alt bölgesinde özellikle göçü önlemek amacıyla alternatif gelir kaynakları oluşturacak ve erişilebilirliği artıracak tedbirler alınması gerekmektedir.
648. Dağlık arazi üzerine kurulu Ermenek alt bölgesi ulusal ölçekte önemli bir turizm odağı olan Alanya ve çevresindeki ilçeler ile Anamur ilçesine yakın olması nedeniyle özellikle bu ilçelere gelen yerli ve yabancı turistlere ciddi anlamda alternatif turizm fırsatları sunabilecek potansiyellere sahiptir. Bu sebeple öncelikli olarak bölgenin alternatif turizm potansiyelini harekete geçirecek faaliyetler, alt bölgede alternatif bir gelir oluşturmak bakımından, desteklenecektir. Turizme yönelik başta erişilebilirliği artırmak üzere gerekli teknik ve sosyal altyapı eksikliklerinin giderilmesi sağlanacaktır.

649. Alt bölge genelindeki yerleşmelerde ilişkilerin de fazla olması sebebiyle benzer kültürel özellikleri yansıtmaktadırlar. Bu kültürel özelliklerin yaşatılması ve turizmin gelişimine de katkı sağlaması bakımından yöresel ürünlerin üretilmesi ve yöresel el sanatlarının geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.
650. Alt bölge genelinde gelir kaynağı tarıma dayanmaktadır. Özellikle meyve üretimi yapılmaktadır. Ancak arazilerin parçalı ve küçük olması tarımsal maliyetleri artırmaktadır. Erişilebilirlik sorunu ile birlikte nakliye maliyetleri de artmakta ve tarımdan elde edilen gelirler yetersiz kalmaktadır. Bu kapsamda arazi toplulaştırması, birlikler ve kooperatifler şeklinde örgütlenmeler ve bu kuruluşların etkinliğinin artırılması ve üreticilerin bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.
651. Pazarlama sorunlarının giderilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir. Soğuk hava depoları ve paketlenme tesislerine yönelik yatırımlar artırılacak ve ürünlerin işlenerek katma değerinin artırılmasına yönelik çalışmalar desteklenecektir. Pazarlama faaliyetleri için önemli bir sorun olan ulaşımaya yönelik olarak özellikle kırsal alanlardan ve hizmet alan diğer ilçelerden Ermenek'e erişimi artırıcı altyapı çalışmaları yapılacaktır.
652. Alt bölge genelinin dağlık bir coğrafi yapıya sahip olması sebebiyle alternatif gelir kaynağı oluşturan potansiyellerden biri de organik tarımdır. Bu sebeple organik tarımın geliştirilmesine yönelik alt yapı çalışmaları ve diğer faaliyetler alt bölge genelinde desteklenecektir.
653. Meyvecilik faaliyetleri desteklenecek bununla birlikte ceviz, badem, zeytin, çilek, süs bitkileri, tıbbi ve aromatik bitkiler ile küçükbaş hayvancılık, organik tarım ve arıcılık gibi katma değeri yüksek ürünlerin üretimi desteklenecektir.
654. Alt bölge ilçelerinin tamamı güneşlenme durumları bakımından ülkemizde önemli bir potansiyele sahip yerleşmelerdir. Bu ilçelerde güneş enerjisinden faydalanarak elektrik üretimi sağlamaya yönelik faaliyetler desteklenecektir.

TEDBİR 6.3.4: Akşehir Alt Bölgesi Geliştirilecektir.

Harita 19 Akşehir Alt Bölgesi

655. Akşehir Alt Bölgesi, idari sınırları esas alan nüfus sayımını göre yaklaşık 214.000 kişinin yaşadığı bir bölgedir. 2012 ADNKS sonuçlarına göre toplam yaklaşık 62.000 kişilik nüfusu ile Akşehir ilçe merkezi bu alt bölgenin merkezi konumundadır. Konya'nın Tuzlukçu, Çeltik, Yunak, Ilgın ve Doğanhisar ilçelerin etkisi altında kalan Akşehir alt bölgesi bu ilçe merkezleri, belde ve köyleri ile yoğun fonksiyonel ilişkiler içerisinde.
656. Alt bölgenin merkezi konumunda olan ve dağ yamacında gelişen Akşehir ilçe merkezi kentsel kullanımların en fazla yoğunlaştığı yerleşim yeridir. Özellikle Doğanhisar ve Akşehir'in belde ve köyleri dağlık arazi üzerinde yer almaktadır.
657. Alt bölge, tarımsal faaliyetlerin ağırlıklı olduğu ekonomik yapıya sahiptir. Akşehir ve Doğanhisar'da meyvecilik yapılmaktadır. Özellikle Akşehir ilçesinde coğrafi tescilli de yapılan kiraz üretimi ön plana çıkmaktadır. Ancak pazarlama sorunları yaşanmaktadır. Bu sebeple pazarlama sorunlarının çözümüne yönelik faaliyetler, soğuk hava depoları ve paketleme tesisleri gibi pazarlama etkinliğini artıracak gerekli alt yapı çalışmalarını ile birlikte örgütlenme faaliyetleri desteklenecektir.
658. Alt bölge genelinde suyun tasarruflu kullanılmasına yönelik alt yapı ve bilinçlendirme faaliyetleri desteklenecektir. İklim, toprak ve su gibi ekolojik özelliklere uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.
659. Turizme yönelik potansiyellerin değerlendirilmesi sağlanacaktır. Akşehir'de kültür turizmi, doğa turizmi ve hava sporlarına yönelik potansiyeller, Doğanhisar ilçesinde doğa turizmine yönelik potansiyeller ve Ilgın ilçesinde ise sağlık turizmine yönelik potansiyellerin harekete geçirilmesi sağlanacaktır.
660. Alt bölgenin en dağlık yerleşimi olan Doğanhisar ve Akşehir ilçesinde organik tarım faaliyetleri yapılmakta olup organik faaliyetlerin geliştirilmesi sağlanacaktır.
661. Akşehir bölgesinin en az gelişmiş ilçesi Tuzlukçu ilçesidir. İlçede tarımsal faaliyetler ağırlıklıdır ancak sulu tarım yapılamadığı için verim ve kalite sorunları yaşanmakta olup göç önemli bir sorun haline gelmiştir. Bu sebeple tarımda verim ve kaliteyi artırıcı faaliyetler gerçekleştirilecektir. Alternatif gelir kaynakları oluşturmak bakımından ilçede öne çıkan pekmez üretimi, ipek halıcılık üretimi, madencilik ve jeotermal seracılığa yönelik faaliyetler desteklenecektir.
662. Mera varlığı yüksek olan Tuzlukçu, Çeltik ve Yunak ilçelerinde meraların verimliliğini artırmaya yönelik faaliyetler desteklenecektir. Ayrıca alt bölge genelinde küçükbaş hayvancılığı geliştirmeye yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.
663. Bölgemiz İzmir Limanı'na erişilebilirliğinin en fazla olduğu ve aynı zamanda ticari faaliyetleri de gelişmiş bir alt bölgedir. Ticari faaliyetlerin ve lojistik sektörüne yönelik faaliyetlerin gelişimini sağlayacak çalışmalar desteklenecektir.

TEDBİR 6.3.5: Bölge İçi Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Amacıyla Düşük Gelişme Düzeyine Sahip İlçelerin Bölge Ortalamasına Yakınsamasının Sağlanması

[Hadim, Yunak, Güneysınır, Çeltik, Kadınhanı, Akören, Emirgazi, Altınekin, Sarıveliler, Derbent, Sarayönü, Başyayla, Taşkent, Halkapınar, Doğanhisar, Ahırlı, Hüyük, Tuzlukçu, Kâzımkarabekir Ayrancı, Derebucak]

664. Konya Karaman Bölgesindeki düşük gelişme düzeyine sahip ilçelerin en belirgin özellikleri kırsal nitelikli bir yapı ve tarım sektörüne bağlı bir ekonomi sergilemeleridir.
665. Düşük gelişme düzeyine sahip ilçelere yönelik müdahale temel olarak alt bölgelere yönelik müdahale biçimleri ile birlikte ele alınacak ve özellikle bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasını amaçlamaktadır.
666. Bu öncelik kapsamında Hadim, Yunak, Güneysınır, Çeltik, Kadınhanı, Akören, Emirgazi, Altınekin, Sarıveliler, Derbent, Sarayönü, Başyayla, Taşkent, Halkapınar, Doğanhisar, Ahırlı, Hüyük, Tuzlukçu, Kâzımkarabekir, Ayrancı ve Derebucak ilçeleri ele alınacaktır.
667. Tarımda teknolojik dönüşümle birlikte kırsalda yaşanması muhtemel istihdam kayıplarının en aza indirilebilmesi ve kentlere olan kontrolsüz göçün önlenmesi amacıyla, özellikle kırsal nitelikteki ilçelerin yerel özelliklerine göre tarım dışı ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve alternatif gelir kaynaklarının yaratılması sağlanacaktır.
668. Düşük gelişme düzeyine sahip ilçelerin alt merkezlere olan ulaşım bağlantıları kuvvetlendirilecektir.
669. Düşük gelişme düzeyine sahip ilçelerden Konya metropoliten alanını uzaklığı bir saatin altında olan ve herhangi bir alt bölgenin etkisi altında kalmayan Sarayönü, Kadınhanı, Akören ve Altınekin ilçelerinin Konya merkez ile olan ulaşım ve ticaret ilişkileri kuvvetlendirilmesi desteklenecektir.
670. Bölgesel gelişme ana odakları ve alt merkezlere göre görece daha düşük sosyal imkânlara sahip bu ilçelerde sosyal yaşamı canlandırarak olan proje girişimleri desteklenecek ve teşvik edilecektir.
671. Tarımsal sanayiye girdi sağlayacak olan ürünler alt merkezlere bağlı belde ve köyler ile düşük gelişme düzeyine sahip ilçelerde desteklenecektir.
672. Dağlık alanda kalan düşük gelişme düzeyine sahip ilçelerin belde ve köylerinde meyvecilik sektörü öncelikli olarak desteklenecektir.

“Ulusal Kalkınmanın Yerel Öncüsü”

2014 - 2023 BÖLGE PLANI

İLÇELERE YÖNELİK MÜDAHALE BİÇİMLERİ

● ALT BÖLGE MERKEZLERİ

● ORTALAMANIN ÜSTÜNDE GELİŞME PERFORMANSI GÖSTEREN ANCAK ALT MERKEZ OLMA NİTELİĞİ TAŞIMAYAN İLÇELER

● DÜŞÜK GELİŞME DÜZEYİNE SAHİP İLÇELER

AKŞEHİR

Alt Bölge Merkezi (ileri görecektir).

Organik tarım faaliyetleri desteklenecektir.

İl merkezindeki OSB'lerin doluluk oranlarını yükseltme durumu il merkezinde yeni OSB Yatırımlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

İlçeyle bağlı belde ve köylerde potansiyel taşıyan yerlerde Turizm ve Botanik Turizmi Desteklenecektir.

İlçeyle bağlı belde ve köylerde potansiyel taşıyan yerlerde Sağlık ve Termal Turizmi Desteklenecektir.

Pazarlama sorunlarının çözümüne yönelik faaliyetler; soğuk hava depoları ve paketlenme tesisleri gibi pazarlama etkinliğini artıracak gerekli alt yapı çalışmalarını ilçe bütçesiyle gerçekleştirilecektir.

Suyun tasarruflu kullanımına yönelik alt yapı ve bilinçlendirme faaliyetleri desteklenecektir. Ayrıca, toprak ve su gibi ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

Organik tarım faaliyetleri desteklenecektir.

Tobumculuk faaliyetleri desteklenecektir.

ERMENEK

Organik Tarım Desteklenecektir.

Organik tarım faaliyetleri desteklenecektir.

Tobumculuk faaliyetleri desteklenecektir.

EREĞLİ

Organik Tarım Desteklenecektir.

Organik tarım faaliyetleri desteklenecektir.

Tobumculuk faaliyetleri desteklenecektir.

CIHANBEYLİ

Gelişmişlik seviyesi diğer ilçelere göre görece yüksek olan bu ilçede tarıma dayalı sanayi kollarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

Tuz Gölü başta olmak üzere, turizmle ilgili potansiyellerin harekete geçirilmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.

İlçeyle bağlı belde ve köylerde potansiyel taşıyan yerlerde Botanik Turizmi Desteklenecektir.

Meralara yönelik ıslah çalışmaları yapılarak küçükbaş hayvancılık desteklenecektir.

Suyun tasarruflu kullanımına yönelik altyapı ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

İlçenin ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.

KULU

Gelişmişlik seviyesi diğer ilçelere göre görece yüksek olan bu ilçede tarıma dayalı sanayi kollarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

Meralara yönelik ıslah çalışmaları yapılarak küçükbaş hayvancılık desteklenecektir.

Suyun tasarruflu kullanımına yönelik altyapı çalışmalarını ilçe bütçesiyle gerçekleştirilecektir.

Verim ve kaliteyi artırmaya yönelik çalışmalar desteklenecektir.

İlçenin ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.

ILGIN

Gelişmişlik seviyesi diğer ilçelere göre görece yüksek olan bu ilçede tarıma dayalı sanayi kollarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

Tobumculuk desteklenecektir.

İlçeyle bağlı belde ve köylerde potansiyel taşıyan yerlerde Sağlık ve Termal Turizmi Desteklenecektir.

İlçe bütçesiyle imalat sanayi odayı işlevini görecektir.

Halıcılık faaliyetlerinin geliştirilmesi ve üretimin artırılmasına ilişkin çalışmalar yapılacaktır.

Meralara yönelik ıslah çalışmaları yapılarak küçükbaş hayvancılık desteklenecektir.

Suyun tasarruflu kullanımına yönelik altyapı ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

İlçenin ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.

KARAPINAR

Güneş Enerjisi Yatırımları öncelikli olarak desteklenecektir.

Küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecek ve mera ıslah çalışmaları yapılacaktır.

Meralara yönelik ıslah çalışmaları yapılarak küçükbaş hayvancılık desteklenecektir.

Üretilen ürünlerin Erzurüm'de mevcut ve kurulacak işletmelerde işlenerek pazarlanmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.

Çölleşme ve erozyonla mücadele çalışmaları; suyun etkin kullanımına yönelik altyapı çalışmaları ve bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.

İlçenin ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.

ÇUMRA

Gelişmişlik seviyesi diğer ilçelere göre görece yüksek olan bu ilçede tarıma dayalı sanayi kollarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

Tobumculuk Desteklenecektir.

İlçe bütçesiyle imalat sanayi odayı işlevini görecektir.

Meralara yönelik ıslah çalışmaları yapılarak küçükbaş hayvancılık desteklenecektir.

Suyun tasarruflu kullanımına yönelik altyapı ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Suyun tasarruflu kullanımına yönelik altyapı ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

İlçenin ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.

ALTINEKİN

Tobumculuk desteklenecektir.

Temel Eğitim ve Sağlık Hizmetlerinin iyileştirileceği öncelikli ilçeler kapsamındadır.

Meralara yönelik ıslah çalışmaları yapılarak küçükbaş hayvancılık desteklenecektir.

Suyun tasarruflu kullanımına yönelik altyapı ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

İlçenin ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.

SARAYÖNÜ

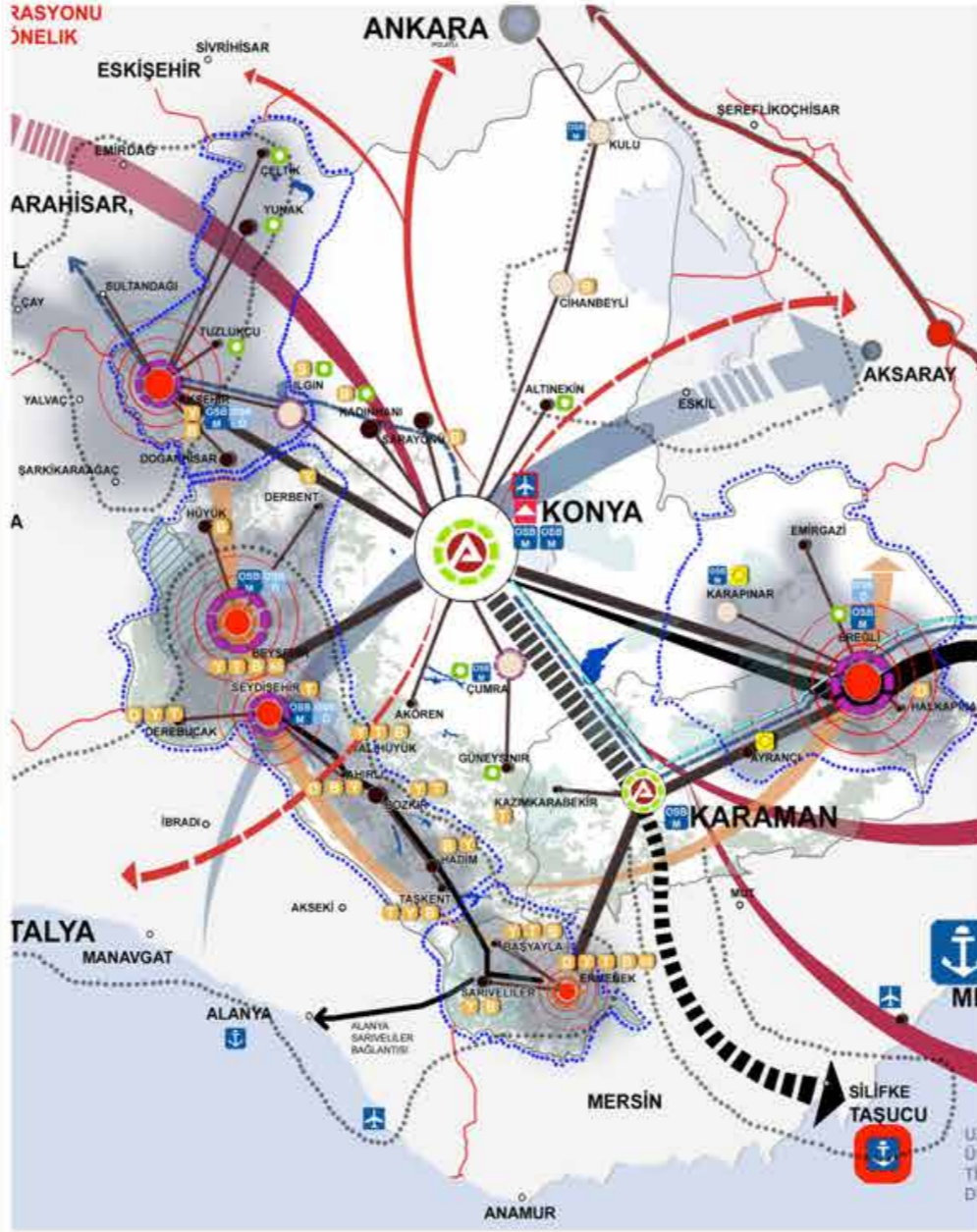
İlçeyle bağlı belde ve köylerde potansiyel taşıyan yerlerde Botanik Turizmi Desteklenecektir.

Temel Eğitim ve Sağlık Hizmetlerinin iyileştirileceği öncelikli ilçeler kapsamındadır.

Halıcılık faaliyetlerinin geliştirilmesi ve üretimin artırılmasına ilişkin çalışmalar yapılacaktır.

Meralara yönelik ıslah çalışmaları yapılarak küçükbaş hayvancılık desteklenecektir.

Suyun tasarruflu kullanımına yönelik altyapı ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

AHIRLI

Temel Eğitim ve Sağlık Hizmetlerinin iyileştirileceği öncelikli ilçeler kapsamındadır.

Uygun flora yapısı sebebiyle arıcılık faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

İlçeyle bağlı belde ve köylerde potansiyel taşıyan yerlerde Botanik, Turizm ve Sağlık Turizmi Desteklenecektir.

Organik tarım faaliyetleri desteklenecektir.

DEREBUCAK

Temel Eğitim ve Sağlık Hizmetlerinin iyileştirileceği öncelikli ilçeler kapsamındadır.

Uygun flora yapısı sebebiyle arıcılık faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

İlçeyle bağlı belde ve köylerde potansiyel taşıyan yerlerde Botanik, Turizm ve Sağlık Turizmi Desteklenecektir.

Organik tarım faaliyetleri desteklenecektir.

DERBENT

Temel Eğitim ve Sağlık Hizmetlerinin iyileştirileceği öncelikli ilçeler kapsamındadır.

Uygun flora yapısı sebebiyle arıcılık faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

İlçeyle bağlı belde ve köylerde potansiyel taşıyan yerlerde Turizm Desteklenecektir.

Organik tarım faaliyetleri desteklenecektir.

AKÖREN

Temel Eğitim ve Sağlık Hizmetlerinin iyileştirileceği öncelikli ilçeler kapsamındadır.

Meralara yönelik ıslah çalışmaları yapılarak küçükbaş hayvancılık desteklenecektir.

Verim ve kaliteyi artırmaya yönelik çalışmalar desteklenecektir.

Suyun tasarruflu kullanımına yönelik altyapı çalışmaları ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

KAZIMKARABEKİR

Temel Eğitim ve Sağlık Hizmetlerinin iyileştirileceği öncelikli ilçeler kapsamındadır.

Küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

Çölleşme ve erozyonla mücadele çalışmaları; suyun etkin kullanımına yönelik altyapı çalışmaları ve bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.

İlçenin ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.

BAŞAYLA

Temel Eğitim ve Sağlık Hizmetlerinin iyileştirileceği öncelikli ilçeler kapsamındadır.

İlçeyle bağlı belde ve köylerde potansiyel taşıyan yerlerde Botanik Turizm ve Sağlık Turizmi Desteklenecektir.

Organik tarım faaliyetleri desteklenecektir.

Küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.

Çölleşme ve erozyonla mücadele çalışmaları; suyun etkin kullanımına yönelik altyapı çalışmaları ve bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.

İlçenin ekolojik şartlarına uygun bitki türlerinin yetiştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.

7

AMAÇ

BÖLGENİN LOJİSTİK
ALT YAPISINI
GÜÇLENDİREREK
ULUSAL VE
KÜRESEL DÜZEYDE
ERİŞİLEBİLİRLİĞİNİ
ARTIRMAK

Bölgesel rekabet edebilirliği doğrudan etkileyen unsurlardan birisi de bölgelerin altyapı, erişilebilirlik ve ulaşılabilirlik düzeyleridir. Bu nedenle başarılı bölgeler genelde ulaşım açısından gelişmiş fiziksel altyapı ve iletişim altyapısına sahiplerdir. *Güçlü fiziki altyapıya sahip bölgelerin erişilebilirlik düzeyleri de yüksek olmakta; bu da gerek ulusal gerekse uluslararası firmaların bu bölgelerde yatırım yapmalarının da bir tercih nedeni olabilmektedir. Diğer yandan yüksek ulaşılabilirlik düzeyine sahip ve kaliteli bir altyapının var olduğu bölgelerde işletmelerin yüksek verimlilik düzeylerine eriştiği de OECD ve benzeri uluslararası kurumların yaptığı çalışmalarda dile getirilmektedir.

Ayrıca erişilebilirlik düzeyi güçlü bölgelerin daha geniş bir işgücü pazarına erişim imkânı vardır. Sahip olduğu tüm ulaşım modlarını entegre şekilde kullanabilen bölgeler uluslararası pazarlara daha hızlı ve ucuz şekilde ulaşabilmekte ve yüksek dış ticaret performansı sergileyebilmektedirler. Halen askeri havalimanı içinde hizmet veren Konya Havalimanı'nın uluslararası uçuş sayısının artırılarak geliştirilmesi , bölgedeki işletmelerin Mersin Limanı'na hızlı ve sorunsuz bir şekilde ulaşabilmeleri çift hatlı hale getirilecek olan Konya-Mersin demiryolu bağlantısına hız kazandırılması ve uzun vadede Mersin Limanının kapasitesini doldurması halinde Karaman üzerinden Taşucu Limanı alternatifinin değerlendirilmesi, Ankara dışında İstanbul ve İzmir gibi ulusal düzeydeki metropollere hızlı tren bağlantılarının sağlanması ve son olarak lojistik köy projelerinin bir an evvel hayata geçirilmesi, bölgenin erişilebilirlik düzeyinin artırılması ve pazar alanlarının genişletilmesi açısından oldukça kritik öneme sahip müdahale alanlarıdır. Bu eğilimleri dikkate alan Konya Karaman Bölge Planı, bu temel amaç kapsamında bölgenin lojistik altyapısını güçlendirerek ulusal ve küresel düzeyde ulaşım ve erişilebilirlik imkanlarını artırmayı, işgücü pazarını genişletmeyi, dış ticarete bölgedeki işletmelerin yurtiçi ve yurtdışındaki tedarikçi ve müşterilerine hızlı, sorunsuz ve zamanında teslimat yapabilmeleri için entegre bir ulaşım sistemi oluşturmayı hedeflemektedir.

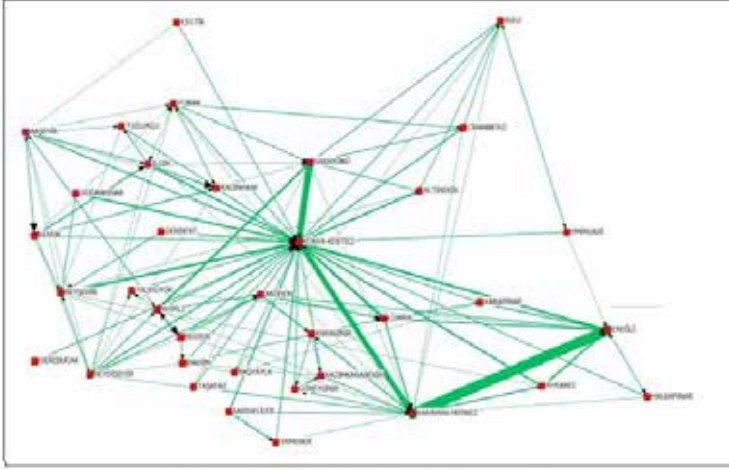
*: Bölgesel Rekabet Edilebilirlik Kavramı ve Bölgesel Kalkınma Politikalarına Yansımaları, Murat Kara, Uzmanlık Tezi, 2008

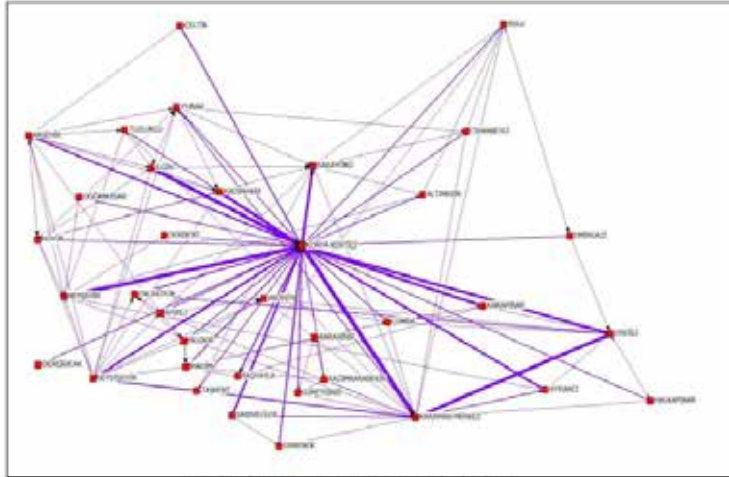
17. EĞİLİMLER

17.1 BÖLGEDEKİ İLÇELER BİRBİRLERİ İLE NE TÜR LOJİSTİK İLİŞKİLER KURUYOR?

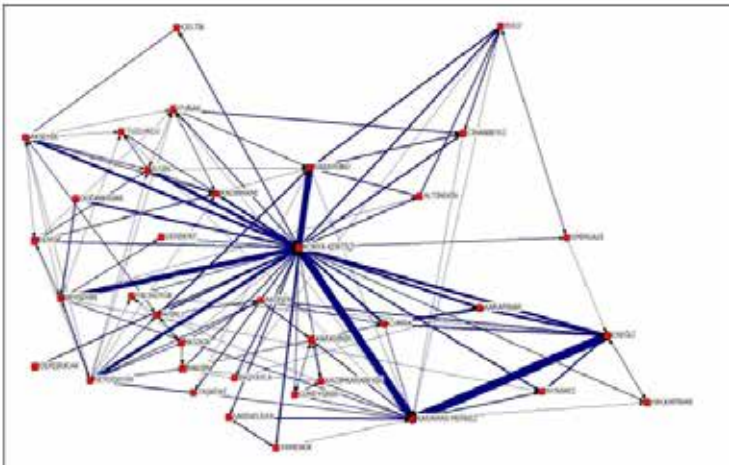
İLÇE ÖLÇEĞİNDE TARIM VE HAYVANCILIK ÜRÜNLERİ HAREKETİ

İLÇE ÖLÇEĞİNDE MAKİNA EKİPMANLARI HAREKETİ

İLÇE ÖLÇEĞİNDE TOPLAM ÜRÜNLER HAREKETİ

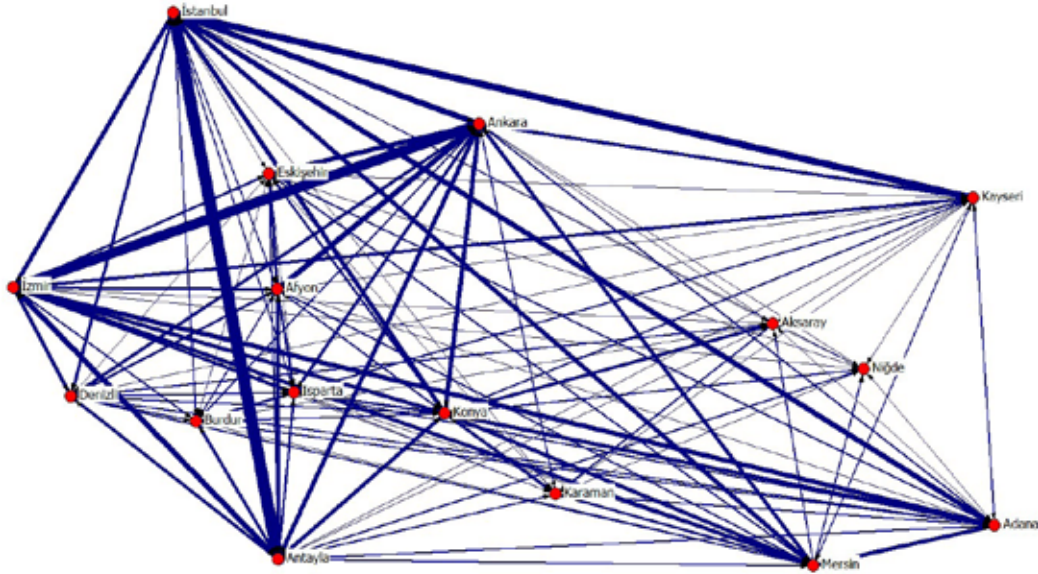
673. Konya Karaman Bölgesinde bölge içi çeşitli yüklerin hareketi incelendiğinde Konya Merkez ilçeleri, Karaman Merkez, Ereğli, Beyşehir ve Sarayönü'nün öne çıktığı görülmektedir.
674. Tarım ve hayvancılık ürünleri özelinde irdelendiğinde en fazla öne çıkan ilişki Karaman Merkez ile Ereğli ilişkisidir. Maden, kimya ve petrol ürünlerinde ise bölge içinde görece düşük düzeyde kalan bir ilişki gözlenmektedir. Bölge içinde günlük ortalama 1.446 ton maden, kimya ve petrol ürünleri hareketi bulunmaktadır. En fazla hareket Konya kent içinde görülmekte daha sonra en fazla ürün yollayan ilçelerin ise Beyşehir ve Seydişehir olduğu ortaya çıkmaktadır. Ermenek ve Karaman Merkez de yine bu ürünleri gözle görülür miktarda diğer ilçe merkezlerine yollayan ilçelerdir.
675. **Bölge içi işlenmiş gıda ürünleri hareketinde de Konya Merkez ilçeleri tabii bir ürün alıcısı konumundadır.** En fazla ilişkinin yine Konya Merkez ilçeleri ile Karaman Merkez ilçesi arasında olduğu tespit edilmiştir. Beyşehir, Karapınar ve Ilgın; Konya ve Karaman il merkezleri dışında bölge içinde herhangi başka bir merkeze günlük ortalama 20 tonun üzerinde işlenmiş gıda ürünleri yollayan merkezlerdir. Akören, Akşehir, Ereğli, Ilgın, Kulu ve Seydişehir ilçeleri de toplam ürün ticaretinde kent merkezlerinden sonra belirli büyüklükte, bölge içine işlenmiş gıda ürünleri yollayan merkezlerdir.
676. Konya Karaman Bölgesinde bölge içi ticareti gözlemlenen bir diğer ürün türü ise, makine ekipman ve ev eşyası ürünleridir. Konya merkez ilçeleri en büyük alıcı ve aynı zamanda satıcı konumundadır. Kadınhanı, Ereğli ve Beyşehir bu merkez dışında satışta öne çıkan ilçelerdir. Karaman Merkez de günlük 100 ton ortalamaya yakın bir satış grafiği yakalamaktadır.
677. Gözle görünür şekilde ortaya çıkan ticaret koridorları ise; Konya Merkez-Karaman Merkez, Ereğli -Karaman Merkez, Sarayönü-Konya Merkez, Beyşehir-Konya Merkez, Ilgın-Konya Merkez, Seydişehir-Konya Merkez, Akşehir-Konya Merkez koridorlarıdır. Bir merkezden bölge içine çıkan toplam mallara bakıldığında ise, en fazla Konya kent içinden daha sonra Karaman Merkez'den gerçekleşmektedir.

17.2 KONYA KARAMAN BÖLGESİ DİĞER İL VE BÖLGELER İLE NE TÜR LOJİSTİK BAĞLANTILAR KURUYOR?

678. Konya Karaman Bölgesi kendi içinde lojistik faaliyetler sürdürdüğü gibi ürettiği mallar ve dışarıdan aldığı mallar ile de lojistik faaliyetlere sahne olmaktadır.
679. Tarım ürünlerinin Konya Karaman Bölgesi ve çevresi merkezlerde iletim ilişkisine bakıldığında ilk tespit edilen husus, tarımda önemli bir yere sahip olan Antalya'nın Ankara ve İstanbul ile olan ilişkisidir. Antalya; Ankara'ya günlük ortalama 1.773 ton, İstanbul'a 5.121 ton tarım ürünü göndermektedir. Toplamda bu iller arasında günlük dolaşımda olan tarım ürünü miktarı ise 53.222 tondur. Toplamda diğer illere en fazla tarım ürünleri gönderen iller ise; 12.370 tonla Antalya, 7.917 tonla Konya, 8.617 tonla Adana ve 7.139 tonla Mersin'dir. Bu iller, bölgenin büyük bir bölümü ile tarım ürünleri ticareti yapmaktadır. En fazla tarım ürünleri alan iller ise; günlük ortalama 8.600 tonla İstanbul, 6.852 tonla Konya, 6.825 tonla Ankara, 5.165 tonla Antalya ve 4.187 tonla Mersin'dir.

680. Bölge ve çevresinin bütün yükler bakımından hareketi incelendiğinde ise; günlük ortalama 192.598 ton yükün analiz edilen iller arasında dolaşımının bulunduğu görülmektedir. En fazla yük çıkışı olan iller, 26.617 ton günlük ortalama ile İzmir, 21.038 ton yük ile İstanbul ve 20.626 ton yük ile Ankara'da olduğu görülmektedir. Yük girişlerine bakıldığında ise en fazla yükün girdiği il; 29.319 ton günlük ortalama yük ile Ankara, 25.030 ton yük ile İzmir ve 22.826 ton yük ile Antalya'dır.
681. Konya ve Karaman'ın ayrı ayrı yük giriş ve çıkış performanslarına bakıldığında da Konya'ya günlük ortalama 18.793 ton yükün girdiği aynı başlığın Karaman'da 3.716 ton olarak gerçekleştiği, yük çıkışında ise Konya'nın ortalama 19.351 tonluk bir değere sahip olduğu ve aynı göstergenin Karaman'da 4.659 ton olarak gerçekleştiği görülmektedir.
682. Bölgede bütün yükler bakımından yaklaşık değerler ile öne çıkan iletim koridorları ise; 1.717 tonla Mersin Adana koridoru, 2.077 tonla Eskişehir Ankara koridoru, 1.742 tonla Mersin Ankara koridoru, 2.165 tonla Konya Ankara koridoru, 5.500 tonla İstanbul Antalya koridoru, 1.896 tonla Konya Antalya koridoru, 3.695 tonla Ankara İzmir koridoru, 2.433 tonla İstanbul İzmir koridoru, 1.900 tonla Konya İzmir koridoru, 3.419 tonla İstanbul Kayseri koridoru, 1.720 tonla Adana Konya koridoru, 1.704 tonla Mersin Konya koridoru, 2.407 tonla İstanbul Konya koridoru, 1.524 tonla Konya Aksaray koridorudur.
683. Gerçekleşen yük transferleri ilçeler ve iller ölçeğinde ortalama ve yaklaşık değerler olup, yük akışları yıllar, mevsimler ve de aylar içerisinde değişiklik gösterdiğinden veri miktarlarının yaklaşık ve ortalama değerler olarak düşünülmesi gerekmektedir.
684. Bu bakımdan Konya Karaman Bölgesinin en büyük ili olan Konya yakın çevresinde de yük çıkışı ve aynı zamanda girişi bakımından da önemli lojistik altyapıya sahip olması gereken bir noktadır.
685. Bütün yüklerin iletilmesinden oluşturulmuş olan şekle bakıldığında da Konya'nın toplam yük ortalamasında bir kavşak noktası olacak şekilde yük hareketlerinde rol aldığı görülmektedir. Bu bakımdan Konya ilinin bu başlık altındaki lojistik potansiyelinin uygun ulaşım modlarında, uygun gelişim metotları tespit edilerek kuzey güney doğrultulu yatırımlara dönüştürülmesi gerekmektedir.
686. Karşılıklı yük transferlerinin toplamından ortaya çıkan yük analiz şemasında Konya'nın, Mersin, Adana, Ankara ve Antalya ile bağlantılarının olduğu dikkati çekmektedir.
687. Yapılan yük analizi çerçevesinde Konya ve Karaman'ın çevre ve metropol iller ile olan bağlantısının beklenen düzeyin altında görülmektedir. Belirli sektörlerle yoğunlaşmış olması, bölgenin çevre ile olan bağlantısını belirli bir noktada tuttuğu görülmektedir. Bu haliyle bölge daha çok kendi içinde etkileşim halinde olduğu görüntüsü vermektedir. Buna rağmen bölgede sıralamada geride olan sektörlerle yönelik gelişimler ve ulaşım altyapısı yatırımlarının hızlanarak devam etmesi, bölgenin orta ve uzun vadede ulaşım altyapısı gelişimi ve ürün çeşitliliği ile sektörel gelişmelerin lineer artıştan ziyade üssel olarak gerçekleşeceği yorumunun yapılmasını sağlamaktadır.

Şekil 42. Konya Karaman Bölgesi Ve Çevresi Tüm Ürünler Yük Hareketi

Kaynak: KGM, 2007,2008,2009

17.3 BÖLGEDE HANGİ İLÇELER, HANGİ ULAŞIM MODU AÇISINDAN YÜKSEK ERİŞİLEBİLİRLİK DÜZEYİNE SAHİP?

688. Konya metropoliten alanını oluşturan Meram, Selçuklu, Karatay'ın erişilebilirliğinden sonra, Kadınhanı, Kulu, Sarayönü, Ilgın, Çumra ve Güneysınır gibi ilçelerin de erişilebilirlikleri yüksek çıkmaktadır. Karaman Merkez'in ise karayolu erişilebilirliğinin Konya Merkez ilçelerinin nüfus ve ulaşım altyapısı ağırlığı karşısında görece düşük çıktığı görülmektedir. Karaman Merkez ilçesi dışındaki ilçelerinin ise erişilebilirliklerinin görece daha düşük olduğu tespit edilmiştir.
689. Konya'nın ise merkez ilçeleri dışında Ankara, Afyonkarahisar ve Isparta istikametindeki hattın karayolu erişilebilirliğinin de bölge geneli ortalamasını yükselttiği ifade edilebilir. Karaman ve ilçelerinin etkisi ise karayolu erişilebilirliğine ortalama olarak negatif etki yapmaktadır.
690. İlçe ölçeğinde karayolu altyapısı güçlendirilerek bölgenin bir bütün olarak erişilebilirliğini arttıracak ilk müdahale alanları Karaman ve ilçeleridir. Ayrıca Yunak ve Çeltik ilçelerinin de erişilebilirliğinin, ulaşım altyapısı iyileştirmeleri ile arttırılması mümkündür.
691. Demiryolu altyapısı bakımından hizmette olan Eskişehir ve Ankara varışlı yüksek hızlı tren altyapısı bölge erişilebilirliğine ciddi manada katkı sağlamaktadır. Bununla birlikte erişilebilirliği etkileyen bir diğer unsur ise Konya Karaman Bölgesinin kuzey batı, güney doğu istikametinden geçen konvansiyonel altyapıdır. Avrupa genelinde ve dünyada özellikle lojistik hizmetler ve yük hareketlerinde en önemli aktör olarak karşılaşılan demiryolu altyapısının; erişilebilirliğe ve güçlü yönlere olan katkısı da yüksektir.

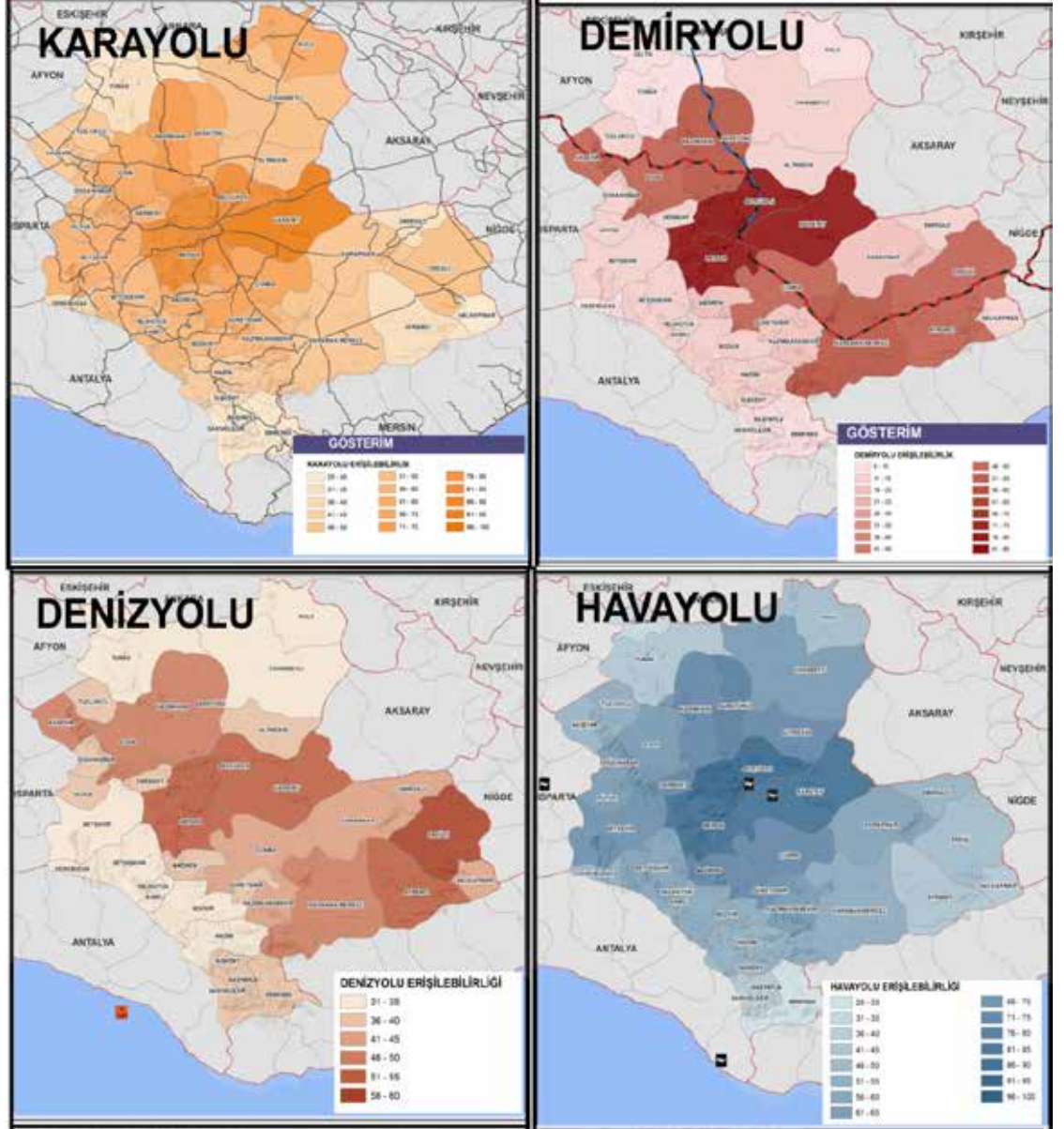

692. Karayolu erişilebilirlik analizinde olduğu gibi demiryolu erişilebilirliğinde de Konya Merkez ve merkez ilçeleri en yüksek erişilebilirlik değerine sahip olan noktalardır. Bu durumda konvansiyonel hat ile birlikte yüksek hızlı demiryolu hattının da varış noktasının Konya merkez olmasının etkisi de büyüktür.
693. Bunun dışında mevcut konvansiyonel güzergâhın geçmiş olduğu Akşehir, Ilgın, Kadınhanı, Sarayönü, Çumra, Karaman Merkez, Ayrancı ve Ereğli ilçeleri bölge ortalamasını yükseltecek ölçüde erişilebilirliğe sahiptir. Bununla birlikte beklenildiği üzere yüksek hızlı demiryolu altyapısının çalışma prensibi gereği, ilçe ölçeğinde örneğin Yunak ilçesine etkisi bulunmamaktadır.
694. Devam eden projelerden Aksaray ve Antalya güzergâhı projelerinin Ahırılı, Yalılıyük, Akören ve Altınekin'e olumlu düzeyde etkisinin olacağı görülmektedir.
695. Hava ulaşım modu açısından bölgenin Konya merkezi dışında kalan bölümünde ise coğrafi olarak merkezden dışarıya doğru gidildikçe erişilebilirlik göreceli olarak azalmaktadır. Bu bakımdan bölgenin güneyindeki ve kuzeyindeki Ermenek, Çeltik, Yunak gibi ilçelerinde erişilebilirlik; bölge geneli ortalamasını düşürecek düzeyde düşük çıkmaktadır. Havayolu erişilebilirliği; bölge genelinde ilçeler ölçeğinde kara ve demiryolu erişilebilirliği ile bağlantılı olarak altyapılar geliştirildikçe artacak, havayolu altyapısına erişim bu anlamda kolaylaşacaktır.
696. Mersin Limanı'na göre bölge içi ilçe merkezlerinin erişilebilirlik mozaiğine bakıldığında Mersin'e coğrafi olarak daha yakın ilçe merkezlerinin, nüfus büyüklükleri ve diğer ulaşım modları bakımından altyapılarının da göreceli olarak daha nitelikli olduğu görülmektedir. Zira Ereğli ilçesi bu kapsamda Mersin Limanı'na erişilebilirliği en yüksek ilçedir, bunun dışında Konya merkezi ilçelerinin de erişilebilirlik düzeyleri ortalama ve üzerindedir. Yine erişilebilirliği yüksek olan diğer merkezler Karaman Merkez, Halkapınar, Ayrancı ve Ermenek'tir. Mersin Limanı, kapasite ve kullanım oranı bakımından Türkiye'nin önemli liman sahalarından birisidir ve bu bağlamda bu limana erişilebilirliği yüksek çıkan merkezler de avantajlı konumdadır.
697. Aynı analiz, İzmir Liman sahası üzerinde yapıldığında, uluslar arası yük transferinde ülkemize önemli düzeyde lojistik katkı sağlayan liman sahasının, Konya Karaman Bölgesinin batı ucunda yer alan Akşehir ilçesi için bölgenin kalanından daha erişilebilir çıktığı tespit edilmiştir. İzmir Liman sahasına olan erişilebilirlikler; Akşehir'den sonra, Ilgın, Kadınhanı, Meram, Selçuklu ve Karatay da ortalama yükseltecek düzeydedir.
698. Deniz ulaşımı altyapısına olan erişilebilirlik; bölge açısından sentezlendiğinde ise bölgesel olarak limanlara olan ayrı ayrı erişilebilirlikten farklı bir tablo ortaya çıkmaktadır. Lojistik altyapısı ve lojistik altyapısının çalışmasını sağlayacak ulaşım altyapısının doğru kurgulanması açısından önemli olan bu erişilebilirlik analizi, yine Konya merkez ilçelerinin yüksek erişilebilirliğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Konya'nın merkez ilçeleri ile birlikte erişilebilirliği yüksek çıkan bir başka merkez ise Ereğli'dir. Bu bağlamda Ereğli'nin ulaşım açısından bölgenin diğer ilçelerine nazaran fırsatlara sahip olduğu ifade edilebilir.

699. Deniz ulaşımı açısından ortalama ve üzerinde erişilebilirliğe sahip diğer merkezler ise; Ayrancı, Karaman Merkez, Akşehir, Kadınhanı, Ilgın ve Sarayönü'dür. Bu merkezlerin erişilebilirlik endekslerine göre yatırımların yönlendirilmesinde sentez erişilebilirlikleri, demiryolu ve karayolu erişilebilirlikleri öncelikle göz önüne alınarak yapılmalıdır.
700. Bölge içi merkezlerin erişilebilirlik endekslerinin harmanlanması olarak da ifade edilebilecek olan sentez ya da bütünleşik erişilebilirlik analizi, bütün ulaşım modlarının yöntemde belirtilen metotla analiz edilmesini ve bölge içinde yer alan merkezlerin bu bağlamda ortaya çıkardıkları portrenin yorumlanabilmesini sağlamaktadır.
701. Bütünleşik erişilebilirlik analizi bağlamında Konya Karaman Bölgesinin nüfus açısından da lider merkezleri olan Meram, Selçuklu ve Karatay en erişilebilir noktalar. Bu merkezler dışında erişilebilirliği öne çıkan merkezler aynı zamanda kara ve demiryolu güzergâhları açısından da erişilebilirliği ortalama ya da ortalamanın da üzerinde olan merkezlerdir.
702. Ilgın, Kadınhanı, Sarayönü, Çumra, Karaman Merkez ve Ereğli bütünleşik erişilebilirlik sentezinde öne çıkan diğer ilçe merkezleridir. Karaman ilinin merkez ilçesinin batısında kalan, Hadim, Taşkent, Başyayla, Sarıveliler ve Ermenek ilçeleri düşük erişilebilirlik rakamları ile öne çıkmaktadırlar. Bu ilçelerin erişilebilirliklerinin artırılması amacıyla çeşitli yatırım ve iyileştirmelerin tespit edilmesi, projelendirilmesi ve uygulanması da gerekmektedir.
703. Karaman ilinin toplam erişilebilirliğini de arttıracak olan bu tip müdahaleler için demiryolu altyapısında iyileştirme ve yeni güzergah arayışlarının yanı sıra coğrafi olarak ilin yakınında bulunan Mersin iline ait Taşucu Liman sahasının da potansiyelinin değerlendirilebileceği, böylelikle yeni bir çekim aksı yaratılabileceği de göz ardı edilmemelidir.

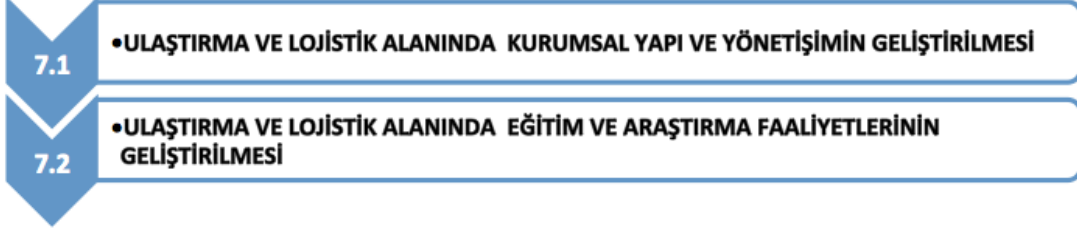

Harita 20 Farklı Ulaşım Modlarına Göre İlçelerin Erişilebilirlik Düzeyleri

18. ÖNCELİK VE TEDBİRLER

ÖNCELİK 7.1: ULAŞTIRMA VE LOJİSTİK ALANINDA KURUMSAL YAPI VE YÖNETİŞİMİN GELİŞTİRİLMESİ

Sektörün rekabet gücünün yükseltilebilmesi aşağıdan yukarı ve yukarıdan aşağı şekilde birlikte karar alınabilmesine ve katılımcı yönetim mekanizmalarının hayata geçirilmesine bağlıdır. Diğer yandan sektörde faaliyetler gösteren gerek özel işletmelerin gerekse kamu kurumlarının kurumsal altyapılarının iyileştirilmesi sektörün bölgede gelişebilmesi açısından elzemdir.

TEDBİR 7.1.1: Lojistik Ve Ulaştırma Sektöründe Yönetişim Mekanizmaları Geliştirilecektir.

704. Konya lojistik merkezinin bir kara limanı ve/veya serbest bölge olarak organize edilmesi amacıyla ve sektörün ihtiyaç duyduğu hukuki altyapının da bir an önce hayata geçirilmesine yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için girişimlerde bulunulacaktır.
705. Kara limanı projesinin hayata geçirilmesi ile ilgili olarak TCDD ile koordineli şekilde faaliyet gösterilmesi, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Valilikler, demiryolu taşımacılığı yapan firmalar, Mevlana Kalkınma Ajansı ve Sanayi Odaları gibi paydaşların bir araya gelerek ortak karar almalarının sağlanması öngörülmektedir.
706. Bu kapsamda lojistik merkezinin proje olarak etüt edilmesi, gerekçelendirilmesi, OSB modeli, ilgili mevzuat uyarınca Serbest Bölge gibi senaryolar ya da birkaç senaryonun sentezinden tespit edilecek bir modelle hayata geçirilmesi ve işletilmesi amacıyla sektörel ve idari olarak lobi faaliyetleri yürütülecektir.
707. Hava kargo, zaman ve güvenilirlik açısından çok hassas şartların yerine getirilmesini gerektiren hızlı bir taşıma şeklidir. Bölgenin Gümrüklü hava kargo taşımacılığını geliştirecek yönetim mekanizmaları desteklenecektir.

TEDBİR 7.1.2: Lojistik Sektöründe İşbirliği Ve Kümelenme Faaliyetleri Desteklenecektir.

708. Bölgede yatırımcının daha hızlı karar alabilmesine olanak sağlayacak lojistik platformu kurulmalı ve bu platformun, yatırımcının sektörün ihtiyaçlarının belirlemesi, ortak ihtiyaçlara yönelik altyapıların kurgulanması ve birlikteliğin sağlanması, gibi hedefleri olmalıdır.

709. Yapılacak her türlü teknolojilerden haberdar olmaya yönelik organizasyonlar ile birlikte çalışma kapsamında taşımacılık ve tedarik zinciri sektöründe kullanılan her aşamaya yönelik teknolojilerin bölgede gelişiminin desteklenmesi ve mevcut yatırımcıların teknolojik altyapılarının güncellenmesine yönelik teşvik mekanizmaları geliştirilecektir.

TEDBİR 7.1.3: Bölgesel ve Bölge İçi Erişim İmkânlarını Artırmaya Yönelik Faaliyetler Desteklenecektir.

710. Bölgesel rekabet edebilirliği belirleyen temel göstergelerden bir tanesi de bölgelerin altyapı ve erişilebilirlik düzeyleridir. Erişilebilirliği yüksek bölgelerin rekabet güçleri de buna paralel olarak artmaktadır. Öte yandan bölgesel erişilebilirlik düzeyini artırmaya yönelik projeler daha çok kamu eliyle yürütülen büyük ölçekli alt yapı projeleri şeklinde olmakta ve bu yatırımların kararı büyük ölçüde merkezden alınmaktadır. Ancak Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu ile birlikte artık bölgeler kendileri için öncelikli kamu yatırımlarını merkezin gündemine taşıma fırsatına sahiptirler. Bölge Planı kapsamında doğrudan yatırım kararlarının alınması gerçekçi ve uygulanabilir olmadığından bu öncelik kapsamında bölgesel ve bölge içi erişim imkânlarını artırmaya yönelik alt yapı yatırımları için lobi faaliyetlerinin geliştirilmesi önerilmektedir.

711. Bu tedbirin hayata geçirilmesi için atılması gereken en önemli adım lobi faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesidir. Bu nedenle bölge gündeminde yer alan önemli ulaşım yatırımlarının merkezde benimsenmesi ve yatırım programlarına alınmasına dair girişimlerde bulunulacaktır.

TEDBİR 7.1.4: Ulaştırma Planlamasında Koridor Yaklaşımı Benimsenecektir.

712. Konya Karaman Bölgesinin Mersin ile birlikte ele alınarak bir ekonomik koridor olarak politika üretilmesi önem taşımaktadır.

713. Bu kapsamda kuzey güney aksında Mersin'ini de içine alan güzergâh Bölgeyi Kayser, Aksaray ve Nevşehir hattına bağlayan güzergahlar koridor olarak ele alınacaktır.

TEDBİR 7.1.5: Orta Vadede Lojistik-Ulaşım Master Planı Hazırlanacaktır.

714. Bölgenin geleceği açısından koridor yaklaşımını esas alan bölgesel ölçekte kapsamlı bir ulaşım master planına ihtiyaç vardır. Bu nedenle bölgedeki diğer paydaşlarla işbirliği içerisinde Orta vadede Konya Karaman Bölgesi Lojistik Ulaşım Master Planı hazırlanacaktır.

ÖNCELİK 7.2: ULAŞTIRMA VE LOJİSTİK ALANINDA EĞİTİM VE ARAŞTIRMA FAALİYETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Lojistik ve ulaştırma sektöründe ulusal ve uluslararası rekabet edebilirliğin artırılmasına yönelik politikalar, sektördeki nitelikli insan kaynağının ve araştırma faaliyetlerinin gerekliliğini ön plana çıkarmaktadır.

TEDBİR 7.2.1: Ulaşım ve Lojistik Sektöründe Nitelikli İşgücü Programları Yaygınlaştırılacaktır.

715. Ulaşım ve lojistik sektöründe nitelikli eleman ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla, özel sektör ile diyalog ve koordinasyon halinde ortak yüksek öğrenim programlarının yaygınlaştırılması teşvik edilecektir.
716. Lojistik sektörü açısından da eğilimlerin takip edilmesi, bilgi ve teknolojinin güncel tutulması amacı ile yapılacak akademik faaliyetlerin teşviki ve desteklenmesi sağlanacaktır.
717. Bölge merkezli faaliyet gösteren lojistik sektörü girişimleri öncelikli olmak üzere, bölgeye hizmet veren sektör mensuplarına yönelik eğitim ve araştırma faaliyetleri ve gelişen trendlerden faydalanılması da amaçlanılarak sertifika programlarının düzenlenmesi teşvik edilecektir.
718. Ulaşım ve lojistik hizmetlerinin sağlanması amacıyla kurulan ve uygulanan teknolojik altyapının etkin kullanımı gibi konularla ilgili programların bölgede yaygınlaştırılması desteklenecektir.

TEDBİR 7.2.2: Uzun Yol Taşımacılığında Üniversite-Özel Sektör Arasında İşbirlikleri Geliştirilecektir.

719. Lojistik sektörünün yalnızca ulaşıma yönelik olarak verdiği hizmet sunumlarının ve uzun yol taşımacılığının dünya standartlarında yapılmasının sağlanması amacıyla kullanılan insan gücüne yönelik sertifika programları düzenlenecek böylece sektörde istihdam edilen insan gücünün verimlilikleri artırılabilecektir.
720. Sertifika programları, hizmet içi eğitim programları gibi sektöre özel hizmetlerin çalışanlara verilebilmesi için araştırma merkezlerinin kurulması desteklenecektir.
721. Ulaştırma alanında, üniversiteler ve teknokentle işbirliği halinde bu merkezlerde araştırma elemanlarının istihdamı teşvik edilecektir.

TEDBİR 7.2.3: Ulaştırma, Lojistik ve Tedarik Zinciri Konularında Lisansüstü Çalışmalar Teşvik Edilecektir.

722. Yüksek lisans programlarının açılması başlığında ifade edildiği gibi lojistik sektörünün kendisini güncel tutması ve geliştirmesi bu konuda yapılacak akademik faaliyetlere ve bu faaliyetlerin realize edilmesine de bağlıdır.
723. Bu çerçevede lojistik sektörünü dinamik tutmak amacıyla yapılacak sektör için faydalı görülecek araştırmalara destek verilecek, bu sayede akademisyenlerin bu sahada da çalışmalar icra etmesi teşvik edilecektir.

TEDBİR 7.2.4: Ulaştırma, Lojistik Ve Tedarik Zinciri Konularında Bölgede Farkındalık Yaratılacaktır.

724. Ulusal ve uluslar arası anlamda lojistik sektöründe faaliyet gösteren, araştırma geliştirme yapan, akademik çalışmalar ile sektör için anlam kazanmış uzman, akademik personel ve yatırımcıların Konya Karaman Bölgesinde aynı dallarda faaliyet gösteren sektör mensupları ile bir araya getirilmesi, karşılıklı bilgi ve tecrübe aktarımı gibi sinerji yaratacak faaliyetler desteklenecektir.
725. Bu atmosferin sağlanması amacıyla çeşitli fuar, seminer konferans gibi toplantıların da ülke ölçeğinde katılımı Konya Karaman Bölgesinde yapılması amacıyla girişimlerde bulunulacaktır.

İZLEME DEĞERLENDİRME VE KOORDİNASYON

Planlama sürecinin en önemli birleşenlerinden bir tanesi de izleme ve değerlendirme boyutudur. Alınan stratejik kararların nasıl ve ne şekilde hayata geçirileceğine ilişkin faaliyetler ve diğer aktivelerin düzenli aralıklarla izlenmesi ve değerlendirilmesi stratejilerin gerçekleşme düzeyini göstermesi ve dolayısıyla planın ne düzeyde başarılı olup olmadığını ölçme bakımından kritik bir süreçtir.

Konya Karaman 2014 - 2023 Bölge Planı bölgedeki tüm paydaşlara katılımçılık ilkeleri doğrultusunda Mevlana Kalkınma Ajansı koordinatörlüğünde hazırlanmış olup bölgede yaşayan, çalışan, üreten insanların ve bölgede faaliyet gösteren tüm kurum ve kuruluşları ortak bir gelecek tasavvuru etrafında buluşturan bir Plandır.

Bu nedenle Bölge Planı kalkınma Ajansı'nın Planı değil tüm bölgenin planıdır.

Dolayısıyla Planda ortaya konan tüm amaç, öncelik ve stratejilerin hayata geçirilmesinde bölgedeki tüm paydaşlar rol alacaktır.

Bölgede faaliyet gösteren tüm kamu kurum ve Kuruluşları ile mahalli idareler başta olmak üzere tüm aktörlerin bölgesel gelişmeyi ilgilendiren faaliyetlerinde Konya Karaman 2014 -2023 Bölge Planı'nın temel almaları esastır.

Yereldeki Paydaşların bölgesel gelişme ile ilgili hazırlayacakları plan, program ve projelerde Bölge Planı ile uyumunu gözetmeleri esastır.

Ulusal Düzeyde Konya Karaman Bölgesi'ne yönelik belirlenen kamu yatırımlarının önceliklendirilmesinde Bölge Planı ile uyum gözetilmesi gerekmektedir.

Bölgede özel sektör ve sivil toplum vasıtasıyla yürütülen uygulamaların Bölge Planı ile uyumu noktasında koordinasyon Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından yürütülecektir.

Plan uygulama sürecinde Mevlana Kalkınma Ajansı koordinasyonunda planın hayata geçirilmesine dair operasyonel programlar tasarlanacaktır.

Konya-Karaman Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı temel amaç, öncelik ve tedbirler temel alınarak MEVKA tarafından oluşturulan teknik komiteler, ilçe stratejik gelişme komisyonları ve çalıştaylar ile oluşturulan platformlardan süzülen bilgiler ışığında hazırlanmıştır. Hazırlanan bölge planında sağlanan çok seslilik neticesinde Bölge tarafından oluşturulan sahiplenme duygusu ile Bölge Planının uygulanabilirliği artacak ve geri dönüşler ile Planın amaçlarına ulaşılmasında ilerleme sağlanacaktır. Planın uygulanması döneminde de paydaşlarla iletişime geçilerek gerekli çalıştay ve konferanslar düzenlenerek verecekleri katkı artırılacaktır. Ortak akıl arayışı ile Planın değişime ayak uydurması amacıyla paydaşların katkıları katılımçılıklarını sağlayıcı düzenlenecek organizasyonlar ile sağlanacaktır.

Bölge Planı Konya ve Karaman'da 2014-2023 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanıp uygulanacak plan ve programlara temel teşkil edecektir. Belirlenen temel amaç, öncelik ve tedbirler Bölgede bulunan kamu kurumları,

sivil toplum kuruluşları ve özel sektörü de içerecek şekilde hazırlayacakları kalkınma odaklı çalışmalarda referans kaynak niteliği taşımaktadır.

Bölge Planı özel sektörün yatırımlarını bağlayıcı olmasa da Yatırım Destek Ofisi tarafından yönlendirme yapılması ve çıkılacak teklif çağrıları ile özel sektörün yatırımlarının da Bölge Planı amaçlarına katkı sağlayacak şekilde gerçekleşmesine çaba gösterilecektir.

Plan içerisinde yer alan performans göstergeleri etki alanlarındaki gelişimleri gözlemlenme aşamasında önemli bir niceliksel veri olarak karşımıza çıkmakta olup izleme aşamasında Planın başarısının ölçülmesine de kaynak teşkil edecektir. Ajansın bünyesinde kurulan bir yapı olan Kalkınma Kurulu'nda bulunan kamu, özel sektör ve STK'lardan katılan kanaat önderleri ile Planın değerlendirmesi aşamasında kritik geri dönüşler ve tespitler alınacaktır.

10 yıllık süreyi kapsayan Plan döneminde ulaşılması hedeflenen amaçların takip edilmesi ve gerektiğinde güncellenmesini sağlayacak yapı olan izleme sürecinde uygulamayla paralel olarak etki ve risk analizleri yapılacaktır. Etki analizinin temel aldığı başlangıç aşamasını yansıtan mevcut durum ve izlemeyi kolaylaştıracak performans göstergeleri kaynak olarak alınacaktır. Bölgedeki aktörlerin bölge planına ilişkin olarak yaptıkları faaliyetler izlenecektir. Ayrıca Planın uygulanabilirliğini artırmak için Bölge Planının tanıtımı yapılacaktır. Bölge Planının uygulama sürecinde merkezi düzeyde alınan kararların ve çeşitli destek mekanizmaların Plan doğrultusunda düzenlenmesi yönünde çaba gösterilecektir. Bölge Planının dikkate alınması ile uygulanabilirliği artacaktır.

Bölge Planının etkinliğinin, başta Onuncu Kalkınma Planı ve diğer kurumlarda yapılmış olan üst düzey planlar ile uyumluluğu gözetilerek sosyal, ekonomik, kültürel ve doğal etki alanlarının incelenmesi sağlanarak sürekli olarak değerlendirilmesi yapılacaktır.

Kalkınma Kurulu üyelerinin sürece dahil olmasıyla yapılması planlanan odak grup toplantıları ile planda belirtilen politikaların Bölgedeki kurumların yatırım ve iş planlarına dahil edilerek uygulanması sağlanacaktır. Bölgede yürütülmesi planlanan KOP Eylem Planı, AB Programları ve diğer kamu yatırımları göz önünde bulundurularak oluşturulan Konya-Karaman 2014-2023 Bölge Planı için bu plan ve programlar önem taşımaktadır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	DOĞRULAMA KAYNAKLARI	2012	2018	2023
ÇIKTI GÖSTERGELERİ				
Çıktı göstergeleri, üretilen ürünlerin ve sunulan hizmetlerin niceliğine ilişkin bilgileri gösterir. Çıktı göstergelerinin belirlenmesi sonuç göstergelerine göre daha kolaydır. Buna karşın bu göstergeler, tek başına, faaliyetin verimliliği, etkinliği ve ürün kalitesi hakkında yeterli bilgi vermez.				
Kişi Başına GSKD [TL]	TÜİK	10170 (2010)	11800	15500
Bölgesel İhracat [Milyar Dolar]	TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri	1,55	-	15
Yabancı Sermayeli İşletme Sayısı		124	160	200
Dağlık Kırsal Alanda Meyvecilik Üretimi[ton]	TÜİK, Tarımsal Göstergeler	449.590	500.000	550.000
Organik Tarım Üretimi[ton]	TÜİK, Tarımsal Göstergeler		27.000	35.500
Tohumluk üretimi[ton]	TÜİK, Tarımsal Göstergeler	226.603	300.000	360.000
Bal üretimi[ton]	TÜİK, Tarımsal Göstergeler	1.568	2.000	2.500
Küçükbaş hayvan sayısı [adet]	TÜİK, Tarımsal Göstergeler	2.403.697	2.900.000	3.400.000
Toplulaştırılan tarım alanları [ha]	TRFM	148.209	550.839	2.300.00
Sulanan Alan [ha]	DSİ	694.578	750.000	840.000
Turizm Belgeli Tesislerde Ortalama Geceleme Süreleri	Kültür Ve Turizm Bakanlığı		1,7	2
Turizm belgeli tesis sayısı	Kültür Ve Turizm Bakanlığı		21	25
İçme Suyu Arıtma Tesisi ile Hizmet Verilen Belediye Sayısı	TÜİK Çevre İstatistikleri	-	18	25

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	DOĞRULAMA KAYNAKLARI	2012	2018	2023
SONUÇ GÖSTERGELERİ				
<p>Sonuç göstergeleri, kamu idarelerinin ürettiği ürün ve hizmetlerin, ürünleri kullanan ve hizmetten yararlananlar veya toplum üzerindeki etkilerini gösterir. Bu etkiler, faaliyetin hitap ettiği kitlenin tutum ve davranışlarına, sosyal konumuna, bilgi düzeyine, değer yargılarına ve yeteneklerine bağlı olarak değişir. Bu yüzden sonuç göstergeleri oluşturulurken ve değerlendirilirken bu faktörlerin sonuçlar üzerindeki etkisi göz önüne alınır. Örneğin, bir meslek edindirme kursuna katılanların yetenek düzeyi ve sosyal konumu bu kursa katılanlardan iş bulanların sayısını [sonucu] etkiler.</p>				
Katı Atık Hizmeti Verilen Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı	TÜİK Çevre İstatistikleri	-	92%	95%
İçme suyu Arıtma Tesisi ile Hizmet Verilen Nüfusun Belediye Nüfusu İçindeki Oranı	TÜİK Çevre İstatistikleri	-	30%	40%
Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Nüfusun Belediye Nüfusu İçindeki Oranı	TÜİK Çevre İstatistikleri	-	88%	92%
Net göç hızı [binde]	TÜİK, ADNKS İstatistikleri	-1,18	-1	0,5
Ortaöğretimde net kız okullaşma oranı	TÜİK, ADNKS İstatistikleri	67,85	75	83
İşgücüne katılma oranı [%]	TÜİK, Hane halkı İşgücü İstatistikleri	48,9	52	55
Toplam İstihdam oranı [%]	TÜİK, Hane halkı İşgücü İstatistikleri	45,9	48	50
Kadın İstihdam oranı [%]	TÜİK, Hane halkı İşgücü İstatistikleri	23,7	27	30
Bölgenin Bitkisel Üretim Değerinin Ülke İçindeki Payı [yüzde]	TÜİK, Tarımsal Göstergeler		7	8
Bölgenin Hayvansal Ürünler Değerinin Ülke İçindeki Payı [%]	TÜİK, Tarımsal Göstergeler		5,5	6,5

FINANSMAN

Bölge planının uygulama dönemi içinde planda yer alan önceliklere ve tedbirlere ulaşırken gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetlere kaynak oluşturacak tahmini Ajans Bütçesi, 5449 Sayılı Kanununun 19. maddesinin a bendinde belirtilen Yüksek Planlama Kurulunca her bir ajans için nüfus, gelişmişlik düzeyi ve performans ölçütlerine göre belirlenecek pay ve kanunun d ve e bendinde belirtilen paylar ile birlikte 300 Milyon TL olabileceği tahmin edilmektedir.

Bölge Planının uygulanabilmesi bölgenin özel ve kamu finansmanın hareket geçirilmesiyle sağlanacaktır. Mevlana Kalkınma Ajansı olarak 2013 Yılı Mali Destek Programı için 15.000.000 TL ve 2013 yılı Güdümlü Proje Desteği için 2.000.000 TL kaynak tahsis edilmiştir. 2014 Yılı Güdümlü Proje Desteği ile Ajans olarak 5.000.000 TL destek tutarı ayrılması planlanmaktadır

2012 Yılında Konya için 7.650.000.000 TL ve Karaman için 1.051.000.000 TL toplam mevduatın bölgede kullanılmış olduğu görülmektedir. 2012 Yılında Konya'da toplam 11.106.000.000 TL ve Karaman'da ise toplam 1.119.000.000 TL kredi kullanılmıştır.

KOP İdaresi, Bölge Eylem Planı hazırlık çalışmaları 2012 yılında Bölgede yapılmış olup bu çalışmalar neticesinde kamu kurum, kuruluşları ile STK'lardan alınan proje önerileri, sosyal ve beşeri sermayenin güçlendirilmesi, tarım, sulama, ulaştırma alt yapısı ve enerji öncelikleri göz önüne alınarak değerlendirilmektedir. Son 5 yılda Bölge'ye yapılan kamu yatırımlarının sektörel dağılımına bakıldığında; bu üç sektörün toplam kamu yatırımlarından %63,3 oranında pay alması bu durumu teyit etmektedir. Sanayi, ticaret, turizm gibi diğer sektörler, bu altyapıları kullanarak gelişebilecektir. KOP Eylem Planı, yapılacak değerlendirmeler doğrultusunda şekillendirilerek önce Kalkınma Bakanlığı, daha sonra Bölgesel Gelişme Yüksek Komitesi ve Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu'na sunulacaktır. KOP Bölge Kalkınma İdaresi, Eylem Planının uygulama aşamasında izleme ve değerlendirme görevlerini yürütecektir.

Tarım sektörünün sürdürülebilir modernizasyonuna katkı sağlamak ve kırsal alanların sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunmak amacıyla kurgulanmış Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Bölgeyi ilgilendiren önemli programları yönetmektedir. 2014-2023 dönemleri için düşünülen program üzerinde çalışmakta ve ayrılması muhtemel kaynak üzerinde gerekli görüşmeler yapılmakta olup henüz netlik kazanmamıştır. Verilecek destek ile Bölgenin gıda güvenliği, hayvan sağlığı, bitki sağlığı ve çevre ile ilgili AB standartlarına uyumu teşvik etmek amacıyla ön plana çıkması sağlanacaktır.

Yatırım Teşvik belgelerinde 2012 yılında Konya'da 200 yatırım teşvik belgesi alınmış olup toplam sabit yatırım tutarı 855.401.946 TL, 2013 yılı içinde ise 163 yatırım teşvik belgesi alınmış olup toplam sabit yatırım tutarı 2.272.556.841 TL'dir. Yatırım Teşvik belgelerinde 2012 yılında Karaman'da ise 18 yatırım teşvik belgesi alınmış olup toplam sabit yatırım tutarı 233.378.667 TL, 2013 yılı içinde 26 yatırım teşvik belgesi alınmış olup toplam sabit yatırım tutarı 1.543.426.597 TL'dir.

750. 2013 yılında KOSGEB tarafından verilen Geri Ödemesiz Desteklerden yararlanma durumuna bakıldığında Konya'da 1218 işletmeye destek hizmeti sunulmuş ve 9.652.002,97 TL hibe desteği sağlanmıştır. Aynı yıl içerisinde Konya'da Geri Ödemeli Desteklerden ise 16 işletmeye 1.127.241,20 TL destek verilmiştir. Karaman ilinde 149 adet işletmeye destek hizmeti sunulmuş ve toplamda 1.341.737,72 TL destek sağlanmıştır. Ayrıca her iki ilde de kendi işletmesini kuran girişimcilere 30.000 TL'ye kadar geri ödemesiz, 70.000,00 TL'ye kadar geri ödemeli (sıfır faizli) destek sağlanmıştır.
751. Bölge toplam kamu yatırımları açısından bakıldığında bölge illerinin çevre iller ortak kullanımına açık olan projeler hariç sadece Konya ve Karaman illerinde uygulanan ve uygulanacak projeler için 2013 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı ile Konya için 3.088.601.000 TL, Karaman için ise 337.058.000 TL tahmini kaynak kullanımı gerçekleşmiştir. 2014 Yılı kamu yatırımlarında Konya için 664.721.000 TL, Karaman için ise 60.650.000 TL kaynak ayrılmıştır.
752. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın yürütücülüğünü yaptığı "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi" operasyonel programı altında Ajansımızın sunduğu "Gençlerimizin Bilinçlendirilmesi ve İstihdamlarının Artırılması" isimli operasyon kabul görmüştür. Bütçesi 4.600.000 Avro olan operasyon ile Bölgemizde genç insanların mesleki eğitiminin güçlendirilmesi, genç girişimcilerin desteklenmesine yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetleri, işgücü piyasası analizi ve araştırmaları, işgücü piyasasında gençliğin önündeki engellerin tespit edilmesine yönelik niteliksel ve niceliksel araştırmaların yapılması, genç istihdamını karşılayan göstergelerin etki analizinin ölçülmesini destekleyen faaliyetler olarak sıralanabilir. Sıralanan faaliyetler yoluyla araştırma ve analizler yapılarak işgücü piyasasının ve ekonominin ihtiyaçları tespit edilecek, gençlerin mesleki yetenekleri artırılacak, genç girişimcilik desteklenerek eğitim ve danışmanlık hizmetleri sağlanacak olan bu operasyonda birçok insana ulaşılarak genç işsizliğin azaltılmasına yönelik katkı sağlanacaktır. Bu operasyon kapsamında odaklanılan hedef grup ilkökul, ortaokul, lise veya üniversite mezunları belirlenmiş bu yolla eğitim seviyesi olarak geniş bir kitle seçilmiş olup bu sayede kalifiye eğitim seviyesine sahip gençlere ulaşılmasının yanında düşük eğitim seviyesine sahip gençlere de hitap edecektir.

Tablo 9 Finansman Özet Tablosu

Finansman Konusu	2012		2013		2014	
	Konya	Karaman	Konya	Karaman	Konya	Karaman
Ajans Destekleri	20.000		15.000		-	
Güdümlü Destek	6.000		2.000		5.000	
Mevduat	7.650.000	1.051.000	-	-	-	-
Yatırım Teşvik Belgesi	855.401	233.378	2.272.556	1.543.426	-	-
KOSGEB Destekleri	8.733	939	10.779	1.341	-	-
Yıllık Kamu Yatırımları	2.407.270	2.575.484	3.088.601	337.058	664.721	60.650
Uluslar arası Kaynaklar	-	-	-	-	4.500 Avro	

ÖNCELİKLER VE FİNANSAL KAYNAKLAR

TEMEL AMAÇLAR	ÖNCELİKLER	KAYNAK TÜRÜ	VADE		
			Kısa	Orta	Uzun
TEMEL AMAÇ 1: ULUSAL VE KÜRESEL DÜZEYDE DAHA REKABETÇİ İŞLETMELER	Dış Ticaret Ortamının İyileştirilmesi	Özel Sektör, Ajans, Ulusal, KOP	●		
	Ar-Ge Kapasitesinin ve İnsan Kaynağının Güçlendirilmesi	Ajans, Ulusal KOP	●		
	İşletmelerde Kurumsallaşmanın Teşvik Edilmesi	Ajans, Ulusal KOP	●		
	Finansman Kaynaklarına Erişim İmkânlarının Artırılması	Ajans, Ulusal, uluslar arası, KOP	●		
	İşbirliğine Dayalı Kümelenme Girişimlerinin Teşvik Edilmesi	Özel Sektör, Ajans, Ulusal		●	
	İşletmelerin Bilgi ve Teknolojiye Erişim İmkânlarının Kuvvetlendirilmesi	Ajans, Ulusal	●		
TEMEL AMAÇ 2: YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ	Yatırım Ortamı Tanıtım Faaliyetlerinde Etkinliğin Artırılması	Özel Sektör, Ajans, Ulusal, KOP	●		
	Yatırım Alanlarının Analizi ve İyileştirilmesi	Ajans, Ulusal		●	
	Doğrudan Yabancı Yatırımların Artırılması ve Bölgeye Yatırım Çekilmesi	Özel Sektör, Ajans, Ulusal		●	

TEMEL AMAÇLAR	ÖNCELİKLER	KAYNAK TÜRÜ	VADE		
			Kısa	Orta	Uzun
TEMEL AMAÇ 3: İNSANA YATIRIM: BİLGİ VE BECERİLERİNİ SÜREKLİ YENİLEYEN, BİRLİKTE HAREKET EDEBİLEN, SAĞLIKLI BİREYLER	İşgücünün Sahip Olduğu Becerilerin Özel Sektörün İhtiyacına Karşılıyacak Seviyeye Yükseltilmesi	Özel Sektör, Ajans, Ulusal, KOP	●		
	Girişimciliğin Teşvik Edilmesi	Ajans, Ulusal, uluslararası		●	
	Sosyal Sermeye Yapısının Güçlendirilmesi	Kamu, Ajans, Ulusal			●
	İstihdama Erişim İmkânlarının Artırılması	Kamu, Ajans, Ulusal, Uluslararası		●	
	Kadının Ekonomik ve Sosyal Hayattaki Konumunun Güçlendirilmesi	Kamu, Ajans, Ulusal, Uluslararası			●
	Temel Kamu Hizmetlerinde Etkinliği Artırılması	Kamu, Ajans, Ulusal		●	
	Sosyal Risk Yönetiminin Oluşturulması	Kamu, Ajans, Ulusal			●
TEMEL AMAÇ 4: BÖLGE İÇİ GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASI VE BÖLGE KIRSALINDA YAŞAMIN CANLANDIRILMASI	Bitkisel ve Hayvansal Üretimde Verim ve Kalitenin Yükseltilmesi	Kamu, Ajans, Ulusal, KOP			●
	Bölge Kırsalında Alternatif Gelir Kaynakları Oluşturmak Amacıyla Tarımsal Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi	Kamu, Ajans, Ulusal, KOP		●	
	Turizmin Geliştirilmesi ve Bölge Kırsalında Alternatif Gelir Kaynakları Oluşturmak Amacıyla Turizm Potansiyellerin Kullanılması	Özel Sektör, Ajans, Ulusal, KOP	●		

KAYNAKÇA

- Aile İşletmelerini Kurumsallaştırma Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Karşılaştırmalı Bir Araştırma, İrfan Yazıcıoğlu, Hakan Koç, 2009
- Ar-ge Yenilik-İnovasyon Teknik Komitesi Nihai Raporu, 2013
- Balcı, Ş., Gölcü A.A., Öcalan, M.E., Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Kullanım Örüntüleri, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, Ocak 2013, Cilt 7 Sayı 4, s. 15-16
- Bitkisel Üretim Teknik Komitesi Nihai Raporu, 2013
- BTK, Türkiye Elektronik Haberleşme Sektörü Üç Aylık Pazar Verileri Raporu 2012 yılı 4. Çeyrek, s.26
- Bölgesel Rekabet Edilebilirlik Kavramı ve Bölgesel Kalkınma Politikalarına Yansımaları, Murat Kara, Uzmanlık Tezi, 2008
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Temiz Haya Eylem Planı, 2010, s.83
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Türkiye Çevre Sorunları Ve Öncelikleri Envanteri Değerlendirme Raporu, 2012
- Çevre ve Şehircilik Teknik Komitesi Nihai Raporu, 2013
- Dış Ticaret Lojistik Teknik Komitesi Nihai Raporu, 2013
- Enerji Teknik Komitesi Nihai Raporu, 2013
- EPDK, Türkiye Elektrik Enerjisi 10 Yıllık Üretim Kapasite Projeksiyonu (2012-2021), 2012, s.66-67
- Ereğli İlçesinde Yüksek Katma Değerli Tarım Ürünleri Üretimi İçin Fizibilite Raporu, 2012
- FAO, 2009
- Gıda Teknik Komitesi Nihai Raporu, 2013
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı verileri, 2013
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı (2013-2017), 2013
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Strateji Planı, 2013
- Hayvansal Üretim Teknik Komitesi Nihai Raporu, 2013
- Hizmetler Teknik Komitesi Nihai Raporu, 2013
- <http://www.clusterobservatory.eu> : erişim tarihi : 24.04.2013
- <http://www.enerji.gov.tr/index.php?dil=tr&sf=webpages&b=ruzgar&bn=231&hn=&nm=384&id=40696> erişim tarihi 19.03.2013
- <http://www.tgae.gov.tr>, Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü web sitesi, Erişim tarihi: 22.04.2013
- Huavari, J., Kangasharju, A. ve Alanen, A. (2001). Constructing an Index for Regional Competitiveness,

- Pellervo Economic Research Institute Working Papers, No:44, Helsinki.
- Industrial Development Report , UNIDO, 2011
  - IPARD Programı, 2007-2013
  - Ipsos KMG, "PC ve İnternet Penetrasyon Araştırma Verileri", 2010, 2011.
  - İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri, 2013.
  - İlçe Stratejik Komisyonu Raporları, 2013.
  - İşgücü İstihdam Teknik Komitesi Nihai Raporu,2013
  - Kalkınma Bakanlığı Kamu Yatırımları
  - Kalkınma Bakanlığı Sosyal Politikalar Sözlüğü
  - Karaman Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü Karaman İl Çevre Durum Raporu 2011
  - Karapınar İlçesi'nde Güneş Enerjisine Dayalı Elektrik Üretim Tesisi Yatırımları için Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi Kurulmasına Yönelik Fizibilite Çalışması Raporu, Konya, 2011, s. İx-x
  - Konya Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü Konya İl Çevre Durum Raporu 2011, s.125, Karaman Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü Karaman İl Çevre Durum Raporu 2011, s.40
  - Konya ÇSM, Konya Büyükşehir Belediyesi, Konya Temiz Hava Programı 2012-2019, 2011, s.6
  - Konya İli Meyvecilik Eylem Planı, 2013, Konya, s.4
  - Konya İli Tohumculuğunun Durum ve Potansiyelini Belirlemeye Yönelik Fizibilite Çalışması, 2013
  - Konya İli Yem Bitkileri Üreticilerinin Sosyo-Ekonomik Yapıları İle Başarılı Üretimi Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi, Bingöl Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 2011.
  - Konya İlinde Toprak ve Gübreleme Sorunları, Konya Kent Sempozyumu.
  - Konya'da Yenilenebilir Enerji Kaynakları, Malzeme Üretilebilirlik Araştırması, 2012, s.29
  - Konya'da İmalat Sanayinin Durumu ve Sorunları, Konya Kent Sempozyumu, Memiş KÜTÜKÇÜ, 2011
  - Konya-Karaman İl Kültür Turizm Müdürlüğü, 2013
  - Konya Sağlık İl Müdürlüğü, 2012
  - Konya Teknokent İnternet Sitesi, www.konyateknokent.com.tr, Karaman Ticaret ve Sanayi Odası İnternet Sitesi, www.ktso.org.tr, Konya Ticaret Odası İnternet Sitesi, www.kto.org.tr
  - KOP Bölgesi Arazi Enerji Üretim Planlaması Raporu, 2012
  - KOP Bölgesi Sosyo-Ekonomik Göstergeler Raporu,2012.
  - KOP Bölgesi Sosyo-Ekonomik Göstergeler Raporu,2013.
  - Kuraklık Eylem Planı, 2013-2017

- Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, 2011
- McKinsey&Company, Online and Upcoming: The Internet's Impact On Aspiring Countries, 2012, s.17
- MEVKA, İmalat Sanayi Sektörel Rekabet Edebilirlik Analizi,2013
- MEVKA, 2014 -2023 BÖLGE PLANI KAPSAMLI MEVCUT DURUM ANALİZİ,2013
- MEVKA, 2014 -2023 BÖLGE PLANI KAPSAMLI MEVCUT DURUM ANALİZİ,2013
- MEVKA, Ağaç Orman Ürünleri – Mobilya Sektörü Değer Zinciri Analizi Ve Kümelenme Çalışmaları, 2011
- MEVKA, İlçeler Arası Sege Analizi,2012
- MEVKA, Süt Ve Süt Ürünleri Sektörü Değer Zinciri Analizi Ve Kümelenme Çalışmaları,2012
- MEVKA, Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Değer Zinciri Analizi Ve Kümelenme Çalışmaları, 2011
- MEVKA, TR52 Bölgesi Kuraklık İndeksi,2012
- MEVKA; İhracatta Bölgenin Stratejik Sektörleri,2012
- OECD, The Impact of Interneti in OECD Countries, 2012, s.4
- S, Gültekin, M.A., Tokgöz, Bitkisel Araştırma Dergisi, sayfa 23-30,2010.
- Sosyal Kalkınma Teknik Komitesi Nihai Raporu,2013
- Sosyal Sermayenin Ekonomik Gelişme Açısından Önemi Ve Sosyal Sermaye Endeksinin Hesaplanması, Uzmanlık Tezi, Nurettin Tüysüz, 2011
- SGK Verileri Kullanılarak Oluşturulmuştur
- Tarhan, Ahmet, Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler ve E-Devlet, Palet Yayınları, 2011, s. 264-265
- Tarhan, Ahmet, Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler ve E-Devlet, Palet Yayınları, 2011, s.267
- Tigem Tohumculuk Sektör Raporu, 2011
- TEPAV, OECD Beceri Stratejisi ve UMEM Projesi
- Toprak Su Teknik Komitesi Nihai Raporu,2013
- TR52 Bölgesi Kuraklık İndeksi Raporu,2012
- Turizm Teknik Komitesi Nihai Raporu, 2013
- TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2012
- TÜİK, Bölgesel Göstergeler,2012
- TÜİK, Bölgesel İstatistikler, Turizm, 2011
- TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2012

- TÜİK, Hane Halkı Tüketim Harcamaları İstatistikleri, 2011
- TÜİK, Tarımsal Göstergeler, 2012
- TÜİK, Ulusal Hesaplamalar, 2008
- TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri, 2012
- Türkiye’de Küçükbaş Hayvancılığın İyileştirilmesi, ZMO,2010
- Uslu, Ş., Uygun, M., Yeni Rekabet Koşullarında Kobi’lerin Değişen Pazarlama Stratejileri ve Pazarlama Sorunları: Konya Örneği, Muhasebe ve Finans Dergisi, Sayı 15, 2002, s. 81
- Ülkelerin Coğrafi Grup Ve Ülke Kodları, 2010, TÜİK [Coğrafi Gruplar, 2010] esas alınmıştır
- Türkiye’nin Cari Açığı: Makro ve Mikro Açıdan Nedenleri ve Çözüm Önerileri, YASED,2011
- Türkiye’nin İhracat Performansı 2: Sektörel Bazda Çeşitlilik, Rekabetçilik Ve Adaptasyon, TEPAV, 2011
- Türkiye Topraklarında Verimlilik Durumu, 1999.
- Türkiye’de Yerleşme Merkezlerinin Kademelenmesi, DPT, 1982
- Ulusal Sanayi Strateji Belgesi [2011 -2014
- WHO;1992
- Yılmaz ve Güneş, 2006
- Yılmaz, Mutlu, Karapınar Çevresinde Yeraltı Suyu Seviye Değişimlerinin Yaratmış Olduğu Çevre Sorunları, Ankara Üniversitesi Çevrebilimleri Dergisi 2[2], 2010

EKLER

EK -1 : KAPSAMLI MEVCUT DURUM ANALİZİ
EK -2 : BÖLGE PLANININ ÜST ÖLÇEKLİ PLANLAR İLE UYUMU
EK -3 : ÇEVRE DÜZENİ PLANLARININ BÖLGE PLANI İLE UYUMU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
EK -4 : TEKNİK KOMİTE RAPORLARI
EK -5 : İLÇE STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU RAPORLARI
EK- 6 : İLÇELER ARASI SEGE ANALİZİ
EK -7 : SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME ÇALIŞMALARI, 2012
EK- 8 : TR52BÖLGESİ KURAKLIK İNDEKSİ, 2012
EK -9 : TARIM ALET VE MAKİNELERİ SEKTÖRÜ DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME ÇALIŞMALARI, 2011
EK -10 : İHRACATTA BÖLGENİN STRATEJİK SEKTÖRLERİ, 2012
EK -11 : İMALAT SANAYİ SEKTÖREL REKABET EDEBİLİRLİK ANALİZİ, 2013
EK -12 : KATILIMCI LİSTELERİ
EK -13 : NİCEL ANALİZLERDE KULLANILAN YÖNTEMLER
EK -14 : AĞAÇ ORMAN ÜRÜNLERİ MOBİLYA SEKTÖRÜ DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME ÇALIŞMALARI, 2011
EK -15 : TR52 KONYA KARAMAN BÖLGESİ BÖLGESEL ERİŞİLEBİLİRLİK ANALİZİ VE STRATEJİSİ
EK- 16 : BÖLGE PLANININ HAYATA GEÇİRİLMESİNE YÖNELİK PROJE ÖNERİLERİ
EK- 17 : DYY KONUSUNDA KONYA İÇİN HEDEF ÜLKE ANALİZİ, 2014

Eklere www.mevka.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Katılımcı Listeleri

KATILIMCI LİSTELERİ

Bölge planı hazırlama çalışmaları kapsamında aşağıda adı geçen paydaşlara verdikleri katkılardan dolayı teşekkür ederiz.

TEKNİK KOMİTELER

ARGE-YENİLİKÇİLİK TEKNİK KOMİTESİ

İL	KURUM	İSİM
KONYA	İl Planlama Ve Koordinasyon Müdürlüğü	Burhan Yavuz
KONYA	Konya Sanayi Odası	M. Serkan Kanarya
KONYA	Teknokent A.Ş.	Yrd. Doç. Dr. Yusuf Yılmaz
KONYA	Selçuk Üniversitesi Müh.Mim.Fak.Elk.Elt.Müh.Böl.	Yrd. Doç. Dr. S.Sinan Gültekin
KONYA	Selçuk Üniversitesi Teknik Eğt. Fak. Elektronik ve Bilgisayar Sist. Eğt.	Yrd. Doç. Dr. H. Erdinç Koçer
KONYA	Kop Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	Fidan Cicibiyik
KONYA	Selçuk Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Elektronik Ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü	Arş. Gör. Murat KÖKLÜ
KONYA	Bilim, Sanayi Ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Özgür ÖZTÜRK ARI
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	Doç. Dr. Nevzat AYDIN
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	Abdulvahit SAYASLAN
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	Yalçın COŞKUNER
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	Doç. Dr. Metin SEZER
KONYA	Bilim Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü	Özgür ARI ÖZTÜRK

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK TEKNİK KOMİTESİ

İL	KURUM	İSİM
KONYA	Konya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Namık CEYHAN
KONYA	Sürdürülebilir Çevre Derneği (SÜÇEV)	Ahmet Ziya GÜNDÜZ
KONYA	Şehir Plancıları Odası	Elif GÜNDÜZ
KONYA	Necmettin ERBAKAN Üniversitesi	Fadim YAVUZ
KONYA	Seydişehir Belediyesi	Filiz ŞAHİN
KONYA	Konya Büyükşehir Belediyesi	Hasan Basri Güneş
KONYA	Konya Çevre Koruma Eğitim ve Araştırma Derneği[KONÇED]	Osman Nevres YILMAZLAR
KARAMAN	Karaman Belediyesi	Osman ŞİMŞEK
KARAMAN	Karaman Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Mehmet AKGÜN
KONYA	Konya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Mustafa ŞAHİN
KONYA	Konya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Erdal BAŞTAN

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK TEKNİK KOMİTESİ

KONYA	Konya Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü	Ahmet ARUNDAŞ
KONYA	Beyşehir Belediyesi	Sultan Güleser KORKMAZ
KONYA	Beyşehir Belediyesi	Zehra SODAN
KONYA	KOP Dairesi Başkanlığı	Kerim UYAR
KONYA	KOP Dairesi Başkanlığı	Seda ÜNVER
KONYA	Sürdürülebilir Çevre Derneği [SÜÇEV]	Yücel KEMANDİ
KONYA	Sürdürülebilir Çevre Derneği [SÜÇEV]	Selma İNCE
KONYA	Konya Büyükşehir Belediyesi	Recep AYDOĞDU
KONYA	Konya Büyükşehir Belediyesi	İbrahim TEKİN
KARAMAN	Karaman Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü	Yasin ÜNÜVAR

DIŞ TİCARET VE LOJİSTİK TEKNİK KOMİTESİ

İL	KURUM	İSİM
KONYA	Akören Ali Rıza Ercan Meslek Yüksekokulu	Abdullah Oktay Dündar
KONYA	Konya Sanayi Odası	Cihan Mert
KONYA	Abigem Konya	Emel Köşker
KONYA	Konya Şeker A.Ş.	Hasan Bozan
KONYA	Konya Ticaret Odası	Hüsamettin Güngör
KONYA	Konya Çimento Sanayii A.Ş.	Kadir Büyükkara
KONYA	Türsa Lojistik	Mehmet Gültekin
KONYA	Konya Gümrük Müdürlüğü	Mehmet Koç
KONYA	Konya Şeker A.Ş.	Yavuz Erence
KONYA	Kobi Lojistik A.Ş.	Ayhan Kaymaz
KARAMAN	Ticaret İl Müdürlüğü	Yusuf Arı
KONYA	Ticaret İl Müdürlüğü	Veli Kamalak
KARAMAN	Bilim Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü	Vehbi Konarılı
KARAMAN	Karaman Belediyesi	Mehmet Tekin

ENERJİ TEKNİK KOMİTESİ

İL	KURUM	İSİM
KONYA	Selçuk Üniversitesi,Teknik Eğitim Fakültesi Makina Eğitimi	Prof. Dr. Faruk ÜNSAÇAR
KONYA	Selçuk Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fak. Makine Mühendisliği Bölümü Enerji ABD Başkanı	Doç.Dr.Muammer ÖZGÖREN
KONYA	Selçuk Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Makina Mühendisliği Bölümü	Prof.Dr. Kemal ALTINIŞIK
KONYA	Selçuk Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi	Eyüb CANLI
KONYA	Selçuk Üniversitesi Makina Müh.Böl. Enerji Anabilim Dalı	Prof.Dr.Saim KOÇAK
KONYA	Selçuk Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü	Arş.Gör.M.Hilmi Aksoy
KONYA	İl Planlama Ve Koordinasyon Müdürlüğü	Metin ÖZDİL
KARAMAN	KMÜ Mühendislik Fakültesi	Yrd. Doç. Dr. Banu KÖZ
KONYA	KTO Karatay Üniversitesi	Prof. Dr. Ali OKATAN
KONYA	KTO Karatay Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr. Hulusi AÇIKGÖZ
KONYA	TEİAŞ	Nail YETKİN
KONYA	Konya Sanayi Odası	Nefise ALAYBEYİ

TARIM KOMİTESİ GIDA ALT ÇALIŞMA GRUBU

İL	KURUM	İSİM
KONYA	Selçuk Üniversitesi	Prof.Dr.Mustafa KARAKAYA
KONYA	İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Ramazan SOBAYOĞLU
KONYA	Helvacızade A.Ş	Zeliha ÜSTÜN
KARAMAN	Tarım ve Kırsal Kalkınma İl Koordinatörlüğü	Reşat KIR
KONYA	Tarım ve Kırsal Kalkınma İl Koordinatörlüğü	Alper YILMAZ
KONYA	Helvacızade A.Ş	Mustafa YILDIZ
KONYA	Gıda Mühendisleri Odası	Mehmet Hulusi ADA
KARAMAN	İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Hakan BAYSAL
KONYA	İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Bilal ÜNAL
KONYA	KOP İdaresi Başkanlığı	Ali İhsan YILDIRIM

TARIM TEKNİK KOMİTESİ HAYVANSAL ÜRETİM ALT ÇALIŞMA GRUBU

İL	KURUM	İSİM
KONYA	Önder Çiftçiler Derneği	M.Erol SÖZEN
KONYA	Veteriner Kontrol Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Dr.Kürşat IŞIK
KONYA	İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Dr.Orhan ERMETİN
KONYA	Önder Çiftçiler Derneği	Ömer ÖCAL
KONYA	Veteriner Kontrol Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Anıl ÇETİNKAYA
KONYA	Veteriner Kontrol Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Dr. Kadri GÜNDÜZ
KONYA	KOP Bölge İdaresi Başkanlığı	Yakup SEZGİN
KONYA	İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Süleyman ÖZCAN
KONYA	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	N.Kürşat AKBULUT
KONYA	Arı Yetiştiricileri Birliği	Ali Ulvi HAFIZOĞLU
KONYA	Karatay Süt Üreticileri Birliği	Şadan ERCAN
KONYA	Konya Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği	Fettah ÖZTÜRK
KONYA	Selçuk Üniversitesi	Prof.Dr.Birol DAĞ
KONYA	Selçuk Üniversitesi	Doç.Dr.Emel GÜRBÜZ
KONYA	Meram Ziraat Odası	Ali ATAİYİBİNER
KONYA	Veteriner Hekimleri Odası	Ramazan GÜRBÜZ
KONYA	Selçuk Üniversitesi	Doç.Dr. Alper YILMAZ
KONYA	Selçuk Üniversitesi	Prof.Dr. Aytakin GÜNLÜ

TARIM TEKNİK KOMİTESİ BİTKİSEL ÜRETİM ALT ÇALIŞMA GRUBU

İL	KURUM	İSİM
KONYA	Selçuk Üniversitesi	Prof. Dr. Fikret AKINERDEM
KONYA	Selçuk Üniversitesi	Prof.Dr.Ali TOPAL
KONYA	Bahri Dağdaş Ulus. Tar. Arş. Enstitüsü	Rifat Zafer ARISOY
KONYA	İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Dr.Celal YILDIZ
KONYA	Konya Ticaret Borsası	Esat BİLİCİ
KONYA	Konya Şeker A.Ş	Tamer DEĞER
KONYA	Ayrancı İlçe Tarım Müdürlüğü	Serhat ERKMEN

TARIM TEKNİK KOMİTESİ TOPRAK SU ALT ÇALIŞMA GRUBU

İL	KURUM	İSİM
KONYA	Selçuk Üniversitesi	Yrd. Doç.Dr. Mehmet ŞAHİN
KONYA	Toprak Su ve Çölleşme İle Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü	Dr.Aynur ÖZBAHÇE
KONYA	Tarım Kredi Plastik	Çağlar YAŞAR
KONYA	Toprak Su ve Çölleşme İle Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü	Nihal GÖKSU
KONYA	DSİ Bölge Müdürlüğü	Celil ÇALIŞ
KONYA	KOP Bölge İdaresi Başkanlığı	Mevlüt VANOĞLU
KONYA	KOP Bölge İdaresi Başkanlığı	Mevlüt PINARKARA
KONYA	Sulama Kooperatifleri Birliği	Şaban GÜVEN
KONYA	Alibeyhüyüğü Sulama Kooperatifi	Abdullah KÜÇÜKDAĞLI
KONYA	Tarım Kredi Kooperatifleri Birliği	Hayati BOĞA
KARAMAN	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Refik KİRAZ
KARAMAN	İl Özel İdare	Mustafa EREN
KARAMAN	Ayrancı Sulama Birliği Başkanı	Mehmet Nuri ÖZKAN

HİZMETLER TEKNİK KOMİTESİ

İL	KURUM	İSİM
KARAMAN	Anadolu kalkınma Gelişim ve Değişim Derneği	Adem KOCATÜRK
KONYA	KOP Bölge Kalkınma İdaresi	Adnan KARABRAHİMOĞLU
KONYA	Selçuklu Belediyesi	Ahmet NUZUMLALI
KARAMAN	Esnaf ve Sanatkar Odaları Birliği	Bayram UYSAL
KONYA	SMMM Odası Temel Eğitim ve Staj Merkezi	Çağlayan KOYUNCU
KONYA	Selçuk Üniversitesi İ.İ.B.F İktisat bölümü	Doç.Dr.Ahmet AY
KONYA	KONTV	Fatih KARAKAŞ
KONYA	Seydişehir Belediyesi	Filiz Sıdıka ŞAHİN
KONYA	Konya Ticaret Odası	Hakan KARAGÖZ
KONYA	TÜİK	Kadir AKSAKAL
KONYA	SMMM Odası Temel Eğitim ve Staj Merkezi	Melih Kara
KONYA	ABİGEM	Mukaddes EREL
KONYA	Mali Müşavirler ve Muhasebeciler Odası	Neslihan ERTAŞ
KONYA	Konya Esnaf ve Sanatkar Odaları Birliği	Ramazan KUŞPINAR
KONYA	Mevlana Üniversitesi - İşletme Fakültesi	Ayşe KOCABACAK
KARAMAN	Anadolu kalkınma Gelişim ve Değişim Derneği	Zafer YAŞAR

SANAYİ TEKNİK KOMİTESİ İŞGÜCÜ İSTİHDAM ALT ÇALIŞMA GRUBU

İL	KURUM	İSİM
KONYA	Mesleki Eğitim Fakültesi Sanat Ve Tasarım Fakültesi	Hatice Harmankaya
KONYA	S.Ü. Bozkır Meslek Yüksekokulu	Ahmet TOPRAK
KONYA	Konya Sanayi Odası	Fatih BAYRAKTAR
KONYA	Konya Ticaret Odası	Feyzullah ALTAY
KONYA	Türkiye İş Kurumu İl Müdürlüğü	Gülşah ŞAHİN
KONYA	Selçuk Üniversitesi Ereğli Kemal Akman MYO	Öğr. Gör. Ebru ÖZER
KONYA	Mesleki Eğitim Fakültesi Sanat Ve Tasarım Fakültesi	Yrd.Doç.Dr. Nurgül KILINÇ
KONYA	TÜİK Konya Bölge Müdürlüğü	U. Cemil ERDEM
KARAMAN	Karaman Belediyesi	Erhan ALKAN
KARAMAN	Karaman Valiliği	Durmuş ALİ ŞEN

TURİZM TEKNİK KOMİTESİ

İL	KURUM	İSİM
KONYA	Argeon Tur	S.İbrahim Durmuş
KONYA	Büyükşehir Belediyesi	Dr. Cemil Evirgen
KONYA	Dedeman Otel	Ahmet Uyaroğlu
KONYA	Demireller Turizm	Ahmet Okur
KONYA	Demireller Turizm	Kazım Demirel
KARAMAN	Demosan Hotel	İbrahim Kaynak
KONYA	Derviş Otel	Muammer Uçar
KONYA	Hilton Garden Inn Konya	Özkan Bikiş
KONYA	İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü	Ahmet Akkullah
KARAMAN	İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü	Cengiz Orta
KONYA	KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	Makbule Terzi
KONYA	NEÜ. Turizm Fak.	Yrd. Doç. Dr. Yasin Bilim
KONYA	NEÜ. Turizm Fak. Turizm Rehberliği	Yrd. Doç. Dr. Özgür Özer
KONYA	NEÜ. Turizm Fak. Gastronomi ve mutfak sanatları	H.Ferhan Nizamlıoğlu
KONYA	NEÜ. Turizm Fak. Turizm rehberliği	Abdurrahman Dinç
KONYA	Rüya Turizm	M.Ertuğrul Özdemir
KONYA	S.Ü. Edebiyat Fakültesi	İlker Mete Mimiroğlu
KONYA	S.Ü. Edebiyat Fakültesi	Prof. Dr. Ali Baş
KONYA	S.Ü. Edebiyat Fakültesi	Doç. Dr. Ali Temizel

TURİZM TEKNİK KOMİTESİ

KONYA	S.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi Sanat Ve Tasarım Fakültesi	Öğr. Gör. Perihan Tunç
KONYA	S.Ü. Sosyal Bilimler MYO	Tugay Arat
KONYA	S.Ü. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu	Doç.Dr. Mete Sezgin
KONYA	S.Ü. Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik Yüksek Okulu	Yrd. Doç. Şafak Ünüvar
KONYA	S.Ü. Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik Yüksek Okulu	Doç.Dr. Abdullah Karaman
KONYA	S.Ü. Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü	Ahmet Tuğrul Polat
KONYA	Selçuk Otel	Ahmet Erdem
KONYA	Turizm Elçileri Derneği	Ali Osman Sabancı
KONYA	Türkiye Seyehat Acentaları Birliği	Mustafa Ulu

SOSYAL KALKINMA TEKNİK KOMİTESİ

İL	KURUM	İSİM
KONYA	Aile Ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	Mehmet Emin Botsalı
KONYA	Aile Ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	Muharrem Metin Şener
KARAMAN	Aile Ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	Ali Şener
KONYA	Büyükşehir Belediyesi	Ercan Uslu
KONYA	Büyükşehir Belediyesi	Tayfun Pala
KARAMAN	Büyükşehir Belediyesi	Haluk Yılmaz
KONYA	Karatay Kaymakamlığı	Müge Durmaz
KARAMAN	Halk Eğitim	Ayşe Can
KARAMAN	Çalışma Ve İş Kurumu	Özkan Kılıçaslan
KARAMAN	SDYV	Ekrem Güneş
KONYA	SDYV	Atilla Vardım
KONYA	NEÜ. Sosyoloji Bölümü	Yrd. Doç. Dr. Ferhat Tekim
KONYA	NEÜ. Sosyoloji Bölümü	Yrd. Doç. Dr. Mehmet Birekul
KONYA	NEÜ. Sosyoloji Bölümü	Yrd.Doç. Dr. Ahmet Koyuncu
KONYA	NEÜ. Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Mustafa Yılmaz
KONYA	Rehader	Erkan Aslan
KONYA	S.Ü. Sosyoloji Bölümü	Doç. Dr. Ertan Özensel
KONYA	TÜİK	Zeynep Gürsoy

İLÇE TOPLANTILARI

AHIRLI İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU		
İLÇE	KURUM	İSİM
AHIRLI	Kaymakam	Remzi Kattaş
AHIRLI	Ahırlı İlçesi Belediyesi	Abdülkadir YİĞİT
AHIRLI	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı	Ayşe Yiğit
AHIRLI	Halk Eğitim Merkezi	Mustafa Seven
AHIRLI	İmam Hatip	Mustafa Öncü
AHIRLI	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Mdr.	Eyüp Öncü
AHIRLI	Ahırlı Atatürk İlköğretim Okulu	Mustafa Demirci
AHIRLI	Akkise Kalk.Yard.Derneği	Vehbi Özalp
AHIRLI	İl Genel Meclis Üyeliği	Yaşar Özbakır
AHIRLI	İlçe Yazı İşleri Müdürlüğü	Faruk Yiğit
AHIRLI	Muhtarlık	Abdurrahman Şahin
AHIRLI	Akkise Kasabası Belediyesi	Ceylan ARSLAN
AHIRLI	İl Genel Meclisi	Mehmet GÜLERYÜZ
AHIRLI	Ahırlı Atatürk İ.Ö.O	Ahmet Refik DERELİ
AHIRLI	Akkise Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Hayati TEBER

AKÖREN İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU		
İLÇE	KURUM	İSİM
AKÖREN	Kaymakam	Soner KIRLI
AKÖREN	Belediye Başkanlığı	Tahir DİNÇ
AKÖREN	Belediye Başkanlığı	Hüseyin DOĞANER
AKÖREN	Kaymakamlık	Ramazan ÇÖKEN
AKÖREN	Oda Başkanlığı	Mustafa DADAK
AKÖREN	Milli Eğitim Müdürlüğü	Ali ALTUNYALDIZ
AKÖREN	Halk Eğitim Merkezi	Şener AYDOĞAN
AKÖREN	İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Şahin ÖZYÜREK
AKÖREN	Sağlık Grup Başkanlığı	Hasan YILDIRIM
AKÖREN	İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Barış ŞAHİN
AKÖREN	Ziraat Odası Başkanlığı	Abdulgani CEYLAN
AKÖREN	Özel İdare Müdürlüğü	İsmail ÖĞMEN
AKÖREN	Ak Parti İlçe Başkanı	Ufuk YAVUZ

AKÖREN İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

AKÖREN	CHP İlçe Başkanı	Hasan BAKAN
AKÖREN	MHP İlçe Başkanı	Hüseyin ÖĞÜT
AKÖREN	Demokrat Parti İlçe Başkanı	Adnan TAŞ
AKÖREN	Saadet Partisi İlçe Başkanı	Mehmet GEYİMCİ
AKÖREN	S.S.Akören Sulama Koop. Bşk	Abdulkadir SARIKAŞ
AKÖREN	İl Genel Meclis Üyesi	Mustafa YALÇIN
AKÖREN	Kayasu Belediye Başkanı	Mehmet TEKKEŞ
AKÖREN	Tülce Mahallesi Muhtarı	İlyas AKYOL

AKŞEHİR İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
AKŞEHİR	Kaymakamlık	Ali DURSUN
AKŞEHİR	Akşehir Belediye Başkanlığı	A.Kadir OĞUL
AKŞEHİR	Sağlık Grup Başkanı	Ethem AKYEL
AKŞEHİR	S.Ü. Akşehir İ.İ.B.Fak	İ.Emre GÖKTÜRK
AKŞEHİR	Kaymakamlık Yazı İşleri Müdürü	Adem BÜYÜKÇANGA
AKŞEHİR	Sağlık Gurup Başkanı	Ethem AKYEL
AKŞEHİR	İlçe Milli Eğitim Müdürü	Murat YİĞİT
AKŞEHİR	AKTSO Bşk.	Erdal ÇİFTÇİ
AKŞEHİR	Ticaret Borsası Bşk.	İzzettin YAYLA
AKŞEHİR	Akşehir Sanayici ve İş Adamları Derneği Bşk	Halil GÜMÜŞ
AKŞEHİR	Doğrugöz Bel Bşk.	Osman FEDAİ
AKŞEHİR	Çakıllar Bel Bşk.	Cevdet ÜSTÜNDAĞ
AKŞEHİR	Değirmenköy Muh.	Mustafa ATİK
AKŞEHİR	İlçe Gıda Tar. Hay. Müd.	Talat DUMAN
AKŞEHİR	Orman İşletme Şefi	Salih DEMİR
AKŞEHİR	Kent Konseyi Bşk	Mehmet SÜRMEİ
AKŞEHİR	AKKOMSAN	Şeker KANYILMAZ
AKŞEHİR	HARS MAKİNA	Hüseyin ANGILCI
AKŞEHİR	SABAH Sobaları	M.Emin KOYUNCU
AKŞEHİR	İlçe Tarım Müdürlüğü	Bahri KARAMAN
AKŞEHİR	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Musa KONUK
AKŞEHİR	Müze Müdürlüğü	Ö.Faruk TÜRKAN
AKŞEHİR	Akşehir Belediye Başkanlığı	Mevlüt YİĞİT

AKŞEHİR İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

AKŞEHİR	İl Genel Meclis Üyesi	Aytekin AKA
AKŞEHİR	İl Genel Meclisi Üyesi	Mustafa ÇALIŞIR
AKŞEHİR	Atakent Belediye Başkanlığı	Mustafa ZEYBEK
AKŞEHİR	Altuntaş Belediye Başkanlığı	Ahmet ÇAKAR
AKŞEHİR	Nasrettin Mahallesi	Nuri AKMAN
AKŞEHİR	Cankurtaran Köyü	Abdullah ÖRS
AKŞEHİR	Kileci Mahallesi	Levent EMİR
AKŞEHİR	S.Y.D.V	Salim SADIÇ
AKŞEHİR	Sanayi ve Ticaret Odası	Yusuf Turan Çiftçi
AKŞEHİR	Nasrettin Hoca Turizm Derneği	Ahmet GÜVENDİK
AKŞEHİR	HAS Gıda	Hasan ÇAKIR
AKŞEHİR	Kalkan Meyve	Ender KALKAN
AKŞEHİR	AKSEV	Abdullah Nuri SARI
AKŞEHİR	Ziraat Odası	Galip YAVAŞ
AKŞEHİR	AKYEM	Faruk ASLIM

ALTINEKİN İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
ALTINEKİN	Kaymakam	Murat Şener
ALTINEKİN	Altinekin Belediye Başkanı	Ali POÇAN
ALTINEKİN	AKP İlçe Başkanı	Mustafa HANÇERLİ
ALTINEKİN	İl Genel Meclis Üyesi	Kamil ZEYBEKOĞLU
ALTINEKİN	İl Genel Meclis Üyesi	Orbay KAYA
ALTINEKİN	Akıncılar Belediye Başkanı	Muharrem DERE
ALTINEKİN	Oğuzeli Belediye Başkanı	Sami YATKIN
ALTINEKİN	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü	Şakir UYSAL
ALTINEKİN	SYDV Müdürlüğü	Ruhi ÇOK
ALTINEKİN	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Ayhan TIRKİL
ALTINEKİN	Yılmaz Petrol A.Ş.	Rüştü YILMAZ
ALTINEKİN	TEKMAN CİVATA A.Ş.	Veli Tekeli
ALTINEKİN	Değirmencibaba Un.A.Ş.	Sırrı EZDEMİR
ALTINEKİN	Elmalı Eczanesi	Bekir ELMALI
ALTINEKİN	Ziraat Bölge Müdürlüğü	Hidayet AYÖZ
ALTINEKİN	Ziraat Odası Başkanı	Bekir Kağncıoğlu

ALTINEKİN İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

ALTINEKİN	POAŞ Solak Petrol	Mustafa SOLAK
ALTINEKİN	Ziraat Yüksek Mühendisi	Yasemin ÜNAL
ALTINEKİN	Bilgisayar İşletmeni	Nurhan BAYRAK
ALTINEKİN	Sosyal Yardım ve İnceleme Görevlisi	Ayşe Delice

AYRANCI İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
AYRANCI	Kaymakam	Erkan İsa Erat
AYRANCI	Belediye Başkanlığı	Yüksel Büyükkarcı
AYRANCI	İlçe Jandarma Komutanlığı	Muhammed Ali Aktaş
AYRANCI	İlçe Emniyet Amirliği	Bekir Yıldırım
AYRANCI	İlçe Yazı İşleri Müdürlüğü	Süheyla Çelebi
AYRANCI	İlçe Nüfus Müdürlüğü	İsmet Ökmen
AYRANCI	İlçe Özel İdare Müdürlüğü	Murat Keskin
AYRANCI	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Abdullah Mamaş
AYRANCI	İlçe Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlüğü	Serhat Erkmen
AYRANCI	Mal Müdürlüğü	Durmuş Ali Çiçek
AYRANCI	İlçe Müftülüğü	Emin Yüksek
AYRANCI	Tapu Müdürlüğü	Rukiye İvgen
AYRANCI	İlçe Sağlık Müdürlüğü	Özden Yılmaz
AYRANCI	Ziraat Bankası	Kemal Duran
AYRANCI	Esnaf Kefalet Başkanlığı	Hasan Hüseyin Toksöz
AYRANCI	Ziraat Odası Başkanlığı	Necdet Günay
AYRANCI	S.Y.D.V. Başkanlığı	Osman Ev
AYRANCI	İlçe Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlüğü	Ayşe Özkan Sevimli

BAŞYAYLA İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
BAŞYAYLA	İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Şeref Kıyıcı
BAŞYAYLA	İlçe Özel İdare	Mustafa Gayretli
BAŞYAYLA	İlçe Sağlık Grup Başkanlığı	Aysun Tan
BAŞYAYLA	İlçe Müftülüğü	İsa Ada
BAŞYAYLA	Tapu Müdürlüğü	Kadir Bağcı
BAŞYAYLA	İlçe Emniyet Amirliği	Mustafa Dede

BAŞYAYLA İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

BAŞYAYLA	İlçe Yazı İşleri Müdürlüğü	Fatih Yılmaz
BAŞYAYLA	İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Emrah Güzel
BAŞYAYLA	İlçe Nüfus Müdürlüğü	Ziya Yıldırım
BAŞYAYLA	S.Y.D.V.	Mustafa Ateş
BAŞYAYLA	Belediye Fen İşleri Müdürlüğü	Durmuş Ali Ateş
BAŞYAYLA	Belediye Hesap İşleri Müdürlüğü	Yunus Yıldız

BEYŞEHİR İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
BEYŞEHİR	S.Ü. Beyşehir MYO	Aziz Öztürk
BEYŞEHİR	Mal Müdürlüğü	Vildan Özcan
BEYŞEHİR	Belediye	İzzet Taşel
BEYŞEHİR	Ticaret Odası	Salih Gül
BEYŞEHİR	Özel Sektör	Ali Bilir
BEYŞEHİR	Kadastro Birimi	Cafer Aka
BEYŞEHİR	Milli Park	Mehmet Şener
BEYŞEHİR	Adaköy Belediye Başkanlığı	Nihat Ulu
BEYŞEHİR	S.Ü. Beyşehir M.Y.O.	Şaban Baş
BEYŞEHİR	S.Ü. Beyşehir M.Y.O.	Oktay Nar
BEYŞEHİR	Ziraat Odası	Adem Metli
BEYŞEHİR	Fetullah Bayır Fen Lisesi	Bilal Bülent Alperen
BEYŞEHİR	Halk Eğitim Müdürlüğü	Ahmet Gündüz
BEYŞEHİR	Milli Eğitim Müdürlüğü	Hasan Taşdelen
BEYŞEHİR	Özel Sektör	Hasan Takavcı
BEYŞEHİR	Silah Sanayicileri Derneği	Metin Aknarçay
BEYŞEHİR	Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü	Mutlu Korkmaz
BEYŞEHİR	Kaymakamlık	Halil Yavşıl
BEYŞEHİR	Huğlu Av Tüfekleri Kooperatifi	Ömer Kızılkaya
BEYŞEHİR	Kaymakam	Muzaffer Başbüyük

BOZKIR İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
BOZKIR	Kaymakam	Remzi KATTAŞ
BOZKIR	Belediye Başkanı	Mustafa UYAR
BOZKIR	İlçe Gıda,Tarım ve Hayvancılık Mdr.	Mehmet Şenarşlan
BOZKIR	İlçe Milli Eğitim Müdürü	Erdoğan DİNÇ
BOZKIR	İlçe Sağlık Grup Başkanı	Fatma ŞİMŞEK
BOZKIR	Köylere Hizmet Götürme Birliği Müdürü-	Osman Ali KEMİK
BOZKIR	İl Genel Meclisi Üyesi	Hayri AK
BOZKIR	İl Genel Meclisi Üyesi	İbrahim GÜN
BOZKIR	İl Genel Meclisi Üyesi	Kamil AKKOYUN
BOZKIR	Ziraat Odası Başkanı	Ekrem YILDIZ
BOZKIR	Esnaf ve Sanatkarlar Odası	Niyazi YAVUZER
BOZKIR	S.Ü. Meslek Yüksek Okulu Müdürü	Mustafa YILMAZ

CİHANBEYLİ İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
CİHANBEYLİ	Kaymakam	Kemal KIZILKAYA
CİHANBEYLİ	Cihanbeyli Meslek Yüksek Okul Müdürü	Şaban İNAM
CİHANBEYLİ	İlçe Gıda Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü	Hacı Mehmet Demir
CİHANBEYLİ	İlçe Gıda Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü	Hüsamettin Avcı
CİHANBEYLİ	Halk Eğitim Müdürlüğü	Mustafa Orhan
CİHANBEYLİ	Kaymakamlık	Ahmet Akıncı
CİHANBEYLİ	Proje Ofisi	Ercan Akkan
CİHANBEYLİ	İlçe Gıda Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü	Muammer İnanç
CİHANBEYLİ	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Mehmet Sarıtaş
CİHANBEYLİ	İlçe Ziraat Odası	Galip Yeşilirmak
CİHANBEYLİ	Esnaf Sanatkar Odası	Osman Erdoğan
CİHANBEYLİ	S.Ü.Cihanbeyli M.Y.O.	Bekir Çelik
CİHANBEYLİ	Ticaret Borsası	Hacı Kabakçı
CİHANBEYLİ	Köylere Hizmet Götürme Birliği	Süleyman Kaymaz

ÇELTİK İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU		
İLÇE	KURUM	İSİM
ÇELTİK	Kaymakam	Ramazan PEKTAŞ
ÇELTİK	Çeltik Belediye Başkanı	Mehmet EKİZOĞLU
ÇELTİK	Kaymakamlık Yazı İşleri Mdr.	Hüseyin Türkmen
ÇELTİK	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Hüseyin Uludağ
ÇELTİK	İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Mdr.	Ahmet Altunkalem
ÇELTİK	İlçe Özel İdare	Halil Akbayır
ÇELTİK	İlçe Emniyet Amirliği	Murat Karasu
ÇELTİK	Mal Müdürlüğü	Metin Arı
ÇELTİK	Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Hüseyin Sarıdoğan
ÇELTİK	Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	M.Emin Ceylan
ÇELTİK	Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Nazif Abay
ÇELTİK	Milli Eğitim Müdürlüğü	Mustafa KORKMAZ
ÇELTİK	Milli Eğitim Müdürlüğü	Mustafa KIRBAŞ
ÇELTİK	Milli Eğitim Müdürlüğü	Sinan AKKUŞ

ÇUMRA İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU		
İLÇE	KURUM	İSİM
ÇUMRA	Kaymakam	Ali AKÇA
ÇUMRA	İlçe GTH Müdürlüğü	Üzeyir Arık
ÇUMRA	İlçe Milli Eğitim Müdürü	Tahsin GÜNEŞ
ÇUMRA	Alibeyhüyüğü Belediye Başk.	Ali KILIÇASLAN
ÇUMRA	İçeri Çumra Belediyesi	Mehmet Kınalı
ÇUMRA	Ticaret Odası Başkanı	Durmuş ÇELİK
ÇUMRA	Güvercinlik Belediyesi	Yaşar Tülü
ÇUMRA	Ziraat Odası Başkanı	Süleyman AKBAŞ
ÇUMRA	Alibeyhöyüğü Sulama Koop.	Abdullah Küçükdağlı
ÇUMRA	Kooperatif	Seyit Dağ
ÇUMRA	DSİ Şube Müdürlüğü	Ergül Yıldırım
ÇUMRA	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Bekir Kasapçopur
ÇUMRA	İlçe GTH Müdürlüğü	Mehmet Sarışahin
ÇUMRA	İlçe Sağlık Grup Başkanlığı	Ahmet Özgür Özçelik
ÇUMRA	Belediye Başkanlığı	Yusuf Erdem
ÇUMRA	Çumra M.Y.O.	Fatih Er

DERBENT İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
DERBENT	Derbent Kaymakamı	Uhut Emre KOYUNCU
DERBENT	İlçe Özel İdare Müdürlüğü	Mehmet Bostancı
DERBENT	Derbent Belediye Başkanı	Hamdi ACAR
DERBENT	İlçe Tarım Müdürlüğü	Ertuğrul Kaya
DERBENT	İlçe Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Özkan Bayramcı
DERBENT	İlçe Nüfus Müdürlüğü	Ekrem Tulukçu
DERBENT	İlçe Tapu Müdürlüğü	Remzi Uğuz
DERBENT	HEM Müdürü	Erdal Çavuş GÜNDÜZ
DERBENT	Mal Müdürlüğü	Ayhan Öz
DERBENT	Ziraat Odası Başkanı	Ramazan SARIÇİÇEK
DERBENT	Belediye Başkanlığı	Süleyman Akıncı
DERBENT	Tekke Köyü Muhtarlığı	Ramazan Genç
DERBENT	Saraypınar Köyü Muhtarlığı	Yusuf Genç
DERBENT	Yassıönen Köyü Muhtarlığı	Osman Sürekçi
DERBENT	Yazı İşleri Müdürlüğü	Ali Bakıcı
DERBENT	Milli Eğitim Müdürlüğü	Ali Öz
DERBENT	Mülayim Köyü Muhtarı	Ahmet ÜNSAL
DERBENT	Değiş Köyü Muhtarı	Mustafa BÜBERCİ
DERBENT	Güney Köy Muhtarı	Ali ÖZTÜRK
DERBENT	Derbent Tarımsal Kal. Koop. Başkanı	Fevzi YALÇIN

DEREBUCAK İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
DEREBUCAK	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Yavuz Ünüvar
DEREBUCAK	Halk Eğitim Merkezi	Yahya Kemal Sandık
DEREBUCAK	Özel Sektör	Hüsamettin Kamaşık
DEREBUCAK	İlçe Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Yavuz ÜNÜVAR
DEREBUCAK	Belediye Başkanlığı	Bahattin Özdemir
DEREBUCAK	Halk Eğitimi Merkezi Müdürü	Yahya Kemal SAVDIR
DEREBUCAK	Eczacı	Hüsamettin KAMAŞIK
DEREBUCAK	Sosyal Hiz. Yap. Derneği Başkanı	Evliya ÇUKURKAYA
DEREBUCAK	Merkez Cami	Hüseyin Konkaya
DEREBUCAK	Çamlık Belediye Başkanlığı	Ali Özdemir
DEREBUCAK	Kaymakamlık	Mustafa Doğan

DOĞANHISAR İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
DOĞANHISAR	Tarım Kredi Kooperatifi	Çağrı Ertekin
DOĞANHISAR	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Berk Omaylar
DOĞANHISAR	Ticaret Odası Başkanlığı	Şener Toklu
DOĞANHISAR	Özel İdare Müdürlüğü	Ömer Dinç
DOĞANHISAR	Türkiye Mahsulleri Ofisi	Çoşkun Sarıkıyak
DOĞANHISAR	Yazı İşleri Müdürlüğü	Mehmet Peker
DOĞANHISAR	Belediye Başkanlığı Fen İşleri Müdürlüğü	Kemal Denizer
DOĞANHISAR	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Bülent Hamit Diloğlu
DOĞANHISAR	Sağlık Grup Başkanlığı	Şerife Keskin Uğur
DOĞANHISAR	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Selahattin Çimen
DOĞANHISAR	Meslek Yüksekokul Müdürlüğü	M.Fahri Ünerşen
DOĞANHISAR	Pancar Kooperatifi	Nusret Camcı
DOĞANHISAR	Ziraat Odası	Muhittin Sever

EREĞLİ İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
EREĞLİ	Yazı İşleri Müdürlüğü	Ali DEMIREL
EREĞLİ	Ziraat Odası	C. TATLIDIL
EREĞLİ	Sağlık Grup Başkanlığı	Halil ARI
EREĞLİ	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Recep ATAÇ
EREĞLİ	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Özkan ÖZGÜVEN
EREĞLİ	Ticaret ve Sanayi Odası	Enver BOZKURT
EREĞLİ	İlçe Özel İdaresi	Recep GÜNCER
EREĞLİ	Ticaret Borsası	Amil ACAR
EREĞLİ	İlçe Özel İdaresi Müd.	Osman GÖK
EREĞLİ	Ticaret Odası Bşk Genel Sekr.	Murat KARPUZCU
EREĞLİ	Ereğli Bld. Başk Yard	Selçuk BAYBURT
EREĞLİ	Ereğli Belediye Başk	Hüseyin OPRUKÇU
EREĞLİ	Ereğli İlçe Milli Eğt. Müd.	Yasin ŞİMŞEK
EREĞLİ	Ereğli Eğit Fak. Dek. Yard.	Ahmet Oğuz AKTÜRK
EREĞLİ	Ereğli Eğit Fak. Dek.	Galip OTUNANÇ
EREĞLİ	Ereğli Bld. Başk Yard.	Ahmet SAY
EREĞLİ	Ereğli Bld. Başk Yard.	Hayrettin BAŞER

EMİRGAZİ İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
EMİRGAZİ	Süt Üreticileri Birliği	Hüseyin Aldemir
EMİRGAZİ	Milli Eğitim Müdürlüğü	Mesut Kocabaş
EMİRGAZİ	İl Genel Meclis Üyeliği	Osman Nuri Atçeken
EMİRGAZİ	İl Genel Meclis Üyeliği	Süleyman Kaymaz
EMİRGAZİ	Belediye Başkanlığı	Ali Rıza Koçak
EMİRGAZİ	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Ahmet Sarıca
EMİRGAZİ	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Cemil Ateş
EMİRGAZİ	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Kerim Eğilmez
EMİRGAZİ	Özel İdare Müdürlüğü	Hikmet Güneş
EMİRGAZİ	Kaymakam	Ömer Faruk Fidan

ERMENEK İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
ERMENEK	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü- Raportör	Şükran AVCI
ERMENEK	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Kamil BILGIÇ
ERMENEK	Mal Müdürlüğü	Fikret TEPE
ERMENEK	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Hasan KÖKTAŞ
ERMENEK	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Hikmet GÖLOMAN
ERMENEK	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü- Raportör	Zekiye ALBAYRAK
ERMENEK	Kaymakam	Hüseyin SAYIN

GÜNEYSINIR İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
GÜNEYSINIR	Kaymakamlık	Ceylani Baloğlu
GÜNEYSINIR	Belediye Başkanlığı V.	Halil DEMİR
GÜNEYSINIR	Ziraat Odası	Mustafa AKMAN
GÜNEYSINIR	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Abdullah KAYA
GÜNEYSINIR	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Müslüm KAHRAMAN
GÜNEYSINIR	Esnaf S. Ş.ve Oto. Odası Baş.	Ahmet ATICI
GÜNEYSINIR	Kaymakamlık	Mehmet Halis AYDIN
GÜNEYSINIR	Sağlık Grup Başkanı	Abdurrahman GÖKER
GÜNEYSINIR	Mal Müdürlüğü	Kenan ER
GÜNEYSINIR	Dernek Başkanlığı	Ali ÇOŞKUN
GÜNEYSINIR	Ağaçoba Köyü Muhtarı	Niyazi KOCAKAFKA

HADİM İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
HADİM	İlçe Emniyet Amirliği	Metehan KUL
HADİM	İlçe Özel İdaresi	Fatime YILDIZ
HADİM	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	İsmail DAYANDI
HADİM	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Arda ÖZTÜRK
HADİM	S.Y.D.V. Köylere Hizmet Götürme Birliği	Haydar SİNGİL
HADİM	Korualan Belediyesi	Yahya KEKLİK
HADİM	Korualan Belediyesi	Mevlüt AKMAZ
HADİM	Nüfus Müdürlüğü	Mustafa KARLIBAŞ
HADİM	Milli Eğitim Müdürlüğü	Mehmet GÖKHAN
HADİM	Hadim Orman İşletme Şefliği	Onur ILGAZ
HADİM	Bademli Orman İşletme Şefliği	Mahmut OBUZ
HADİM	İlçe Müftülüğü	Tacettin KAPLAN
HADİM	İlçe J. Komutanlığı	Nuri YÜKSEL
HADİM	Belediye Başkanlığı	Ahmet HADİMOĞLU
HADİM	Kaymakam	Taner BİRCAN
HADİM	Garnizon Komutanlığı	Mehmet Can YAVAŞ
HADİM	İlçe Jandarma Komutanı	Mustafa COŞKUNTUNA
HADİM	İlçe Emniyet Müdürü	Murat GELÖZ
HADİM	Kaymakam	Mutlu KÖKSAL
HADİM	Mal Müdürü	Mehmet SAK
HADİM	Bağbaşı Belediye Başkanlığı	Mehmet ÇETİNER

HALKAPINAR İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
HALKAPINAR	Mal Müdürlüğü	Hatice Bilgin
HALKAPINAR	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Atalay Kılınç
HALKAPINAR	İl Genel Meclis Üyeliği	İsmet Uysal
HALKAPINAR	İl Genel Meclis Üyeliği	Secaattin Yiğil
HALKAPINAR	Özel İdare Müdürlüğü	Ramazan Demir
HALKAPINAR	Milli Eğitim Müdürlüğü	Hüseyin Sekman
HALKAPINAR	Belediye	Fatih Şentürk
HALKAPINAR	Milli Eğitim Müdürlüğü	Harun Aydın
HALKAPINAR	Yazı İşleri Müdürlüğü	Selda Aydın
HALKAPINAR	Kaymakam	Ersin Boylu

HÜYÜK İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
HÜYÜK	İl Genel Meclis Üyesi	Gürdal YORULMAZ
HÜYÜK	Esnaf	İlkay CEYLAN
HÜYÜK	CHP İlçe Başkanlığı	Alp BÜYÜKDOĞAN
HÜYÜK	Avukatlık Bürosu	Eyüp ÖZPINAR
HÜYÜK	AK Parti İlçe Başkanlığı	Ali KAYHAN
HÜYÜK	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Bekir ÇAKIR
HÜYÜK	Milli Eğitim Müdürlüğü	Ebubekir ÖZDEMİR
HÜYÜK	Kaymakam	Yasin YUNAK
HÜYÜK	MHP İlçe Başkanlığı	Zihni FIRAT
HÜYÜK	İl Genel Meclis Üyesi	Turan PEKER
HÜYÜK	Belediye Başk.	Nusret AKGÜMÜŞ

ILGIN İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
ILGIN	Kaymakamlık	Cahit IŞIK
ILGIN	Belediye Başkanlığı	H.İbrahim ORAL
ILGIN	Esnaf ve Sanatkarlar Odası	Sefa DEVECİ
ILGIN	İlgin Ticaret Borsası	Abdullah TURAN
ILGIN	Ziraat Odası	Selahattin DEMİR
ILGIN	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Cenk ŞÖLEN
ILGIN	Sağlık Grup Başkanlığı	Osman BULUT
ILGIN	İlgin Belediyesi	Aydın ARILIK
ILGIN	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Yahya BÜRKEK
ILGIN	İlçe Halk Eğitim ve Akşam Sanat Okulu	Muzaffer AK
ILGIN	İlgin Ticaret Odası	B.Şükrü TEKTEK

KADINHANI İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
KADINHANI	Kaymakamlık	Osman ALTIN
KADINHANI	Belediye Başkanlığı	Hulusi ÇÖKGEL
KADINHANI	Atlantı Belediye Başkanlığı	Hasan TAKIMCI
KADINHANI	Kolukısa Belediye Başkanlığı	Yusuf DURGUT
KADINHANI	Başkuyu Belediye Başkanlığı	Muammer SARI
KADINHANI	Osmancık Belediye Başkanlığı	Mehmet KÜÇÜKACAR
KADINHANI	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	İsmail HACIHASANOĞLU
KADINHANI	İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Mustafa DİRİK
KADINHANI	Sağlık Grup Başkanlığı	Ramazan BORDEMİR
KADINHANI	Ziraat Odası	Mevlüt Asım KEŞ
KADINHANI	Esnaf ve Sanatkarlar Odası	Gazi TEZEL

KARAPINAR İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
KARAPINAR	Esnaf ve Sanatkar Odası Başkanlığı	Hikmet ÖZLÜ
KARAPINAR	İlçe Özel İdare	Özge AKIN
KARAPINAR	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Fethi TÜRKÖĞLU
KARAPINAR	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Tayfun GÖKÇE
KARAPINAR	Ticaret ve Sanayi Odası	Mustafa Kemal SÖZEN
KARAPINAR	Belediye Başkanlığı	Mehmet MUGAYITOĞLU
KARAPINAR	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Erdal Kılınç
KARAPINAR	Ticaret Borsası	Nazım SEZER
KARAPINAR	İl Genel Meclis Üyeliği	Mustafa HOROZ
KARAPINAR	Milli Eğitim Müdürlüğü	Nizamettin TEZCAN
KARAPINAR	Ziraat Odası	Hikmet BOZAKLI
KARAPINAR	İlçe Yazı İşleri Müdürlüğü	Abdullah ALTINSOY
KARAPINAR	Kaymakam	Ramazan YILDIRIM
KARAPINAR	İl Genel Meclis Üyesi	Namık KÖKLÜSOY

KAZIMKARABEKİR İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
KAZIMKARABEKİR	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Öztürk BİLGİN
KAZIMKARABEKİR	Kaymakam	Ramazan BOYACI
KAZIMKARABEKİR	Kaymakam	Mehmet USLU
KAZIMKARABEKİR	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Ali ÇAKAR
KAZIMKARABEKİR	Belediye Başkanlığı	Muammer SARI
KAZIMKARABEKİR	İl Genel Meclis Üyeliği	Mustafa BAYRAM
KAZIMKARABEKİR	Köylere Hizmet Götürme Birliği	Şakir ÇOLAK
KAZIMKARABEKİR	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Mehmet Ali DÜNDAR
KAZIMKARABEKİR	İlçe Özel İdare Müdürlüğü	Şahin KAHRAMAN
KAZIMKARABEKİR	İlçe Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Mehmet Ali KÜTÜK
KAZIMKARABEKİR	İlçe Ziraat Odası Başkanlığı	Emir AKSAY
KAZIMKARABEKİR	Sulama Kooperatifleri Başkanlığı	Ali Rıza ALANLI
KAZIMKARABEKİR	Kaymakam [İlçe Eski Kaymakamı]	Kamil GÜZEL
KAZIMKARABEKİR	İl Genel Meclis Üyesi	Mustafa BOYACIOĞLU

KULU İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
KULU	Kaymakam	Ayhan Işık
KULU	Belediye Başkanı	Ahmet Yıldız
KULU	İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Mdr.	Halil Ergen
KULU	Meslek Yüksek Okulu	Adil Yaşar
KULU	Meslek Yüksek Okulu Müdürü	Prof. Dr. Kamil Beşoluk
KULU	İlçe Sosyal Güvenlik Kurumu	Hüseyin Çetin
KULU	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Mustafa Yetiş
KULU	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Kemal Ünlü
KULU	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Servet Altuntaş
KULU	İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü	Tufan KAYA
KULU	Eğitim, Kültür, Yardımlaşma, Dayanışma Der. Bşk.	Gamber Demirok
KULU	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Ali Ağırkaya
KULU	Sağlık Grup Başkanlığı	Şerif Parlak
KULU	Mal Müdürlüğü	Doğan Sülün
KULU	TMO Ajans Müdürlüğü	Erkan Hazer

KULU İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU		
KULU	Yaraşlı Köyü Muhtarı	Osman Güçlü
KULU	Tapu Müdürlüğü	Faik Kefeli
KULU	Alparslan Mahalle Muhtarı	Adil Görgülü
KULU	Ziraat Odası	İsmet Erdoğan
KULU	Tavşançalı Belediye Başkanı	Hüseyin Baysal
KULU	Mal Müdürü	H. Rifat Demirel
KULU	İlçe Nüfus Müdürü	Metin Canol
KULU	İlçe Sosyal Güvenlik Merkezi Müdürü	Hüseyin Çetin
KULU	T.M.O. Ajans Amiri	Yusuf Tunalı
KULU	Kulu Esnaf ve Sanatkârlar Odası Başkanı	Hasan Yurttaş
KULU	Kulu Girişimci İşadamları Derneği Başkanı	Önder Özsoy
KULU	İl Genel Meclisi Üyesi	Hacı Alıcı

SARAYÖNÜ İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU		
İLÇE	KURUM	İSİM
SARAYÖNÜ	Belediye Başkanlığı	Mehmet Güney
SARAYÖNÜ	AKP İlçe Başkanlığı	Nafiz Solak
SARAYÖNÜ	İl Genel Meclis Üyeliği	Ziya Çobanoğlu
SARAYÖNÜ	Ladik Belediye Başkanlığı	Şükrü Tınas
SARAYÖNÜ	Çeşmelisebil Belediye Başkanlığı	Yonis Demirci
SARAYÖNÜ	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Mehmet Karlı
SARAYÖNÜ	Özel Sektör	Mehmet Kara
SARAYÖNÜ	Özel Sektör	Muhammet Demirpolat
SARAYÖNÜ	Özel Sektör	Mustafa Arslan
SARAYÖNÜ	Kalk.Sos.Yrd. ve Eğt.Gön. ve Ortinoloji Der.	Bahattin Canabay
SARAYÖNÜ	Eczane	Hülya Bağcı Caner
SARAYÖNÜ	Manşet Gazetesi	Mehdi Demir
SARAYÖNÜ	Ziraat Odası	Fatih Karça
SARAYÖNÜ	Memur	Çağatay Ekmekçi
SARAYÖNÜ	Ziraat Mühendisi	Mehmet Tecer
SARAYÖNÜ	Ziraat Mühendisi	Tugay İnanlı
SARAYÖNÜ	Memur	Kamuran Tuncel
SARAYÖNÜ	Süt Üreticileri Birliği	Hüseyin Bayraktar

SARIVELİLER İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
SARIVELİLER	Kaymakamlık	Adnan Akgül
SARIVELİLER	Özel İdare Müdürlüğü	H.Hüseyin Kaba
SARIVELİLER	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Mehmet Balkaya
SARIVELİLER	Belediye Başkanlığı	Bayram Şahin
SARIVELİLER	İlçe Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Tolga Temel
SARIVELİLER	Kaymakamlık	Eyyüp Özdemir
SARIVELİLER	Belediye Başkanlığı	Hayri Samur
SARIVELİLER	Meyve Üreticileri Birliği	Yahya Doğu Korkmaz
SARIVELİLER	Esnaf Sanatkar Odası	Hasan Uğurelli
SARIVELİLER	SYDV	İsmail Cengiz

SEYDİŞEHİR İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
SEYDİŞEHİR	Kaymakamlık	Kemal İnan
SEYDİŞEHİR	Kaymakamlık	Osman Gençoğlu
SEYDİŞEHİR	Meslek Yüksek Okulu	Mustafa Acar
SEYDİŞEHİR	Milli Eğitim Müdürlüğü	Necip Şan
SEYDİŞEHİR	Belediye	İsmail Saylam
SEYDİŞEHİR	Esnaf ve Sanatkar Odası	İbrahim Aypar
SEYDİŞEHİR	İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Hüseyin Bülbül
SEYDİŞEHİR	Ticaret Odası	Cemal Küçük
SEYDİŞEHİR	Özel İdare Müdürlüğü	Mustafa Bayramcı
SEYDİŞEHİR	İlçe Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Orhan İnal

TAŞKENT İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU (EKSİKLER VAR)

İLÇE	KURUM	İSİM
TAŞKENT	Kaymakam	Taner Bircan
TAŞKENT	Belediye Başkanı	Ali İhsan Camgöz
TAŞKENT	S.Y.D.V.	Ayşe Erdoğan
TAŞKENT	Mal Müdürlüğü	Dilek Ezgi Özkan
TAŞKENT	Tapu Müdürlüğü	Durkut Tok
TAŞKENT	Ziraat Odası	Mustafa Aydın Hadi

TAŞKENT İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU (EKSİKLER VAR)		
TAŞKENT	Ziraat Odası	Ercan Ceyhan
TAŞKENT	Kütüphane	Nedim Yurttadur
TAŞKENT	Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Mehmet Yavuz
TAŞKENT	Balcılar Belediye Başkanlığı	Ahmet Karaalp
TAŞKENT	Boley Belediye Başkanlığı	Celal Bayram
TAŞKENT	Çetmi Belediye Başkanlığı	Osman Arı
TAŞKENT	Afşar Belediye Başkanı	Ahmet Demirkol
TAŞKENT	İlçe Jandarma Komutanlığı	Bülent Gençyiğit
TAŞKENT	İlçe Nüfus Müdür V.	Besim Cengiz
TAŞKENT	Ziraat Bankası Müdürü	Adil Tepe
TAŞKENT	M.Y.O.	Erkan Güven
TAŞKENT	Milli Eğitim Müdür V.	Yusuf Kaynar
TAŞKENT	Sağlık Grup Başkanlığı	Ali Çoğalan
TAŞKENT	İlçe Müftülüğü	Mustafa Bilgiç
TAŞKENT	Mal Müdür V	Doğan Küçük
TAŞKENT	İlçe Emniyet Amirliği	Mevlüt Koşar
TAŞKENT	İl Özel İdare Müdür V	Lütfi Aslan
TAŞKENT	Komisyon Raportörü	Mustafa Seyrek
TAŞKENT	Komisyon Raportörü	Abdullah Arslan
TUZLUKÇU İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU		
İLÇE	KURUM	İSİM
TUZLUKÇU	Kaymakam	M. Fuat Türkman
TUZLUKÇU	Belediye Başkanı	Mustafa SAK
TUZLUKÇU	İl Genel Meclis Üyeliği	Tahsin Buğdaycı
TUZLUKÇU	Kaymakamlık	Adem Bozdağ
TUZLUKÇU	Ziraat Odası	Ahmet Çabuk
TUZLUKÇU	Belediye Başkanlığı İmar ve Şehir Mdr.	Tuncay Mert
TUZLUKÇU	Veterinerlik	Ümit Yılmaz
TUZLUKÇU	İlçe Gıda,Tarım ve Hayvancılık Mdr.	Murat Çelebi
TUZLUKÇU	İl Genel Meclis Üyeliği	Yaşar Tona
TUZLUKÇU	Kaymakamlık-Komisyon Raportörü	Nuriye Olgun
TUZLUKÇU	ÇEV-KA-DER Başkanı	Hacı İbrahim Şen

YALIHÜYÜK İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
YALIHÜYÜK	Kaymakam	Onur Kökçü
YALIHÜYÜK	Belediye Başkanı	Celal Özmen
YALIHÜYÜK	Tapu Müdürlüğü	Hasan Koçer
YALIHÜYÜK	Nüfus Müdürlüğü	Mahmut Özdemir
YALIHÜYÜK	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Hasan İnar
YALIHÜYÜK	Özel İdare Müdürlüğü	Ali Soylu
YALIHÜYÜK	Milli Eğitim Müdürü	Nizamettin Doğan
YALIHÜYÜK	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Faruk Güngör
YALIHÜYÜK	Halk Eğitim Merkezi Müdürü	Halil ACAR
YALIHÜYÜK	Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü	Mehmet Ay
YALIHÜYÜK	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Mustafa Semerci
YALIHÜYÜK	İlçe Jandarma Komutanlığı	Kemal Ülke
YALIHÜYÜK	İlçe Müftüsü	Mustafa Öztürk
YALIHÜYÜK	Milli Eğitim Müdürlüğü	İhsan Koç
YALIHÜYÜK	Sağlık Grup Başkanı	Şakir Ömür Hıncal
YALIHÜYÜK	S.Y.D.V. Müdürlüğü	Tahsin Cırık
YALIHÜYÜK	İlçe Emniyet Amirliği	İbrahim Arslan
YALIHÜYÜK	İlçe Yazı İşleri Müdürlüğü	Ahmet İhsan Kaya

YUNAK İLÇESİ STRATEJİK GELİŞME KOMİSYONU

İLÇE	KURUM	İSİM
YUNAK	Kaymakamlık	Fatih Yılmaz
YUNAK	Ziraat Odası	Yusuf Gülmez
YUNAK	Tarım İlçe Müdürlüğü	Ahmet Uludağ
YUNAK	Esnaf Sanatkar Odası	Muzaffer Karakoç

BÖLGE PLANI ÇALIŞTAYLARI

VİZYON ÇALIŞTAYI		
İL	KURUM	İSİM
KONYA	S.Ü.Mesleki Eğitim Fakültesi Sanat Ve Tasarım Fakültesi	Yrd.Doç.Dr. Emine Nas
KONYA	S.Ü.Mesleki Eğitim Fakültesi Sanat Ve Tasarım Fakültesi	Öğr.Gör. Perihan Tunç
KONYA	S.Ü. Makina Müh.Böl. Enerji Anabilim Dalı	Prof.Dr.Saim Koçak
KONYA	S.Ü. Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü	Fikret Akınerdem
KONYA	KTO Karatay Üniversitesi	Çağatay Ünüsan
KONYA	KTO Karatay Üniversitesi	Hulusi Açıkgöz
KONYA	KTO Karatay Üniversitesi	Prof. Dr. Ali Okatan
KONYA	Mevlana Üniversitesi İşletme Fakültesi	Ayşe Kocabacak
KONYA	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Yrd.Doç.Dr. Fadim Yavuz
KONYA	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Muammer Yalçın
KONYA	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Mehmet Birekul
KONYA	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Doç.Dr. Ahmet Koyuncu
KONYA	S.Ü. ILGIN MYO Bilgisayar Prog. Böl.	Tarık Yılmaz
KONYA	S.Ü. Teknik Eğt. Fak. Elektronik ve Bilgisayar Sist. Eğt.	H. Erdinç Koçer
KONYA	S.Ü. İstatistik Bölümü	Dr. Aydın Karakoca
KONYA	S.Ü. İstatistik Bölümü	YRD. DOÇ. DR. İsmail Kınacı
KARAMAN	KMÜ Kamil Özdağ Fen Fakültesi	YRD. DOÇ. DR. Oktay Talaz
KARAMAN	KMÜ Mühendislik Fakültesi	DOÇ. DR. Nevzat Aydın
KARAMAN	KMÜ Mühendislik Fakültesi	YRD. DOÇ. DR. Banu Köz
KARAMAN	KMÜ Mühendislik Fakültesi	Aytaç Gültekin
KARAMAN	KMÜ Mühendislik Fakültesi	Prof. Dr. İbrahim Yılmaz
KARAMAN	KMÜ Mühendislik Fakültesi	Öğr. Gör. Kemal Kabasakal
KARAMAN	Bifa Bisküvi Ve Gıda Sanayi A.Ş.	Abbas Baltacı
KARAMAN	Karaman Ovası Sulama Birliği	Ahmet Koçak
KARAMAN	Kazımkarabekir Kaymakamlığı	Ali Çakar
KARAMAN	Aile Ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	Ali Şener
KARAMAN	TKDK İl Koordinatörlüğü	Bahtiyar Çetin
KARAMAN	Göktepe Belediye Başkanlığı [Sarıveliler]	Bayram Şahin
KARAMAN	Güneyyurt Belediye Başkanlığı [Ermenek]	Celil Yağız

VİZYON ÇALIŞTAYI

VİZYON ÇALIŞTAYI		
KARAMAN	İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü	Cengiz Orta
KARAMAN	ErmeneK Belediye Başkanlığı	Doruk Temel
KARAMAN	Karaman Ticaret Borsası	Ekrem Baştuğ
KARAMAN	Sosyal Yardımlaşma Ve Dayanışma Vakfı	Ekrem Güneş
KARAMAN	Karaman Valiliği	Erkan İsa Erat
KARAMAN	Türkiye İş Kurumu İl Müdürlüğü	Halil İbrahim Uysal
KARAMAN	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	Hasan Bayad
KARAMAN	Sariveliler Kaymakamlığı	Hasan Hüseyin Kaba
KARAMAN	İl Gıda, Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü	İbrahim Sayalan
KARAMAN	TKDK İl Koordinatörlüğü	İdris Bulut
KARAMAN	Sariveliler Kaymakamlığı	İsmail Cengiz
KARAMAN	Orman İşletme Müdürlüğü	İsmail Çelik
KARAMAN	Gençlik Hizmetleri Ve Spor İl Müdürlüğü	Kasım Aydoğdu
KARAMAN	Mimarlar Odası	Mehmet Akif Akkoca
KARAMAN	Halk Sağlığı Müdürlüğü	Mehmet Yavuz
KARAMAN	Orman Ve Su İşleri Şube Müdürlüğü	Mustafa Alkan
KARAMAN	Karaman İl Özel İdaresi	Mustafa Eren
KARAMAN	Göktepe Belediye Başkanlığı (Sariveliler)	Mustafa Özçelik
KARAMAN	Halk Sağlığı Müdürlüğü	Nuriye Ulu
KARAMAN	Milli Eğitim İl Müdürlüğü	Ramazan Arslan
KARAMAN	İl Gıda, Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü	Refik Kiraz
KARAMAN	Bifa Bisküvi Ve Gıda Sanayi A.Ş.	Sedat Ünver
KARAMAN	Ayrancı Kaymakamlığı	Serhat Erkmen
KARAMAN	ErmeneK Kaymakamlığı	Songül Zeybek
KARAMAN	Karaman Belediyesi	Süleyman Aşkan
KARAMAN	Karaman Süt Üreticileri Birliği	Süleyman Selim Akkuş
KARAMAN	İl Planlama Ve Koordinasyon Müdürlüğü	Ş.Seher Kuruçay
KARAMAN	Başyayla Belediye Başkanlığı	Şerafettin Bulgurcu
KARAMAN	Bilim,Sanayi Ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Vehbi Konarlı
KARAMAN	Milli Eğitim Spor Kulübü Derneği	Yaşar Çalışkan
KARAMAN	Ticaret İl Müdürlüğü	Yusuf Arı
KARAMAN	Ayrancı Belediye Başkanlığı	Yüksel Büyükkarcı
KONYA	Atiker Metal İth. İhr. Ve İml. San. Tic. A.Ş.	Abdullah Altuntaş

VİZYON ÇALIŞTAYI		
KONYA	Güneysınır Kaymakamlığı	Abdullah Kaya
KONYA	Çumra Alibeyhüyüğü Sulama Koop.	Abdullah Küçükdağı
KONYA	KOP İdaresi Başkanlığı	Abdurrahman Ayan
KONYA	Hadim Kaymakamlığı	Ahmet Çağrı Bıkmaz
KONYA	Güneysınır Belediye Başkanlığı	Ahmet Demir
KONYA	Meram Ziraat Odası	Ali Ataiyibiner
KONYA	Beyşehir Ticaret Odası	Ali Çankaya
KONYA	Solimpeks Enerji A.Ş.	Ali Çetinkaya
KONYA	Ereğli Kaymakamlığı	Ali Demirel
KONYA	Kadınhanı Belediye Başkanlığı	Ali Hakan Eker
KONYA	Çumra Alibeyhüyüğü Sulama Koop.	Ali Işık
KONYA	Selçuklu Belediye Başkanlığı	Ali Öztürk
KONYA	Altınova TİGEM	Ali Rıza Bulutçu
KONYA	Emirgazi Belediye Başkanlığı	Ali Rıza Koçak
KONYA	Jeoloji Mühendisleri Odası	Alican Öztürk
KONYA	Sosyal Yardımlaşma Ve Dayanışma Vakfı	Atilla Vardım
KONYA	İlgın Belediye Başkanlığı	Aydın Arılık
KONYA	Selçuklu Belediye Başkanlığı	Ayhan Gürbüzzer
KONYA	Solimpeks Enerji A.Ş.	Ayşenur Üçok
KONYA	Jeoloji Mühendisleri Odası	Aytekin Diken
KONYA	Akşehir Kaymakamlığı	Bahri Karaman
KONYA	Konuklar TİGEM	Bayram İnce
KONYA	Akşehir Kaymakamlığı	Beran Gezgin
KONYA	Arbiotek Çevre Çözümleri Araştırma Geliştirme Çevre Lab.İnş.San.ve Tic.Ltd.Şti.	Bilgehan Nas
KONYA	Seydişehir Ticaret Odası	Cemal Küçük
KONYA	Aile Ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	Cemil Paslı
KONYA	Kulu Belediye Başkanlığı	Dr. Ahmet Yıldız
KONYA	Ereğli Ticaret Odası	Enver Bozkurt
KONYA	Akşehir Ticaret Ve Sanayi Odası	Erdal Çiftçi
KONYA	Yunak Kaymakamlığı	Erdoğan Kaçar
KONYA	Çumra G.T.H. Müdürlüğü	Esra Güleç
KONYA	Çumra Ziraat Odası	Fatih Güven

VİZYON ÇALIŞTAYI

VİZYON ÇALIŞTAYI		
KONYA	Halkapınar Belediye Başkanlığı	Fatih Şentürk
KONYA	Huğlu Belediyesi	Fehmi Tekin
KONYA	Konya HSM Ruh Sağlığı	Ferah Nur Çavdarıcı Yaman
KONYA	Toprak Su Ve Çölleşme İle Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü	Sedat Yokuş
KONYA	Jeoloji Mühendisleri Odası	Fetullah Arık
KONYA	Konya Ticaret Odası	Fezullah Altay
KONYA	Devlet Su İşleri 4. Bölge Müdürlüğü	Fezullah Parlak
KONYA	Seydişehir Belediye Başkanlığı	Filiz Sıdıka Şahin
KONYA	Karayolları 3. Bölge Müdürlüğü	Funda Pişkin
KONYA	Marmara SPS	Gülay Çeken
KONYA	Türkiye İş Kurumu İl Müdürlüğü	Gülşah Şahin
KONYA	Teknokent A.Ş.	H. Ufuk Korkmaz
KONYA	Cihanbeyli Ticaret Borsası	Hacı Kabakçı
KONYA	Ova Un Fabrikası A.Ş.	Hakan Eski
KONYA	Bürotime Mobilya	Hakan Tekyurt
KONYA	Beyşehir Kaymakamlığı	Hakkı Yüksekkaya
KONYA	Meteoroloji 8. Bölge Müdürlüğü	Hasan Hüseyin Aksu
KONYA	Çiğil Belediye Başkanlığı [Ilgın]	Hasan Hüseyin Yaka
KONYA	Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Hasan Küçükaydın
KONYA	Tarım Kredi Kooperatifi 7. Bölge Müdürlüğü	Hayati Boğa
KONYA	Karayolları 3. Bölge Müdürlüğü	Haydar Kobya
KONYA	Kadınhanı Belediye Başkanlığı	Hulusi Çökgeç
KONYA	Cihanbeyli Kaymakamlığı	Hüsamettin Avcı
KONYA	Konya Büyükşehir Belediyesi	Hüseyin Alagöz
KONYA	Doğanhisar Belediye Başkanlığı	Hüseyin Kaplan
KONYA	Tüm Sanayici Ve İş Adamları Derneği	Hüseyin Okuyucu
KONYA	Çeltik Kaymakamlığı	Hüseyin Sarıdoğan
KONYA	Konya Ayakkabıcılar Odası	Hüseyin Yeşilbel
KONYA	İl Gıda, Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü	Bülent Alparslan
KONYA	Güneysinir Kaymakamlığı	İbrahim Bayır
KONYA	Seydişehir Ticaret Odası	İbrahim Erkek
KONYA	Ilgın Ticaret Odası	İbrahim Gezgın

VİZYON ÇALIŞTAYI		
KONYA	KOP İdaresi Başkanlığı	İhsan Bostancı
KONYA	Karatay Belediye Başkanlığı	İlkay Sözeri
KONYA	Kulu Kaymakamlığı	İlker Demirkaya
KONYA	Karapınar Belediye Başkanlığı	İrfan Ceyhan
KONYA	Konya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	İsmail Uğur Kafalier
KONYA	Türkiye İstatistik Bölge Müdürlüğü	Kadir Aksakal
KONYA	Konya Çimento Sanayii A.Ş.	Kadir Büyükkara
KONYA	Kompen Pvc Yapı ve İnş. Malz. San. VeTic. A.Ş.	Kasım Yaka
KONYA	Karatay Ziraat Odası	Lütfi Topbaş
KONYA	Anadolu Sanayici Ve İşadamları Federasyonu	Mahmut Kurt
KONYA	Cihanbeyli Belediye Başkanlığı	Mehmet Ali Önal
KONYA	Akören Belediye Başkanlığı	Mehmet Ali Yoncalık
KONYA	Selva Gıda Sanayi A.Ş.	Mehmet Karakuş
KONYA	Safa Tarım A.Ş.	Mehmet Özdemir
KONYA	Çumra G.T.H. Müdürlüğü	Mehmet Sarışahin
KONYA	Sarayönü Kaymakamlığı	Mehmet Tecer
KONYA	İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü	Mehmet Yünden
KONYA	Meram Kaymakamlığı	Mesut Güler
KONYA	İl Planlama Ve Koordinasyon Müdürlüğü	Metin Özdil
KONYA	Devlet Su İşleri 4. Bölge Müdürlüğü	Naci Koçak
KONYA	Akşehir Belediye Başkanlığı	Mevlüt Yiğit
KONYA	Konya Sanayi Odası	Muhittin Koraş
KONYA	Milli Eğitim İl Müdürlüğü	Mukadder Gürsoy
KONYA	Selçuklu Kaymakamlığı	Murat Kaya
KONYA	Seydişehir Kaymakamlığı	Musa Toklu
KONYA	Karatay Kaymakamlığı	Mustafa Altıntaş
KONYA	Karapınar Kaymakamlığı	Mustafa Dikmen
KONYA	Orman Bölge Müdürlüğü	Mustafa Duman
KONYA	Hüyük Kaymakamlığı	Mustafa Erol
KONYA	Rotosis Robotlu Otomasyon Sistemleri	Mustafa Gürdal Azman
KONYA	Selçuklu Ziraat Odası	Mustafa Keçeci
KONYA	Bozkır Kaymakamlığı	Mustafa Koç
KONYA	İl Gıda,Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü	Mustafa Öz

VİZYON ÇALIŞTAYI

VİZYON ÇALIŞTAYI		
KONYA	Taşkent Kaymakamlığı	Mustafa Seyrek
KONYA	Çumra Belediye Başkanlığı	Mustafa Yasin Karakoyun
KONYA	Beyşehir Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü	Mutlu Korkmaz
KONYA	Beyşehir Kaymakamlığı	Muzaffer Başibüyük
KONYA	Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü	Mücahit Kalkan
KONYA	Karatay Kaymakamlığı	Müge Durmaz
KONYA	Şehir Plancıları Odası	Münir Günay
KONYA	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü	N.Kürşat Akbulut
KONYA	Beyşehir Belediye Başkanlığı	Naci Habır
KONYA	TEİAŞ 9. İletim Tesis ve İşletme Grup Müd.	Nail Yetkin
KONYA	Karapınar Kaymakamlığı	Nizamettin Tezcan
KONYA	Ova Sulama Birliği	Nuh Özdemir
KONYA	Hüyük Belediye Başkanlığı	Nusret Akgümüş
KONYA	Derebucak Kaymakamlığı	Oktay Ateş
KONYA	İl Sağlık Müdürlüğü	Orhan Battır
KONYA	İl Gıda, Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü	Orhan Ermetin
KONYA	Kadınhanı Kaymakamlığı	Osman Altın
KONYA	ASKON	Osman Başaran
KONYA	TEMA Vakfı İl Temsilciliği	Osman Ermişler
KONYA	Tuzlukçu Kaymakamlığı	Özden Filiz
KONYA	Bilim, Sanayi Ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Özgür Öztürk Arı
KONYA	Esnaf Ve Sanatkarlar Odası	Ramazan Kuşpınar
KONYA	İl Özel İdaresi	Raşit Turan
KONYA	Hekimoğlu Un Fab. Tic. ve San. A.Ş.	Recep Başdemir
KONYA	Ahırlı Kaymakamlığı	Remzi Kattaş
KONYA	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü	Sait Çeri
KONYA	Bozkır Kaymakamlığı	Seda Yaman
KONYA	Marmara SPS	Sefa Esen
KONYA	Ereğli Belediye Başkanlığı	Selçuk Bayburt
KONYA	İlgın Kaymakamlığı	Serkan Gök
KONYA	Meram Belediye Başkanlığı	Sinan Kabak
KONYA	Akören Kaymakamı	Soner Kırılı

VİZYON ÇALIŞTAYI		
KONYA	Tavşançalı Belediye Başkanlığı [Kulu]	Süreyya Koçak
KONYA	Konya Bölgesi Sulama Kooperatifleri Birliği	Şaban Güven
KONYA	Karatay Süt Üreticileri Birliği	Şadan Ercan
KONYA	Akören Kaymakamlığı	Şener Aydoğan
KONYA	KOSKİ Genel Müdürlüğü	Şener İşleyen
KONYA	TKDK İl Koordinatörlüğü	Şevki Balcı
KONYA	Orman ve Su İşleri 8. Bölge Müdürlüğü	Şükrü Özşen
KONYA	Ladik Belediye Başkanlığı [Sarayönü]	Şükrü Tınaz
KONYA	Gençlik Hizmetleri Ve Spor İl Müdürlüğü	Tamer Songur
KONYA	Tuzlukçu Belediye Başkanlığı	Tuncay Mert
KONYA	Derbent Kaymakamlığı	Turgay Şahin
KONYA	Altınova TİGEM	Yakup Seymen
KONYA	Selçuklu Belediye Başkanlığı	Yakup Yeşilöz
KONYA	Gözlü TİGEM	Yasemin Demir Yurteri
KONYA	Konya Sanayi Odası	Yelda Alptoğa
KONYA	KOSGEB Müdürlüğü	Zafer Çanga
KONYA	Helvacızade Gıda Ve İhtiyaç Maddeleri San. Ve Tic. A.Ş.	Zeliha Üstün

KARAMAN BÖLGE PLANI ÇALIŞTAYI		
İL	KURUM	İSİM
KARAMAN	Milli Eğitim Spor Kulübü	Celalettin Özcan
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Doç. Dr. Ahmet Zeki Ünal
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Öğr.Gör.Kemal Kabasakal
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Habibe Çalışkan
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Keriman Yıldız
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Esmâ Özmaya
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Yasemin Yıldırım
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Melek Batakçı
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Serap Kırıcı
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Fadime Ertap
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Esra Yıldız
KARAMAN	Çalışma Ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	Boratav Ersin Güleç

KARAMAN BÖLGE PLANI ÇALIŞTAYI

KARAMAN	Orman Genel Müdürlüğü Karaman Orman İşletme Müdürlüğü	İsmail Çelik
KARAMAN	Orman Genel Müdürlüğü Karaman Orman İşletme Müdürlüğü	Ercan Şık
KARAMAN	Orman Genel Müdürlüğü Karaman Orman İşletme Müdürlüğü	Ramazan Sert
KARAMAN	Karaman Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Hüsamettin Bayram
KARAMAN	Karaman Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Murat Balta
KARAMAN	Karaman Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Mehmet Akgün
KARAMAN	Karaman Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Mümtaz Yaşar İcat
KARAMAN	Karaman İl Özel İdaresi	A.Yener Terlemez
KARAMAN	Karaman Belediyesi	Candan Oğuz
KARAMAN	Karaman Belediyesi	Ramazan Delen
KARAMAN	Karaman Belediyesi	Beytullah Uzel
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Evren Çankaya Tongur
KARAMAN	Sarıveliler İlçesi Göktepe Belediyesi Başkanlığı	Hasan Doğançay
KARAMAN	Karaman Belediyesi	Ümit Özyurt
KARAMAN	Karaman İl Özel İdaresi	Remzi Özler
KARAMAN	İnşaat Müh. Odası	Oğuzhan Pınarbaşı
KARAMAN	Karaman Ticaret Ve Sanayi Odası	Mehmet Demirci
KARAMAN	Ayrancı Kaymakamlığı	Ahmet Delice
KARAMAN	Ayrancı Kaymakamlığı	Cumali Boşkuş
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Ahmet Tüfekçi
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Vedat Erdoğan
KARAMAN	Sarıveliler Kaymakamlığı	Adnan Akgül
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Hatice Yalçın
KARAMAN	ANI Biscuits Food Ind.& TradeCo.	Mehmet Tiğil
KARAMAN	Bifa Bisküvi ve Gıda San.A.Ş.	Hasan Uysal
KARAMAN	Karaman Belediyesi	Muzaffer Şahiner
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Doç. Dr. H. Bekir Yıldız
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr. Aysel Çimen
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr. Oktay Talaz
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr. Erdem Uzun
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Yrd.Doç.Dr.M.Emin Korkmaz

KARAMAN BÖLGE PLANI ÇALIŞTAYI		
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr. Uğur Köklü
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr. Banu Köz
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr. Cem Tozlu
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Öğr. Gör. Veysel Temel
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Abdurahman Gümrah
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Namık Kemal Erdemir
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Mehmet Ali Canbolat
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Oğuzhan Aytar
KARAMAN	Bilim, Sanayi Ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Emine Payidar
KARAMAN	Bilim, Sanayi Ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Ferhat Kaya
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Prof. Dr. Fevzi Kılıçel
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Prof.Dr. İbrahim Yılmaz
KARAMAN	Karaman Ticaret İl Müdürlüğü	Yusuf Arı
KARAMAN	Karaman İl Özel İdaresi	Mustafa Eren
KARAMAN	TKDK Karaman İl Koordinatörlüğü	Reşat Kır
KARAMAN	ANI Biscuits Food Ind.& TradeCo.	Ömer Nazım Boynukalın
KARAMAN	Karaman Ziraat Odası	Ali İhsan Orhan
KARAMAN	Karaman Elma Üreticileri Birliği	Ahmet Yıldız
KARAMAN	Karaman Ticaret Ve Sanayi Odası	Mahmut Abacı
KARAMAN	BİFA Bisküvi Ve Gıda San. A.Ş.	Memiş Gönen
KARAMAN	Ayrancı Kaymakamlığı	Mehmet Ali Ustacı
KARAMAN	Karaman Belediyesi	Şeyda Tunçdemir
KARAMAN	Kazımkarabekir Gıda, Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü	Ali Çakar
KARAMAN	Kazımkarabekir Gıda, Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü	Mehmet Ali Kütük
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Abdullah Tahir Bayraç
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Abdolvahit Sayaslan
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Metin Sezer
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Nevzat Aydın
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Mustafa Nizamioğlu
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Süleyman Gökmen
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Ahmet Alper Sayın
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Tuna Han Samancı

KARAMAN BÖLGE PLANI ÇALIŞTAYI

KARAMAN	Gıda, Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü	Refik Kiraz
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Aytaç Kocabaş
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Cafer Akyürek
KARAMAN	Karaman İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü	Cengiz Orta
KARAMAN	Karaman İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü	Süleyman Baycan
KARAMAN	Karaman Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü	Kasım Aydoğdu
KARAMAN	İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü	Ş.Seher Kuruçay
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	İbrahim Yılmaz
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Serkan Aylan
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Meral Bozdoğan
KARAMAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Pınar Aydağ
KARAMAN	Karaman Kültür, Sanat Ve Turizm Derneği	Celalettin Kayserilioğlu
KARAMAN	Karaman Kültür, Sanat Ve Turizm Derneği	Gülşen Kayserilioğlu
KARAMAN	Karaman Belediyesi	Suat Yıldırım
KARAMAN	Karaman Belediyesi	M.Uğur Gencer
KARAMAN	Cici Turizm THY Acentesi	Yusuf Bayraktar
KONYA	Seydişehir Belediyesi	Filiz Şahin
KONYA	Selçuklu Belediyesi	Ahmet Nuzumlalı
KONYA	TÜİK Bölge Müdürlüğü	Kadir Aksakal
KONYA	KONTV	Fatih Karakaş
KONYA	Büyükşehir Belediyesi	Cemil Evirgen
KONYA	S.Ü. Edebiyat Fakültesi	Prof. Dr. Ali Baş
KONYA	S.Ü. Sosyal Bilimler MYO	Tugay Arat
KONYA	S.Ü. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu	Doç.Dr. Abdullah Karaman
KONYA	Şehir Plancıları Odası	Elif Gündüz
KONYA	Konya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Namık Ceyhan
KONYA	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Fadim Yavuz
KONYA	Sürdürülebilir Çevre Derneği	Ahmet Ziya Gündüz
KARAMAN	Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü	Beytullah Biçer
KONYA	S.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi Sanat Ve Tasarım Fakültesi	Yrd.Doç.Dr. Nurgül Kılınc
KONYA	Konya Sanayi Odası	Cihan Mert
KONYA	Bahri Dağdaş Uluslar arası Tarımsal Araştırma Enstitüsü	Rıfat Zafer Arısoy

KARAMAN BÖLGE PLANI ÇALIŞTAYI		
KONYA	Selçuk Üniversitesi	Doç.Dr.Emel Gürbüz
KONYA	Veteriner Kontrol Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Dr.Kürşat Işık
KONYA	İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Dr.Orhan Ermetin
KARAMAN	Tarım ve Kırsal Kalkınma İl Koordinatörlüğü	Reşat Kır

“Ulusal Kalkınmanın
Yerel Öncüsü”

Mevlana Kalkınma Ajansı

Musalla Bağlan Mah. Kule Cad.
Kule Plaza İş Merkezi No:2 Kat: 34
İç Kapı No:57/58 Selçuklu/KONYA Türkiye 42060
Tel.: 0090 332 236 32 90
Fax: 0090 332 236 46 91
E-Mail: bilgi@mevka.org.tr

Karaman Yatırım Destek Ofisi

Ahi Osman Mah. İsmet Paşa Cad.
No: 2 Daire:3 Merkez/Karaman TÜRKİYE 70100
Tel.: 0090 338 213 00 20
Fax: 0090 332 214 02 30
E-Mail: karamanydo@mevka.org.tr

www.mevka.org.tr

